inkeriläisten viesti

numero 1 tammikuu 1969

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Korkeavuorenkatu 10 A 18 Helsinki 12. Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285. Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 660. Kettutie 4 B Helsinki 80.
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, Helsinki 10. Postisiirto n:o 30 636.
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636.
TILAUKSET JA ILMOITUKSET:	Huopalahdentie 10. A. 20, Helsinki 33, puh. 487 619.
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk, sekä koti- että ulkomaille.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— 1/2 » » 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— 1/4 » » 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Borås, Tingsgatan 4 B. Puh. 033/101 850. Postisiirto n:o 626047
	Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
	Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KAIKILLE LUKIJOILLEMME TOIVOTAMME ONNELLISTA JA MENESTYKSELLISTÄ VUODEN 1969 JATKOA!

HELMIKUUN NUMERON MUKANA LIITÄMME TILILLEPANOKORTIN, JOLLA VOITTE KÄTEVÄSTI UUDISTAA JA MAKSAA TILAUKSENNE.

KANSIKUVASSAMME KOLPPANAN VOPSINKYLÄN SUOMALAINEN KANSAKOULU V. 1907. KOULUN OPETTAJANA OLI SILLOIN J. MUSIKKA.

Matti Vironmäki:

Uusia mahdollisuuksia

Kerrotaan, että entisajan roomalaisilla sotilailla oli tapana ommella tai muuten kirjoittaa sotalakkeihinsa kirjaimet ST. Ne olivat alkukirjaimet latinankielisistä sanoista SEMPER TALIS, jotka merkitsevät suomennettuina »Aina samanlainen». Sotilaat näet pyrkivät siihen, että olivatpa olosuhteet millaiset tahansa he kaikissa tilanteissa olisivat pysyneet samanlaisina.

Mutta huolimatta pyrkimyksistään nekin miehet tietenkin joutuivat toteamaan saman, minkä jokainen meistäkin, että me ihmiset emme suinkaan voi aina olla samanlaisia, vaan me muutumme, jopa usein varsin paljon. Me tulemme jo biologisesti toisenlaisiksi joka päivä .Uusia soluja syntyy ja toisia kuolee. Meissä tapahtuu jatkuvaa käymistä myös psyykkisesti. Ovatpa jotkut tutkijat olleet sitä mieltä, että meissä ihmisissä tapahtuvat biologiset ja muut kasvamisen aiheuttamat muutokset ovat sellaisia, että noin parinkymmenen vuoden kuluessa kaikki solut ovat uudistuneet.

Me muutumme myös siten, että elämä iloineen ja suruineen jättää jälkensä. Se antaa meille uutta, mutta se myös ottaa pois monenlaista. Ympäristö erilaisine tekijöineen vaikuttaa meihin jokaiseen. Emme kukaan ole samanlaisia kuin esim. vuosi sitten, jolloin silmäilimme Inkeriläisten Viestin viime vuoden ensimmäistä numeroa. Kulunut vuosi muovaili meitä monella tavalla.

Me tiedämme myös kokemuksesta, että tässä ajassa kaikki voi muuttua varsin nopeasti. Tämänhetkinen tilanne saattaa tuokion perästä olla jo aivan toisenlainen. Näinollen meille voi helposti tapahtua kuin miehelle, jonka kerran tapasin öisellä maantiellä.

Nän seisoi keskellä tietä ja viittoi käsillään. Pysäytettyäni autoni ja kysyttyäni, mikä oli hätänä, mies väsyneenä ja onnettomana selitti: »Lähdin lämpimikseni kävelemään reen perässä, mutta hevonen kulki nopeammin ja meni menojaan. En jaksanut seurata perässä, vaan jäin reestä.»

Muuttuvan ajan keskellä on syytä kysyä: »Pysymmekö me perässä? Osaammeko oikealla tavalla suhtautua muutoksiin, jotka koemme? Ymmärrämmekö ne ja toimimmeko sen mukaisesti vai lannistummeko ja katkeroidumme?»

Elämän muutosten tapahtuessa voidaan asioihin suhtautua kahdella tavalla. Helposti voidaan vaipua pessimismiin ja ajatella pettyneinä: »Elämä ei kannata! Kaikki on turhuutta auringon alla. Kaikki muuttuu, mikään ei kannata.» Mutta näin älköön kukaan ajatelko. Nekin meistä, jotka ovat kuluneen vuoden aikana kokeneet ehkä hyvinkin järkyttäviä muutoksia kodissaan ja elämässään, älkööt toki jääkö masentuneina pessimistin kohdalle, vaan päinvastoin. Olkoon jokainen meistä optimisti. Muistakaamme, että niinkuin uusien solujen syntyminen meissä ihmisissä merkitsee uusia elämisen mahdollisuuksia samoin kaikki muutokset tarkoittavat elämän jatkumista. Näin on siitäkin huolimatta, että emme suinkaan aina ymmärrä kaikkien muutosten tarpeellisuutta.

Kaiken muuttuessa on kuitenkin myös muistettava, että on yksi, joka pysyy aina samanlaisena. Hänestä jo muinoin hurskas vaeltaja sanoi: »Jumala, sinä olet meidän tur-

Ilta kotokankaalla

Kuin temppelissä!
Niin harras hiljaisuus
asettuu ylle maiseman
ja tajuat sen voiman, kauneuden
ja sitä rakastat.

Tunnetta täys on koivun valkovarsi.
Ja haavan lehdet, ne vain värisee.
Myhäilyin hartain harmaantunut honka
kuin kotokankahitten patriarkka
hämyssä illan maita katselee . . .

* * *

Jos kysyy, rakastatko kansaa tätä
ja maata, — täältä vastauksen saat.
Sen sanoo sulle suvi-illan sulo,
sen vokuuttavat lehdot sekä haat.

Kuin temppelissä!
Silmäs vuotten taakse
sa luo ja näe isäin vanhat työt
ja heidän keväittensä valkeet päivät
ja heidän elämänsä raskaat huolet
ja heidän tuskiensa pitkät yöt . . .

Ja niin kun haaveilet sa illansuussa
ja kuulet, kuinka kototanhut soi,
niin tunnet, kuinka rakkautta kansaan
ei maansa lapsi kieltää koskaan voi!

(V:lta 1914) Aapo Iho

---

vamme polvesta polveen. Sinä pysyt eivätkä sinun vuotesi lopu» (Ps. 90:1). Uuden Testamentin kirjoittaja myös toteaa: »Jeesus Kristus on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti» (Hebr. 13:8). Tietoisuus tästä, että on jotakin, joka kestää ikuisesti, olkoon ilonamme ja voiman antajanamme alkaneenakin vuonna. Tähän ikuisesti kestävään Herraan aina turvatkaamme.

»Kiitos nyt Herran
kun nimeensä luottaa me saamme,
eläissä, kuollessa
turvata Vapahtajaamme.
Jeesus hän on, Hänelle ain' olkohon
kiitos ja kunnia. Amen.»

Vuosi 1968

Paljon tapahtui, mutta seuraavassa vain muutamia muisteloita:

Muistatsie

että 1. 1. Suomessa vihittiin ensimmäinen naisteologi kirkolliseen virkaan. Lehtorin virkaan tuolloin vihittiin teo. kand. Paula Kaiser,

että 5. 1. suoritettiin Suomessa ensimmäinen munuaisensiirto kuolleelta ihmiseltä elävään,

että 5. 1. Tshekkoslovakian puoluejohtaja Antony Novotny erotettiin virastaan,

että 6. 2. oli suomalaisen väritelevision ensiilta,

että 15. 2. valittiin Suomen presidentiksi Urho Kaleva Kekkonen uudelleen,

että 1. 3. alkoi presidentti Kekkosen kolmas kuusivuotinen toimikausi,

että 8. 3. Yhdysvallat kutsui kotiin Tukholman suurlähettiläänsä. Aiheena oli Ruotsin asenne Vietnamin sotaan,

että 27. 3. sai Juri Gagarin surmansa lento-onnettomuudessa,

että 30. 3. kenraali Ludvik Svoboda valittiin Tshekkoslovakian presidentiksi,

että 26. 4. päättyi Oslossa pohjoismaiden ulkoministereiden kokous, jossa päätettiin,

että pohjoismaat tukevat Suomen ehdokkuutta turvallisuusneuvostossa,

että 10. 5. Yhdysvallat ja Pohjois-Vietnam kohtasivat ensimmäisen kerran rauhanneuvottelujen tiimoilta, kohtauspaikkana Parjisi,

että 21. 5. päättivät Valmet ja Saab yhteisvoimin perustaa Suomeen autotehtaan,

että Suomi voitti niukasti Ruotsin voimistelun maaottelussa, pisteet olivat 560,65—558,80,

että 5. 6. murhattiin senaattori Robert Kennedy,

että Neuvostoliiton keihäsjätti Janis Lusis saavutti Saarijärvellä uuden maailmanennätyksen luvuin 91.98,

että 1. 7. USA, Neuvostoliitto, Englanti ja yli 50 muuta maata allekirjoittivat ydinsulkusopimuksen,

että 7. 7. Kaarlo Kangasniemi teki uuden maailmanennätyksen painonnostossa. Tulos tempauksessa oli 155,5 ja yhteistulos 512,5 kg

että 18. 7. Jouko Kuha saavutti vihdoin uuden maailmanennätyksen estejuoksussa Tukholmassa. Aika 8.24,2,

että 2. 8. tuli tuhosi maamme vanhimman puukirkon Hailuodossa,

että 5. 8. vietettiin Saimaan kanavalla viisivuotisen rakennustyön päättäjäisiä,

että 11. 8. vihittiin Lohjan keskiaikainen Pyhän Laurin kirkko uudelleen käyttöön,

että 18. 8. lähti Suomen ensimmäinen kehitysapujoukko Tansaniaan,

että 1. 9. Suomi voitti Ruotsin maaottelussa. Pisteet Suomi 208,5 ja Ruotsi 199,5,

että 5. 9. Englannin viimeinen siirtomaa Afrikassa, Svasimaa, sai itsenäisyyden,

että 15. 9. saavuttivat Ruotsin sosiaalidemokraatit yllättävän suuren voiton,

että 28. 9. pakkohuutokaupattiin Eliel Saarisen suunnittelema Hvitträskin kartano. Sen osti Kansallis-Osake-Pankki,

että Eliel Saarinen syntyi Inkerinmaalla ja tunnustautui inkeriläiseksi. Varsinkin hänen veljensä pankkiylitarkastaja Hannes Saarinen osallistui erittäin aktiivisesti inkeriläisten rientoihin,

että 1. 10. alkoi Turussa kahdeskymmenes varsinainen kirkolliskokous,

että 2. 10. saapui kruununprinssi Carl Gustav ensimmäiselle vierailulleen Suomeen,

että 7. 10. saapui Neuvostoliiton pääministeri vierailulle Suomeen,

että 15. 10. allekirjoitettiin Suomen ja Ruotsin välillä yhteistyösopimus atomivoiman rauhanomaisesta käytöstä,

että 19. 10. alkoi Pohjoismaiden pääministereiden kokous Oslossa,

että 19. 10. saavutti Kaarlo Kangasniemi kultamitalin painonnostossa Meksikon olympialaisissa,

että professori Pentti Renwall nimitettiin Helsingin Yliopiston kansleriksi,

että 1. 11. allekirjoitettiin Suomen ja Neuvostoliiton välinen kauppasopimus,

että 5. 11. USA:n presidentiksi valittiin Nixon,

että Simo Lampinen voitti RAC-rallin Englannissa,

että 26. 11. vietti Helsingin Yliopiston ylioppilaskunta 100-vuotisjuhlaansa,

että 28. 11. törmäsivät Ilmatar ja Botnia yhteen ikävin seurauksin,

että 5. 12. valittiin Kaarlo Kangasniemi Suomen vuoden parhaaksi urheilijaksi,

että 8. 12. tapasivat toisensa NL:n Breshnev ja Tshekkoslovakian Dubcek,

että 21. 12. alkoi loistavasti päättynyt avaruuslento kuun ympäri, jonka suorittivat kolme amerikkalaista.

Muistiin merkinnyt VPK

ROVASTI AATAMI KUORTTI

Loppiaisaattona 5. 1. 69 asetti piispa Aarne Lauha lukuisten pappien avustamana rovasti Aatami Kuortin Alppilan seurakunnan ensimmäiseksi kappalaiseksi.

Muistat sie viel?

No, muistanha mie, kun Selo-Medveedissä, keisarin kasarmissa, istuin vaatekirstuni kannella ja lyijykynällä kirjoitin paperipalasia, lähetin ne postissa Pietariin Gorohhovajakadun konttooriin, sieltä Toimitus ne kynäntuotteeni Neva-lehdessä julkaisi, lehden tilaajien luettavaksi. Vuosiluku oli silloin 1907—1908. Vaikka niinä aikoina olivatkin ankeat ajat, sensuurin ja muitten senkaltaisten toimenpiteitten johdosta, niin siittenkin kirjoitin . . . kun en voinut vaikenemalla sivuuttaa sitä ymmärtämätöntä ja halveksuvaa ylimielisyyttä, jota oikeauskoiset venäläiset sotilaat osoittivat ei-venäläistä syntyperää olevia sotilastovereitansa kohtaan.

Venäläisten mielestä kaikkein enimmin halveksittuja olivat juutalaiset, sitten olimme me (Tsuhnat) Inkerin suomalaiset sotilaat, sitten eestiläiset, latvialaiset, saksalaiset ja vielä osittain puolalaisetkin sotilaat. Kaikki me asuimme saman katon alla ja nukuimme samojen seinien sisälllä ja me jokainen olimme sotilasvalalla vannotettuja palvelemaan uskonnon, isänmaan ja keisarin puolesta »viimeisen verenpisaraan saakka». Tätä alleviivattua kohtaa eivät oikeauskoiset venäläiset sotilaat käytännössä huomioineet. Olivatpa he jo ammoisina aikoina sepittäneet eräänlaisen laulunkin, jota he usein innokkaasti ivamielessä lauloivat:

»Jeurei, Neemets, i Poljaak
Tantsovali, v Korkkevääk».
suomeksi: Juuda, Saksa, Puolalainen,
(niillä) Tanssun tahti on samanlainen.

Mitä sen aikuiseen sotilaspäällystöön tulee, niin siinä suhteessa minulla ei ollut mitään purnaamista. Upseerit olivat Vaasse-Blahoroodija, sotilaallisen korkeakoulun käyneitä, sivistyneistöön lukeutuvia henkilöjä. Enemmistö upseereja tietysti oli venäläisiä, mutta oli myöskin liettualaisia, latvialaisia, gruusialaisia, saksalaisia ja puolalaisia. Olipa muutamia suomalaisiakin upseereja: Syvärin rykmentin ensimmäisen pataljoonan kolmannessa komppaniassa muutaman ajan palveli luutnantti paroon Vrede, ja toisen pataljoonan komentaja, potpolkkovnik Steppanov oli suomalainen mies. Muuttanut sukunimensä, suomalaista sukunimeä en tarkoin enää muista.

Erittäin suopeamielinen rivimiehiä kohtaan oli rykmentin komentaja, puolalainen eversti: polkkovnik Stankkeevits. Kuudenkymmenen vuoden takaa Stankkeevitsia kiitollisuudella vielä muistelee inkeriläinen, suomalainen sotamies.

Tervöisii kaikill' Matti-setä.

EINO VIRONSEPÄLLE

60-vuotispäivänä

Tänään Miikkulaisia muistelet kait
Missä lapsena kasvoit ja telmit
Missä kotvasen kotias pitää sait
Kunis otti sen oudot kelmit

Mutta jotain sait toki, matkamies
Evääks kansaltas kolhitulta —
Vaikka menivät kontu ja kotilies
Ei sieluas riistetty Sulta

Sait mukaasi jaloa tavaraa —
Sait soiton ja laulun taidon
Sait jotain, mi säilyvi aikojen taa —
Sait heimosi helmen aidon

Toit rinnassas kirkkahan kipinän
Mi valaisee, lämmittääpi
Se valo ja lämpö myös ystävän
Usein osalle tulee ja jääpi

Et saita oo apuas antamaan
Kun ryhdytään toimeen ja tekoon
Vaan aulis oot aina kantamaan
Sinä kortesi yhteiseen kekoon

Siitä kauniisti Sua nyt kiitämme
Kun vuosia täytät taas kerran
Ja toivotuksiksi liitämme .
Ilon, onnen ja suosion Herran!

Jussi Vesa

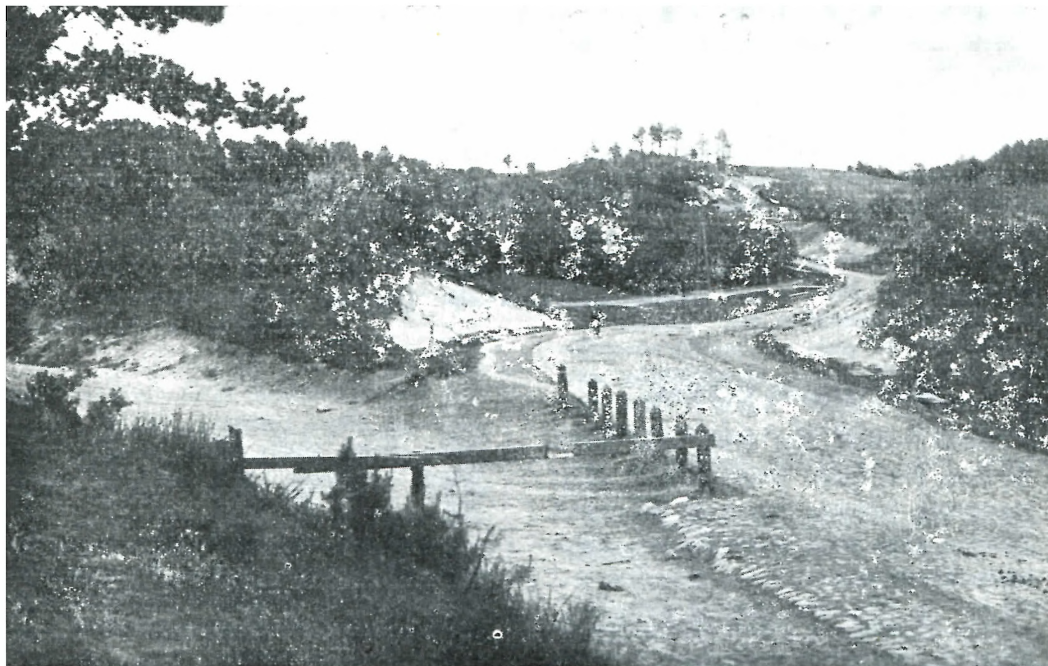

Toksovan mäki Toksovan kunnassa Pohjois-Inkerissä. Toksovasta on n. 20 km Leningradiin. Toksova kuului Pähkinälinnan rovastikuntaan ja se oli tunnettu vauraana seurakuntana.

VANHUSTEN KULTAISEN KERHON PIKKUJOULU

Helsingin paikallisosasto järjesti Vanhusten pikkujoulun 10. 12. 68 Agricolan kirkon seurakuntasalissa. Tähän jokavuotiseen perinteelliseen vanhemman polven inkeriläisten pikkujoulujuhlaan oli saapunut väkeä runsaasti. Inkerikuoro toivotti vieraat tervetulleiksi laulamalla aluksi joululaulun »Tuo armon valkokyyhky» op. Eino Vironsepän johdolla. Op. Eino Vironseppä puhui kultaisen kerhon jäsenille ja toivotti vieraat tervetulleiksi, jonka jälkeen kuoro lauloi vielä kaksi laulua. Seurasi Agricolan seurakunnan past. Alajan puhe. Tässä juhlassa puhuivat vielä past. Santeri Kemppi ja rov. Matti Vironmäki. Puheitten välillä laulettiin tuttuja joululauluja ja virsiä. Kerttu Susi lauloi »Sylvian joululaulun» op. Eino Vironsepän säestyksellä. Väliajalla paikallisosasto tarjosi kaikille ilmaiset »kohvit piirakkoin kans». Väliajan jälkeen juhla jatkui samoissa merkeissä. Loppusanat ja rukouksen piti rov. Matti Vironmäki. Joulupukkikaan ei unohtanut tätä tilaisuutta, sillä jokainen juhlavieras sai lahjaksi kahvipaketin.

K. S.

KIITOS

Lämmin kiitokseni Inkeriläisten Yhdistys r.y:lle, Inkeriläisten Sivistyssäätiölle ja lukuisille inkeriläisille ystävilleni, jotka lahjoin, kukin, sähkösanomin ja adressein muistivat minua merkkipäivänäni.

Eino Vironseppä

J. Kemppi:

Laupeudensisar Mari

Jatkokertomus edellisestä numerosta

Mari veljensä talkoissa

Kesällä vuonna 1938 Mari kuuli kotiin tultuaan, että kaikki hänen veljensä olivat Tuomaksen talkoissa. Tämä oli muuttanut Taitsaan, jossa kälyt ja vävyt olivat nostamassa talolle kattoa.

Mari lähenteli jo kahtakymmentäneljää ikävuotta. Opintojensa ohella hänellä ei ollut aikaa ajatella avioliitosta. Vuoden kuluttua hän saisi laskea itsensä vanhojen piikojen kirjoihin, hän ajatteli. Kaikki muut avioituivat kahdenkymmenen maissa.

— Sinun jää aina vähän aikaa lomasi vietoksi kotona, äijä sanoi: Mutta olet terve, nuori ja iloinen. Pääasia että saan nähdä sinut tällaisena.

— Rehellisesti sanoen ei minun ammatissani paljon aikaa ole koskaan, Mari sanoi.

— On sinulla vielä seitsemän vuotta aikaa kiiruhtaa, emäntä sanoi tyttärelleen: Olet sorea [1]) kuin omena. Syö tässä lounat [2]) ja mene vain veljestäsi tervehtimään. Katrin veljekset ovat myös siellä.

Lounatta syöden emäntä kuitenkin alkoi kertoa huhuja kuten on naisten tapana:

— Kun se Huuttarin Jussi hävisi. Jätti morsiansa raskaaksi. Tyttö-parka luuli olleensa petetty. Mutta poika lieneekin viety Kauko-Itään, kun sieltä tuli kirja.

— Ei se sitten niin vaarallista ollutkaan, Mari huomautti.

— Eikös? mummo sanoi, hermon temmaistessa hänen poskeaan: Vaikkei petturipojan syystä, mutta morsija ampui itsensä isänsä haulikolla. Kun tämä on metsävahti . . .

— Surkeata, Mari sanoi: Sellaista on rakkaus. Mutta kuinka se kävi, äiti, kun minä olin kolmevuotiaana, kun sairastin, ja se lääkäri uhrasi itsensä minun tähteni?

Emäntä empi hetkisen, mutta virvoitettuaan muistinsa hän alkoi kertoa:

— Olet ollut liian nuori tietääksesi asiaa täsmällisesti. Tässä perheen kesken voin sen sinulle toimittaa, mutta . . . '

— Tietenkin, tämä jää meidän perheen salaisuudeksi, Mari myönsi: En ole mukana missään komsomoliliikkeessä [3]), jotta vanhoja haavoja repisin.

— Niin, mummo aloitti: Olit vauvana, kun valkoiset tulivat. Puhtaita poikia olivat. Sanottiin, että silloin olivat inkeriläisetkin valkoisten puolella jossakin Kaprion taistelussa. Mutta meiltä he mitään eivät ottaneet. Oli heidän mukanaan lääkäri. Juuri silloin satuit olemaan sairaana. Tuo **potra**[4]) mies heti suostui sinut parantamaan; näki oireet ja sanoi: »Parisen tuntia, hyvä rouva».

— Oi, kiitos tohtori! sanoin: Jos parannatte tyttöni, niin saatte mitä vain haluatte tästä talosta.

— Älkää vaivautuko, armollinen rouva! lääkäri vastasi: Mutta vähäsen voita kyllä kelpaisi, jos sattuisi olemaan.

— Ei minulla voita ollutkaan! emäntä jatkoi: Rupesin heti pieksämään. Pieksin, pieksin, niin että **kuksina**[5] kuumeni, muttei piällis[6]) millään kirnua! Tohtorin tove-

rit — kaikki upeita upseereja — olivat siinä jo lähdössä. Mutta tohtori ei jättänyt sinua, ennenkuin, oli tehnyt leikkauksen ja sitonut kunnolla .Upseerit odottivat pihalla ratsuillaan. Silloin punaiset hyökkäsivät! Kaikki valkoiset pistivät menemään, vain tohtori jäi vuoteesi viereen. Ei hän päässyt montakaan askelta, ennenkuin kasakka katkaisi häneltä kaulan . . . Sitten tuli työläisiä — repaleissaan olivat — tuli heitä sadoin tuhansin. Siinä kun rintama oli meillä, niin Tuomaksenkin veivät hevosemme mukana punaisten jälkivetoon.

— — —

Tultuaan veljensä tuvalle Mari näki, että katto oli nostettu paikoilleen. Talolla oli aika komeat portaatkin, vaikkei yhtä hyvin nikkaroidut kuin äijälässä. Eteisessä haisi savelle: Muurari ei ollut ehtinyt rakentaa uunia samassa tahdissa kuin talo oli pystytetty. Talkoissa oli kymmenisen miestä. Työvaatteissaan he istuivat perähuoneessa. Katri tarjoili heille ruokaa. Sellaisessa tilassa Mari tapasi sukunsa. Hän ei huomannutkaan olevansa ainoa naisihminen siinä paitsi Katria, vaan istuutui ja kotiutui ympäristöönsä. Veikko-kulta oli jo silti humaltunut ,että hyräili lemmikkilauluaan Jermakasta, Siperian valloittajasta:

— Ja raivois myrsky-ukkonen
ja salamoita taivas vilkkui
ja rajuilma rannalla
jo puita sirpaleiksi pilkkoi . . .

Vieraat kuuntelivat Tuomaksen surullista laulua kylmä väre selässä. Ne, jotka tunsivat Tuomaksen, arvasivat, että pian hän alkaisi kertoa sotamuistojaan vuodelta 1919, jolloin Judenitshia karkoitettiin Narvan maille. Junni, joka teeskenteli nukkuvansa vuoteellaan, ajatteli: »Jos tilaisuus tulee, jos ilmaisumuodon löydän, niin isän seikkailuista kerron. Isäin oli sotamies. Viisitoistavuotiaana. Entä kaikesta muusta, josta omavälisesti kerrotaan, josta kukaan avoimesti ei uskalla hiiskua, kirjoitan. Minusta tulee kirjailija!»

— Antti, Tuomas sanoi: Ja sinä, Mari, muistatte isän harmaan hevosen. Muistatte. Nukkui pystyssä. Arabialainen oli. Se minut pelasti. Kuinka jälkivetoon jouduin, ei minun tarvinne teille kertoa. Olin nuori, mutta punaiset tarvitsivat hevosia. »Jos mies tulee mukaan, niin saa tuoda hevosen takaisin, muuten se jää meille . . .» sanoivat. Alussa minä avustin niitä punaisia laahata ammuslaatikoita juoksuhautoihin. Mutta sitten valkoiset perääntyivät. Valjastin isän harmaan Katin **kaljaskan**[8]) eteen, sille ammuslaatikoita, (ja siitä tuli **tatsjanka**[9]). Ajetaan jonossa länteen, ohi Pitkelän, Savonkylän, Niiskitsan, Korkan Volkovon — ja kaikki kylät tyhjiä! Emme tiedä, että Vesikkola ja Volossova ovat valkoisten hallussa. On pilkkosen pimeä. Levätään riihellä. »Maatkaa» päällikkömme sanoo: »Huomenna karkoitetaan valkoiset 'Narvan porteille' ja heitetään mereen.» Yhtäkkiä maa vavahtaa! Ikäänkuin jättiläinen olisi lyönyt kämmenet yhteen.

— Valkoisten tykistötuli! Ja sen ne keskittivät meidän riihelle! Yli ja sivulle! Ohi! — »Kehnosti ampuvat» eräs punakaartilainen sanoo ja alkaa komentaa: »A viel yks! A viel kerran!» Siinä ei mitään tapahtunut. Mutta aamulla, kun lähdetään lyömään hevosille heinää, taivas repeää ukkosenjylinään. Samalla meidän mies kaatuu salaman tapaamana. Mies kuollut kuin kuollut. »Tavai kaiva, hauta», komantiiri sanoo. Mutta kun laitetaan mies hautaan, hän elpyy. Siinä se elämän salaisuus on: Johto puuttui! Maa johtasi sähkön hänestä helvettiin, ja mies pelastui!

— Hyvin omituinen tapahtuma, Mari sanoi. Mutta hänen veljensä oli niin kuumeentunut sotaseikkailustaan, ettei kenenkään tohtinut keskeyttää häntä.

— Seuraavana päivänä, Tuomas jatkoi: ajan etulinjalle. Ajan pitkin Volossovon katua. Talot ovat tyhjiä. Vankkureita on pihoilla. Mutta yhtä taloa ohittaessani huomaan, että sen tarhassa seisoo panssariauto. Sekä valkoiset renkaat sivuissa. Valkoinen! Kenties kuinka paksua terästä ja kuinka hyvin laatattu. Tornista kuularuiskun piippu tähtää hevostani, tahikka minua. Se on jopa samantekevää. Minä vihallisen hyökkäysvaunuista vain parintoista metrin päässä! Paiskahdin pukeille mahalleni ja hevosta piiskalla selkään. Ai, ai arabialainen! Jos ei, niin siinä se valkoinen meidät olisi niittänyt. Lyijy vinkui ja vonkui korvissani, mutta ehein nahoin selvisin. Sitten,

kun olin kaivolla: valkoisten ammus siinä repi kasvot kahdelta punakaartilaiselta . . .

— Tuomas, kuule, Katri sanoi: Vieraat saavat nyt teetä.

Mari sanoi: — Kummaa, ettet ole niistä minulle mitään puhunut.

— En ole, isäntä sanoi: Enkä ole siitä kertonut, että kotiin palasin sotakarkurin kanssa. Kaatuu sodassa yhtä hyvin pelkuri kuin sankari. Minua tietysti peloitti, minkä komissaarimme huomasi. — 'Poika', sanoi: 'Ota hevosesi ja ala mennä kotia. Valkoiset ovat jo **Narovan** takana. Nyt selvitään lapsien avutta. Sinut muistetaan. Ota mukanasi tuo molariasairas'. Vankkurilleni nousi tutiseva — noin neljissäkymmenissä — mies. Oli kylmä. Kun vettä heitettiin, niin jääpurikkana maahan putosi. Punakaartilainen, joka matkaani joutui, pyysi vähän ajettuani pysäyttää. Meni tiensivulle ja alkoi heittää vettä! Terve kuin purikka, ja hihittää: 'Älä nyt sano, jotta karkasin'. Mutta Mari-kulta, tule nyt ensi kesänäkin meillä käymään . . .

Niin kerrottiin, niin oltiin, ja Mari oli vain yksi suuresta sukuvesasta, vaikka kaunein. Hän otti kaikesta kuullusta oppia. Hän sääli kaikkia kärsiviä.

[1]) ink. sorja ko puuomena (sorja = kaunis)
[2]) päivällinen
[3]) Komsomol = kommunistinen nuoriso
[4]) reipas eli rohkea
[5]) maitokannu
[2]) kerma
[6]) ink. muoto: tohtaar
[7]) tupa = talo ilman ulkorakennuksia
[8]) Joustovankkuri (kärryt
[9]) sota- eli taistelukärryt (kuularuiskuineen)

Jatk. seur. numerossa

KIITOS

Parhaat passipot kaikil sukulaisil', hyvil ystävil, sekä kaikil tuttavil, kuka otti osaa ja muist meitä mein kultahiäpäivänämme: kukkasin, puhelinonnitteluin, telegramein ja kortein. Ne kaik lämmittiit mein vanhoin syvämii. Kiitoksii kaikil, kuka muist.

Ieva ja Uatam

ISK:n kokous Boråsissa

Inkerin Suomalaisten Keskusliiton (ISK:n) kokous pidettiin 5. 10. -58 Boråsissa. Kokouksen avasi ISK:n puheenjohtaja O. Himiläinen.

1. J. Kemppi teki yhteenvedon kesäjuhlista Eskilstunassa. Todettiin, että kesäjuhlat olivat onnistuneet hyvin. Taloudellinen puolikin oli mennyt hyvin.

Toivottiin, että seuraavien kesäjuhlien järjestäjät valitsisivat sopivamman ajankohdan ISK:n vuosikokoukselle.

2. A. Björn selosti Suomen kesäjuhlien aikana saatuja vaikutelmia.

3. Seuraavien kesäjuhlien järjestelystä ja paikasta keskusteltiin. Päätettiin tiedustella Mölndalin mielipidettä ja mahdollisuuksia. V. Mustonen lupautui tiedottamaan asiasta ISK:lle marraskuun alussa. Varalle jäi Västerås.

Keskusteltiin samalla myös jalkapallojoukkueen lähettämisestä Suomeen. Päätettiin järjestää varojenkeräys sekä myös pyytää eri paikkakunnilta (jäsenjärjestöiltä) lähettämään suunnilleen 100:— tähän tarkoitukseen.

Boråsin kerho lupasi järjestää talvijuhlan. Ajasta sopi Boråsin kerho.

4. O. Himiläinen selosti »Laatan» pystyttämistä Pohjois-Ruotsiin. Tuli tietoon, että kapt. U. Hammarström oli saanut Haaparannan kirkkoherran välityksellä tiedon, että yllä esitetyn kirkkovaltuusto on suostunut antamaan paikan. Keskustelussa mainittiin, että paikkana voi olla myös muukin kaupunginviranomaisten kanssa sovittu paikka eikä vain kirkkovaltuuston osoittama paikka.

Päätettiin asiaa eteenpäin viemään valita kolmehenkinen komitea. Valituksi tulivat: A. Paakkonen, A. Saklantti, A. Juvonen.

Rahakeräys suunniteltiin suoritettavaksi postisiirtokorttien välityksellä. Komitea hankkii postisiirtokortit ja sopii Ristinviestin ja Inkeriläisten viestin toimituksien kanssa, että kortit voisi lähettää lehtien liitteenä tilaajille. Laatan valmistus ja asettamisajasta tiedoittaa komitea seuraavassa ISK:n kokouksessa.

5. Muistelmakirjoitusten keruuasia siirrettiin seuraavaan kokoukseen.

6. »Kadonnutta Inkeriä» painoksen uusimisesta keskusteltiin (J. Kemppi, Lund). Kirjan uusimisen, teknillisten, taloudellisten vaikeuksien takia sekä myös syystä että kirja ei herätä suurempaa kiinnostusta kansalaisten keskuudessa päätettiin asian käsittely siirtää kauemmaksi.

Päätettiin tutkia ja tiedustella mahdollisuuksia kokonaan uuden vastaavanlaisen kirjan aikaan saamiseksi. Ehdotettiin J. Kemppiä Lundista tutkimaan asiaa.

7. Keskusteltiin inkeriläisten hyväksi työskennelleiden henkilöiden palkitsemismahdollisuuksista. Ehdotettiin että ISK tiedustelee niitä mahdollisuuksia valtion viranomaisilta, jotka palkitsevat määrättyjä henkilöitä, jotka ovat ansioituneet vastaavanlaisista toimista ja uhrauksista. Jos mahdollisuuksia tässä olisi, niin ISK:n taholta tultaisiin suosittelemaan seuraaville henkilöille: Piispa S. Danellille, kapt. U. Hammarströmille ja Folke Dahlbäckille.

8. ISK:n sääntöjen tarkistuksesta sanoi E. Kuortti m.m. että mitään suurempia muutoksia ei ole tehty. Hän ehdotti, että jäsenseurat toisivat omasta puolestaan ehdotuksia. Kokouksessa jaettiin kaikille kokouksessa oleville ISK:n säännöt tutkittavaksi. Muutosehdotukset on lähetettävä ISK:n sihteerille viimeistään 1. 1. 69.

9. Lisäksi käsiteltiin seuraavia asioita:

Vuosikokouksessa olivat jääneet valitsematta tilintarkastajat. Päätettiin: Talvijuhla-aikana kutsutaan ylimääräinen ISK:n kokous, jossa asia vahvistetaan. Tilintarkastajiksi ehdotettiin: H. Toikka, E Björn, A. Paakkonen — vastuunalainen.

Örebron taholta ehdotettiin, että ISK kirjeellisesti pyytää Örebron kaupungin viranomaisia koristamaan muistokiven ympäristön kukkaistutuksilla. Päätettiin: ISK:n sihteeri lähettää kirjeellisen pyynnön Örebron kaupungin viranomaisille. Lisäksi keskusteltiin eräistä avustusehdotuksista sekä päätettiin Boråsin kerhon pyynnöstä korvata ISK:n taholta leirien johtajien palkkiot yht. 400:—.

A. Paakkonen lupasi tiedustella ja olla välitysmiehenä E. Hanskin kirjan levittämisessä.

Valittiin vaalikomitea, johon tulivat valituksi seuraavat: A. Mustonen, E. Kuortti, S. Korpelainen. Vastuunalainen E. Kuortti.

Kiertopalkinnon suhteen sovittiin että Eskilstunan kerho ostaa kiertopalkinnon v. 1968, joka on joutunut Mölndalin S. K:lle.

Maatakäsittävien arpajaisten suhteen keskustelu lopetetaan, koska ISK:lla ei ole mahdollisuuksia.

Lopuksi päätettiin, että ISK kirjoittaa anomuksen rahallisen avun saannista summa 5000:— Ruotsin valtion viranomaisilta.

Oskar Himiläinen Puheenjohtaja	Aappo Björn sihteeri

Pyhien lepoon

Vuosi sitten siunattiin rakas äitimme Sofia Lavonen haudan lepoon Väsen kirkossa 16/12 1967. Siunauksen toimitti kontraktsprosten Gösta Ruderus. Saattojoukkoa oli kerääntynyt runsaasti kirkkkoon, runsas oli myöskin seppeleitten ja kukkien luku hautakummulla. Muistotilaisuus vietettiin vainajan omassa kodissa. Sofia Lavonen oli syntynyt 13/7 1882 Lempaalassa Muratan kylässä ja kuoli Ruotsissa kotona 8/12 1967 kaikessa hiljaisuudessa Herran uskossa. Autuaat ovat ne kuolleet jotka Herrassa kuolevat tästedes totisesti — sanoo henki — he saavat levätä vaivoistansa, sillä heidän tekonsa seuraavat heitä.

Hilda Räisänen
Bäckhammar

Muistelma-kertomukset talteen

Viime talvikauden aikana pääsimme hyvään alkuun muistelmien tallettamisessa. Yhdeksän kertomusta. Hyvä. Mutta tämä ei ole riittävä määrä kertomuskokoelmaa ajatellen. Siksi Inkerin Suomalaisten Keskusliiton vuosikokouksessa, Eskilstunassa, päätettiin jatkaa kirjoitusaikaa.

Siispä kehotus: — Kynä ja paperi esille. Aiheista tuskin lienee puutetta. Ottakaamme vaikka esimerkiksi tapahtumat, joista ensi vuoden aikana tulee kuluneeksi 25 vuotta. Ne olivat meidän elämässämme vaiherikkaita ja ratkaisevia tapahtumia. Muistelmakertomukset antakoot jälkiselvitystä. Mutta emmehän silti ole vain huviksemme penkomassa esille vanhoja asioita. Moni ongelma juuri nykyaikana voidaan nähdä mitättömänä, kun muistetaan vertailla aikoja ja tapahtumia.

Toivomus: — Ensi keväällä olemme saaneet kokoon paljon muistelmakertomuksia.

Kiitämme ensiksikin niistä kertomuksista, jotka jo olemme saaneet, sekä etukäteen tämän talvikauden aikaansaannoksista.

Henrik Toikka

Osoite: Agnegata 12 C
722 17 Västerås
Ruotsi

Vainajien muistotilaisuus Örebrossa

Pyhäinpäivänä 2. 11. 68 kokoontui noin 100 henkilöä S-t Mikaelin kirkkoon. Huono sää ehkä vähensi pitempien matkojen takaa tilaisuuteen aikoneiden lukumäärää.

Juhlajumalanpalveluksessa saarnasi kunniavieraamme rovasti Matti Vironmäki Helsingistä ja liturgina toimi kirkkoherra Kuno Åberg. Noin puolet juhlakansasta osallistui H. P. Ehtoolliseen. Örebron kuoro lauloi »Sua kohti Herrani».

Tunnelma oli herkkä siirtyessä muistokivelle — omaistemme symboliselle hautakummulle — kirkon läheisyydessä. Seppeleitä ja kukkia laskettiin Inkerin Suomalaisten Keskusliitolta, Boråsin Inkerin Kerholta, Mölnlycken Seurakuntaryhmältä ,Eskilstunan Inkerin Kerholta. Västeråsin Inkeriläisiltä ja Örebron Inkerin Kerholta .Veisattiin Virsikirjasta tuttu virsi 600.

Siirryttiin Olaus Petrin Seurakuntatalolle, jossa emännät olivat ehtineet keittää kahvit ja tarjosivat runsaasti piirakoita. Ohjelma aloitettiin virrellä, jonka jälkeen rovasti M. Vironmäki puhui keskittyen niihin arvoihin, joita pois siirtyneet omaisemme ovat meille perinnöksi jättäneet. Veisattiin sekä kuultiin kuorolaulua. Runon lausuntaa esitti rva H. Savolainen. Puhevuoroja käyttivät m.m. J. Hedlin, O. Himiläinen, H. Toikka, J. Kemppi.

Erikoisen kaipauksen aiheena tuntui olevan äskettäin kutsun iäisyyteen saanut johtaja Antti Kekki. Hänen vaikutuksestaan keskuudessamme on kirjoitettu Inkeriläisten Viestissä. Nyt todettiin, että Hän johtavana henkilönä oli perustamassa myöskin täällä Ruotsissa toimivaa Inkerin Suomalaisten Keskusliittoa, joka puolestaan on saanut aikaan, että muistokivi on olemassa täällä Örebrossa. Johtaja Antti Kekin muistoa kunnioitettiin hiljaisella hetkellä.

Muistotilaisuus kokonaisuudessaan oli hyvin onnistunut. Tilaisuuden järjestäjille, niin isännille kuin emännillekin lausamme suuret kiitokset. Toivomme, että saamme samalla tavalla kokoontua taas seuraavana Pyhäinpäivänä. Omaisiamme muistellen saamme uutta rohkeutta arkisissa askareissamme.

H. T.

KOTIKIRKKO

Kotiseutuni kirkkoa muistelen,
vaikka kauas se jäänyt on multa.
Siellä nuorena herkkään sieluuni
sytyteltiin hengen tulta.

Mä muistan kukon tornissa,
joka viittasi taivahalle,
niin ettei jalkani uupuisi
elon matkalla maailmalle.

Kotikirkkoni kellojen soitanta
niin mieleeni muistuu aina,
niin juhlallisesti sointui ne
aina iltaisin lauantaina.

Ne soittivat aamulla kirkkohon,
ja haudalle kulkeville,
ne aivan kuin osaa ottaen
soivat kauniisti murheisille.

Mä muistan vanhan lukkarin,
joka lauloi ja urkuja soitti,
ja rovastin saarnatuolissa,
joka oikeelle johtaa koitti.

Ja muistan pyhän alttarin,
jonka äärellä olin kerran,
rippilapsena siellä polvistuin,
annoin itseni haltuun Herran.

Ja alttaritaulu ihmeinen
ei haivu mun unelmista,
se esitti Jeesusta ristillä
ja Marian suremista.

Kotikirkkoni vaikka kaukana on,
kuulen muualla sanaa Luojan,
vain turvissa isän armahan
saa sieluni varman suojan.

Kotikirkkoni kellojen soitantaa
ei kukaan kuulla saata,
ei ole tornia korkeaa,
pyhitettyä kirkkomaata.

Oi Herra, johdata kirkkojen työ,
suo sille armosi valo,
sytytä ihmisten sydämiin
taivaasta henkesi palo!

Abraham Lattu

Kolppanan kirkko

Kolppanan kirkko 1940 luvulla

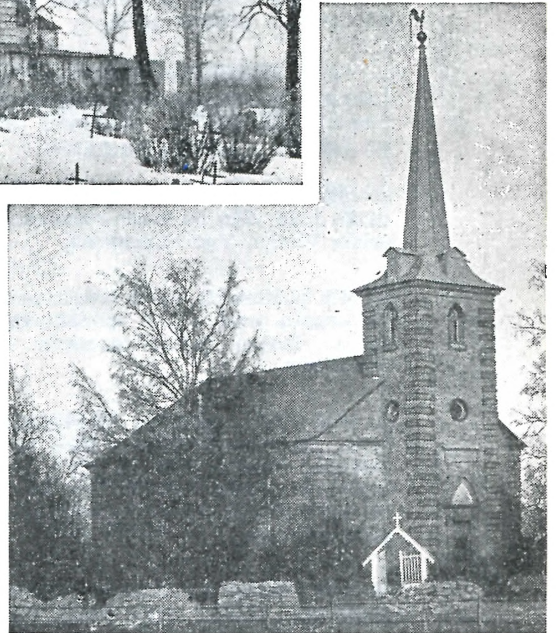

Kirkko entisessä asussaan

— että kielellisenä vähemmistönä ovat Ruotsin suomalaiset nyt jo suunnilleen samaa suuruutta kuin Suomen ruotsalaiset. Ruotsinkielisellä vähemmistöllä Suomessa on tasaarvoiset mahdollisuudet kehittää omaa kielellistä kulttuuriaan, mutta Ruotsin suomalaisen vähemmistön kulttuuritarpeet ovat jokseenkin laiminlyödyt,

— että karjalaisia järjestöjä on Helsingissä n. 60 ja karjalaisia n. 70.000. Heillä ei ole yhteistä Karjala-taloa, mutta sekin aikanaan rakennetaan, kunhan rahoitus ja tonttikysymys ratkeaa,

— että inkeriläisiä järjestöjä Helsingissä on 2 ja inkeriläisiä n. 1.200. Inkerikoti- asia on viety hyvin pitkälle ja toivottavaa on, että tämä vuosi tuo ratkaisun. Käänteitä on ollut moninaisia, mutta nyt näyttää selkenevän. Inkerikoti-hankkeeseen osallistuvat kaikki inkeriläiset ja innostus on ollut ja edelleen on erittäin hyvä,

— että Neuvosto-Virossa on asukkaita 1.294.400. Heistä asui kaupungeissa 816.200 ja maaseudulla 478.200. Tallinnan asukasluku on 346.600,

— että 90 vuotta täyttää Ruotsissa Iro Remsu 22. 1. 69. Hän on kuulu runolaulaja ja kotoisin Vienan Vuokkiniemestä,

— että professorit Väinö Kaukonen ja Pertti Virtaranta ovat viime heinäkuussa suorittaneet laajan tutkimusmatkan Neuvosto-Karjalaan,

— että 1926 virallisten väestölaskujen mukaan Neuvosto-Karjalassa asui 100.781 karjalaista, vuonna 1939 oli koko Neuvostoliitossa karjalaisia 252.599. Vuonna 1959 heitä oli vain 167.000 henkilöä. Kato oli täten yli kolmanneksen,

— että tilastot inkeriläisen väestön keskuudessa ovat vieläkin synkemmät, mutta niistä saamme tarkempia tietoja, kun Inkerin historia ilmestyy,

— että kesäjuhlamme Ruotsissa vietetään juhannuksena,

— että 50-vuotisjuhlat ovat Helsingissä 11—13 heinäkuuta.

HELSINGIN PAIKALLISOSASTON PIKKUJOULU

Tämän vuoden viimeinen tilaisuus Stadionin luentosalissa pidettiin 15. 12. 68 pikkujoulun merkeissä. Samalla pidettiin myös vuoden myyjäiset. Tilaisuuden aloitti Inkerikuoro laulamalla kolme joululaulua: »Tuo armon valkokyyhky», »Joulu-yö», »Taivaan kellot». Seurasi rov. Matti Vironmäen puhe, jonka jälkeen laulettiin voimakkaasti virsi »Enkeli taivaan lausui näin». Lapset ilahduttivat hauskoilla ja välittömillä esiintymisillään. Pikkuneidit Taina Olonen ja Nina Laine esiintyivät pariin otteeseen. Ensiksi he lauloivat yhdessä, myöhemmin Nina lauloi ja Taina säesti häntä nokkahuilulla. Pikkuinen Eija Vuorinen lauloi joululaulun. Näiden esitysten jälkeen laulettiin yhteisesti op. Eino Vironsepän säestyksellä. Seurasi väliaika, jolloin nautittiin pöydän antimista »kohvist ja piirakoist». Väliajalla myös myyntipöydän ympärillä käytiin vilkasta kauppaa, siinähän ne monet Joulupukin pulmatkin ratkesivat. Väliajan jälkeen ohjelma jatkui yhteislaululla. Tämän jälkeen esiintyivät neljä Karhua: ensin Jaana esitti runon, jonka jälkeen Eeva sisko astui esiin. Yhdessä he lauloivat sikermän joululauluja, sitten sisarusparven kaksi pienintä Leena ja Timo tulivat mukaan, jolloin kaikki yhdessä lauloivat ja leikkivät. Nyt seurasi kaikkien lasten yhteinen esiintyminen, sillä odottelimmehan myös Joulupukin saapumista. Kerttu Suden ohjaamina lapset leikkivät ja lauloivat suuressa piirissä ja kesken leikin Joulupukkikin astui sisään. Pukki jakoi kaikille lapsille lahjat, josta kiitokseksi lapset lauloivat Joulupukille. Vielä yhteisesti laulettiin »No onkos tullut kesä», johon onnistunut joulujuhlamme päättyikin. Kaikista laulujen ja leikkien säestyksistä huolehti op. Eino Vironseppä.

K. S.

Omaisia etsitään

Anna Porali os. mahdollisesti Ikonen Miikkulaisten Rönön kylästä, noin 75—80-vuotias
ja

Autonkuljettaja Toivo Porali, noin 45, ehkä 50-vuotias, syntynyt Miikkulaisissa, kuulopuheiden mukaan olivat noin vuosi sitten Leningradissa.

Hakija Liisa Porali, syntynyt Miikkulaisten Alakylässä

os. Helsinki Konala, Siirtolapuutarha 93
puh. 450413

Inkerikuoron harjoitukset

joka tiistai klo 19 Agricolan seurakuntakodissa Tehtaankatu 23.

Uusia jäseniä toivotaan.

Helsingin paikallisosaston

tammikuun tilaisuus 26. 1. -69 klo 14 Stadionin kerhohuoneessa pidetään vuosikokouksen merkeissä.

Kuukausittaiset tilaisuudet ovat joka kuukauden neljäs sunnuntai klo 14, ellei muutoksesta ole aiemmin ilmoitettu.

Johtokunta

Inkeriläisten Yhdistys ry:n

VUOSIKOKOUS

pidetään sunnuntaina maaliskuun 16. päivänä 1969 klo 14 Viipurilaisen Osakunnan huoneistossa Mannerheimintie 5, Helsinki.

Käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

Johtokunta

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

Ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Varat käytetään Inkeri-kodin ja Inkerin historian aikaansaamiseen, Inkeriaiheisten julkaisujen kustantamiseen ja inkeriläisten jälkeläisten opintoavustuksiin.

SÄÄTIÖN TALLETUSTILIT: HOP:n, KOP:n, PYP:n, OKO:n ja SPKO:n pääkonttorit. Postisiirtotili 146660.

SÄÄTIÖN OSOITE: Huopalahdentie 10 A 20 Helsinki 33.
Puh. 48 76 19.

PAINOYHTYMÄ OY 1969/LOVIISA

inkeriläisten viesti

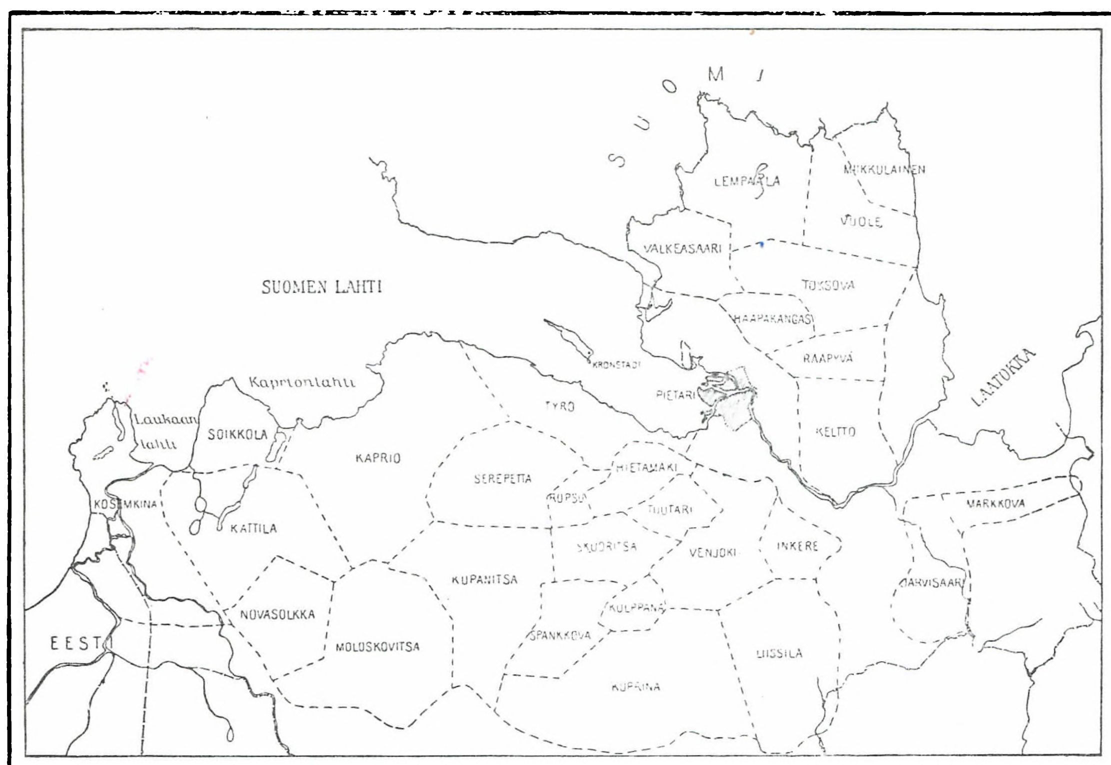

numero 2 helmikuu 1969

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Korkeavuorenkatu 10 A 18 Helsinki 12. Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285. Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 660. Kettutie 4 B Helsinki 80.
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, Helsinki 10. Postisiirto n:o 30 636.
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636.
TILAUKSET JA ILMOITUKSET:	Huopalahdentie 10. A. 20, Helsinki 33, puh. 487 619.
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk, sekä koti- että ulkomaille.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— 1/2 » » 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— 1/4 » » 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Borås, Tingsgatan 4 B. Puh. 033/101 850. Postisiirto n:o 626047

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R. Y.

KANSIKUVA KERTOO: KARTASSA NÄKYVISTÄ INKERIN SEURAKUNNISTA OVAT **POHJOIS-INKERIÄ** HAAPAKANGAS, KELTTO, LEMPAALA, MIIKKULAINEN, RÄÄPYVÄ, SIESTARJOKI, TOKSOVA, VALKEASAARI, VUOLEE, **ITÄ-INKERIIN** KUULUI VAIN KAKSI SEURAKUNTAA: JÄRVISAARI JA MARKKOVA, **KESKI-INKERIIN** KUULUIVAT HATSINA, HIETAMÄKI, INKERE, KARPIO, KOLPPANA, KOPRINA, KUPANITSA, LIISSILÄ, MOLOSKOVITSA, TUUTARI, TYRÖ, VENJOKI, **LÄNSI-INKERIIN** KATTILA, KOSEMKINA (NARVUSI), NOVASOLKKA, SOIKKOLA JA VIRON INKERI. TÄTÄ JAOTUSTA KÄYTTÄVÄT INKERILÄISEN KANSANRUNOUDEN TUTKIJAT NYKYÄÄN.

HERMAN RASKI

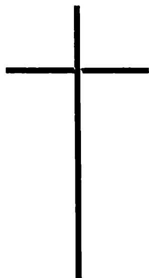

Kansakoulunopettaja Herman Raski kuoli uuden vuoden päivänä Helsingissä pitkäaikaisen taudin murtamana. Hän oli syntynyt maanviljelijän poikana v. 1898 Hietamäen seurakunnassa Laakalan kylässä. Herman alkoi opintonsa Kolppanan seminaarissa v. 1914. Silloin oli käsissä ensimmäisen maailmansodan alku, mutta tuskin seminaarissa osattiin arvata millaiseksi muodostuivat sen vanhimman luokan oppilaiden vaiheet. Luokan pojat joutuivat sotatehtäviin valkoisten venäläisten puolelle ja kun nämä perääntyivät, siirtyi koko luokka Suomeen, jossa tilapäisesti järjestetyillä kursseilla Helsingissä valmistuivat kansakoulunopettajiksi. Herman Raski toimi opettajana pitkäaikaisesti kahdessa paikassa, ensin Miehikkälässä vv. 1926—1937 ja Neuvottoman kansakoulussa Vehkalahdella vv. 1937—1963, siirtyen sen jälkeen viettämään eläkevuosiaan Helsinkiin. Hän oli hyvä, opiskeluun innoittava opettaja, ja lukuisa oli opiskelijoiden määrä, jonka hän valmisti elämäntaipaleelle. Herman Raski oli luonteeltaan vilkas, hyvä seuramies ja isänmaallisia asioita harrastava kansalainen. Hän oli syvästi uskonnollinen, mikä antoi vakavan pohjasävyn hänen elämälleen, ja tämä yhdisti hänet Piltti-rouvaansa, jonka kirjoituksia olemme nähneet usein julkaistuna lehdessämme. Hän oli lähtöisin Inkerin oloissa vakavaraisesta kodista ja oli sieltä perinyt taloudellisen ajattelutavan, niin että oli hankkinut liiketoiminnalla täkäläisenkin mittapuun mukaan melkoisen omaisuuden.

Herman oli innostunut synnyinseutunsa asiasta. Hän oli aina mukana Inkeri-järjestöjen toiminnassa, kuuluen niiden johtokuntiin, pitäen puheita ja harrastaen monella muulla tavalla Inkeri-asiaa.

E.A.J.

MUISTOJA MIKKULAISISTA

Miikkulaisi on entisen Suomenrajan ja Laatokan kulmassa. Linnuntietä rajan pituus oli yli kolme neljännestä pitäjänrajasta. Ja merenrantaa lähelle keisarintykkitietä. Laatokan pinta-ala on 18,004 km², pituus 207 km, syvyys 260 m. Monet niemet lisäävät rannan pituutta roimasti. Lahdissa saivat kalat rauhassa lisääntyä. Vain lehmät ja hevoset joissakin, etenkin Pönniön kohdassa kaislikoissa kuumalla pukelaivat paarmoja pakoon, häiriten luonnonrauhaa.

Miikkulaisi oli Vuoleen sisarseurakunta, käsittäen Yläkylän, Alakylän, Nässinkylän Toserovan, Sokelovan ja Salokylän. Se oli Inkerinmaan vauraimpia karjatalouspaikkakuntia. Karjatuotteet päälinen ja rahka olivat kovin kysyttyä. Kilpaa omat ja ylävallan parisniekat ajoivat joka viikko taloissa tarjoten hintojaan. Tyttötalojen isännät lienee myyneet vauraammille poikamiesparisniekoille, tietenkin oman kyläläisille. Eihän sitä tyttöä ylävallalle naitettu. Ani harvoista taloista vietiin itse joka toinen viikko tuotteet Pietariin vakituisiin paikkoihin. Näissä laitettiin myöskin voita.

Kalastaminen ja marjastaminen oli arvokas lisätulo. Jousuun satamassa kalakellarit täyttyivät ja tyhjentyivät alati siiasta ja lohesta. Keväisin melkeinpä joka talossa kalastettiin rysillä lahnaa, haukea. Pietarin saaliita tuli, vuodeksi kalaa pyttyihin. Parempi kala piti ostaa vain kalastajilta.

Metsissä oli kaikenlaista marjaa yllinkyllin, jopa mustia viinimarjoja. Talojen lehmäpaimenet (taloilla oli omat lehmäpaimenet) poimivat suuren kantamukset joka päivä raakaravinnoksi ja säilöttäväksi. Pietariin viejät ajoivat hevosella perheineen varhain sadankilon piikkosäkit rattailla. Metsästä suoraan puolukka- tai karpalokuorma Koisaaren tai — Siitonin torille myytäväksi. Sitten taas uutta hakemaan. Oli hyvin tuottava tulo ja helposti holdettavissa, kenellä vain oli perhettä.

Talvisin isännät ottivat yksityisiltä ja Udelulta metsäurakoita, hakkasivat ja ajoivat merenrantaan puut. He saivat kodeista käsin työskennellä, ei tullut mitään menoja.

Kuva on otettu Pietarissa vuonna 1913: Miikkulaisten Yläkylän tyttöjä, istumassa vasemmalta Aune Läärä Siitsanjaakkolan talosta, Saara Mylläri Väyjussin talosta. Seisomassa vasemmalta Eeva Läärä kirkonmies Antti Läärän talosta, vierellä kauppakoulun oppilas Tuutarin tyttö. Kuka hän on, missä nykyään? Pyydän kirjoittamaan os. Laivuriukatu 33 D 86, Helsinki 15, Eeva Läärä.

Talvisin Pietarissa oli vossikkana monista taloista kaksi miestä ja hevoista. Kun miesten ja hevoisten ruoat olivat kotona eikä tarvinnut maksaa kuin vuokra ja tarkastukset, niin jäihän siitä puhdastakin. Veikkana oli miltei joka talosta. Se oli tuottavaa ajoa, mutta toisaalta hengenvaarallistakin. Minun kylä-äijäni kertoi, ettei hän uskaltanut ajaa muuanne kuin jään poikki, rannasta rantaan.

Eeva Läärä

KUULE VILJO VELJYENI

Anna T e l k k i n e n (o.s. Häyhänen) oli jäsenenä Venjoen kirkkokuorossa, joka ajan tavan mukaan esiintyi kaikenlaisissa tilaisuuksissa. Heidän opettajansa oli laulattanut heillä mm. opettaja Juho S u d e n sepittämän hauskanpuoleisen laulun, joka oli myös tarkoitettu kuulijoille opiksi ja ojennukseksi.

Kuule viljo veljyeni
sisko siityinen odota
kuin mie tyystin siul' sanelen
vakavast varoittelen.

Oot vailla mieltä
mieltä pojan ponttа
kun oot villi viinan juoja
tyhjän säkin kotiin tuoja
sekä tuhma ja turakkakin
niin oot niin.

Viskaa veikko sa viinapullo
heitäös halpa mieli
nostaos kuntosi korkealle
ja arvohon äitisi kieli.

Anna Telkkinen asustaa nykyisin Kaarinan Rantakulmalla.

R. E.

Virolainen tyttö kansallispuvussa.

EROSSA JA IKÄVÄSSÄ

N. Nekrasov. Suom. A. Iho

Työansioihin loitos kun lähti meidän Pat,
hän jätti haltuun nuorikkonsa talon,
tavarat.

Vaan talvi kun saapui ja ryskyi pakkassää —
ei nuorikkomme mielestä Pat hetkeksikään
jää.

Hän rukkiansa polkee suruisin miettehin:
mies liekö terve, vaiko jo sortui
tautihin?

Tai kukaties jo koti ja eukko unohtui,
ties, vaikka toiseen tyttöön Pat-parka
ihastui . . .

RUOTSIN PUOLELTA

J. Kemppi:

Laupeudensisar Mari

Jatkokertomus edellisestä numerosta

Marin viimeinen vierailu

Sinä kesänä Junni sairasti ruhvoa, jonka oireet mummo hetipaikalla oli huomannut. Mummon lypsäessä lehmää poika oli yrittänyt heittää vettä ja silloin mummo oli sanonutkin:

— Olet kussut rahapataan! (Ja Junnia oli hävettänyt.)

Poika oli käynyt lääkärissä, saanut lääkettä ja makasi isänsä toimistossa, koska kotona kaikki huoneet oli vuokrattu kaupunkilaisille. Tuomaksen talosta oli siten tullut oikea **tuatsu**[1]. Junni oli huomannut, että alivuokralaiset olivat syöneet leipää-maitoa. Ja hänkin halusi ainoastaan maitoa pullan kera (mikä oli hänen mielestään muodissa kuin kasvojen peseminen koivunmahlalla päivettymisen poistamiseksi).

Toimistossa oli pieni sivuhuone, johon laitettiin Junnin sänky. Sen vieressä oli 'kopiijnikka' (rahaporsas), ja rahoilla Junnille haettiin limonaadia, vaikka sitä sanottiinkin **kvass'ksi**. Viereisessä huoneessa Tuomas piti **bilanssia**, laski puunappulolla tuloja, menoja, **debettiä** ja **kredittiä**, teki **inventaarioita**, kirjoitti valtuutuksia, sitoumuksia, pöytäkirjoja, šekkejä ja työtunteja, teki puheenjohtajan kanssa tilintekoja, tasaili kassaa ja pohti oikeudenkäyntejä, joista Junnilla oli vain hämärät käsitykset. Puheenjohtaja ja sihteeri käyttivät sellaisia hirvittäviä sanoja kuin 'suutlja' (tuomari), advokaatti[2], prokkurora[3], lišennik (kansalaisoikeuksia vailla oleva henkilö) y.m. Junnin oli siinä paha olla. Erittäin yöllä hirvitti, kun pitkin verhoja kiipeili apinoita ja pihalla mölisi hirvi.

— Isä! poika sanoi muutaman päivän kuluttua: Enkö saisi maata luhdissa Jaakkoenon kanssa. Ja avata rahaporsaan, jotta saisin ostaa pyssyn?[4]).

— Odota nyt, kunnes paranet paremmin, Tuomas rauhoitteli poikaansa mutta tuloksitta.

Onneksi toimistoon tuli Pöppöröpää, joka oli laittanut Tuomakselle uunin edellisenä vuonna. Matilla oli 'eu de Cologneà, hajuvettä, jota oli ruvettu juomaan miesten kesken.

— Saanko minäkin maistaa? Junni pyysi. Hänen kitalakeaan' alkoi polttaa. Tuomas katsoi vähän väärään Pöppöröpäätä, mutta tämä vakuutti, että hajuvesi poistaisi ruhvon parhaiten; odotettaisiin vain huomiseen. Ja kun noiduttuna ruhvo katosi, Junni osti haulikon ja koiranpenikan rahoilla, jotka kolhoosilaiset olivat laittaneet hänen säästöpurkkiinsa, ja muutti kotiin.

Silloin Mari tuli katsomaan suosikkiaan, josta oli tullut 'suuri poika'. Mari oli käynyt kirurgipraktiikalla. Hän ei ollut yhtä leikkisä ja iloinen kuin edellisenä vuonna. Joka taholla Euroopassa syttyi uusia sotia. Jos sellaiseen Neuvostoliitto joutuisi, Mari ilmoittautuisi vapaaehtoisena laupeudensisareksi. Monet miehet oli vastikään mobilisoitu, muumuassa Jaakko, joka kirjoitti Viron rajalta.

Surumielisenä Mari kertoi:

— En voi unohtaa leikkausta, jossa tulin olleeksi läsnä. Jos näkisitte mitä on ihmisen vatsassa, niin ette haluaisi elää.

Mari ei ollut enää entinen. Ihmisen sisukset olivat saaneet hänet ajattelemaan kuten monen muunkin. Mutta laupeudensisaren uraa hän halusi jatkaa kaikesta huolimatta. Usein Mari oli laulellut:

— Mä mieluimmin siell aina kuljen
miss kranaatit räjähtelee
ja hellimmin syliini suljen
tuon toverin haavoittuneen...

Ei vain kukaan tiennyt, millaista toveria Mari laulussaan oli tarkoittanut.

Viimeinen viesti

Likainen[5]) piha oli käynyt roudalle. Lumi oli tulossa minä hetkenä hyvänsä. Tuomas pilkkoi puita. Laittaen halkoja katoksen alle pinoon hän siristi korviaan. Kun Junni astui ovesta, lähtövalmiina kouluun, Tuomas huomatutti:

— Junni, kuuletko, kuinka rummuttaa!

Kokemuksesta Tuomas tiesi, miltä sota kuulosti sadan kilometrinkin päässä: heikkoina maan vavahduksia ja ilmanvärähteinä.

— En kuule paljon mitään, poika vastasi ja lähti koulumatkalleen.

Tiellä hän kuitenkin havaitsi kuinka maa tömisi, ikäänkuin lauman jaloissa. Vai siltäkö sota vaikutti! Eikö se ollutkaan elokuvan tavoin, khh-khh! räyhh! niinkuin pojatkin sitä matkivat?

Koulussa opettaja jo tiesi sodasta, jonka valkoiset olivat aloittaneet.

— Teidän täytyy neuvoa vanhempianne, harmaatukkainen opettaja sanoi: Laittaa pimennysverkot ikkunoille. Liikennevalot, joita ei voida pimentää, maalataan sinisiksi vihollisen ilmahyökkäyksien varalta. Niin, nyt voitte mennä koteihinne.

Aili, joka istui Junnin vieressä, puukkasi pojan säärtä polvellaan, (mikä Junnista tuntui hyväilyltä). Hälissen lapset kulkivat kukin kotiinsa.

Tuomakselle oli tullut kutsu. Äijälän pojista piti lähtemään myös Antti, joka oli pilannut silmänsä 'sasikalkalla' (omatekoisella pistoolilla). Myös Tuomas oli saanut silmäänsä kiven, joka oli vioittanut näön, (mutta siitä komissariaatti ei tiennyt). Voitto oli alaikäinen, Lauria ei kutsuttu, koska hän oli johtajan virassa.

Katri ja Junni saattoivat Tuomaksen Punakaartin kaupunkiin[6]), jossa miehet ilmoittautuivat **komissariaatissa**[7]). Jono oli hyvin pitkä. Miehet tapasivat tuttuja. Kun lapset ja naiset olivat lähteneet kotiin, Tuomas tapasi Antti-veljensä. Mentiin pivnoihin (kapakkaan), tilattiin **satanen**[8]) vodkaa ja lasi olutta. Veljekset eivät olleet tavanneet toisiaan moneen vuoteen, koska Antti oli ollut Petroskoissa luennoilla. Nyt hänet oli komennettu Hatsinan teknilliseen opistoon. Ja Hatsinassa oltiin. Antin tummansinisissä housuissa oli punaiset nauhat, joten monikin piti häntä politrukkina.

— Olen vain rautatieverstassa praktikanttina, Antti kertoi, työn taholta on myös puku.

Näin kertoessaan Antti ei tiennytkään, että armeijassa hänelle annettaisiin vieläkin enemmän huomiota herättävä vaatetus, nimittäin Suomen sotilaspuku! Petroskoin miehenä hänet oli jo etukäteen määrätty Kuusisen armeijaan.

— Kävin kotona, Antti jatkoi, isä oli saanut Marilta — ketä myös Petroskoissa tapasin — kirjeen. Siskomme lähtee näetkös vapaaehtoisena laupeudensisareksi.

— Niin, niin! Tuomas vastasi: Mutta rehellisesti sanoen olen saanut sodasta kylliksi **yhdentenätoista vuonna**[9]). Marin on toista. Hän auttaa. Mutta meidän pitäisi ampua suomalaisia! Työläisiä ja talonpoikia siellä on enemmän etulinjalla kuin porvareita, ketä vastaan oikeastaan pitäisi sotia. Siksi ei mieleni tee mennä.

— Kahdessa viikossa Suomi vallataan! Vähäisin verenvuodatuksin! Antti sanoi.

— Se nähdään vasta kahden viikon kuluttua, Tuomas vastasi ja tilasi lisää.

— Juo veikko! hän sanoi Antille: Juodaan sinun ja Marin malja. Minä olin jo viisitoistavuotiaana sotilaana. Kuka kerran on ollut, se pitäisi vapauttaa.

— Älä nyt tyhmiä puhu, veikkonen! Antti sanoi. Katsopas silmääni. Se tekee mätää. Mutta sotaan kelvataan. Olin minäkin viisitoista, kun laukesi taaksepäin ja osui silmäluuhun. Katri, vaimosi, oli siinä kaivolla, oli raskaana. Junni teillä oli tulossa. Pelästyi niin, että vesiämpärit pudotti. Sekä hän että minä kahmasimme kasvoistamme. Minulle tuli koura täyteen verta. Jos Katria siinä ei olisi ollut, niin pahasti minun olisi käynyt.

— Minä en ole koskaan ollut kiinnostunut aseisiin enkä sotaleikkeihin, Tuomas tunnusti: Lähtisin tästä heti kotiin, jos jälkiseurauksia ei tulisi.

— Älä toki! Antti sanoi: Sotatuomioistuimeen joudut.

— Juo, veikkonen, Tuomas kehotti veljestään.

Ravintolassa hälistiin. Miehiä, jotka puettaisiin sotilasasuun. Komissaarin vastaanotto viipyisi huomisaamuun, sanottiin. Hatsinalaiset saisivat mennä koteihinsa yöksi.

Antin varoituksista huolimatta Tuomas lähti viimeisellä junalla Taitsaan.

Keskiyöllä hän kolkutti kotinsa ovelle. Katriheräsi, muttei uskaltanut avata, ennenkuin oli kysynyt kolme kertaa:

— **Kuka se on?**

— Minä ja minä, oven takana oli vastattu, niin että lopuksi Katri tunsi miehensä äänen ja avasi.

Mies oli surkuteltavassa tilassa; humalassa ja masentunut. Ei auttanut muu kuin laittaa hänet makaamaan. Aamun koittaessa Katri herätti miehensä, ravistaen häntä olkapäistä ja painellen **kompressia**10) hänen otsalleen.

— Hyi! Tuomas sanoi: Olenko kotona? Komissariaatissa odotetaan. Lieneekö jo minut laitettu karkurien listalle.

— Tulen sinua saattamaan, Katri vastasi itkusuin.

Komissaari oli raivoissaan. Kävellen narskuvissa **kroominahkasaappaissaan** edes takaisin hän toisti:

— Riittää! Ainoa sana: »Ammuttavaksi».

Tuomas tunsi itsensä hyvin nöyryytetyksi. Ei siis auttanut suinkaan, että hän oli ollut sodassa viisitoistavuotiaana.

— Minulla on oikea silmä vioittunut, hän änkytti komissaarille.

Tämä ei ollut alussa kuulevinaan. Mutta nuhdeltuaan karkuria kyllin hän alensi ääntään.

— En ole paha mies, toveri Kaprio, menkää lääkäriin ja hommatkaa kelpaamattomuustodistus. Määrään teidät reserviin. Nyt me tunnetaan toisemme. Onneksi olkoon!

Sillä tavoin Tuomas pääsi Talvisodasta, johon Antti-veli ja Mari-sisko olivat joutuneet — toinen kutsusta, toinen vapaaehtoisena. Omantunnon kalvamana Tuomas palasi kotiin ja unohti pian tapahtuneen. Hän enää ei kehunnut paljon vallankumauksestaan. Sisimmissään hän kuitenkin iloitsi, ettei hänen tarvinnut taistella esi-isiensä maata vastaan, johon häntä yhdisti kieli ja historia. Ja nämä merkitsivät ymmärtämystä. Kuka ymmärtää, ei halua tapellakaan.

Antti oli nuorempi. Hänelle työläis-talonpoikain voitto Suomessa merkitsi kaikkea. Kotona äijä oli kuitenkin muistuttanut, että hän käyttäytyisi sodassakin risti-ihmisenä.

Mitä Mariin puuttui, niin hän kirjoitti kuukauden kuluttua toisen kirjeen, jossa hän ilmoitti, että oli jo ajettu Punaisen Ristin busseilla rintamalle. Vihollisia piileksi enimten puissa, josta he ampuivat konepistooleista harhaan joutuneita puna-armeijalaisia. Kun oikeaan taisteluun siirryttäisiin, niin laupeudensisaret olisivat valmiina tehtäväänsä.

Mari kohtaa kohtalonsa

Kirjeen lähetettyään joulukuun keskipaikkeissa Mari ei saanut enää tilaisuutta kirjoittaa kotiin, jossa hänestä paljon ajateltiin. Petroskoista länteen, jossain Kajaanissa, Punaisen Ristin bussi jätti kymmenkunta laupeudensisarta taistelualueelle. Ennenkuin bussit olivat ehtineet rintamalle, niitä oli ammuttu puista. Erään bussin matkaajat olivat sellaisessa yllätyksessä rynnänneet ovelle, mutta **'valkoisen'** sarja oli kaatanut heidät siihen paikkaan.

— Etulinjalla ei ole varmastikaan noin vaarallista, Marin toveri oli huomattanut, kun toiset bussit olivat päässeet ansasta. Valkoisissa kyti nähtävästi sammuttamaton verenjano, kun he vihoissaan tappoivat laupeudensisarta. Ei ollut mitään armoa aselden melskeessä. Mutta siihenkin täytyi tottua. Mari ei tuntenut mitään levottomuutta: hän halusi vain auttaa haavoittuneita. Punapäälliköt olivat varoittaneet, ettei valkoisia sidottaisi, ennenkuin heidät olisi riisuttu aseista. Kuusisen miesten tuntomerkkinä oli kokardin sijalle punatähti karva lakissa.

Ensiapulaukkuineen laupeudensisaret hajaantuivat taistelulinjalla. Oli vallattu valkoisilta vaivaispetäjikkö. Iki-itkevä tuuli puhalsi yli valenneen, hyljätyn taistelukentän. Lunta oli polvea myöten. Haavoittuneilta kuului valittavan joka taholla. Mutta useilta oli jo veri hyytynyt ja henki poistunut. Runneltujen panssarivaunujen sivuilla makasi palaneita ruumiita. Valkoisella lumikentällä selitti tuskin oman vihollisesta: kaikki olivat mullasta tulleet ja mullaksi meneviä.

— Apuun! kuului tukehtunut pyyntö. Mari huomasi miehen, jolla käsi oli katkaistuna. Hän sitoi hänet ja pyysi odottamaan, kunnes hän sitoisi toiset. Sen jälkeen tulisi reki hakemaan haavoittuneita.

— Apua! Mari kuuli kuiskattavan vieressään. Se oli varmastikin suomalainen, koska sanoi juuri »apua». Pyytävälle ei kielletä, Mari ajatteli: Isäkin kehoitti että oltaisiin kristittyjä sodassa. Marin tuli sääli miestä, jonka jalka oli haavoittunut. Siinä oli kuulanreikä. Ohjeista välittämättä — riisumatta 'valkoista' aseista — Mari alkoi sitoa jalkaa. Suomalaisen kivääri oli käden ulottuvilla, mutta valkoinen ei osoittanut mitään oireita sen käyttämiseen. Kun Mari kumartui syvemmälle, sitoakseen solmua haavoittuneen siteeseen, hän tunsi, että joku löi häntä kepillä selkään. »Hyvänen isä», hän huudahti, aavistamatta, että häntä oli pistetty puukolla selkään.

Hetkeä myöhemmin toinen laupeudensisar löysi Marin kuolleena iki-itkevän petäjän juurella, kiiruhti bussille ja kirjoitti Marin vanhemmille suruviestin.

Jouluna tuli surusanoma

Päivä oli lyhyin. Kolmen maissa sähköjuna sytytti siniset valonsa ja lähti Leningradista etelään. Tuutarin ohitettuaan Taitsan matkustajat alkoivat pukeutua lämpimiin hansikkaihin ja karvalakkeihin. Puolen tunnin matkalla takkeja kukaan ei ottanut päältään. Muutaman matkustajan mukana vaunuista asemalaiturille astui Suomen armeijan pukuinen mies. Järjestysmiliisi vihelsi hänen peräänsä. Mies ei ollut kuulevinaankaan, mutta pari puna-armeijalaista kahmaisi häntä kainaloista ja auttoi laahata »valkoisen» kuulusteltavaksi.

— Paperit! Henkilötodistuksenne! virassa oleva miliisi sanoi miehelle, jonka oikea silmä alkoi tippua kyyneleitä.

— Tässä on paperini! mies ojensi miliisille sotilaspassinsa, johon oli merkitty, että hän palveli Kuusisen Vapausarmeijassa, Antti K.

— Olette täkäläisiä . . ? päivystäjä kysyi.

— Kyllä, Antti vastasi: Lomalle pääsin. Rintamalta oli helpompi lähteä kuin omalta asemalta.

— Anteeksi, järjestysmiliisi sanoi: Voitte mennä.

Pihalle päästyään Antti suuntasi askelensa Tuomas-veljensä talolle. Koko kylä oli pimennettynä. Pari poikaa hiihti suksilla. Heidän joukossaan oli Junni, joka kävi iltavuoroa koulussa.

Lasten joukosta tipahtelee veräjiinsä Kotkan Reino, Vassilevskin Aleksi, Gromovin Grigori, Matron Aili, ja viimeksi Junni, joka ei ole huomannutkaan, että vieras tuli hänen edellään. Junni asettaa suksensa seinään nojalle ja astuu pakkasesta tuvan lämpöön. Keittiössä höyrää samovaari, jonka jalustasta hohtaa syden sammuva hengitys. Katri on pessyt ruskeaksi maalatun lattian, jossa heijastuu kuparisen kattolampun valoa. Teräsuuni vierashuoneen nurkassa on sammumaisillaan. Sen viimeiset liekit nuoleksivat hohtavia kekäleitä, se saa kukilla kirjaillut seinäpaperit elpymään. Vaikuttaa siltä, että joku liikuttaisi pitsiverhoja paperilla pimennetyissä ikkunissa. Oikealla peräkulmassa on puhdas, pummulivaipalla ja pitsikatteella päällystetty vuode, sen päitsissä korkea tyynypino. Keskellä lattiaa on koristettu joulupuu. Sen oksilla palaa kynttilät, valaisee värillisiä lasipalloja, kuituliuskoja ja leluja. (Kuusen Junni on hakenut Nikroskoin metsästä).

Seinäkello tiksuu. Jotain outoa on ilmassa. Sen huomaa Tuomaksen ja Katrin surullisesta ilmeestä. Junni näkee pöydässä istuvan, oudosti pukeutuneen miehen. Junni muistaa maalanneensa aikakauslehdestä tuollaisen sotilaspuvun — taistelemassa pistimillä puna-armeijalaisen kanssa! Harmaanvihreä asetakki leveine rintataskuineen, suorat, paksunahkaisiin saappaihin työnnetyt housunlahkeet, ja leveä nahkavyö. Ei puku ollut miliisin, koska oli harmaampi ja toisenmallinen. Junnin yllätykseksi mies uudessa univormussa oli hänen Antti-setänsä! Karvalakissa, joka oli penkillä, Junni näki kuitenkin punatähden. Hän ilahtui, että setä oli joutunut karjalais-suomalaiseen vapausarmeijaan. Antti istui totisena. Katri, joka oli iloinnut joulun tulosta, siivonnut ja laittanut ruokaa, istui — kädet veltosti syIissään ja kyyneleet silmissä — yrittäen pidättyä itkunpurkauksesta. Tuomas tuijotti tuimasti eteensä, ikäänkuin siitä olisi kadonnut jotain.

— Mari-tätisi on saanut surmansa . . . Antti sanoi vihdoin Junnille, juuri kun poi-

ka oli aikeissa alkaa udella sedältään rintamaelämyksistä.

Kuului seinäkellon tiksumista. Heiluri liikkui liikkumistaan, siitä huolimatta, että läsnäolijoiden sydämet olivat jähmettyä surusta. Kaikki olivat pitäneet Marista. Hän oli lähtenyt yliopiston luennoilta. Vain lyhyen aikaa hän oli saanut harrastaa laupeuttaan.

— Apua antaessaan haavoittuneelle, Antti jatkoi joulun sanomaa: — pelastaakseen hänet kuolemasta, itse tyttöparka ei aavistanut, että hänen oma kuolemansa oli siihen paikkaan sallittu. Kavala käsi katkesi hänen nuoren elämänsä . . .

Myös äijälässä oli saatu Marin tovereilta kirje: Heidän bussinsa oli rintamalle tultuaan joutunut vihollisen konekiväärituleen. Tytöt olivat rynnänneet ovelle, moni oli kaatunut, mutta Mari oli selvinnyt ja rientänyt haavoittuneiden avuksi. Siinä haavoja sitoessaan hän oli saanut puukonhaavan selkäänsä.

— Jossain Kijanta-järven rantamilla, ikiitkevien pajupensaitten alla, sijaitsee lahonnut hautakammio, jossa rauhassa lepää laupeudensisar Mari.

1) kesähuvila
2) asianajaja
3) yleinen syyttäjä
4) kivääri yleensä
5) ink. likane = kurainen
6) ven. Krasnogvardeisk (Hatsina)
7) Vojennyi komissariat, sotakomissaarin
8) sata grammaa (noin 1/8 litraa), juomavastaanottopaikka
9) sanontatapa (Ven. — V. 19 godú); ink. — yhdeksänteentoist vuon
10) Haudetta, käärettä

Loppu
Junni Kemppi
Lund, kesä 1967.

HYVÄSTIJÄTTÖ MORSIAMMELLE

Nyt isän kodist lähdet maailman matkalle
ja surren kaikkein nähden
ehk olet iloinen
Nyt muistuu mielehesi se suru haikia
kun vanhemmillas Sinusta oli vaivoja
surulla tekkiit työtä paljon sun tähtesi
valvoivat monta yötä reunalla kehtosi
isällä oli suru ja huoli Sinusta
osoitti murheen muru äitisi kivusta
kyll kasvoit kaunihisti kuin kukka kedolla
raviten runsahasti lemmellä, ruualla
isäsi käden kukka sää olit lapsena
ja äidin riemu tokka kun kantoi rinnoillaan
sun käymään kätkyeestä laittoivat lattial
hellästä sydämestä taas nostiit nukkumaan
ja muistat vielä senkin kun olit kuudennel
kun aata äiti ensin sinulle opettel
kun koulun aika koitui ja ikä eneni
järkesi kanssa tointui, vaivanne väheni
antoivat opetusta ja neuvon sanoja
katsella katkismusta ja virsikirjoja
sä millä voinet maksaa nyt isää äitiä
et kiittääkää niin jaksa kuin oisit velkapää
kiitoksen heille sanot, sun rakkaat vanhempas
herralta armoo anot maksamaan vaivansa
jää hyvästi hyvä isä kun rakas olit mulle
jää hyvästi äiti hellä sydämmest sanon sulle
nyt nämä ovet suljet jois olet kasvanut
ja yljän kanssa kuljet, joll olet vannonut
pyhintä pyhä isä nyt heitä pyhiksi
tee myöskin kuulijaisiks lapsiksi sinulle

Nämä säkeet muisteli jo 80 täyttänyt Boråsissa oleva inkeriläinen nimimerkillä H. K.

Hyvämuistisia vanhuksia meillä on vielä runsaasti. Nuoremmat haastatelkaa heitä ja lähettäkää tiedot meille.

MUISTELMAKERTOMUKSET TALTEEN

Viime talvikauden aikana pääsimme hyvään alkuun muistelmien tallettamisessa. Yhdeksän kertomusta, mutta ei silti riittävä määrä kertomuskokoelmaa ajatellen. Siksi kirjoitusaikaa jatketaan. Aiheista tuskin lienee puutetta. Ottakaamme vaikka esimerkiksi tapahtumat, joista tämän vuoden aikana tulee kuluneeksi 25 vuotta. Ne olivat meidän elämässämme vaiherikkaita ja ratkaisevia tapahtumia. Muistelmakertomukset antakoot jälkiselvitystä. Kiitämme jo saaduista kertomuksista. Uusia voitte lähettää osoitteella: Henrik Toikka, Agnegatan 12 C, 722 17 Västerås.

H. T.

A. VAINIKKA 80-vuotias

80 vuotta täyttää Gävlessä helmikuun 27 p:nä Aatami Vainikka. Hän suoritti koulunkäyntinsä Tuutarin I:ssä oppikoulussa, josta hänellä on todistus vuodelta 1903. Sen jälkeen hän työskenteli limonaditehtaalla v. 1960. Sotapalvelukseen oli astuttava v. 1910 Pihkovaan 93:nteen Irkutskin rykmenttiin, jossa Aatami Vainikka kävi sotakoulun ja ylennettiin ylikersantiksi. Hän pääsi siviiliin maaliskuun 16. v. 1914. Ensimmäisen maailmansodan alettua samana kesänä oli oltava rintamalla 147. Samarskin rykmentin mukana. Toukokuun viidentenä 1915 hän joutui sotavangiksi. Kesä kului sotavankileirillä Linzissä. Elokuun kuudentenatoista tapahtui pako yli Alppien ja läpi rintaman Italiaan. Genovasta matka pääsi jatkumaan Tessalonikiin Kreikkaan ja sieltä Serbian, Bulgarian ja Romanian kautta Venäjälle.

Vielä samana syksynä Tuutarin Pajulassa vietettiin Mikkelinpyhiä. A. Vainikka oli tullut yllättäen pyhiksi kotiin. Ilo oli silloin suuri, mutta kolmen viikon kuluttua oli uudelleen lähdettävä rintamalle samaan rykmenttiin, josta hän oli joutunut vangiksi. Tammikuussa 1916 tuli rintamapäälliköltä käsky, että sotavankilasta paenneet oli lähetettävä Turkin rintamalle. Näin alkoi matka Turkinmaalle Erserumiin. V. 1917 lomamatkalla kotiin helmikuussa tuli jouduttua vallankumouksen pyörteisiin. Maaliskuun lopulla Smolnassa Kerenskin hallitus antoi paketin vietäväksi Turkinmaalle. Paketti sisälsi uuden hallituksen sääntöjä. Kun uuden hallituksen säännöt joutuivat Turkin rintamalle, vallankumouksesta oli jo kulunut kaksi kuukautta, mutta rintamalla laulettiin keisarille hymniä. Kohta levisivät kaikkialle uuden hallituksen säännöt, joitten mukaan valittiin miehiä toimiin, jossa Vainikkakin sai osastossaan sihteerin viran. Turkin rintamallakin huhuttiin, että keisari oli kumottu, mutta viralliset todistukset siitä vei Turkin rintamalle Vainikka. Sodankäynti jatkui vielä Soikkolan rintamallakin. Vasta vuonna 1921 lopullisesti jäivät sotatoimet, jonka jälkeen Vainikka sai käyttää höyrykoneita Krasnojeselon vesilaitoksella.

Näin monivaiheisia nuoruuden- ja miehuudenaikojaan mielellään muisteleva Aatami Vainikka asuu nykyisin Gävlessä, mutta ahkerasti hän pistäytyy myös Suomen puolella. Viimeksi hänet nähtiin Helsingissä Meilahden kirkossa järjestetyssä Inkeri-illassa. Monilla kesäjuhlilla on saatu kuulla A. Vainikan esittävän inkeriläisaiheisia runojaan. Inkeriläisten Viesti on myös kiitollisena saanut lukea A. Vainikan avustajakuntaansa. Tässäkin numerossa voimme julkaista kaksi pirteän ja nuorekkaan merkkipäivän viettäjän runoa. Yhdymme Ruotsissa ja Suomessa asuvien ystävien onnitteluihin.

VUODET VAIHTUU

Vuodet vaihtuu, päivät haihtuu,
elon iltaan ennättäin.
Kesä lämmin talveen vaihtuu,
aika rientää eteenpäin.

Liitäin, kiitäin elonrataa,
iäisyyttä kohti vain.
Kohti aikaa tulevata
aika rientää kiiruhtain.

Vuosi viimeinen kun kerran
saapuu, viimehetki lyö.
Silloin kuulet kutsun Herran,
edessäs on kuolon yö.

Ajatellaan vuotta tätä:
viimeinen jos lieneekin.
Tulee aika, Hän ei jätä,
korjaa sinut, minutkin.

A. Vainikka

On neljä aikaa ihmiselmässä,
sen kerron teille lyhyesti tässä:
Ne neljä aikaa täten voipi jakaa:
On lapsuus, nuoruus, miehuus, vanhuus vakaa.

Huoleton oli aika lapsuuteni,
se mukanaan toi ajan nuoruuteni.
Kohtalo mulle ruusuja ei suonut,
ei nuoruus mulle iloansa tuonut.
Mull' iloa ei ollut elämässä,
se tuikki niinkuin valo kynttilässä.
Pilvinen oli taival nuoruuteni,
kun kiväärin mä otin olalleni,
ja kymmenisen vuotta sitä kannoin
kun synnyinmaani eestä valan annoin.
Vaikk' monet vuodet puolustelin sitä
vaan kumminkaan en omana voi pitää.

Nyt muukalainen asuu kokonani,
ja ventovieras perkaa peltojani.
Näin vuodet ajaa toisiansa takaa,
on poissa miehuus, tuli vanhuus vakaa.

Kunnia sille, joka huolen kantoi,
kun suojeli ja terveyden antoi.
Jumala kulkenut on mukanani,
Jumala hoivaa myös mun vanhuuttani.

A. Vainikka

ELÄMÄNTARINA

VUODET VIERIVÄT

85 vuotta täytti 13. 1. 69 Vaasassa Maria Puumalainen o.s. Huopalainen. Lukuisat heimolaisemme sekä paikkakuntalaiset muistivat tätä erittäin pirteää vanhusta. Onnittelemme näin jälkikäteen.

KIITOS

Mölnlycken laulukuorolle sydäntä lämmittävästä esityksestä talvijuhlan yhteydessä Boråsissa. Toivottavasti saa vielä enemmän juhlaväkeä kesäjuhlan yhteydessä Mölndalissa tulevana kesänä nauttia ensiluokkaisesta ohjelmasta. Siunausta ja menestystä kuorolle toivoo

Eräs yleisöstä

I.S.K:n tiedotus

I.S.K:n ylimääräisessä johtokunnan kokouksessa 4 p. tammikuuta talvijuhlan yhteydessä Boråsissa valittiin tämän vuoden tilintarkastajiksi: ins. Henrik Toikka ja rouva Ella Björn Västeråsista.

Varatilintarkastajaksi valittiin: Nikolai Rokka ja Aleksanteri Halttunen Örebrosta.

Läsnä kokouksessa oli kuusi johtokunnan jäsentä.

Kuten jo Viestissä oli kerran kirjoitettu, yllä mainittu vaali vuosikokouksessa unohtui pois.

Johtokunnan puolesta:

Oskar Himiläinen.

PÄÄASIAMIEHEMME RUOTSISSA ILMOITTAA

Jos Inkeriläisten Viesti jostakin syystä ei tule Sinulle vaikka oletkin sen tilannut, niin soita tai kirjoita minulle, niin minä sen Sinulle lähetän. Ilmoita myös kenen kautta olet lehden tilannut. Asiamiehet eri paikkakunnilla Ruotsissa kuin myös yksityiset tilaajat voivat lähettää tilauslistat ja rahat minulle postisiirtotilin kautta /postgiro/, niin minä toimitan ne edelleen Suomeen. Tämän lehden mukana on postgiro kortti **niille, jotka eivät ole rahoja vielä lähettäneet.** Tätä korttia voitte hyvin käyttää, sillä se pätee Ruotsissakin. Tämä kortti on jokaisen lehden mukana, siis se tulee niillekin jotka ovat jo maksun suorittaneet. Käytännöllisistä syistä kortti oli pantava jokaiseen lehteen, joten Te jotka olette maksun jo suorittaneet älkää pahastuko, vaan auttakaa meitä antamalla kortti sellaiselle, joka ei ole lehteä tilannut.

Siis sinä, joka et ole vielä maksanut tilaustasi: Ota se suomalainen tilillepanokortti, joka on lehden mukana, kirjoita nimesi ja osoitteesi vasemmanpuoleiseen kantaan ja mene lähimpään ruotsalaiseen postitoimistoon. Siellä postineiti laskee heti, kuinka paljon tämä tilaus tulee olemaan Ruotsin rahassa.

Jos et ole aikaisemmin tilannut lehteä tai haluat tilata sen lahjaksi jollekin uudelle tilaajalle: Ota yhteys minuun niin minä autan.

Armas Paakkonen

Tingsgatan 4 B Puh. 033/101 850
BORÅS

BORÅSILAISET

Inkeriläisaiheisesta kirjallisuudesta kiinnostuneet tulkaapa sunnuntaina 23/2 klo 18 Armas Paakkoselle. On tarkoitus että kerännytään joka toinen viikko vaikkapa mökille ja otetaan keskustelun alaiseksi joku määrätty inkeriläisaiheinen kirja. Jokainen osanottaja lukee ennen kokousta kirjan ja sitten keskustelemme yhdessä ja toivomme että tällä tavalla saisimme enemmän nautintoa kirjasta. 23/2 kuuntelemme Ruotsin radiossa lähetetyn kuunnelman Abraham. Kirjailija on nykyään Göteborgissa asuva Leningradissa syntynyt ja kasvanut Eino Hanski. Sitten määräämme yhteisesti mitä kirjoja otetaan näin käsiteltäväksi. Toivottavasti saamme joskus myös itse kirjailijan meidän kokouksiin. Viime vuosina on ilmestynyt sekä ruotsinettä suomenkielisiä kirjoja. Kaikki tervetulleita!

Armas

Erittäin loistava aloite. Onnittelen ja toivon sydämestäni menestystä.

Väinö Pietari

TÄRKEÄ TIEDOTUS

Tämän lehden mukana seuraa postisiirtokortti, joka pätee yhtä hyvin Ruotsissa kuin Suomessa.

Kortti on tarkoitettu **ainoastaan niille tilaajille, jotka eivät ole vielä tämän vuoden lehtimaksua suorittaneet.**

Tämä kortti **ei kuulu niille, jotka jo ovat maksun suorittaneet** joko lehden konttoriin tai asiamiehelle. Teitä on hyvin runsaasti, mutta älkää panko pahaksenne vaikka saattekin kortin, sillä järjestelyn vuoksi meidän on jokaiselle kortti oheistettava. Mutta Teillä, hyvät lukijamme, jotka olette jo maksun suorittaneet, on nyt **loistava tilaisuus ryhtyä yhteistoimintaan. Antakaa korttinne jollekulle, joka ei ole vielä lehteä tilannut.** Tällä teolla on suuri merkitys. Viime vuonnakin tätä tietä tuli runsaasti uusia tilaajia. **Taikka tilatkaa tällä kortilla lahjaksi ystävällenne Viesti** ja lähettäkää suoritus lahjasta kortin mukana meille. Ainahan löytyy ystäviä, jotka syystä tai toisesta eivät ole lukijoittemme riveissä.

Tämä on tämän vuoden viimeinen numero, joka tulee kaikille viime vuoden tilaajille. **Seuraava numero tulee vain niille, jotka ovat maksun suorittaneet.** Jos nyt kävisi jollekin jo maksaneelle niin huonosti, että maaliskuun numeroa ei tulisi, niin pyydämme siitä heti meille ilmoittamaan selvittääksemme mahdollisen virheen.

Tunnuksin: Inkeriläisten Viesti jokaiseen inkeriläiseen kotiin ja jokaiseen ystävämme kotiin tervehdimme Teitä kaikkia sydämellisesti ja toivotamme hyvää tätä vuotta.

INKERILÄISTEN VIESTIN TOIMITUS

HYVÄ TIETÄÄ

— että Suomen eduskunnan ensimmäisiä naiskansanedustajia oli ompelija Sandra Lehtinen. /1873—1954/ ja

— että hän oli isänsä puolelta inkeriläisen maaorjan jälkeläinen. Hän tuli eduskuntaan 34-vuotiaana.

— että Inkerinmaalla oli vakituista asutusta jo niinkin varhain kuin v. 700 vaiheilla. Siellä taisteli tuolloin kuningas Ivar Vidfamden »Gardarikin» kuningasta Rabartia vastaan ja Vidfamden hukkui Karjalavotnissa.

— että nämä varhaisimmat uudisasukkaat olivat vatjalaisia,
että Inkerimaa nimitys on ollut jo käytännössä vuoden 1019 paikkeilla,

— että nimi oli jo niin vakiintunut, että paavi Aleksanteri /1159—1181/ käytti sitä kirjoittaessaan Upsalan arkkipiispalle.

— että Inkerinmaan väkiluku oli v. 1641 n. 44.000 ja vuonna 1691 jo n. 70.000,

— että 1630 oli Inkerinmaalla jo 8 luterilaista kirkkoa ja 6 pappia,

— että 1640 oli Inkerinmaalla seuraavat kaupungit: Narva, Waske-Narva, Jaama, Ivangorod, Nevanlinna, Kaprio, Nyen, Maankruunu ja Pähkinälinna,

— että maaorjuus lakkautettiin 1861,

— että ensimmäinen suomalainen kansakoulu perustettiin Kolppanan kylään v. 1785,

— että Kolppanan seminaari aloitti toimintansa jo 1863,

— että kesäjuhlat Ruotsissa ovat juhannuksena tällä kertaa Mölndalissa

— että Inkeriläisten Yhdistyksen 50-vuotisjuhlat ovat Helsingissä 11—13. 7. 69

— että jokainen voimiensa mukaan levittäisi tätä omaa lehteämme, sillä nyt on haravoimisen aika.

V. P. K.

TURUN PAIKALLISOSASTON JOULUJUHLAT

Turun paikallisosasto vietti joulujuhlaansa Tapaninpaivana Karjalaisten talolla. Tähän jo perinteelliseksi muodostuneeseen juhlaan oli saapunut heimolaisia toista sataa. Tilaisuus aloitettiin yhteisesti lauletulla virrellä Enkeli taivaan lausui näin... kanttori Ruuskasen saestäessä. Juhlayleisön toivotti tervetulleeksi Paavo Pesonen, jonka jalkeen veisattiin N:o 24. Jaana-tyttönen luki runon Joulupuu. Siina-tyttönen lauloi, minkä jälkeen rouva Kivivuori kertoi mielenkiintoisesti suuresta venäläisestä kirjailijasta Leo Tolstoista ja ennenkaikkea hänen vaimostaan. Toivottavasti rouva Kivivuori lähettää kertomuksensa Viestiin julkaistavaksi ja tätä kautta kaikkien luettavaksi. Tiina ja Liisa-tyttöset esittivät lauluja.

Mieleenpainuvan juhlapuheen piti rovasti Alpo Mustonen. Esitysten valilla laulettiin yhteisesti meillä inkerissä laulettuja jouluvirsiä.

Valiajalla juotiin emäntien keittämät maukkaat kahvit. Joulupukkikin saapui omien sanojensa mukaan helikopterilla juhlaanmme jakamaan lapsille ja vanhuksille makeisia.

Juhlan lopettajaissanat esitti pastori Vilho Mustonen.

Paikallisosaston T o r s t a l k e r h o piti pikkujoulupirskeensä Karjalaisten talolla joulukuun 12 päivänä.

Tilaisuudessa ohjelmasta vastasivat kerhon jäsenet ja näistä mainittakoon Suomalaisen Maijan tarinat, Rautasen Yrjön vuoden ensimmäisen Paavon kilpailu, jossa ensimmäisen Paavon tittelin palkintoineen voitti Aadel Paavo. Pelimanneina olivat Lasse Laine ja Antti Kulmala. Joulupuuron manteli osui Ilo Siippalaiselle, kuka voisi sanoa mitä se ennustaa. Avioliittoa se ei voine ennustaa, sillä Ilo on jo sellaisessa ja perheessä on kolme tyttöä, mutta poika puuttuu. Torstai-ilta oli oikein lystikäs.

Koska tässä tuli rupateltua vähän torstaikerhosta niin lisättäköön tähän vielä vuoden 1969 suunnitelmia hiukkasen.

Laskiaissunnuntaina 16. 2. 1969 kello 13.00 on talkoitus pitää hiihtokilpailut laskiasliukujaisineen Ruissalon Pirkan maastossa. Maaliskuun 23. 3. on Karjalaisten talolla ruokailusunnuntai kello 13.00. Toukokuun 11. päivänä on äitienpaiväjuhlat. Ja tietysti joka kuukausi Torstaikerho kokoontuu entiseen malliin.

Paavali

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

Tampereen paikallisosaston

seuraavat tilaisuudet ovat:

9. 3. klo 14, 13. 4. klo 14 Kalevan kirkon huoneissa No. 10—11.

Johtokunta kokoontuu emännän luona 23. 2. klo 14.

Johtokunta.

Helsingin paikallisosaston

helmikuun tilaisuus on 23. 2. 69 klo 14 Stadionin kerhohuoneessa.

Puhujana on pastori Kristof Shjuuja.

Nyt joukolla mukaan.

Johtokunta.

Turun inkeriläisten paikallisosaston

VUOSIKOKOUS

pidetään Karjalaisten talolla helmikuun 23 päivänä alkaen kello 14.00. Esillä vuosikokoukselle kuuluvat asiat ja lopuksi ohjelmaa. Tervetuloa.

Johtokunta

Inkeriläisten Yhdistys ry:n

VUOSIKOKOUS

pidetään sunnuntaina maaliskuun 16. päivänä 1969 klo 14 Viipurilaisen Osakunnan huoneistossa Mannerheimintie 5, Helsinki.

Käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

Johtokunta

Paikallisosaston vuosikokous

1 Kokouksen puheenjohtaja Väinö Kekki
2 sihteerit Hertta Allanmaa, Lyyli Karhu
3 pöytäkirjantarkastajat Toivo Kajava, Iida Ahti
4 todettiin kokouksen laillisuus
5 esitettiin yhdistyksen vuosikertomus
6 esitettiin nuorten toiminnan vuosikertomus
7 esitettiin tilikertomus ja tilintarkastuksen hyväksyminen
8 toiminta tälle vuodelle ehdotusten mukaan hyväksytty
9 luettu talousarvio on hyväksytty
10 jäsenmaksun hyväksyminen entiselleen 3 mk
11 yhdistyksen puheenjohtajaksi Eino Viroseppä
12 valittu johtokunnan jäsenet Allanmaa Sulo, Allanmaa Hertta, Luukkonen Elsa, Halonen Toivo, Torikka Lauha, Kajava Toivo, Lyyli Karhu, Iida Ahti
13 nuorison toimikunnan puh.joht. Yrjö Korkkinen selosti heidän toiminnasta ja seuran jäseneksi tulivat Korkkinen Yrjö + Anneli, Kelo Raili, Kekki Seppo, Lehtinen Pentti + Helvi.

Mannerheimintien varrella

KALEVALANPÄIVÄNÄ

28. 2. klo 12. Toivotaan meikäläisten lukuisasti osallistuvan tähän tilaisuuteen.

Tammik. 26 p. tilaisuus joka kului vuosikokouksen merkeissä, oli läsnä 43 henkeä. Aloitettiin virrellä N:o 36. Op. Eino Vironseppä toivotti läsnäolijat tervetulleiksi kokoukseen, ja kiitti hänelle osoitetusta huomaavaisuudesta 60 v. päivän johdosta.

Kunnioitettiin poismenneitten muistoa kun joukostamme paljon on muuttanut rajantaakse.

Kahvitauon jälkeen laulettiin Kuulkaa korpien kuiskintaa. Jälleen jatkui kokous. Lopuksi laulettiin, Kas Suomenlahdella hyrskyy, tähän tilaisuudemme päättyikin.

L. K.

INKERILÄISTEN SIVISTYS-SÄÄTIÖ TIEDOTTAA

Inkeriläisten Sivistyssäätiön **ASIAMIEHEN** ja Inkeriläisten Viestin **ILMOITUSHANKKIJAN** toimet julistetaan täten haettaviksi.

Molemmat toimet ovat sivutoimisia.

Hakemukset ja lähemmät tiedustelut os. Inkeriläisten Sivistyssäätiö, Huopalahdentie 10 A 20 Helsinki 33. Puh. 487 619.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

INKERIÄ KÄSITTELEVIÄ KIRJOJA TAAS SAATAVISSA

Joulun aikana loppuivat kirjat, mutta nyt olemme saaneet uuden täydennyksen. Niinpä postiennakolla toimitamme tilattaessa seuraavia kirjoja:

Sulo Haltsonen Vanha Tuutari 6.— + postikulut, Entistä Inkeriä 5.05 + postikulut, Runoretki Inkeriin 2.05 + postikulut.

A. Metiäinen Inkerin ev.lut. kirkon 350-vuotiskuljaisu 20.— + postikulu.

Tilausosoite Suomessa: Inkeriläisten Sivistyssäätiö, Huopalahdentie 10 A 20 Helsinki 33. Puh. 487 619.

Tilausosoite Ruotsissa: op. Armas Paakkonen, Tingsg. 4 B 502 53 Borås. Puh. 033/101 850.

Myyntipalkkiot menevät edelleen Ruotsissa ISK:lle ja Suomessa Sivistyssäätiölle.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

Meille tarjoutuu nyt tilaisuus myötävaikuttaa

HALPAKORKOISTEN OPINTOLAINOJEN

saannissa niille inkeriläisille ja jälkeläisille, jotka ovat **Inkeriläisten Yhdistyksen jäseniä.** Lähempiä tietoja saa toimistostamme os. Huopalahdentie 10 A 20 Helsinki 33. Puh. 487 619.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

PAINOYHTYMÄ OY 1969/LOVIISA

inkeriläisten viesti

numero 3 maaliskuu 1969

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Korkeavuorenkatu 10 A 18 Helsinki 12. Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285. Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 660. Kettutie 4 B Helsinki 80.
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, Helsinki 10. Postisiirto n:o 30 636.
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636.
TILAUKSET JA ILMOITUKSET:	Huopalahdentie 10. A. 20, Helsinki 33, puh. 487 619.
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk, sekä koti- että ulkomaille.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— 1/2 » » 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— 1/4 » » 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Borås, Tingsgatan 4 B. Puh. 033/101 850. Postisiirto n:o 626047

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

Kalevalan päivänä 28. 2. 69 suoritettiin Inkeriläisten yhdistyksen perinteellinen seppeleen lasku Larin Parasken patsaalle, Hesperian puistossa Helsingissä. Seppeleen laskivat rovasti Matti Vironmäki ja toimitusjoht. Väinö Kekki. Tilaisuuteen oli saapunut myös pieni inkeriläisten joukko, mukana myös kaikkein nuorinta polvea. Kalevalan päivän iltana yliopiston pienessä juhlasalissa oli arvokasohjelmainen kalevalajuhla, jonka olivat järjestäneet Kalevalaseura, Karjalan Sivistysseura, Suur-Helsingin Kalevalaiset Naiset ry sekä Inkeriläisten Sivistyssäätiö. Juhlassa esitelmöi prof. Virtaranta. Yhdistyksemme omalla Inkerikuorolla oli myös tilaisuus esiintyä tässä merkittävässä juhlassa.

Fil.maist. Helli Suominen:

INKERINMAAN LUKKAREITA

THALUKSET

»Inkeriläisten Viestin» viime joulukuun numerossa oli julkaistu »Harvinainen valokuva»: Lukkari Johannes Jakob Thaluksen perhe Kosemkinassa v. 1900. Allekirjoituksessa mainittiin, että monet suomalaiset kansanrunojen kerääjät ovat Inkerissä olleet tämän perheen vieraina. — Kun tämän kirjoittajalla on jo pitkän aikaa ollut kerättynä aineistoa sekä Thaluksista että muista Inkerin lukkareista, arvelin olevan syytä nyt kertoa heistä jotakin Inkeriläisten Viestin lukijoillekin. Eipä lukkareista juuri ole aikaisemmin kerrottukaan.

Äidinäitini Maria Elisabet Kahi oli syntyjään Pokkinen, Venjoen lukkarin Pietari Pokkisen tytär. Hänen äitinsä oli Sofia Thalus.

Äidinäitini Maria Kahi oli syntynyt v. 1835 ja kuoli tammikuussa 1898. Hänen tyttärensä, tämän kirjoittajan äitl, kirjoitti äitinsä hautajaisia varten Venjoen kirkkoherralle Otto Rokkaselle muistosanat äidistään ja luettelon vainajan sukulaisista. Paitsi äitiäni ja isääni ja heidän kahta lastaan (tämän kirjoittaja silloin vasta odotteli syntymistään) luettelo sisältää seuraavat sukulaiset:

»1. Vainajan sisar Kaprion lukkarin leski Katrina Kelo.

2. Vainajan sisaren entisen Liissilän lukkarin (lesken) tytär Maria Villanen, synt. Björkquist, hänen miehensä ja poikansa.

3. Vainajan veljen, Skuoritsan lukkarin leski Emilia Pokkinen, tämän poika Eduard, tyttäret Maria Uski, Karolina Predel ja Lucia Wirkki ja tyttärien perheet.

4. Vainajan veljen, entisen Venjoen lukkarin tytär Emilia Hynninen.

5. Vainajan isän veljien pojat: a) Spankkovan nykyinen lukkari Joh. Pokkinen perheineen. b) Spankkovan nykyinen unentappaja (suntio) Aleks. Pokkinen perheineen. c) nykyinen Kattilan lukkari Pietari Pokkinen perheineen.

6. Vainajan äidin veljenpojat (siis vainajan serkut): a) Kosemkinan nykyinen lukkari Joh. Thalus perheineen. b) Keltun nykyinen lukkari Kaarlo Thalus perheineen.

7. Vainajan äidin sisarentytär Anna Kekäläinen, hänen tyttärensä ja vävynsä.

Sitten suuri joukko vainajan serkkujen lapsia, niiden lastenlapsia, neljättäkymmentä ristilasta y.m. ystäviä ja tuttavia.»

Siinä sitä oli lukkareita kerrakseen. Inkerinmaan seurakunnista Kapriossa, Liissilässä, Skuoritsassa, Venjoella, Spankkovalla, Kattilassa, Kosemkinassa ja Keltossa oli siis tammikuussa 1898 samaan sukuun kuuluvia lukkareita, tahi oli vähän aikaisemmin ollut, koska heistä mainitaan heidän leskensä tai lapsensa.

Alkakaamme Thaluksista, koska alussa mainittu valokuva antoi sysäyksen tälle kirjoitukselle. Edelläolevassa muistokirjoituksessa mainitaan »vainajan äidin veljenpojat», »Kosemkinan nykyinen lukkari Joh. Thalus» ja »Keltun nykyinen lukkari Kaarlo Thalus.» »Kosemkinan nykyinen lukkari» v. 1898 Joh. Thalus oli sama Johannes Jakob Thalus, jonka perhekuva oli lehtemme joulukuun numerossa. Sen todistaa tuo niin sanoaksemme Inkerinmaan »Kuka kukin on» teos, Kolppanan seminaarin 50-vuotisjulkaisu. Siinä on tästä herrasta seuraavat henkilötiedot (siv. 118):

»**Thalus, Johannes Jakob.** Synt. Kosemkinassa 8. 6. 1848, † 4. 1. 1901. Vanhemmat: lukkari Johannes Thalus ja Kristina, o.s. Dalinger. Tuli seminaariin 1864 kotivalmistuksella ja päätti o.l.u. todistuksilla. Toiminut lukkarina Kosemkinassa 1879—1901 ja opettajana saman seurakunnan kirkkokoulussa 1884—1896. Naimisissa vuodesta 1872 Emilia Valon (painovirhe, pitänee olla Vabo) kanssa. Lapsia 10.» Joh. Thalus kuoli siis seuraavana vuonna kuvan ottamisen jälkeen.

Joh. Thaluksen veljestä Kaarlo Thaluksesta, joka v. 1898 oli »Keltun nykyinen luk-

Pyydämme nöyrimmästi läsnäolollanne kunnioittamaan tyttäremme **Maria Amalian** *ja* **Karl Thalus'en** *wihkiäisiä, Keskiviikkona 23 p. Huhtikuuta, kello 12 päivää Suomen P. Marian Kirkossa ja sieltä poikkeemaan Ismailovskin polkkaan 10-n rootan ja Peterhofski prosp. kolkalla kart № 9, kort. № 4.*

H. Tiilta.
M. Tiilta.

kari», on Kolppana-kirjassa myöskin tarkat tiedot (siv. 122):

»**Thalus, Kaarlo Ferdinand.** Synt. Kosemkinassa 23. 6. 1853. Vanhemmat: Ruotsin alamainen räätälimestari, sittemmin Kosemkinan lukkari Johan Emanuel Thalus ja Kristina, o.s. Dalinger. Tuli seminaariin 1870 kotivalmistuksella, päätti 1873 o.l.u. todistuksilla. Opettajana Kelton kirkkokoulussa 1874—1901 ja samalla Kelton seurak. urkurina ja lukkarina 1876—1903. Naimisissa 1880 Amalia Tiitan kanssa. Lapsia 3.»

Tämän kirjoittajan perhearkistossa on säilynyt kutsu yllämainitun Kaarlo Thaluksen ja Amalia Tiitan vihkiäisiin, jonka julkaisemme ohella.

Johannes Jakob Thaluksen kymmenestä lapsesta mainitaan Kolppana-kirjassa kolme, jotka siis jatkoivat suvun perinteitä. Nämä olivat:

Kaarlo Thalus (siis setänsä kaima, sivulla 141). Syntyi Kosemkinassa 1874 Joh. Thaluksen ja Emilia Vabon poikana, kävi kaupunkikoulua, suoritti Kolppanan seminaarin kurssin o.l.u. todistuksilla 1896. Opettajana Hakajan kansak. 1897—1899, kirkkokoulussa 1899—1901, Mikkelin lääninhallituksessa kielenkääntäjänä 1905, nykyisin (siis 1913) lukkariurkurina Kosemkinassa. Naimaton.

Johannes Thalus (siis isänsä kaima, siv. 152). Synt. Kosemkinassa v. 1884. Päätti seminaarin opettajatodistuksella v. 1904. Toimi kansak.opettajana Kelton Seltsassa 1904—1908 ja kuoli mainittuna vuonna (siis vain 24-vuotiaana).

Aleksi Thalus (siv. 158). Synt. Kosemkinassa 1888. Suoritti Kolppanan seminaarin kurssin ja lisäksi Pietarin opetuspiirin tutkintokomissionille kansak.opettajatutkinnon. Oltuaan opettajana Politshinan koulussa Gdovin piirissä ja Terebshinassa oli v:sta 1910 opettajana Vetkalassa Spankkovalla (Kolppana-kirja ilmestyi v. 1913.) *)

Johan Jakob ja Kaarlo Ferdinand Thaluksen isä oli siis Kosemkinan lukkari Johan Emanuel Thalus. Tämä Johan Emanuel Thalus oli äidinäitini äidin, Sofia Thalus-Pokkisen veli.

Sofia Thalus-Pokkisen tytär, äidinäitini Maria Pokkinen-Kahi oli syntynyt v. 1835. Hänen serkkunsa Johan Jakob Thalus oli syntynyt v. 1848 ja Kaarlo Ferdinand v. 1853. Tästä päättäen Sofia Thalus-Pokkinen ja hänen veljensä Johan Emanuel Thalus olivat syntyneet 1800-luvun alussa, ehkä noin 1800—1810. Sisarusten Sofia ja Johan Emanuel Thalusten Thalus-niminen isä lie-

*) Mikäli arvoisalla lukijalla on »Viestin» joulukuun 1968 numero tallella, hän voi yllämainittujen Kolppana-kirjan tietojen perusteella päätellä Thaluksen perhettä esittävässä kuvassa olevien henkilöiden nimet. Keskellä oleva vanhahko pariskunta on tietysti lukkari Johan Jakob Thalus ja hänen vaimonsa Emilia, o.s. Vabo. Heillä oli 10 lasta, ja kuvassa olevat muut 7 henkilöä lienevät näitä lapsia. Kolppana-kirjassa mainitaan pojat Kaarlo, Johannes ja Aleksi. Kaarlo, synt. 1874, oli kuvaa v. 1900 otettaessa jo 26-vuotias valmis opettaja eikä ole kuvassa mukana. Johannes, synt. 1884, sensijaan lienee kuvassa vasemmalla oleva nuorimies. Hänestäkin tuli opettaja. Aleksi oli synt. 1888 ja lienee siis etualalla oleva 12-vuotias poika. Hänkin valmistui opettajaksi. Tyttärien nimistä ei ole tietoa.

Kirjoittajan äiti kaksivuotiaana äitinsä Maria Kahin seurassa. Maria Kahin isä oli Venjoen lukkari Pietari Pokkinen ja äiti Sofia Thalus, Kosemkinan lukkarin Johan Emanuel Thaluksen tytär. Valokuvattu Pavlovskissa (Venjoen seurakuntaa) v. 1862.

nee siis syntynyt n. 1770—1780-luvulla. Kuka hän oli, emme toistaiseksi tiedä. Hyvin luultavasti hänkin oli lukkari tai ainakin kuului lukkari-sukuun. Hänen pojastaan tuli lukkari ja monien lukkareiden ja opettajien kantaisä, hänen tyttärensä meni lukkarin kanssa naimisiin. Hän itse on — ei puuttuva, sillä kyllä hän varmasti on ollut olemassa! — vaan toistaiseksi tuntematon rengas Thalusten sukupolvien ketjussa.

Thalus-nimisiä lukkareita oli näet Inkerinmaalla ollut jo paljon aikaisemmin. Suomen Valtionarkistossa olevista Tuutarin seurakunnan asiakirjoista selviää, että Tuutarissa oli lukkarina Mathias Thalus vuosina 1711—1767, siis yli 50 vuotta, ja hänen jälkeensä hänen poikansa Johan Thalus v:ina 1767—1805. Johan Thaluksen on siis täytynyt syntyä jo v. 1750 tai sitä ennen, koska hän jo v. 1767 tuli lukkariksi. Käsialasta (joka on sama kuin Valtionarkistossa säilytetyissä Tuutarin kirkonkirjoissa) ja muista seikoista päätellen hän on ainakin suurimmaksi osaksi kirjoittanut sen Tuutaria koskevan käsikirjoituksen, jonka tohtori Sulo Haltsonen on julkaissut selityksin varustettuna. Tämän Johan Thaluksen elämänvaiheista, jotka luovat kiintoisaa valaistusta tuon ajan oloihin laajemmaltikin, allekirjoittaneella on kerättynä ja tulkittuna paljon ainehistoa, jonka ehkä joskus saanen julkaisukuntoon, jos elonvuosia ja terveyttä suodaan.

Mitä sukua sisarukset Johan Emanuel ja Sofia Thalus olivat tälle viimeistään v. 1750 syntyneelle Johan Thalukselle, ei ole selvinnyt. Jo Johan-etunimen itsepäinen esiintyminen suvussa viittaa sukulaisuuteen, sukunimestä puhumattakaan. Johan Emanuel ja Sofia, jotka, kuten edellä olemme esittäneet, lienevät syntyneet v:n 1800 tienoilla (Sofia sai tyttären, äidinäitini, v. 1835), lienevät ehkä vähän liian myöhään syntyneitä Johan Thaluksen lapsiksi, semminkin kun tämä jo v. 1805 sairaalloisuutensa perusteella halusi erota lukkarin virastaan poikansa hyväksi. Tämän pojan nimi oli samojen Tuutarin seurakunnan asiakirjojen mukaan Andreas ja hän oli v:n 1805 tienoilla nuori mies, ehkä 1780-luvulla syntynyt. — Viipurilaisen osakunnan matrikkelikortistosta tohtori Sulo Haltsonen on allekirjoittaneelle välittänyt tiedon, että siellä esiintyy Petter Vilhelm Thalus niminen henkilö, joka opiskeli Viipurin lukiossa ja Helsingin yliopistossa, toimi myöhemmin opettajana Porvoossa ja Viipurissa ja kuoli v. 1900. Hän oli syntynyt v. 1822 Tyrön lukkarin Anders Thaluksen poikana. Tämä Tyrön lukkari Anders Thalus voisi siis olla yllä mainittu Tuutarin lukkarin poika Andreas. Iän puolesta sopisivat tämän Antti Thaluksen lapsiksi myös Johan Emanuel ja Sofia Thalus. Ja saattoihan Tuutarin lukkarilla Johan Thalus vanhimmalla olla muitakin poikia kuin Andreas. Nämä seikat ovat toistaiseksi tutkimatta. Jotakin sukua lukkari-Thalukset lienevät olleet toisilleen, mutta saattavathan nuoremmat Thalukset olla aivan toistakin sukuhaaraa.

Koippana-kirjassa mainitaan, että Kaarlo Ferdinand Thaluksen isä oli »Ruotsin alamainen, räätälimestari, sittemmin Kosemkinan lukkari Johan Emanuel Thalus.» Tämä voidaan tulkita monella tavalla. Ensim-

mäiseksi voi johtua mieleen, että hän itse ja siis myös hänen sisarensa Sofia tyttönä ollessaan ovat muuttaneet suoraan Ruotsista Inkerinmaalle. Tämä ei suinkaan ole itsestään selvää. Mitä syytä olisi ollut muuttaa Ruotsista Inkerinmaalle, vieläpä pian Ruotsin—Venäjän vuosien 1808—1809 sodan jälkeen? Ehkä vielä seikkailunhaluinen nuori mies olisi voinut sen tehdä, mutta nuorten naimattomien naisten matkustamiset maasta toiseen olivat silloin ylen harvinaisia.

Mistä sitten tuo »Ruotsin alamainen»? Kuten entiset Inkerin suomalaiset hyvin muistavat, Inkerinmaalla oli paljon »passilla eläviä», jotka sukupolvesta toiseen säilyttivät Suomen kansalaisuutensa. Sellaisia olivat m.m. Pokkiset. Sellaisia lienevät olleet myös Thalukset. Ehkäpä tuo maininta »Ruotsin alamainen» johtuu siitä, että suku ei ollut kotoisin »Vanhasta Suomesta», joka jo 1700-luvun alkupuolelta saakka kuului Venäjälle ja josta useimmat Inkerinmaan »passilla eläjät» olivat kotoisin, vaan läntisemmästä Suomesta, joka kuului Ruotsille aina vuoteen 1809 saakka, ja jota rajan itäpuolella usein sanottiinkin Ruotsiksi. Thalussisarusten vanhemmat ehkä olivat muuttaneet sieltä ennen vuotta 1809, tai mahdollisesti juuri sotatapahtumien yhteydessä, Johan Emanuelin ja Sofian ollessa joko aivan pieniä tai vielä syntymättä. Tämä kaikki on arvailua. Äitini muistelmissa »Sohvimummo» kuitenkin on aito inkeriläinen. Hän vieraili usein lapsena Sohvi-mummonsa luona. V:n 1963 »Inkeriläisten Viestin» lokak. numerossa julkaistiin äitini v. 1887 kirjoittama jutelma »Keskustelu Latukan Katrin kanssa». Vanha Katri kertoo siinä äidilleni, silloin nuorelle Olga Kahille ja tämän äidille, kuinka Olgan »Sohvi-mummo» nuorena ollessaan oli kääntynyt hädissään hänen, Latukan Katrin, puoleen pyytäen taikaa, kun pelkäsi, ettei hänen miehensä, lukkari Pietari Pokkinen, häntä enää rakasta. — Eipä siltI, kyllä ennen vanhaan papinemännätkin saattoivat sellaiseen turvautua — ja olemmeko me nykyajankaan ihmiset taikauskosta vapaita?

Kiintoisa on myös maininta, että Johan Emanuel oli ensin räätälimestari, mutta ryhtyi sitten lukkariksi. Ei hänen silti tarvitse olla sukunsa ensimmäinen lukkari. Ei aina lukkarienkaan pojille tai lukkarisukuun kuuluville ollut tarjolla lukkarinpaikkoja, ja ehkä nuorena muutenkin oli halua uusille urille. Myöhemmin »veri veti» sittenkin kirkossa laulamaan, ja Johan Emanuelista tuli monien lukkareiden kantaisä.

Vanhin asiakirjoista tapaamamme Thalus, Mathias, joka v:sta 1711 oli Tuutarin lukkari ja siis syntynyt 1600-luvun lopulla, oli ollut Inkerinmaalla jo silloin, kun Inkerinmaa vielä (Uudenkaupungin rauhaan saakka v. 1721) kuului Ruotsille. Ehkä suvun »ruotsalaisuus» oli jo niiltä ajoilta peräisin?

Nämä kaikki ovat otaksumia. Mutta todennäköistä on, että kaikki Inkerinmaan Thalus-lukkarit tavalla tai toisella olivat sukua keskenään, ja asiakirjojen todistuksen mukaan ainakin yksi Thalus-niminen lukkari toimi Inkerinmaalla jo vuodesta 1711 lähtien.

Sofia Thalus ja Jacob Parkkinen

Perhearkistossamme on toinenkin Thalusten sukuun liittyvä hääkutsu. Valitettavasti »Inkeriläisten Viesti» ei ole värikuvalehti, silloin sen lukijat saisivat paremman käsityksen tämän vanhan hääkutsun viehätyksestä. Vaaleanpunaiset silkkipintaiset ruusut kohoavat korkokuvina kortilta, samoinkuin niiden kullanväriset lehdykät ja kortin pitsimäinen reunus. Siitä, keitä nämä nuoret olivat, perhearkistomme ei tiedä mitään, mutta jälleen tarjoaa apuaan Kolppanan seminaarin 50-vuotisjulkaisu, tuo mainio »Kuka kukin on» teos.

Sofia Thalus on ilmeisesti edellämainittujen Johan Jacob Thaluksen (synt. 1848) ja Kaarlo Ferdinand Thaluksen (synt. 1853) nuorempi sisar, syntynyt ehkä 1855 tai 1857, jolloin hän olisi ollut vihittäessä 20-vuotias. Hänen isänsä on siis ollut Johan Emanuel Thalus ja hän lienee saanut nimensä tätinsä, tämän kirjoittajan äidinäidin äidin, Sofia Thalus-Pokkisen mukaan. Hänen veljensä Kaarlo Ferdinand toimi, kuten edellä olemme nähneet, Kelton seurakunnassa opettajana ja lukkariurkurina vuosina 1874—1903, ja tämän seurakunnan kirkossahan pikku sisar vihittiin v. 1877, veljen luultavasti soittaessa häävirren ja muun juhlamusiikin. Koska vihkiminen oli kello 6 iltapäivällä, se ei tapahtunut jumalanpalveluksen jälkeen, vaan oli erillinen tilaisuus.

Kolppanan seminaarin julkaisu antaa tietoa tämän avioliiton myöhemmistäkin vaiheista. Sivulta 157 voimme lukea seuraavaa. »**Parkkinen, Jalmari Mathias.** Synt. Kelton Kolpinassa 23. 3. 1890. Vanhemmat: talollinen Jaakko Parkkinen ja Sofia o.s. Thalus. Tuli seminaariin 1906 Pietarin ylemmän kirkkokoulun valmistuksella, päätti 1908

SOFIA THALUKSEN

ja

Jäcob Parkkisen

WIHKIÄISIIN

Keltonkirkossa, kesäkuun 29 p. kll. 6 jp. p. ja sieltä

Wihkiäispitoihin Talollisen Herra M. J. Parkkisen (Worontsowan) Kodissa pyytävät täten nöyrimmästi.

Asian omaiset.

Keltossa 1877.

opett.todistuksella. Opettajana v:sta 1908 Kelton Vanhassakylässä. Johtaa paikallista soittokuntaa ja toimii »Inkeri» yhd. ja »Soihtu» seuran johtokunnissa. »Nevan» avustaja. Naimaton.» (Kolppana-kirjan julkaisun aikoihin hän oli siis vasta 23-vuotias.)

Hyviin naimisiin vanhan sukupuun nuori oksa Sofia Thalus kaiketi oli päässyt. Parkkiset lienevät olleet suhteellisen varakkaita ja miniä mieleinen, koska järjestivät hänelle ilmeisesti komeat häät. Vakavaraisuteen viittaa sekin, että poika koulutettiin Pietarin suomalaisessa ylemmässä kirkkokoulussa ja sitten seminaarissa. Ja poika tuottl iloa omaisilleen, tullen jo 18-vuotiaana omaan kotipitäjäänsä opettajaksl ja osallistuen, jopa jo johtoasemissa, Inkerlnmaan silloisiin vilkkaisiin sivistysrientoihin. Äidin lukkarisuvun musiikaalisuudenkin hän oll perinyt, koska johti soittokuntaa. Joitakln tänyt, koska johtl soittokuntaa.

Samoja Kelton Kolpinon kylän Parkkisia olivat myös Paavali Parkkinen, synt. 1863, joka sai päästötodistuksen Kolppanan seminaarista v. 1884 ja toimi opettajana m.m. Tyrössä, Venjoella, Skuoritsassa ja lopuksi Keltossa, sekä Pekka Parkkinen, joka syntyi v. 1871, pääsi Kolppanan seminaarista v. 1892 ja toimi opettajana Kelton kirkkokoulussa ja muissa Kelton kouluissa sekä tuli Kelton lukkariksl Kaarlo Ferd. Thaluksen jälkeene v. 1903. Pekka ilmoittaa isäkseen Matias Parkkisen, ja Sofian ja Jacob

HYVÄ TIETÄÄ

että Inkerinmaalla oli Suomenlahden rannikkoa 210 km ja Laatokan rannikkoa 110 km

että Inkerinmaan pinta-ala oli n. 15.000 km²

että keisari Paavali I oll inkeriläisystävällinen. Sen todistaa se, että hän rakennutti Kolppanan luterilaisen kirkon

että Inkerissä oli 1911 pyhäkouluja 576 ja pyhäkoulunopettajia 1.591 ja oppilaita n. 13.000

että 1911 oli Inkerissä jo 139 kansakoulua ja 90 suomalais-venäläistä kansakoulua

että 1918 oli 248 suomenkielistä kansakoulunopettajaa ja 314 kansakoulua

että 1870 alkoi Pietarissa ilmestyä Sanomat ja Pietarin sunnuntailehti nimiset lehdet

että vuosina 1874—79 ilmestyi Pietarin Lehti

että vuosina 1879—83 ilmestyi Pietarin Viikkosanomat

että vuosina 1884—1918 ilmestyi Inkerl ja

että vuosina 1908—1918 ilmestyi Neva

että Paavo Räikkösen vuodesta 1879 toimittama Suomalaisen kansan kalenterl Venäjällä oli luetuin julkaisu

että Ruotsin inkeriläisten kesäjuhlat ovat juhannuksena Mölndalissä

että Inkeriläisten Yhdistyksen 50-vuotlsjuhlat ovat Helsingissä 11—13. heinäkuuta

että jokainen vielä voi edesauttaa tämän lehden levikkityössä.

VPK

Parkkisen vihkiäispidot pidettiin M. J. Parkkisen talossa. Luultavasti Paavali ja Pekka olivat sulhasen nuorempia veljiä, tahi ainakin muuta läheistä sukua. Sofian ja Jaakon häiden aikana Paavali oli 14-vuotias ja Pekka 6-vuotias vesseli, ja varmaankin olivat häissä mukana. — Joitakin Kelton Parkkisia asuu nykyään Suomessa.

RIVIT HARVENEVAT

Maaliskuun 1. päivänä kätkettiin haudan lepoon yksi tarmokas heimotyöntekijä sotilasvirkailija Paavo Lipiäinen. Hän oli syntynyt Maaselän Ylikylässä 10. 11. -94 ja saapui Suomeen 1919. Hän toimi pakolaisavustuskeskuksessa kanslistina, kunnes vuosina 1926—28 jo tavallaan ikämiehenä suoritti Viipurin Kauppakoulussa merkantin tutkinnon ja tämänkin jälkeen hänen työsarkanaan oli pakolaisavustuskeskus aina talvisotaan asti.

Sodan jälkeen hän oli liikemaailman palveluksessa siirtyen Rajavartioston palvelukseen tulkkina ja hoiti tätä virkaa korkeasta iästään huolimatta aina kuolemaansa saakka.

Paavo Lipiäinen oli ahkera heimotyöntekijä kuuluen aluksi Inkeriläisten toimikuntaan ja myöhemmin Yhdistyksemme johtokuntaan. Alati leppoisana hän toi kaikkeen toimintaana miellyttävän ilmapiirin ja saavutti laajan ystäväpiirin. Hän oli pidetty mies, niinpä saattopäivänä oli kokoontunut ystäväpiiri haikein mielin jättämään tervehdyksensä. Rajavartiosto jätti oman seppeleensä ja Inkeriläisten Yhdistyksen puolesta laskivat seppeleen Väinö Pietari Kekki, Matti Pönniö ja Jussi Vesa ensinmainitun esittäessä muistosanat.

Kaunis kukkaisin koristettu kumpu jäi todistamaan, että kaukana kotiseudultaan Janakkalan hautausmaahan oli taasen yksi heimomme jäsen saanut viimeisen lepopaikkansa.

18. 12. 1968 kuoli Helsingissä Malmin sairaalassa korkean iän saavuttanut inkeriläinen vanhus Eeva Viroiainen, os. Makara. Hän oli syntynyt Miikkulaisten Alakylässä 31. 12. 1875. Vietettyään lapsuutensa Makaranmäellä hän naimisiin mentyään siirtyi saman Alakylän Vironmäelle Heikki Viroiaisen (kuollut 9. 6. 1935) nuorikoksi. Oma talo rakennettiin Vironmäelle, jossa siitä tuli kansakoulun lähinaapuri. Tässä talossa Eeva Virolainen toimi uutterana, iloisena ja ystävällisenä emäntänä. Lapsia syntyi kahdeksan, heistä neljä on tällä hetkellä elossa. Suomeen Eeva Virolainen tuli syksyllä 1919 miehensä kanssa ja asui ensin Metsäpirtissä, sitten Sakkolassa. Sotien aikana Eeva Virolainen joutui evakkoon Rautalammille ja muutti sieltä 1951 Helsinkiin Herttoniemeen, jossa hän vietti viimeiset vuotensa tyttärensä hoivissa. Eeva Viroiainen oli viimeiseen asti harvinaisen pirteä, huumorintajuinen vanhus. — Honkanummen hautausmaalle oli vainajaa saattamaan kokoontunut ystävien ja sukulaisten joukko, ja Suvilahden kappelissa pidetyssä muistotilaisuudessa puhuivat opettaja Eino Virolainen sekä Matti Virolainen.

Aino Hämäläisen muistolle

Opettaja Aino Hämäläinen kuoli Turussa 19. 1. 1969 86-vuotiaana. Hän oli inkerinsuomalainen ja syntynyt Narvassa 27. 7. 1882. Käytyään Pietarin suomalaisen kirkkokoulun, hän tuli Viipuriin, jossa kävi tyttökoulun. Aikoen opettajan alalle hän hankki itselleen Inkerissä ja Pietarissa runsasta kokemusta ja suoritti sitten Jyväskylän seminaarissa täyden opettajatutkinnon. Niin tämä nuori lahjakas opettaja antautui sydämen halusta kansakoulunopettajan uralle. Hän oli käyttänyt tällaista opintotietä siksi, että Inkerin omassa v. 1863 perustetussa Kolppanan opettaja- ja lukkarlurkuriseminaarissa ei siihen aikaan vielä ollut naislinjaa. Aino Hämäläinen toimi opettajana eri tahoilla suomalaista Inkeriä ja sitten Pietarin suomalasissa kouluissa.

Samalla Aino Hämäläinen osallistui innokkaasti ja tarmokkaastl moniin inkerinsuomalaisten sivistysrientoihin. Se oli raikasta työtä, ja niinpä hänen ikä- ja aatetoverinsa vielä vuosikymmeniä myöhemmin muistelivat lämmeten Ainon hellittämätöntä kulttuuritahtoa.

Vuonna 1915 Hämäläisen perhe muuttl Suomeen ja Aino asettui Turkuun. Toimittuaan ensin v:een 1918 kielenkääntäjänä Turun lääninhallituksessa ja pari vuotta konttoristina hän vuonna 1920 pääsi virkailijaksi Turun kaupunginhallituksen kansliaan, missä virassa sitten oli eläkeikään saakka. — V. 1922 Ainon äitikin tuli Turkuun, missä kahden vuoden kuluttua kuitenkin kuoli.

Turussa Aino Hämäläisellä oli jälleen tilaisuus työskennellä rakkaltten inkeriläistensä hyväksi. Turun ylioppilaat nimittäin ottivat 1920-luvun lopussa selville Turussa ja sen ympäristöpitäjissä asuvat inkeriläissiirtolaiset ja kutsuivat nämä sltten 1930-luvun alussa kokoukseen, jonka seurauksena Turkuun perustettiin Inkeriläisten Yhdistyksen paikallisosasto. Sen sihteerinä toiml miltei alusta lähtien Aino Hämäläinen. Tätä keskeistä tehtävää hän hoiti taitavastl aina jatkosodan loppuun asti, jolloin toiminta ajaksi pysähtyi. Terävä-älyisenä ja lämminhenkisenä lhmisenä op. H. saavutti yhdistyksen jäsenten jakamattoman arvonannon ja kiintymyksen. Hän oli avuliaisuudessaan väsymätön. Yhdistys suorittl monenlaista sivistys- ja avustustoimintaa, ja kaikessa tässä nti H. oli auliisti mukana. Vielä siitä pitäenkin, ollen vaikean vaivansa vuoksi sidottuna kotinsa hiljaisuuteen, hän hoivasi vanhoja suojattejaan sepittämällä kielitaitoisena heille monituisia asiaklrjoja.

Teppo Samooja

KIITOS

Kiitän kaikkii, kuka muist minnuu miun 80-vuotissyntymäpäivänäin: telegramiloil, korttiloil, kirjeil, kukkasil, sekä lahjoil ja puhelinonnitteluil. Ne kaik lämmittiit miun vanhaa syväntäin.

Aatami Vainikka

Matti Virolainen 85-vuotias

7. 3. 69 täytti Kauvatsalla 85 vuotta Matti Viroiainen, kaikkien iehtemme lukijoitten tuntema Matti-setä. Matti Virolainen on syntynyt Miikkulaisten Alakyiässä, tarkemmin sanoen hän oli Alakylän Vironmäen poikia. Vilkkaana ja vireänä inkeriläisenä nuorukaisena hän osallistui monipuolisesti kyiänsä ja seurakuntansa rientoihin mm. innokkaana kuoromiehenä. Tämä laulutaito ei oie vieiäkään unohtunut; haastattelijoilleen Matti Virolainen on aivan viime aikoina uupumatta laulanut inkeriläisiä lauluja, sekä vanhaa kansanrunoutta että uudempia kansanlauluja. Hänen iaulamanaan on voitu tallettaa nauhalle vielä kalevaiaista kertovaa runoutta, mm. runosta Laurinpoika Lappaiainen, jonka taitajia ei taida enää montakaan oila. Kaikenlaista kansanperinnettä Matti Virolainen muistaa ja myös hauskasti ja auliisti kertoo aivan harvinaisessa määrin. Hänen tavatonta vireyttään todistavat vieiäkin säännöllisesti iehdellemme saapuvat kirjoitukset: muistelmat Miikkulaisista sekä Novgorodin sotaväkiajoilta. Jo vuonna 1908 Matti Virolainen oli Nevaiehden ja myöhemmin muiden Inkerin suomaiaisten iehtien ahkera avustaja. Merkittäväiiä tavalla Matti Virolainen osallistui aikoinaan Raudussa Inkerin toimikunnan asioihin; hän vastasi mm. eiintarvikkeiden jakeiusta. Inkeriläisten tilaisuuksien uskollisimpiin kävijöihin Matti Virolainen on aina kuulunut niin ennen Metsäpirtissä ja Ensossa kuin myös sittemmin Kauvatsalla asuessaan. Onnitteiemme lämpimästi näin jälkikäteen yhdistyksemme kunniajäsentä, lehtemme avustajaa ja esimerkillistä Inkerin perinteen, heimotunteen ja kaikinpuolisen henkisen ja hengellisenkin vireyden säilyttäjää ja levittäjää. Nykyaika puhuu vaikuttajayksilöistä — Matti Virolainen on inkeriläisittäin semmoinen: yksi parhaista.

Entisii aikoi muistellen

Miul ko tässä tulj nyt mielee, näin pyhhiin välis, ne entiset joulut siel kotjpuolees. Kyl se olj tolsenlaista ko nykyään. Ennen jouluu ko alettii jo laittaa maltaat itämää oltta vart, ja tapettii sika, jot saatil vitsinaa. Se pitj tehdä sen verran ennempää jot se kerkiis suolahuu. Ko pitj vahtii niitä maltaita jot ei ols liikaa itäneet, sit ne ko olj tarpeeks itäneet, ni meitä mukulat käsettil niitä kartun kans hakkaamaa jot ne hajois ne jyvät. Voi sitä touhuu ja puuhaa, mutt lystii se olj ko nyt vanhaan muisteloo. Ei nyt tunnukaa joulu ennää niin juhlallisel. Sit se joulun aatto, se se olj vast lapslist pitkä. Saunast ko tultii, ja kaik paikat olj puhtaat, ni tuotii tuppaa puhtait olkii pari kuppoo, ne pitj olla pitkii ruis olkii, sit ko ne levitettii, siilaal ni olj sit lapsiil lysti olla. Eikä sitä joulu yöks mänty makkaamaa omal tilalleen, va kuusen ala olkiin pääl. Ei sitä saant makkaama käyvä ennen ki isä luk ilta rukouksen ja veisattii adventti virs. Joulu aamuun el kyl nukkuttanut meit suurempii lapsli ko olj luvattu kirkoo männä. Äitl nous ensimäiseks, ni, se kuultii, el huollint kömönii kettää yllää. Meil ko olj oikee suur para, siin 19 tai 20 henkee, miun lapseen ollessain. Joulu aamuun valjastettii kaikki 4 hevosta ja lähettii kirkkoo jo kl. 6-ksl, yksi aikuinen vaan jäi kotiil hoitamaa pienempii lapsil. Olj se kirkooski niin juhlallist, ko kynttelit palol joka puoleel, niitä olj paljon. Kirkko olj ain niin täynä kansaa jot myöhäsemmät saivat olla kirkon rappusil, ko porstuvaki olj täynä. No, sit ko lähet-

Kaipaus

Sinä, hiljainen solttaja sisimmässäin:
kenet unohdat, missä ja milloin?
Olet kulkeva jokaisen seurassa näin,
yön unien, sielussa väikehtiväin
lyöt sointuja aamuin ja illoin.

Sinä sukulaissielujen siteeksi liet
alunalkain jo määrätty meille:
Jos kuinkakin mutkaiset elämäntiet
ovat osana, sanomas perille viet
kotipiiristä loitontuneille.

A. Iho

Turun paikallisosaston kuulumisia

Turun paikallisosaston Torstaikerho järjesti laskiaissunnuntaina Ruissalossa laskiaisliukujaiset, jossa ohjelmassa oli lekon polttoa, makkaranpaistamisineen, kahvin ja kuuman mehun juontia sekä hiihtokilpailut, joissa tulokset muodostuivat seuraaviksi:

Sarja yli 50 v. voittaja Samuli Dravantti aika 11.35.

Miesten sarja: 1) Keijo Korkka 6,05, 2) Leo Nuija 8,01 3) Tauno Dravantti 8,23 4) Armas Kurvinen 8,38 5) Juhani Savolainen 9,12 6) Paavo Adel 9.24 7) Paavo Pesonen 9,30 8) Lauli Laiho 9,40 9) Waltter Blauer 9,55.

Naisten sarja: 1) Aino Nuija 4,34 2) Helena Adel 4,59 3) Leila Dravantti 5,06 4) Lilja Dravantti 6,13 5) Tyyne Laiho 7,06.

Pojat yli 14 v.: voittaja Reima Aarni 6,52.
Pojat alle 12 v.: 1) Reppo Romana 3,30 2) Martti Kurvinen 3,58.

Tytöt alle 12 v.: 1) Armi Tuomi 3,47 2) Tuula Siippalainen 4,12 3) Leena Martikainen.
Tytöt alle 10 v.: 1) Jaana Pesonen ja Seija Siippalinen 5,04 3) Anne Dravantti 5,44.

Tytöt alle 8 v.: 1) Marjanne Dravantti 4,50 2) Tiina Nuija 5,30.

Nappula sarjat:

Pojat: 1) Arto Adel 1,35 2) Tapio Laiho 1,49 3) Pekka Kurvinen 1,58.

Tytöt: 1) Päivi Dravantti 2,10 2) Katri-Helena Olkkonen 4,16.

---

tii kirkost kottii ni siln olj kellon kilinää, ko ajettil kilpaa, eihä kukkaa tahtont viimiseks jäähä. Jäihä niitä mulsteloi niilt ajolit, mut mikäs ne kaik paperil pannoo, ko alkaa jo ikä painaa harteil, eikä ole liijoin kenen kans muistella, nuoret elää ommaa elämääjjä. a-nen

Vuosikokous

Turun paikallisosasto piti vuosikokouksensa helmikuun 23 päivänä Karjalaisten talolla alkaen kello 14.00. Kokouksen alussa laulettiin virsi Oi Kuningasten kuningas . . ., jonka jälkeen paikallisosaston puheenjohtaja Heikki Mylläri avasi kokouksen. Avaussanoissaan hän loi lyhyen katsauksen menneen vuoden tapahtumiin ja muisteli lyhyesti joukostamme poistuneiden elämäntyötä paikallisosaston hyväksi. Vainajia muistettiin hetken hiljaisuudella.

Kun oli todettu kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus, valittiin virkailijoiksi puheenjohtajaksi Heikki Mylläri, sihteeriksi Paavo Pesonen, pöytäkirjan tarkastajiksi Armas Kurvinen ja Lilja Nappu.

Sihteeri luki laatimansa vuoden 1968 toimintakertomuksen, jonka johdosta käytiin Vilkas keskustelu, mutta hyväksyttiin kuitenkin muutoksitta kiitosmaininnalla, samoin hyväksyttiin tilikertomus ja myönnettiin johtokunnalle tili- ja vastuuvapaus.

Johtokunnasta erovuorossa olleet jäsenet Vilho Mustonen ja Lydia Adel valittiin uudelleen.

Vuoden 1969 tilintarkastajiksi valittiin Pekka Peuhkuri, Armas Kurvinen ja Robert Rainio.

Paikallisosaston järjestysmiehiksi tulivat Toivo Jämsä, Matti Olkkonen ja Erkki Mustonen. Jäsenmaksujen kerääjiksi Jooseppi Klemettilä ja Samuli Dravantti.

Lehtitilausten vastaanottajaksi Lilja Nappu. Emänniksi Tyyne Laiho pääemäntä apunaan Lilja Dravantti, Aila ja Ilo Siippalainen. Lipun huoltajat ja -kantajat Toivo Laitinen ja Vihtori Nappu.

Uutena muotona päätettiin aloittaa Ukkokerhotoiminta, joka kokoontui ensikerran 26. 2. Yrjö Rautasella.

Kokouksen lopuksi nautittiin kahvit.

Johtokunta valitsi pitämässään kokouksessa yksimielisesti paikallisosaston puheenjohtajaksi Heikki Myllärin, sihteeriksi Paavo Pesosen, varapuheenjohtajaksi Vilho Mustosen ja rahastonhoitajaksi Lydia Adel.

Pääsiäisjuhlan, joka on toisena Pääsiäispäivänä Karjalaisten talolla kello 14.00, ohjelman järjestely annettiin Lilja Napun ja Samuli Dravantin tehtäväksi.

»Paavali»

RUOTSIN PUOLELTA

»Kirjallisuuskerho» Boråsissa

kokoontui ensimmäisen kerran 23/2 ja me sovimme että kokoonnumme tästä lähtien joka 3:s viikko sunnuntaisin klo 18. Ensl työksemme kuuntelimme nauhoitetun kuunnelman »Abram» ja kuulimme myös sen lisäksi vähän itse kirjailijasta Eino Hanskista. Toiminnan alullepanlja oll myös ottanut kopioita sanomalehtiotsikoista ja jakell niitä osanottajille. Päätimme ensi työksemme tutustua lähemmin Eino Hanskin kirjoihin ja sen jälkeen tulee luultavastl Juho Kempin vuoro. Emme laatineet ohjelmaa sen pitemmälle, mutta lupaan jos vaan kiinnostusta on tarpeeksl, niin teemme määrätyn ohjelman pitemmäksikin ajaksl, josta lähemmin Inkeriläisten Vlestissä. Ei ole pakko olla joka kokouksessa mukana, vaan saat tulla vain muutamiin, jolloin käsitellään kirjaa, joka kilnnostaa juuri Sinua. On hyvä jos yrität saada ltsellesl omaksi tai lainaksi hyvissä ajoissa kyseessä olevat kirjat. Siis lähiajan ohjelma:

16/3: Eino Hanski, Den långa vintern. Suomennettuna Pitkä talvi. Kertoo millaista oli elämä Leningradin motissa.

7/4: Eino Hanski, Den långa resan. Suomennettuna Pitkä matka. Edellisen jatko. Äitl joutui kahden lapsen kanssa kiertämään laajan Venäjän ja Puolan sodan jaloissa.

27/4: Eino Hanski, Den långa väntan. Toistaiseksl ei ole vielä käännetty suomeksi. Kertoo kuinka edellämainittu perhe sodan loppuvaiheessa vihdolnkin joutui Suomeen ja kuinka sleltä pääsivät Ruotsiin.

Seuraavana urakkana tuleekin kai Johannes Kempin vasta tammikuussa 1969 ilmestynyt Ingeris dödskamp. Kirja on ruotsiksi ja kertoo nuoren pojan elämykslä sodan ralskaamassa Inkerissä. Yritämme alna kirjojen lisäksl täydentää kokonalskuvan sanomalehtileikkeleillä, haastatteluilla j.n.e. Ylämainittuja kirjoja saa ostaa minulta, osolte sivulla 2. Soita ja kerro mielipiteesi minulle. Tule mukaan keskustelemaan ennakkoluulotta.

Armas

P.S. Tehkää samoin muuallakin. 3—4 henkilöä on jo tarpeeksi.

Kesäleiri Boråsissa

Kyllä! Kyllä ne tulevat, ne odotetut kesäleirit myös tänäkin kesänä. Vaikka paikkana onkin Boråsin Inkerin Kerhon kesämökki, niin sinne ovat kaikki tervetulleita sekä Ruotsista että Suomesta. Vai mitä se maksaa? Ei mitään muuta kuin ruokarahat, mitkä olemme laskeneet niin halvaksi kuin 8 kr päivältä henkeä kohden. Jos samasta perheestä tulee kaksi tai useampia lapsia niin sille perheelle annetaan alennusta: 6 kr lapsesta. Kyllä minä kohta sanon koska ne ovat!

6/6—10/6 vanhusten leiri
12/6—18/6 nuorten leiri (13 v. ja vanhemmat)
24/6—29/6 lasten leiri (7—12 v.)

Varatkaa nyt jo leiriaika itsellenne! Tarkempi ilmoitus tulee myöhemmin.

A. P.

Talvijuhlat Boråsissa

Tulot:

Sisäänpääsymaksuja 4/1	565:— kr
Kolehti Gustaf Adolfin kirkossa	330:97
Kahvitarjoilu	254:—
Arpajaiset	99:—
Seuroissa kerätty kolehti pastori Shuuyalle	650:—
Yhteensä	1.898:97 kr

Keräys vuoden 1969 kesäleirin hyväksi 384:08 kr

Menot:

Pastori Shuuyan lahja ja matkakulut	806:98 kr
Matkakorvaus Mölnlycken kuorolle	75:—
Tarjoilukulut	116:14
Sanomalehti-ilmoitus ja ohjelmalehtisten painaminen	100:—
Huoneiston vuokra ja koristaminen	125:—
Yhteensä	1.223:12 kr

Bruttovoitto	675:85 kr
20 % ISK:lle	135:17
Nettovoitto Boråsin Inkerin Kerholle	540:68 kr

Muisto Inkeristä v. 1913

Muistan iloisia aikoja Inkeristä. Kun olin pikkupoika, oli mein Venjoen kirkossa kaksi pastoria: Kajanti ja Jokinen, ja hyö käivät joka kevät luvettamas joka kyläs lapsii. Pappi kysyi lukemisen, hyväst sai X 10 ja huonosta sai risti, ja lukkari kysyi ulkoläksyt katkesmuksest, pienemmilt vähemmä ja suuremmilt läpi kirjan. Ja plpliahistoriast kysyttii kertoläksyt. Sitä on suloista muistella sitä aikaa, kun saatii kuulla, että pappi tulee, niin kaikki lapset oli hyvillää ja koulus opetettii katkismus ja pipliahistoria läviten. Ja joka aamu laulettii virs Sun haltuus, rakas isäni, mä aina annan itsenl, mut muista heikkouttani. Opettaja Pöllö aamusaarnan meille piti kyynelsilmin. Kaikil lapsil oli sapiskas, joho merkittii oppi, ja sitten lahjaks suatii kirje. Se oli Jumalan tahdon tekeminen ja Jumala antol tuhansille, kuin runsaast maa antoi hyvyytensä, ko yhest vakast kasvoi kymmenen säkkii. Ja isä kertoi, että yhest jyväst kasvoi kaksikymmentä viisi pehkoo vehnää ja kahen vuuven viljat olliit joka vuos.

Aleksander Kekkonen
Lockhyttän

Eskilstuna viettää kymmenvuotisjuhlaansa

Eskilstunan Inkerin Suomalainen Kerho piti 19. 1. sunnuntaina vuosikokouksensa Folkets Husin Jyväskylä-salissa. Kerhon puheenjohtajan Juho Kempin avattua kokouksen ja luettua työjärjestyksen, joka hyväksyttiin sellaisenaan, sekä todettua kokouksen lailliseksi valittiin kokouksen puheenjohtajaksi yksimielisesti herra Juho Kemppi ja sihteeriksi herra Antti Kupri. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin herrat Lauri Kujanpää ja Pekka Pentikäinen, sekä ääntenlaskijoiksi kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri.

Vuoden toimintakertomuksen teki puheenjohtaja Juho Kemppi, jossa kävi ilmi että oli pidetty neljä toimikunnan kokousta ja kaksi juhlatilaisuutta. Kerhomme on muistanut kukkaistervehdyksellä keskuudestamme poistuneita Eskilstunan inkeriläisiä Eeva Petäjää, Anna Peussaa, Katri Jänistä ja Anna Tiittosta.

Tilikertomus sekä tilintarkastajien lausunnot luettiin ja tili- ja vastuuvapaus myönnettiin. Koska kerhomme toiminta tuntuu olevan piristymään päin, sen johdosta päätettiinkin laajentaa johtokuntaa.

Toimikunta käsitti aikaisemmin ainoastaan kolme henkeä: Juho Kemppi puheenjohtajana, Juhani Kouhia sihteerinä ja Antti Kupri rahastonhoitajana. Uusi johtokunta sai seuraavan kokoonpanon: Juho Kemppi puheenjohtaja, Toivo Liittonen varapuheenjohtaja, Antti Kupri sihteeri, Paavo Vainikka rahastonhoitaja, Elsa Kujanpää kerhon emäntä, Teodor Tiittonen toimiva johtokunnanjäsen, varalle Lauri Kujanpää.

Kerho viettää syys—lokakuussa kymmenvuotisjuhlaansa ja näiden juhlallisuuksien suunnittelu päätettiin jo nyt panna alulle.

Lähinnä on ohjelmassa kuitenkin jäsenilta, joka järjestetään maaliskuussa.

Kerhomme vuosikokoukseen oli saapunut noin kolmisenkymmentä henkeä.

Juho Kemppi	Antti Kupri
Puheenjohtaja	Sihteeri

NUORTEN PALSTA

Toimitus on jatkuvasti pohtinut uusia toimintamuotoja, joittenka perusteella tämä ikioma lehtemme muodostuisi sellaiseksl, että siitä jokainen saisi jotakin.

Tässä mielessä, tästä lähtlen, joka numerossa tulee ilmestymään NUORTEN PALSTA.

Me olemme niin herkkiä sanomaan, että nuoria ei saa mukaan. Nuorilla on omat rientonsa ja kuulee sanottavan, että turha on enää puhua tai kirjoittaa inkeriläisyydestä. Jos me tuudittaudumme tälle kannalle, niin me teemme anteeksiantamattoman virheen. Me emme ole ehkä antaneet nuorillemme edes tilaisuutta päästä mukaan tälle työsaralle. Toimitus näkee, että mitä enemmän menemme tulevaisuuteen, sitä volmakkaammaksi pitää puhuminen ja kirjoittelu inkeriläisyyden vaalimisesta tulla. Meldän on muistettava, että jokainen miespolvi taaksepäin on suorittanut arvaamattoman tärkeän tehtävänsä, miksi me sitten hellittäisimme.

Allekirjoittanut on »posmittanut» melkein joka käänteessä nuorten herättämiseksi ja täytyy sanoa, että on ollut monia mieltä ylentäviä tapauksia niin yksityisesti kuin laajemmallakin pohjalla.

Hyvät nuoret — sanoisin mieluimmin rakkaat nuoret —. Tämän päivän nuoret Te olette huomispäivän vastuun kantavia toiminnan naisia ja miehiä. Teille toimitus esittää kutsun. Kuulkaa kehoituksemme. Tulkaa vapaasti kirjoituksin omalle palstallenne. On mielekästä jo tässä vaiheessa

ikäänkuin tempautua mukaan, jottei sitten »kylmiltään» joudu kentälle jossa työtä on riittämiin.

Kerroimme, että taaksepäin jokainen miespolvi on saanut oman tehtävänsä. Nykyinen harmaantunut miespolvi otti tehtäväkseen Inkerin historian ja Inkerikodin aikaansaamiset. Inkerin historia on jo loppusuoralla ja Inkerikoti tulee vastaisuudessa joustavasti niveltymään rakennettavaan Kestikartanoon. Nykyinen harmaantunut miespolvi tahtoo jättää työkentälle astuvalle miespolvelle perinnön ja toivoo, että se tulisi vaalimaan perintöä, tulisi vaalimaan perinnettä. Ei kenelläkään ole sitä vastaan, että Te otatte tämän vastuun, tämän velvoittavan ja kauaskantoisen vastuun. Silmienne eteen avautuu työkenttä, jossa Te jatkatte siitä mihin me jätämme. Teidän on muistettava, että Inkerin heimo on ollut ja on kulttuurikansaa. Tätä kulttuuriamme kutsumme Teidät nyt vaalimaan.

Me uskomme, että jokainen tällä palstalla julkaistava kirjoitus on oleva herätys. Jokainen sana on oleva sytytyksen sana. Teille annamme vapaat kädet kirjoittaa mitä sydämenne käskee. Kielikysymyskään el saa olla esteenä. Onhan monelle nuorellemme olosuhtelden pakosta äidinkieli loltontunut, mutta Te voitte kirjoittaa sanottavanne sillä kielellä jota parhaiten hallitsette.

Me vetoamme Teihin isät ja äidit, seukot ja kuomat. Tulkitkaa tämä sanoma niille, jotka eivät äidinkieltään enää muista. Me emme moiti heitä, sillä tämä on luonnon laki. Katsokaamme mitä on tapahtunut Amerikassa. Sielläkin on kieli loitontunut, mutta kolmannessa ja neljännessä polvessa elää innoittavana toiminnanhalu vaalia esiisien perinnettä ja se sujuu kielestä huolimatta kauniisti ja kitkattomasti. Alussa on luonnollisesti vaikeuksia, mutta kun »pääsee sisälle» tulee ikäänkuin ihmeen antimena ylpeyden tunne, että saa kuulua poikkeuksellisen heimon, kulttuuriheimon jälkeläisiin.

Jokainen miespolvi taaksepäin on suorittanut oman työsarkansa. Työmuodot ovat vaihtuneet, ja niinpä jälkeläistemme tehtävä näyttää tänäpäivänä helpolta. Vain vaaliminen. Tulevaisuus tulee näyttämään kuinka helppoa se on oleva. Tulevaisuus tulee näyttämään kuinka jälkeläistemme ensi polvi tulee onnistumaan.

Me tahdomme jättää jälkeläisillemme työsaran muokattuna, me tahdomme sen jättää parempana kuin itse sen aikanaan otimme edelliseltä miespolvelta vastaan. On mielekästä toivoa, että tälle työsaralle rientävät kaikki jälkeläisemme. Rikkokaamme kaikki esteet. Rikkokaamme kieli-, elämän- ja maailmankatsomuksen aldat. Tarjoamme työkentän joka ei tunne rajoja. Tervetuloa kirjoituksin tälle palstalle. Tuokaa nuoruuden into esiin. Tuokaa herättäviä kirjoituksia. Me toivomme parasta.

Väinö Pietaar Kekki

MUUT LEHDET

Nuori polvi karjalaisuudesta

Otteita Orvo Mäkelän Helsingin Sanomissa 27. 2. 1969 julkaistusta reportaasista

Siirtokarjalaiset ovat nyt olleet virallisesti uusilla asuinsijoillaan kaksi vuosikymmentä. Vuodet 1945—1948 merkitsivät sotien takia kotinsa menettäneille noin 400.000 karjalaiselle vaelluskautta, jonka päätyttyä ryhdyttiin pureutumaan kiinni uusiin oloihin. Ensimmäisiä merkkejä tälle oli luovutetulle alueelle jääneiden kuntien virallinen lakkauttaminen.

Uuskarjalaisuus ei kuitenkaan jäänyt tynkä-karjalaisuudeksi, sillä perinteitä vaalimaan perustettiin satoja karjalaisseuroja. Mahdollisuuden karjalaisuuden säilyttämiselle antoi lisäksi valtion päätös, että uudet siirtolaiset saivat käyttöönsä suuria yhtenäisiä maa-alueita. Näille saatettiin sitten muodostaa kokonaisia karjalaiskyliä.

Sangen tyypillinen esimerkki tällaisesta paikkakunnasta on Vanjärven karjalaiskylä Uudenmaan läänin Vihdissä. Karjalan liiton mielestä Vanjärven kaltaiset asumistot ovat tukikohtia, joissa luovutetun alueen karjalaiset säilyttävät heimoperinteensä kauimmin. Onko näin käynyt Vihdissä? — seuraavassa on nykyhetken näkymä; nyt kun kaksi vuosikymmentä on vierähtänyt vanhan lopusta ja uuden alusta.

— — —

Vanjärven karjalaiskylä ei ole enää yhtä puhtaasti karjalainen kuin se oli syntyessään. Sekoitusta on tapahtunut mm. avioliittojen kautta.

Tyypillinen esimerkki tästä saadaan Hätösen perheessä. Vanhin lapsi, Eila-tytär on naimisissa karjalaisen miehen kanssa, mutta Vilho-poika on löytänyt vaimonsa kanta-

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

Tampereen paikallisosaston

seuraavat tilaisuudet ovat:

13. 4. klo 14 on huhtikuun yhdessäolotilaisuus Kalevankirkossa. Johtokunta kokoontuu 30. 3. klo 14 Vainikalla.

Johtokunta

Helsingin paikallisosaston

maaliskuun tilaisuus on 23. 3. 69 klo 14 Stadionin kerhohuoneessa.

Nyt joukolla mukaan.

Johtokunta

TURUN PAIKALLISOSASTON JOHTOKUNTA TIEDOTTAA:

Maaliskuun 23 päivänä kello 13.00 on Karjalaisten talolla jäsenistön yhteinen ruokatilaisuus, jossa on lisäksi ohjelmaa palanpainikkeeksi.

Toisena Pääsiäispäivänä huhtikuun 7 p:nä kello 14.00 on Karjalaisten talolla ohjelmallinen Pääsiäisjuhla. Tervetuloa tilaisuuksiin.

Mölndal

on kaikkien inkeriläisten seuraava tapaamiskaupunki, koska siellä vietetään juhannuksena tavanmukaiset kesäjuhlat. Juhlatoimikunta tekee jo työtä ja toivoo nyt jo kaikki tervetulleiksi.

A. P.

vihtiläisistä. Kaksi nuorinta on vielä kotona.

»Mutta kyllä Vilhon vaimokin on joutunut opettelemaan karjalanpiirakoiden tekemisen taidon, sillä ei se Vilho osaa niitä ilman olla», kertoo emäntä Maikki Hätönen ja tunnustaa samalla, etttä alkuperäinen karjalainen ruokavalio on uusilla asuinsijoilla saanut rikastukseen mm. talkkunat ja kotona tehtävät makkarat.

Heimoperinteitä karjalaiset vaalivat monella tavalla. Näkyvimpiä tapoja ovat pitäjänjuhlat. Heinjoki-juhlille esimerkiksi kokoontuu kesäisin jopa tuhat ihmistä. Tämä on paljon, sillä Heinjoen asukasluku oli ennen sotia alle 4.000 henkeä.

Tulevaisuus

Mutta kauanko karjalaisuus säilyy uusissa oloissa?

»Kyl se vanhoil säilyy. Nuorempaan väkkeen luonnollisesti vaikuttaa se kun ne on sekasin näihe paikkakunnan nuorii kanssa», maanviljelijä Hätönen sanoo.

Kontion sisarukset taas uskovat kuuluvansa viimeiseen sukupolveen, joka edes kotonaan puhuu Karjalan murretta.

»Vanhemmat karjalaiset ja uusmaalaiset ovat ehkä jossakin määrin tunteneet ennakkoluuloja toisiaan kohtaan, mutta nuorisolla ei tällaista ongelmaa ole. Yleensäkin on hyvä, että kansa tulee yhtenäiseksi ja heimorajat hälvenevät.»

Eri heimojen kulttuureissa on kuitenkin sellaista, minkä toivoo säilyvän — sen sijaan ei minusta ole mitenkään huolestuttavaa, vaikka karjalainen murre täällä uusilla asuinsijoilla häviääkin», tuumii Paula Kontio.

J. KEMPPI TIEDOTTAA

"Ingeris dödskamp" on täysin ruotsalaisen kustantajan muovailema, joten tekijä ei ole vastuussa sen sisällöstä.

PAINOYHTYMÄ OY 1969/LOVIISA

inkeriläisten viesti

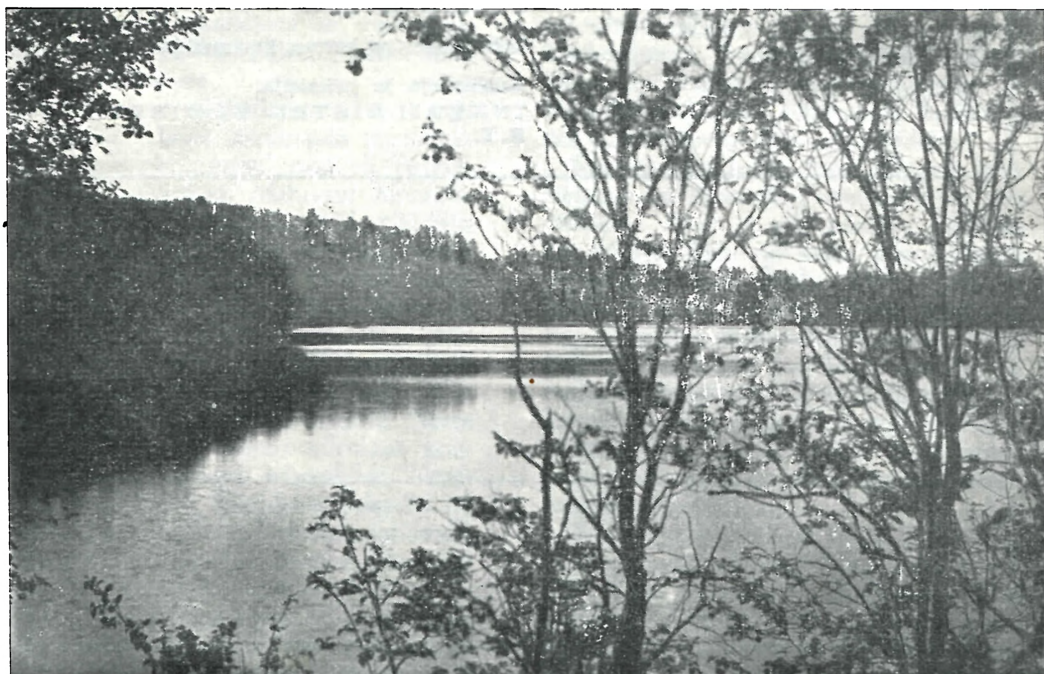

numero 4 huhtikuu 1969

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Korkeavuorenkatu 10 A 18 Helsinki 12. Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285. Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 660 783 391 Kettutie 4 B Helsinki 80.
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, Helsinki 10. Postisiirto n:o 30 636.
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636.
TILAUKSET JA ILMOITUKSET:	Huopalahdentie 10. A. 20, Helsinki 33, puh. 487 619.
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk, sekä koti- että ulkomaille.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— 1/2 » » 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— 1/4 » » 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Borås, Tingsgatan 4 B. Puh. 033/101 850. Postisiirto n:o 626047
	Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
	Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Toksovan kirkonkylä oli kannaksella Kaukolanjärven ja Hepojärven välissä. Kuvassamme Kaukolanjärvi, joka oli kirkonkylästä länteen ja luoteeseen.

Matti Vironmäki:

”Kristityt, nyt riemuitkaamme...”

Olemme lukeneet tai ainakin kuulleet puhuttavan triumfeista eli voitonjuhlista, joita entisaikojen mahtavat sotapäälliköt järjestivät palattuaan voittajina taistelukentältä.

Sellaisissa juhlissa oli aina paljon kansaa. Voittoisaa päällikköä varten tavallisesti rakennettiin komea triumfiportti, jonka kautta joukot juhlallisesti marssivat. Juhliva sankari ajoi edellä ja hänellä oli usein kädessään voittajan ruoska ja huulillaan ankaran käskijän sanat, joita varsinkin kulkueen lopulla laahustaneet voitetut vangit vavisten kuuntelivat.

Toisin kuin maailman voitonkenttien päälliköt palasi taistelusta se Voitonsankari, jonka juhlaa jälleen pääsiäisenä olemme viettäneet.

Herra Jeesus oli kaikkien aikojen suurin voittaja. Hänen lähtiessään taisteluun aurinko oli pimentynyt, maa oli järissyt ja kalliot halkesivat. Mahtavat luonnonvoimat myös järkkyivät sinä pääsiäisaamuna, kun Hän palasi. Hän tuli takaisin voittajana, joka oli kukistanut kuoleman ja tuonelan vallat. Hänen edessään paratiisin portit olivat auenneet ja hän oli saanut käteensä iankaikkisen elämän avaimet. Hänellä jos kenellä olisi ollut syytä järjestää valtava voitonjuhla. Herra Jeesus olisi myös voinut kiiruhtaa kuuluttamaan voitostaan esimerkiksi Herodeksen hoviin tai Pilatuksen palatsiin tai ylimmäiselle papille tai ainakin juhlivalle Jerusalemin kaupungin kansalle. Hän olisi saattanut ilmestyä Pilatuksen eteen ja sanoa: ”Tässä minä olen. Minä olen kuningas ja minulla on kuoleman ja tuonelan avaimet”. Mutta toisin hän teki — kokonaan toisin. Hiljaa, kuulumattomin askelin hän astui haudan äärellä itkevän, yksinäisen ihmisen luo ja alkoi häntä puhutella: ”Mitä itket? Ketä etsit?”

Pääsiäisen suuren Voitonsankarin elämä maan päällä oli kuulunut kärsiville ja vaivatuille ihmisille. Hän oli eläessään kuljeskellut siellä, missä sairaat ja syntiset, halveksitut ja hyljätyt elivät tuskan taakkojen alla. Hän oli usein puhutellut raskautettuja rakkaasti kutsuen: ”T u l k a a m i n u n t y k ö n i, k a i k k i t y ö t ä t e k e v ä t j a r a s k a u t e t u t, m i n ä t a h d o n t e i t ä v i r v o i t t a a !” (Matt. 11:28) Nyt voittajana taistelusta palattuaan Herran askeleet ensimmäiseksi johtivat myös itkevän ihmisen luo ja ensimmäiset sanansa hän lausui surevalle ja masentuneelle ihmiselle.

Herra Jeesus oli ulkonaisesti taistelussa paljon muuttunut. Sotilaiden ruoskima ja ristillä rääkätty ruumis oli vaihtunut kuolevaisesta kuolemattomaksi. Mutta hänen sydämensä ei ollut muuttunut. Se oli edelleen sama, kärsiviä ja hyljättyjä rakastava Hyvän Paimenen sydän.

Samanlainen sydän kuin muinoin pääsiäisaamuna Herralla Jeesuksella on yhä vieläkin. Hän ei ole aikojen kuluessa muuttunut. Hän on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti. (Hebr. 13:8) Hän on yhtäältä taivaan ja maan Herra, joka seuraa ja johtaa koko ihmiskunnan — ja koko universumin — elämää. Mutta samalla hän ajattelee ja muistaa myös jokaista yksilöä, jopa siinä määrin, ettei varpunenkaan putoa hänen huomaamattaan. Hän huomaa yhdenkin yksinäisen kuormankantajan.

Itkeviä yksinäisiä ja niitä, jotka itkevät joukossa, on nykyaikana ehkä enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Mitä itsekukin itkenee, sitä on mahdotonta sanoa edes summittaisesti, sillä niin monenlaiset ovat murheemme. Mutta kukaan ei itke Vapahtajan huomaamatta. Kukaan ei kulje yhdelläkään hautausmaalla eikä sairaalassa eikä kodissa surun kuorman alla, etteikö Herra Jeesus häntä näkisi. Jokaisen meidänkin huolemme ja hätämme ja myös ilomme Herra näkee.

Aino Hämäläinen

29. 7. 1882 — 29. 7. 1942

Sanoivat veljet: »Teeppäs runo
ja edeskanna soinnuin sen
todistus vakaa Ainollemme
nyt, täyttyessä vuosien!»

No, ollen houkutuksiin altis,
ma lupauduin, niinpä niin:
kun löytyisi vain hyvä rytmi
ja soinnuttelu säkeisiin!

* * *

Monien tuskallisten vuosien
käy taakse reitti niiden aatteittemme,
me joista voimme olla ylpeät
ja joiden vuoksi yhä taistelemme.

Vuoskymmensikermät jos karttuukin
ja ikä kirjataan, — ei estä laisin
se meitä iskemästä edelleen,
kuin lyötiin ennen asein suomalaisin.

Jos täytyikin se tanner luovuttaa
ja pelastua ylivoiman tieltä,
niin — totta vieköön — rauhan sopimus
ei nujertanut taistelijain mieltä!

Jos harmeneekin hapset aikanaan
ja mantu monen maanittelee jalkaa,
niin meistä jokainen voi uudelleen,
kuin ennen, nuorna, taistelunsa alkaa!
Sen totesin ma äsken riemuiten
ja puristan näin Aino-neien kättä:
Ei kurjuudessansakaan kotimaa
oo jäänyt ystävättä, lempijättä!

Aino Hämäläisen 60-vuotispäivänä
»Aseveljeydellä» Aapo Iho

Opettaja Aino Hämäläisen ruumiinsiunaus tapahtui 1. 2. Pyhän Ristin kappelissa. Sen toimitti kirkkoherra teol.tri Yrjö Luojola. Läsnä oli hyvin runsas joukko vainajan ystäviä. Arkku peittyi kukkasiin. Turun paikallisosaston kukkalaitteen laski sen varapuheenjohtaja pastori Vilho Mustonen seurassaan vanhoja sekä nykyisiä johtokunnanjäseniä. Ryhmä kaupungin virkailijoita toi kukkakimppunsa entiselle hyvälle työtoverille. Eräs tervehdys tuli kaukaa entisestä Inkeristä, kun muuan vainajan naisoppilas laski itkien kukkansa rakkaalle opettajalle.

Muistotilaisuudessa Hospits Betelissä oli runsaasti harrasta musiikkiohjelmaa sekä allekirjoittaneen muistopuhe. Vainajan veli dipl.ins. Arnold Hämäläinen Helsingistä kiitti suvun puolesta läsnäolevia lämpimästä huomaavaisuudesta vainajan muistoa kohtaan.

TS

Terveisiä Kanadasta

Henkilöitä, jotka täältä tekevät lomamatkoja Eurooppaan, kehottaisin käyttämään virastoissa englannin kieltä. Kerron tässä kaksi esimerkkiä englannin kielen tehokkuudesta.

Vaikka lomailun pituus olikin kuusi viikkoa, niin silti matkaohjelma oli tiukka, halusimme nähdä ja täyttää sukulaistemme ja ystäviemme pyyntöjä niin paljon kuin mahdollista. Helsinkiin tulopäivämme seuraavana aamuna istuimme jo komeassa »Ilmatar» laivassa ja ajoimme Tukholmaan. Ihmettelin Tukholmaan saavuttuamme kun kaikkien matkalaukut laivan säilytyshuoneesta olivat nostetut sataman pihalle ja siitä kasasta sai jokainen etsiä omansa. Otettiin taksi ja ajettiin asemalle. Kun auto pysähtyi, niin portieri oli jo siinä kaksipyöräisine kärryineen ja kysyi:

— Mihin matkustatte?

Kuultuaan, että Göteborgiin ollaan menossa, toimitti portieri kohteliaasti ja virkaintoa täynnä:

— Ostakaa te vain liput, minä toimitan nämä laukut samaan junaan.

Ja sen tien hän läksi kärräämään neljää

Heinäkuussa Helsinkiin!

Inkeriläisten yhdistys r.y:n järjestämät kesäjuhlat pidetään Helsingissä heinäkuun 11—13 päivinä 1969. Juhlat vietetään toimintamme 50-vuotisjuhlina, joten niiden ohjelma koetetaan saada kaikin puolin mahdollisimman arvokkaaksi. Juhlatoimikunta on jo pitänyt kokouksia ja järjestellyt asiaa. Juhlapaikkana tulee olemaan Munkkiniemen yhteiskoulu, jonne tie on tuttu kaikille, jotka ennen ovat olleet Helsingin juhlilla. Juhlajumalanpalvelus pidetään Johanneksen kirkossa.

Kesäjuhlat alkavat perjantaina 11. 7. 69 klo 19 Munkkiniemen yhteiskoululla, jossa on juhlakanslia ja ravintola. Alkajaistilaisuudessa kuullaan monien heimotyössä mukanaolevien pappien y.m. puheita ja tervehdyksiä. Lauantaina 12. 7. on päivällä urheilukilpailuja ja illalla juhla, jossa monenlaista ohjelmaa. Juhlajumalanpalvelus on sunnuntaina klo 10 Johanneksen kirkossa ja pääjuhla klo 14.30 Munkkiniemen yhteiskoulun juhlasalissa.

Puhujiksi juhlille ovat lupautuneet monet inkerinsuomalaisten hyväksi toimineet henkilöt. Ohjelmasta lähemmin lehtemme seuraavissa numeroissa.

Hyvät heimosiskot ja -veljet! Varatkaa nyt jo aikaa, että voitte saapua Helsinkiin heinäkuun 11—13 päiviksi. Kertokaa asiasta myös sellaisille, jotka eivät ehkä ole ennen olleet juhlillamme. Tulkaa joukolla! Me helsinkiläiset koetamme tehdä parhaamme, että juhlista muodostuisi mahdollisimman virkistävä keidas kaikille juhlavieraillemme. Runsas juhlajoukko jo sinänsä on omiaan rohkaisemaan meitä työssämme veljiemme hyväksi.

Tervetuloa heinäkuussa Helsinkiin!

Juhlatoimikunnan puolesta

Matti Vironmäki

laukkua. Minä ostin rengasliput ja mentiin junaan. Kun oltiin mukavasti istuttu, niin ruvettiin vaimoni kanssa ihmettelemään, miten helposti rahtitavara nyt kulkee. Mutta 17 vuotta maasta pois olleena alkaa uskoa, kun kerran virkaansa toimittava niin vakuuttaa . . .

Harmit ja hätä laukkujen katoamisesta (vaikka ne olivatkin vakuutetut kahdesta tuhannesta dollarista), alkoivat Göteborgin asemalle saavuttuamme. Meidän laukkuja ei rahtivaunusta löytynytkään.

Aseman päällikkö seisoi laiturilla junaa vastaanottamassa. Me pantiin vauhtia käpäliimme ja menimme tämän luokse. Aseman päämies kuunteli tarkkaan englanninkielisen selostuksemme ja sitten pyysi seuraamaan häntä. Mentiin sähköttäjän huoneeseen, jonka haltija sai asemanpäälliköltä vakavan käskyn etsiä meidän laukkumme Tukholman asemalta.

Puhelin oli asiamme takia kuumana puolisen tuntia ja sitten tyytyväisenä meille ilmoitettiin englanniksi, että laukkumme olivat Tukholman aseman pihassa. Niissä oli vain lentokonerahdin osoitelaput Helsinkiin. Pyysimme ne toimittamaan nyt Göteborgiin. Niin ne sitten tulivatkin seuraavassa junassa ja meitä laskutettiin rahtitavarasta ja virkaintoisesta portierin palveluksesta.

Toinen tapaus sattui, kun oltiin menossa Boråsista Örebrohun ja niin ollen tulisi myös Hallsbergissa vaihtaa junaa. Nyt me olimme istumassa Tukholmaan menevässä pikajunassa, kun junailija tuli tarkastamaan lippuja ja vikkoi meille:

— Olette nousseet väärään junaan, tämä ei pysähdy Hallsbergissa, vaan menee suoraan Tukholmaan . . .

Kun hän sitten huomasi, ettemme puhu ruotsia, vaan englantia, hän rupesi hokemaan:

— Ikke stoppa, ikke stoppa! Ja poistui.

Harmittelimme, että nyt joutuu istumaan junassa kuusi ylimääräistä tuntia. Hetken päästä tuli junailija takaisin, pyysi tarkastaa vielä lippujamme. Kyllä hän näki, että liput oikeuttivat matkustamaan Örebrohon. Herttaisen säälivästi katsoi junailija meitä lippuja takaisin ojentaessaan ja ennen poistumistaan pari kertaa hoki: Ikke stoppa! Ikke stoppa!

Seurasimme karttaa, joka näytti Hallsbergin lähestyvän ja silloin tuli myös junailija kolmannen kerran. Ilmoitti junan pysähtyvän meitä varten yhdeksi minuutiksi. Kun juna pysähtyi asemalle ja me laskeuduimme laiturille, niin asemapäällikkö seisoi siinä ja sanoi meille:

— Menkää tuohon laiturin toisella puolella olevaan junaan, se odottaa teitä.

Noustuamme junaan antoi asemapäällikkö merkkinsä sen lähtöön.

J. Pakkanen

Eräitten Tainojen tarina

Kaikenmaailman Virtaset tokko ovat samoja Virtasia, sen sijaan kaikki Tainat, filmitähti Taina Elgin kaimoja tietenkin huomioimatta, näyttävät olevan kotoisin Luumäeltä. Heitä ei liene varsin paljon koko maata ajatellen, koska 25.000 asukkaan Raumalla ei ole muita Tainoja kuin nämä seitsemän. Olen 25 vuoden aikana puhunut kaksi kertaa puhelimitse toisen Tainan kanssa, mutta en ole tavannut yhtäkään miesmieheen. Sitä yllättävämpää on ollut huomio, että kaikkien sukujuuret johtavat Luumäen pitäjään.

Jo paljon ennen Suomeen muuttoani v. 1943 tunsin nimeltä yhden suomalaisen pitäjän, Luumäen. Isäni oli siitä monet kerrat tarinoinut itse siellä kuitenkaan koskaan käymättömänä. Suvussamme oli näet kulkenut perimätieto tästä Viipurin läänin paikkakunnasta, josta Suomen sodan 1808—1809 aiheuttamien vaikeuksien pakottamana muuan leskivaimo asetteli Juhana poikansa vesikelkkaan ja lähti tarpomaan tuiskun tukkimaa tietä myöten itään. Hän hankki toimeentulonsa hierojana ja kupparina kylästä kylään siirtyillen, kunnes päätyi Pietarin eteläpuolella olevaan Saamustin kylään. Sieltä hän sai vakituisen mökin asuttavakseen. Poikakin oli sillävälin ylennyt paimenpojan kokoiseksi. Hänet pestattiin paimenen apulaiseksi eli popasteriksi.

Mieheksi kasvettuaan Juhanalle uskottiin oma karja kaittavaksi, hän kuuluu olleen suosittu tehtävissään, mitä todistaa osaltaan sekin, että vakituisen asukkaan tytär annettiin hänelle miehelään. Kulkureihin ei luotettu niin paljon niihin aikoihin Inkerissä. Nuorille syntyi kaksi poikaa, joista toinen sai nimekseen Malakias, tolnen kastettiin Moosekseksi. Malakias peri isänsä ammatin, nai jonkun saamustoisen ja vietti kesänsä paimenessa, talvensa minkä mitäkin pientä toimitellen. Moosekselle ei ollut paimenen virkaa tarjolla lähiseudulla, siksi hän lähti muualta onneaan kokeilemaan ja löysikin sen Nevan ja Inkere-joen yhtymäkohtaan sijoittuneesta Latukan kylästä sikäläisen kauppiaan tyttäressä. Suku jatkoi

Kirjoittajan vanhemmat Eeva (o.s. Savolainen) ja Matti Taina nuorena avioparina kotinsa pihalla Venjoen Saklinan kylässä v. 1925.

puodinpitoa aina vallankumoukseen saakka, jolloin yksityinen kaupankäynti kiellettiin. Isäni kertoi kerran käyneensä vieraisilla Latukan Tainojen luona ja kovin häntä silloin oli serkuteltu ja vierastettu. Mooseksen jälkeläisten nykyinen kohtalo on minulle tuntematon, mutta oletettavasti he menehtyivät Leningradin piiritykseen, koska rintamalinja kulki heidän kylänsä seutuvilla kahden vuoden asemasodan aikana.

Malakias perusti hänkin perheen Saamustin tytön kanssa ja sai yhden lapsen, joka oli kasvultaan hintelä ja sairaalloinen, mutta polvenkorkuiseksi ehdittyään alkoi juoksennella lehmien, lampaiden ja hevosten perään. Hänet tunnettiin Pietari Malakiaan poikana, venäläisittäin Pjotr Mala-

geits. Isän nimen outous herätti vieraskielisissä hilpeyttä: Malageitsistä vääntyi Maladets, kelpo tai urho. Kunnon mies hän kuuluu olleenkin tämä minun vaarinl, joka kuoli kuusissakymmenissä v. 1915.

Kun Malakias oli vielä kerkiävä paimen eikä toista Saamustiin tarvittu, niin Pletari pestautui naapurikylään Saklinaan ja kiersi talosta taloon parin vuoden ajan, kunnes muuan leskeksi jäänyt Saara Närjä pyysi hänet kotivävykseen joskus 1887 paikkeilla. Tuleva morsian oli tuntuvasti nuorta paimenta vanhempi, olihan hän jo toista kertaa jäänyt leskeksi. Kun heille parin vuoden väliajoin syntyi poika, Matti ja tytär Anna, oli suvussa sisaruksia, joilla ei ollut kumpikaan vanhempi yhteinen, sillä Saara oli mennyt ensimmäisen kerran miehelään lesken kanssa, jolla oli kolme lasta, toisesta oli myös tytär ja poika.

Kuluvan vuosisadan alkuvuosiin saakka meidän sukuhaaran Talnat olivat Venäjällä suomalaisella passilla, joka piti määräajoin uusia Viipurissa. Tämä maksoi muutaman ruplan. Toimeentulon ollessa niukka katsoi Pietari viisaaksi luopua Suomen Suuriruhtinaskunnan kansalaisuudesta ja otti Venäjän alamaisuuden omasta ja tulevien sukupolvien puolesta. Tämä osoittautui vallankumouksen jälkeisten tapausten valossa erehdykseksi, sillä muussa tapauksessa olisimme voineet muuttaa Suomeen silloin kun muutkin vierasmaalaiset ja olisimme säästyneet monilta kohtalokkailta vuosilta.

Koska Inkerissä vallinneen käytännön mukaan kotivävyn lapset eivät peri velipuoliensa kanssa edellisen avioliiton omaisuutta ei isälläni Matti Tainalla ollut muuta mahdollisuutta vanhempiensa kuoltua kuin siirtyä Pietariin. Erilaisten tilapäistöiden päätteeksi hän alkoi harjoittaa kauppaa Pletarissa ja menestyi kohtalaisesti, kunnes ensimmäinen maailmansota teki siitä lopun. Hän pääsi rautatieläiseksi säästyen siten rintamalle lähettämiseltä. Monenkirjavien vaiheiden jälkeen hän tuli kolhoosin varastonhoitajaksi, rengiksi maatllalle Karjalohjalle, aputyömieheksi kirjapainoon ja on levännyt nyt jo 20 vuotta Malmin hautausmaalla. Hänen pojistaan yksi on seurannut jo isäänsä, toinen asuu Helsingissä ja vanhin täällä Raumalla.

Väinö Taina

HYVÄ TIETÄÄ

että Viipurin—Pietarin välinen rautatie avattiin liikenteelle 11. 9. 1870,

että alkukantaisimpina töinä oli Suomesta käsin käynti Inkerissä paimenessa,

että paimenta pidettiin hyvänä ja sai kesän työstä kohtalaisen palkan,

että kirkon paimenet olivat myöskin etupäässä Suomesta,

että niinpä Inkerissä olikin sanonta, että Suomiemo lähettää Inkeriin niin sielun kuin karjanpaimenetkin,

että syyskesällä kävi Raudusta ja Muolaasta sadottain ihmisiä perunankaivuussa Inkerissä. Keltto oli erittäin kuuluisa. Perunanviljely oli erittäin suurta ja monessa talossa saattoi olla jopa 30—40 suomalaista näissä töissä, vaikka työaika saattoi kestää vain 3—4 viikkoa,

että vuonna 1656 Venäjä alkoi vaatia Inkerinmaata takaisin ja kun asiasta ei sovittu, niin syttyi sota Aleksein ja Kaarlo X Kustaan välillä,

että tämän sodan rauha tehtiin 1658 Vallisaaren kylässä Virossa,

että laulu- ja soittojuhlia järjestettiin seuraavasti: 1899 Skuoritsassa, 1901 Tuutarissa, 1903 Venjoella, 1908 Tyrössä, 1910 Keltossa ja 1913 Kolppanassa. Osaanotto oli erittäin runsas,

että ISK:n kesäjuhlat ovat juhannuksena Mölndalissa,

että Inkeriläisten Yhdistyksen 50-vuotisjuhlat ovat Helsingissä 11.—13. 7. 69,

että Nuorten palsta odottaa kirjoituksia,

että Helsingin nuorilla on iltamat. Ilmoitus toisaalla,

että sinne mennään oikein joukolla mukaan.

VPK

Muistat sie viel? No muistaha mie

Kun: Illansuussa istuessa,
Aikojani aatellessa,
Muinahia muistellessa,
Ikävääni itkiessä . . .
Tämän toinenkin tajusi,
Kun tuli nainen naapurista,
Tuttu toisesta talosta;
Hään oli louhka luonnoltansa
Ketterä oli kieleltänsä
Meikäläinen mieleltänsä,
Virkkoi aivan vierelläni,
Sanoikin sanoilla näillä:
»Voi! kun nyt tämä nykyinen kansa
Ei enää emoansa tunne
Äitiänsä ei älyä
Isäjänsä inhoaapi;
Veli on tälle vallan vieras,
Veljen poika viel enemmän,
Siskonsa sitä enemmän.
Toisin oli ennen
Toisin oli eilen,
Toisin on tätänykyä.
Muinoin kun meitä käskettihin
Käskettihin kutsuttihin
Pitämään ilopitoja:
Kassapäitten karkeloita.
Silloin tuttavat tulivat
Monen kylän kynnyksiltä,
Monen pirtistä pitäjän,
Sukulaiset suurin joukoin.
Nopsat kun nuorina olimme
Ripeästi rinnatusten
Leikin me leveän teimme.
Piirileikin pyöriessä,
Leikkiessä, laulaessa,
Soittoniekan soittaessa:
Ilomme oli yleinen,
Riemu runsas rinnassamme».

Yllä olevan sanasäiläni jätän jälellepäin, oman onnensa nojaan. Käännän kelkkani myötämäkeen ja »Kell' lie rahhua, ni käykyö rekkie»! sanoi Toksovan poika, Pienellä-Ohalla, venäjän veikka-viikolla, kun vetovempeleehen kulkusia koristeeksi laittoi. Mieki sanon viell' jott':

»Kell, lie rahhua?
Ni käykyö rekkie»!

Tervöisii kaikill'! Toiste lissää:

Matti-setä

Rakkaamme

ANNA SUSI

* 24. 9. 1887 Skuoritsassa
† 19. 2. 1969 Helsingissä

Syvästi kaivaten

Febe Virolainen
Eino ja Marjatta
Paavo perheineen
Sukulaiset ja ystävät

Hän on pyyhkivä pois kaikki kyyneleet heidän silmistänsä, eikä kuolemaa ole enää oleva, eikä murhetta eikä parkua eikä kipua ole enää oleva, sillä kaikki entinen on mennyt. Ilm. 21:4.

Siunaus toimitettu 1. 3. Messukylässä. Kiitämme sydämellisesti osanotosta.

KIITOS

Parhaimmat kiitokseni kaikille niille, jotka muistivat minua 85-vuotispäivänäni.

Matti Virolainen

HARVINAINEN VALOKUVA

Tässä kuvassa ovat Kolppanin seminaarin ensimmäiset tyttöoppilaat. Ensimmäiset tytöt otettiin seminaariin v. 1917 syksyllä. Johtajana oli maisteri K. Tynni. Viimeinen vuosi täytyi lukea Hatsinassa, kun seminaari muutettiin sinne. Tämä kuva on otettu Hatsinassa kurssin päättäjäisjuhlassa v. 1921 keväällä.

Henkilöt: lattialla istumassa vas. Elsa Ille, Anni Kanninen, Liisa Ollikainen, Liisa Lattu, Maikki Haimi, Sonja Peikalainen ja Elma Vähäkallio. Seuraava rivi on opettajia. Vas. venäläinen op. Rajevski, op. Kaasalainen, op. Parkkinen, Leningradin Kansanvalistusosastosta A. Rautio, op. Matikainen, venäläinen, sukunimi ei tiedossa, sitten Torniaiset, molemmat maistereita.

Opettajien takana seisomassa vas. Yrjö Savolainen, Inki Hirvonen, Katri Tepponainen, Maikki Husu, Aino Toivokainen, Katri Ollikainen, Inki Kyyrä, Helena Hokkanen, Helena Husu ja Jaakko Tomberg.

Takarivi vas. Katri Riippinen, Antti Juonolainen, Maikki Tatti, Antti Pennanen, Lyydia Tikka, Liisa Raikkerus, Paavo Ritari, Katri Iho ja Helmi Virolainen.

Tytöt ovat kaikki omalla sukunimellään. Nykyiset nimet eivät ole tiedossa.

Kuvan lähetti Liisa Musikka Ruotsista.

INKERILÄISTEN YHDISTYKSEN VUOSIKOKOKOUS HELSINGISSÄ

Inkeriläisten Yhdistyksen vuosikokous pidettiin perinteelliseen tapaan Viipurilaisen Osakunnan huoneistossa Helsingissä maaliskuun 16. päivänä 1969. Kokoukseen oli saapunut tällä kertaa noin 60 yhdistyksen jäsentä.

Yhdistyksen puheenjohtaja kirkkoherra Matti Vironmäki avasi kokouksen ja lausui muistosanat edesmenneistä yhdistyksen jäsenistä. Erityisesti yhdistyksemme sihteerin johtaja Antti Kekin poismeno koettiin viime vuoden aikana korvaamattomana menetyksenä. Vainajien muistoa kunnioitettiin hetken hiljaisuudella. Positiivisina asioina kirkkoherra Vironmäki mainitsi viime vuoden ajalta paikallisosastojen vilkkaan toiminnan sekä monet mieltä virkistävät juhlat.

Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin tämän jälkeen toim.joht. Väinö Kekki, sihteeriksi teol.yliopp. Hannu Vironmäki, pöytäkirjan tarkastajiksi op. Eino Vironseppä ja toimistopäällikkö Jussi Vesa. Väinö Kekin todettua kokouksen päätösvaltaiseksi hyväksyttiin yksimielisesti johtokunnan esittämä vuosikertomus vuodelta 1968, samoin kuultiin ja hyväksyttiin tilikertomus sekä tilintarkastajien lausunto, minkä jälkeen tilivelvollisille myönnettiin tili- ja vastuuvapaus. Inkeriläisten Sivistyssäätiölle päätettiin tänä vuonna lahjoittaa yhdistyksen varoista 1000:— ja toimikunnan jäsenten palkkiot päätettiin pysyttää ennallaan. Toimikunnan varsinaisten erovuorossa olevat jäsenet kirjastoneuvos Teppo Samooja, toim.joht. Väinö Kekki ja HK Pirkko Huurto valittiin uudelleen; erovuorossa olevan ja eroa pyytäneen Juho Putrolaisen tilalle valittiin rouva Anna Himanen Tampereelta. Edesmenneen johtokunnan jäsenen Antti Kekin tilalle valittiin toimittaja Kauko Mustonen. Tilintarkastajiksi valittiin mainospäällikkö Seppo Kekki ja konttoripäällikkö Jussi Vesa, varalle merkonomi Eino Rännäli.

Jäsenmaksu päätettiin säilyttää ennallaan: 3 mk perheenpäältä ja muilta perheenjäseniltä 1 mk. Inkeriläisten Viestin toukokuun numeron yhteydessä suunniteltiin lähetettäväksi postisiirtokortti, jolla jäsenmaksun suorittaminen käy vaivattomasti. Yhdistyksen puheenjohtaja esitti tämän jälkeen toimintasuunnitelman vuodeksi 1969 sekä tulo- ja menoarvion, jotka hyväksyttiin. Seuraava vuosikokous päätettiin niin ikään pitää Helsingissä, ajasta ja paikasta päätettiin ilmoittaa Inkeriläisten Viestissä.

Yhdistyksen kunniajäseneksi päätettiin pyytää rovasti Akseli Kajanti, joka on toiminut Inkerissä pappina ja on viime aikoihin asti läheltä seurannut inkeriläisten toimintaa. Inkeriläisten Sivistyssäätiön toimintaa selosti tämän jälkeen johtaja Väinö Kekki, jolla oli mieluisaa kerrottavaa sekä Inkerin historian että Inkerikoti-hankkeen edistymisestä. Tämän jälkeen puheenjohtaja päätti varsinaisen kokouksen.

Seuranneen kahvitarjoilun jälkeen kuultiin entisestään vahvistuneen Inkerikuoron esityksiä op. Eino Vironsepän johdolla. Kuoro lauloi Kalevalaisen tervehdyksen ja kansanlaulun Laulava leivo, jälkimmäisen petroskolais-inkeriläisenä sovituksena. Kuoron esitys päättyi juhlavaan Finlandia-hymniin.

Vuosikokouksen puhujaksi oli pyydetty rehtori Peltoniemi, joka saattoi puheessaan muistella Pölläkkälässä v. 1933 vietettyjä inkeriläisten kesäjuhlia. Rehtori Peltoniemi puhui myös heimotyön nykyisistä mahdollisuuksista ja totesi Suomessa ja Ruotsissa asuvienkin elävän erilaisissa olosuhteissa. Heimotyö on ennen kaikkea ihmisiin kohdistuvaa. On muistettava, että mitä paremmissa aineellisissa olosuhteissa ihmiset elävät, sitä enemmän he nykyaikana saattavat jäädä henkisessä mielessä yksin. Rehtori Peltoniemi muistutti myös siitä, miten nuorten olisi syytä tallettaa sitä tietoa ja perinnettä, mitä vanhemmalla polvella vielä on muistissaan. Inkerin historiakaan ei tule kokonaan kerrotuksi yhdessä teoksessa.

Rovasti Vironmäki päätti tilaisuuden kiittäen puhujaa ja painottaen yhteistä tehtäväämme toistemme palvelijoina ihmissuhteiden säilyttämiseksi ja rikastuttamiseksi.

NUORTEN PALSTA

Oli hauska lukea, että Viestimme jokaiseen numeroon tulee myöskin meille nuorille oma palsta. Toivon, että me jaksamme hyvin viljellä tätä palstaa. En ole paljon kirjoitellut ja nytkin pelkään kovin, että kirjoitukseni ei ole tarpeeksi hyvä. Tahdon kuitenkin yrittää.

Minä olen syntynyt 1945. Vanhempani tulivat Suomeen 1942 ja heillä oli silloin jo kaksi lasta.

Kun he saapuivat Suomeen, he vihityttivät itsensä luterilaisella papilla ja kastoivat lapsensa. Mistä tämä? Kyllä se oli selvästi ämmän ja äijän vaikutusta. Molemmat jo vainaita, mutta heidän opetuksensa eivät koskaan kuole eivätkä vanhene. He olivat herttaisimmista herttaisimmat.

Nyt olen monesti ihmetellyt heidän taitoaan. Tavallisia ihmisiä, mutta opettamisen taito oli sellaista jota harvoin tapaa. He eivät koskaan tyrkyttäneet oppejaan, vaan he osasivat saada niin lapsensa kuin vunukkansakin kiinnostumaan opetuksesta.

Mielellämme me heitä kuuntelimme. Ehkä pienenä emme kaikkea tajunneet, mutta mitä varttuneemmiksi tulimme, sitä selvemmäksi meille tuli tieto, että nämä vanhukset kylvivät kallista jyvää. He opettivat meitä rakastamaan omaa heimoamme. He kertoivat kokemansa niin elävästi, että se vaikutti. Tuskin he itsekään aavistivat työnsä suuruutta. Se oli heille selviö. Näitä ämmiä ja äijiä elää joukossamme vielä runsaasti. On syytä kuunnella heitä. He rikastuttavat elämäämme. Minä ainakin olen saanut kalliin perinnön. Ne kuuntelutunnit eivät ole menneet hukkaan.

Lukiessani meille annettua kehotusta viime numerossa tuli mieleeni meidän kantelettarestamme säkeet:

Veli kulta veikkoseni
kaunis kasvinkumppanini
lähe kanssa laulamahan
lähe kanssa käy keralla.

Nämä säkeet on Larin Paraske laulanut jo vuonna 1891. Siinä on myöskin kehotus. Uskon, että tuota kehotusta aikoinaan noudatettiin ja siksi heimollamme on rikas menneisyys.

Nyt on laulanta jäänyt vähemmälle, mutta me olemme saaneet nytkin kehotuksen. »Lähe kirjoittelemaan». Tätäkin tietä me pääsemme lähemmäksi toisiamme.

Tervehdykseni kaikille heimomme jäsenille ja varsinkin meille jälkeläisille. Tulkaa mukaan omalle palstallemme.

P. T.

Kesällä kirjoitamme kilpaa

Nuoret lukijamme, aiomme julistaa teille kirjoituskilpailun jossakin lähinumerossamme. Kilpailun aihepiiriksi tulevat mm. kesäjuhlamme ja -leirimme niin Ruotsissa kuin Suomessa. Niistä voitte kirjoittaa pakinoita, päiväkirjoja, haastatteluja tms. Jos teillä on ehdotuksia muista aiheista ym., lähettäkää niitä meille. Voitte kirjoittaa kirjeenne ja lehdellemme tulevat avustukset jopa ruotsiksi. Toimitus kyllä suomentaa ne tarvittaessa. Mutta tässä teillä on mainio tilaisuus pieneen kotoisen kielen verryttelyyn. Ennen varsinaista kilpailua voitte jo harjoitella lähettämällä meille pikku kirjoituksia, runoja tms. Eikö olisi kiva kikka tehdä vaikkapa reportaasi omasta koulustaan tai haastatella hyvämuistista äijää tai ämmää? Ja mikäpä estää haastattelemasta naapurin väkeä, nuoria taikka vanhoja. Voitte käyttää kirjoituskonetta, kuivamustekynää, voitte tekstata, piirtää, ihan miten mielitte. Ja eikös jo ainakin jokainen kahdeksanvuotias ole kirjoitustaitoinen?

Nuorten Palstan Toimitus

RUOTSIN PUOLELTA

Pekka Vainikka oli syntynyt Tuutarin Pajulassa 17. 3. 1896, kuoli Petroskoissa 2. 1. 1969. Hän oli kätevä kirvesmies, nikkari ja puusorvari, lisäksi hänellä oli ajokortti. Kolhosun tultua Pajulaan, Pekka vaimonsa ja pienen tyttärensä keralla muutti Karjalaan, Petroskoihin, jossa toimi autonkuljettajana. Toisen maailmansodan syttyessä Pekka joutui rintamalle, jättäen vaimonsa, viisivuotiaan pojan, sekä kolmetoistavuotiaan tyttärensä, joitten matka sodan aikana päätyi Suomeen.

Pekka haavoittui kovin kranaatinsirpaleista, tullen tajuihinsa vasta sairaalassa, jossa pitkän ajan kuluttua terveys palasi.

Rauhan tultua alkoi inkeriläisiä saapua Suomesta Karjalaan. Näiltä Pekka sai tietää, että hänen perheensä asuu Suomessa. Näin alkoi kirjeenvaihto. Myöhemmin alkoivat turistimatkat Venäjälle. Pekan vaimokin päätti lähteä miestään tervehtimään. Tapaaminen useitten vuosien jälkeen oli jännittävä, sitä ei aluksi tahtonut millään todeksi uskoa, mutta kumminkin se tapahtui eräänä kauniina kesäisenä päivänä Leningradin satamassa, jossa sisartansa vastassa oli vaimon velikin, jonka mukana mentiin maalle hänen kotiinsa. Siellä oli juhlapöytä jo odottamassa Suomesta sekä Karjalasta tulevia kaukaisia vieraita. Pöytäpuheessaan vaimon veli sanoi seuraavasti: Katsokaapa Pekan vaimoa, hän on vielä kuin nuori tyttö, komea kuin kukkanen, komeasti puettuna. — Mutta Pekka on kuin isä hänelle. Näissä sanoissa ei liioiteltu mitään, sillä olihan ero. — Pekka oli yksitoista vuotta vaimoaan vanhempi, lisäksi kaljupää, korvien takana vain harvoja harmaita haivenia, sekä sodanruntelema keho. Sana, »niin kuin isä», oli vaikuttanut Pekan vaimoon, että tämä kovin punastui ja painoi päänsä alas, ja puhe lakkasi.

Parin päivän kuluttua satamaportti suljettiin, eikä sinne senjälkeen enää Pekalla ollut mitään asiaa. Pekka eleli yksin Petroskoissa, kirjeenvaihtokin oli katkennut. Haitari oli Pekalle paras ystävä, jolla hän vielä edellisenä päivänäkin ennen kuolemaansa säesti ja lauloi tenoriäänellään Juho Lampulle entisiä kauniita lauluja. Varmaan lienee laulanut seuraavankin laulun säkeistön:

Oli mullakin ennen perhe,
Vaan sen vei sota.
Kuka tienee. Missä he lienee,
Takaisin et ota.

Vanha sotamies

Rakas puolisoni, äitimme, mummimme

ANNA TIITTANEN

o.s. Larsson

Syntynyt Inkerissä 15/4 1894
ja kuoli 15/1 1969 Eskilstunassa

Kaipaamaan jäivät puoliso, lapset ja lastenlapset, sisar perheineen ja naapurit sekä monet muut ystävät.

Hänet siunattiin haudan lepoon 25/1 1969 Eskilstunan S.t. Eskilin Kappelissa. Siunauksen toimitti pastori Juhani Rantanen.

Talvi-illan hämärässä
sydän sairas loppuun löi,
kärsit hiljaa, kuolit hiljaa
muistos kaunis meille jäi.

TIETOKILPAILUSTA

Tietokilpailuja on tullut tavaksi järjestää inkeriläisten yhteisissä tilaisuuksissa, niiden alulle panija — luulen — on Juho Kemppi Eskilstunasta.

Sittemmin saman hyvän aatteen Antti Juvonen toi Örebrohon, — ja sitä seuraavasti Armas Paakkonen jalosti koko kilpailumuodon inkeriläiseen heimoasuun — jolloin se levisi myös Etelä-Ruotsiin, Mölndaliin ja Boråsiin.

Kilpailijoitten joukossa on jo muutamia nimiä, joita keskuudessamme voisi leikkisästi nimittää »Inkeriläisten Kivikoskiksi».

Kilpailuun saattaa osallistua jopa muutama kymmentä henkeä, asettuu lavalle jonoon ja toivoo hiljaisessa mielessä saavansa osalleen sellaisia kysymyksiä, joitten kanssa tietorikkaus pystyy kilpailemaan samanaikaisesti kun yleisö odottaa jännittyneenä — kuinka käy.

Jos vastaat oikein, saat jatkaa kilpailua asettumalla viimeiseksi jonoon. Jos vastaat väärin, saat poistua lavalta.

Ensimmäisen kierroksen jono kiertää ympäri. Osa kilpailijoista saa poistua lavalta. Eivät pärjänneet. Sitä seuraavasti jokaisen kierroksen jälkeen yhä kilpailijoitten luku pienenee — kunnes lavalle, paitsi kilpailun johtajaa, jää seisomaan vain yksi — VOITTAJA.

Voittajalle myönnetään palkinto sekä seuraa reipas kätten taputus yleisöltä voittajan kunniaksi.

Tietokilpailussa — etenkin jos se on Inkeri-aiheista — on sikäli antoisa osuus yhteistilaisuuksissa että sitä kannattaa harjoittaa — vaikka ei voittaisikaan.

»Kilpailussa hävinnyt»

PAINOVIRHEITÄ TEOKSESSA INGERIS DÖDSKAMP

sid. 8, 3 avsnitt, rad 2	Borodino	
sid. 10, rad 5 och 8 nerifrån	Rata	
sid. 16, rad 1	Vasja	
sid. 19, rad 6	korsus	
sid. 21, 2 avsnitt, rad 13		alla
sid. 25, rad 13	varm	kall
sid. 34, rad 7	Ivanovka	
sid. 39, 4 avsnitt, rad 2	Aro-Pakkasi	
sid. 39, 5 avsnitt, rad 2	blockkors	
sid. 54, rad 8	Lyyti	
sid. 66, rad 11	Ushakovka	
sid. 78, rad 4 nerifrån	Peräjärvi	
sid. 94, rad 1	hamnat	

Sakfel:	**I texten står**	**Skall vara**
sid. 13, 2 avsnitt, rad 5	Vi tog därifrån **bussen**	**tåget**
sid. 13, nästsista raden:	där han låg till sängs	—
sid. 14, rad 1	i finska kriget etc. (till satsens slut)	på finska fronten norr om Leningrad
sid. 14, nästsista avsn., rad 2:	gläntade på dörren och	—
sid. 16, rad 1	Vanja	Vasja
sid. 16, rad 6—7	de båda flickorna	de båda syskonen
sid. 19, 2 avsnitt, sista raden:	tyska »spanska r.»	»spanska ryttare»
sid. 20, rad 5 från mittenstrecket:	fyra och fem	tre och fyra
sid. 25, rad 4	byggnad	ruin
sid. 25, rad 13	Kon ger **kall** mjölk	varm
sid. 27, 2 avsnitt, rad 7:	familjen **Grischas** hem	Teljegins
sid. 33, 3 avsn., rad 4:	med en upseendeväckande lapp av annat tygslag:	med upseendeväckande strumpstoppningskonst
sid. 79, 3 avsn., rad 6:	sin väninna **Aili**	Aino

J. Kemppi

Inkeriläisten Yhdistyksen vuosijuhla v. 1968, Turku

Menot:

Juhlamerkki ja -ohjelmapainatus ...	236,23
Juhlasalin vuokra	250,—
Vahtimest. palkkio ja salin tuolitus	170,—
Ruotsin inkeril. ja ohjelm. suor. kahvi	105,—
Poliisilaitoksen lupamaksu	8,40
Posti- ja puhelinkuluja	8,—
Salinkoristus y.m. kuluja	11,08
Seppele	35,—
Matkakuluja	147,—
Säestyspalkkiota	50,—
Urheilupuiston käyttökuluja	74,—
Kilpailujen palkintomitalit	343,70
Majoitusmenot	77,50
Yht.:	1518,91

Tulot:

Osanotto- ja juhlamerkkitulo	1518,70
Majoitus	77,50
Kirkkokolehti Inkeril. Sivistyssäät.	—
"Vetoomuskolehti" Inkerikodille ...	—
	1596,20
	1518,91
	77:20

Yllä olevat tilit laatinut ja tilittänyt 30/9 68

Lyydia Adel

Tilit tarkastaneet ja hyväksyneet:

Pekka Peuhkuri **Robert Rainio**

Huom! Kirkkokolehti Inkeriläisten Sivistyssäätiölle ja kolehti Inkerikodin hyväksi luovutettiin suoraan Sivistyssäätiölle, sen vuoksi niiden tuottoa ei ole merkitty tuloksi tähän tilitykseen. Keräykset tuottivat Sivistyssäätiölle yht. 1392,60 mk (Kirkkokolehti 493,52 mk, pääjuhlan keräys Inkerikodille 899,08).

Inkeriläisten Yhdistys r.y.

Omaisuustase 31. 12. 68

Vastaavaa:

Rahaa	607,31
Talletuksia postisiirtot.	819,35
„ KOP:ssa	2945,06
„ OKO:ssa	87,08
Tavaravarasto	485,23
Saatavia	417,90
Alijäämä	3078,18
mk	8440,01

Vastattavaa:

Vuoden 1969 Viestin tilausm.	2234,61
Kirkkorahasto	872,39
Säästö edell. vuosilta	5333,01
mk	8440,01

Tulostase 31. 12. 68

Kulut:

Inkeriläisten Viestin kulut	11125,61
Vuosikokouksen muk. Sivistyssäät.	2000,—
Toimistonhoitajan palkkio	446,—
Työnantajan sos.turvamaksuja	34,60
Kansalaisuusasioiden hoitoon	186,—
Vuosikokouskulut	241,—
Toimistotarv. ja postim.	8,65
Sekalaisia kuluja	79,62
Poistettuja saatavia	375,—
mk	14496,48

Tulot:

Saatu jäsenmaksuja	199,—
Korko- ja indeksituloja	341,50
Kesäjuhlatulot	77,29
Voitto tavaran myynnistä	17,55
Kansalaisuusasioiden hoitam.	266,50
Inkeriläisten Viestin tuloja	8455,92
Pääomatililtä	2000,—
Poistettu aiheettomia velkoja	60,54
Alijäämä	3078,18
mk	14496,48

Helsingissä helmikuun 14 p:nä 1969

Matti Vironmäki **Hertta Allanmaa**

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

KEVÄINEN ILLANVIETTO

lauantaina 26. 4. klo 19.30 Bragen huoneistossa Kasarmikatu 28.

Tilaisuudessa on runsaasti ohjelmaa, mm. näytelmä

NAISIA MEREN ÄÄRELLÄ,

tanhujoukkueen esityksiä, hyvät kahvit ja suolainenkin pala. Lopuksi kaikilla on tilaisuus yhteiseen tanhuamiseen pelimanniemme säestyksellä.

KAIKKI INKERILÄISET YSTÄVINEEN OVAT TERVETULLEITA

Helsingin paikallisosaston nuorisotoimikunta

RETKI LOHJALLE

Helsingin paikallisosasto järjestää retken Lohjalle helatorstaina 15. 5. 69. Lähtö klo 8.00 Auroran k. 7 A. Ilmoittautuminen rouva Ida Riipiselle puh. 445 701, os. Linnankoskenkatu 8 B 53 Helsinki 25.

Perillä käydään Lohjan kuuluisassa keskiaikaisessa kirkossa ja muistomerkillä sekä osallistutaan yhteiseen ruokailuun.

Joukolla mukaan kevätretkellemme!

Helsingin paikallisosasto

Helsingin paikallisosaston

huhtikuun tilaisuus on 27. 4. 69 klo 14 Stadionin kerhohuoneessa.

Joukolla mukaan.

Johtokunta

RUOTSIIN JUHANNUKSENA

MATKAN RUOTSIIN juhannuksena sikäläisten kesäjuhlille Mölndaliin järjestää Helsingin paikallisosasto jälleen edullisena bussimatkana. Järjestelyistä lähemmin seuraavassa numerossa. Mennäänhän taas suurella joukolla kuten ennenkin!

Helsingin paikallisosasto

ÖREBRO

Äitienpäiväjuhla

vietetään Olaus Petrin seurakuntakodissa sunnuntaina toukokuun 11 p:nä klo 15.00.

Tämän tilaisuuden yhteydessä pidetään **kerhon vuosikokous** ja toimitetaan johtokunnan vaalit.

Kaikki ovat sydämellisesti tervetulleet mukaan!

Paikallinen toimikunta

Oikaisu

Viime numerossamme julkaistussa muistokirjoituksessa mainittiin, että Eeva Virolainen saatettiin haudan lepoon Honkanummelle. Todellisuudessa vainaja siunattiin Malmin kappelissa ja lepää nyt Malmin hautausmaalla.

Vopsin koulu

Tammikuun numerossa oli kuva Vopsin koulusta v. 1907. Tämä vuosiluku on väärä. Vopsin koulu valmistui vasta v. 1911 ja kuva on otettu v. 1912.

L. Musikka, Ruotsi

75 vuotta

täytti 14. 4. 1969 vankka heimoveljemme ja kunniajäsenemme vaatturimestari Matti Suomalainen Turussa. Palaamme asiaan seuraavassa numerossa.

INKERIÄ KÄSITTELEVIÄ KIRJOJA SAATAVISSA

Postiennakolla toimitamme tilattaessa seuraavia kirjoja:

Sulo Haltsonen Vanha Tuutari 6.— + postikulut, Entistä Inkeriä 5.05 + postikulut, Runoretki Inkeriin 2.05 + postikulut.

A. Metiäinen Inkerin ev.lut. kirkon 350-vuotiskuljaisu 20.— + postikulu.

Tilausosoite Suomessa: Inkeriläisten Sivistyssäätiö, Huopalahdentie 10 A 20 Helsinki 33. Puh. 487 619.

Tilausosoite Ruotsissa: op. Armas Paakkonen, Tingsg. 4 B 502 53 Borås. Puh. 033/101 850.

Myyntipalkkiot menevät edelleen Ruotsissa ISK:lle ja Suomessa Sivistyssäätiölle.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

Ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Varat käytetään Inkeri-kodin ja Inkerin historian aikaansaamiseen, Inkeriaiheisten julkaisujen kustantamiseen ja inkeriläisten jälkeläisten opintoavustuksiin.

SÄÄTIÖN TALLETUSTILIT: HOP:n, KOP:n, PYP:n, OKO:n ja SPKO:n pääkonttorit. Postisiirtotili 146660.

SÄÄTIÖN OSOITE: Huopalahdentie 10 A 20 Helsinki 33.
Puh. 48 76 19.

PAINOYHTYMÄ OY 1969/LOVIISA

inkeriläisten viesti

numero 5 toukokuu 1969

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Korkeavuorenkatu 10 A 18 Helsinki 12. Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285. Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 660 783 391 Kettutie 4 B Helsinki 80.
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, Helsinki 10. Postisiirto n:o 30 636.
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636.
TILAUKSET:	Huopalahdentie 10. A. 20, Helsinki 33, puh. 487 619.
ILMOITUKSET:	Hannu Vironmäki Korkeavuorenk. 10 A H:ki 12. Puh. 631 285
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk, sekä koti- että ulkomaille.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— 1/2 » » 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— 1/4 » » 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Borås, Tingsgatan 4 B. Puh. 033/101 850. Postisiirto n:o 626047
	Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
	Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVAMME on vanhin kolmesta **Skuoritsan kuvasta,** joista maisteri Helli Suominen tässä lehdessämme kertoo. Kuva lienee otettu pian sen jälkeen kun kirkkoherra (myöhemmin rovasti) Stefanus Wirkanen oli tullut Skuoritsaan, ehkä jo v. 1881. Stefanus Wirkanen toimi Skuoritsan kirkkoherrana vuodesta 1880 kuolemaansa saakka v. 1920. Kuvassamme hän on kaunis kapeakasvoinen nuori pappi hartaiden parrakkaiden kirkonmiesten keskellä. Muiden kuvassa olevien nimiä ei ole tiedossa.

Helli Suominen:

Skuoritsan kuvien tarinaa

»Habent sua fata libelli», kirjoilla on kohtalonsa, sanoo ikivanha sananlasku. Mutta myös vanhoilla kuvilla voi olla kohtalonsa — ainakin niillä, joista nyt kerron.

Kun tämä vuosisatamme oli nuori, oli nuoruutensa kukoistuksessa myös 18-vuotias suomenruotsalainen neiti Eriika Lindquist, pitkä ja komea, iloluontoinen tyttö. Vaasan suomalaisen tyttökoulun johtajatar oli saanut Skuoritsan seurakunnan kirkkoherralta Stefanus Wirkaselta kirjeen, jossa tämä tiedusteli kotiopettajaa ainoalle pojailleen, jonka piti pyrkiä Viipurin lyseoon. Johtajatar suositteli paikkaa Eriikalle, ja tämä olikin valmis lähtemään kaukaiseen suomalaiseen maanääreen. Skuoritsan kirkkoherranrouva Sally Wirkanen oli hänkin vielä nuorehko, alle neljänkymmenen, ja hän ja nuori iloinen kotiopettajatar ystävystyivät. Pari lukuvuotta 1902—1904, Eriika Lindqvist vietti Skuoritsan pappilassa. Sitten elämänkohtalot veivät ystävykset erilleen vuosikymmeniksi.

1930-luvulla Eriika, josta oli tullut rouva Nessler ja hyvin palkattu Helsingin kaupungin virkailija, eleli Helsingissä oppikoulua käyvän tyttärensä kanssa. Eräänä päivänä, hänen käytyään hammaslääkärissä, portaikossa tuli häntä vastaan vanhahko rouvashenkilö, jossa oli jotakin tuttua. »Sally Petrovna!» huudahti Eriika. — »Eriika Mihailovna!» huudahti rouva yhtä ihastuneena. Vanhat ystävät olivat tavanneet toisensa. — Tietenkään rva Wirkanen ja nti Lindqvist eivät olleet käyttäneet seurustelukielenään Skuoritsan pappilassa venäjää, jota Eriika tuskin lainkaan osasikaan, mutta juuri siksi heistä oli ollut huvittavaa nimittää toisiaan Petrovnaksi ja Mihailovnaksi. Nyt vanha ystävyys uusiutui. Ruustinna Wirkanen vietti leskenpäiviään Helsingissä poikansa, Eriikan entisen oppilaan kanssa. Jonkin ajan kuluttua hän menetti kuoleman kautta poikansakin, joka pitkän aikaa oli ollut sairaalloinen. Rouva Wirkanen oli nyt aivan yksin, ja hänelle oli suureksi iloksi nuoruudenaikaisen ystävän seura. Ikä alkoi jo painaa, ja varsinkin sotavuosien jälkeen terveys heiketä. Rouva Nessler pysyi uskollisena ystävänä loppuun asti. Kun rouva Wirkanen v. 1949 jo 85-vuotiaana kuoli, Eriika sai periä hänen vanhuudenkotinsa, kauniilla paikalla sijaitsevan töölöläiskaksion. Tämä oli rouva Nesslerille juuri silloin kuin lahja taivaasta. Sodanjälkeisessä Helsingissä oli huutava asuntopula. Rouva Nessler oli irtisanottu asunnostaan omistajan tarvitessa sitä itselleen, ja hän — nyt jo merkonomiksi valmistuneen tyttärensä kanssa— oli joutunut jonkin aikaa turvautumaan alivuokralaisasuntoon kaikkine siitä johtuvine hankaluuksineen. Nyt hän sai oman osakekodin, jossa hän — silloin yli 60-vuotiaana, nykyään jo reippaana yli 80-vuotiaana — edelleen asuu kiitollisena muistellen ystäväänsä.

Ystävänsä jäämistöstä rouva Nessler löysi m.m. Skuoritsan aikaisia valokuvia. Koska hän oli myös tämän kirjoittajan ystävä, ja koska hän tiesi, että antaisin niille arvoa, hän kerran vuosia sitten kutsui minut niitä katsomaan. Ainutlaatuiset ryhmäkuvat, jotka on julkaistu ohella, hän ja hänen tyttärensä halusivat ainakin toistaiseksi säilyttää itsellään, mutta otatin niistä jäljennökset, joista annoin kappaleet skuoritsalaisille sukulaisilleni dipl.insinööri Jukka Savolaiselle ja kirjastoneuvos Teppo Samoojalle sekä jätin yhden itselleni. Jukkaa ja Teppoa koulupoikina esittävät kuvat sain antaa alkuperäisinä asianomaisille.

Tällainen oli näiden kuvien kohtalo. Jos ne olisivat joutuneet sellaisen henkilön käsiin, joka välittää vain rahanarvoisesta perinnöstä ja heittää jopa omaa sukuaankin koskevat valokuvat ja asiakirjat menemään — ja sellaisia on paljon enemmän kuin luulemmekaan — ne olisivat joutuneet hukkateille.

Tämä kuva on otettu joitakin vuosia myöhemmin kuin kansikuvamme, ehkä 1880-luvun puolivälissä tai lopulla. Sen alareunaan on musteella kirjoitettu henkilöiden nimet. Istumassa vasemmalta lukien: kirkonmies T. Kaijanen, starssina J. Luukkonen, kirkkoherra S. Wirkanen, pastori K. Koski (Renfors), unentappaja J. Watiska (unentappaja oli silloin suntiosta käytetty nimitys), Seisomassa vas.: staarosta P. Ikatti, opettajat J. Savolainen ja A. Kaijanen. — Kuvassa hyvin nuori opettaja Juhana Savolainen, synt. v. 1861, on dipl. insin. Jukka Savolaisen ja kirjastoneuvos Teppo Samoojan isä. (Teppo sai muuten etunimensä (Stefan, Tapani, Teppo) juuri kirkkoherra Stefan Wirkasen mukaan. Opettaja Savolainen valmistui Kolppanan seminaarista ja toimi opettajana Skuoritsassa 1882—1889, sen jälkeen edelleen Skuoritsassa m.m. kunnankirjurina, itsenäisenä liikemiehenä ja monissa muissa tehtävissä. Kuvassa hän on ehkä 23—25-vuotias. — Kirkonmies Kaijasen, staarosta Ikatin ja starssina Luukkosen on tuntevinaan ulkonäön perusteella vanhemmasta kuvasta hieman nuorempina. (Vrt. kansikuvaa.)

Sivistyssäätiön vuosikokous

Inkeriläisten Sivistyssäätiön vuosikokous pidettiin 26. 3. 1969 Helsingissä entiseen tapaan Hotelli Helsingissä. Läsnä oli kaikkiaan 19 hallintoneuvoston jäsentä.

Aluksi puheenjohtajana toiminut pääjohtaja Erkki Tuuli lausui muistosanat edesmenneistä hallintoneuvoston jäsenistä laamanni Harry Brotheruksesta ja johtaja Antti Kekistä.

Normaaleista vuosikokousasioista päästiin pian eroon, ja näin saatiin hyväksytyksi vuoden 1968 tilikertomus ja toimintakertomus yksimielisesti. Vilkasta keskustelua herätti sen sijaan vuoden 1969 toimintasuunnitelmassa Inkeri-koti hanke. Toimitusjohtaja Väinö Kekin selostettua ensiksi tilannetta tuli ilmi, että on hyvin vaikea löytää sopivaa huoneistoa kodiksi, koska aina tulee jokin mutka matkaan: joko poliisilaitos ei anna tarvittavia lupia tai huoneisto ei ole ollut sopiva Inkeriläisten yhteiseksi kokoontumistilaksi kokonsa puolesta. Tyytyväisyydellä havaittiin kuitenkin, että koti saadaan joko tulevan uuden Kestikartanon tai Karjala-talon yhteyteen omaksi yksiköksi, joka käyttää yhteistä suurta kokoustilaa tarvittaessa. Tällaista ratkaisua pidettiin kokouksessa erittäin hyvänä, sillä näin saataisiin mukavasti oma rauhallinen pieni koti, johonka olisi kuitenkin mahdollista liittää mukaan isompi juhlahuone väliaikaisia tarpeita, kuten esim. vuosikokoukset jne, varten.

Erovuorossa olevat akateemikko Martti Haavio ja kauppaneuvos Oskar Rokkanen valittiin uudelleen hallintoneuvoston jäseniksi. Uusiksi jäseniksi hallintoneuvostoon valittiin yksimielisesti toimitusjohtaja Olli

Kuva on otettu huomattavasti myöhemmin kuin toiset kuvat, luultavasti 1900-luvun alussa. Edellisissä kuvissa ei ole mainittu valokuvaamoa, mutta tässä kuvassa on selkäpuolella leima, josta selviää, että kuva on otettu Pietarissa, I. Ger'in valokuvaamossa, mikä sijaitsi Katariinankanavan rantakadun ja Kasanskajan kulmassa, siis kaupungin keskustassa. Luetteloa kuvan esittämistä henkilöistä ei siinä ole, mutta rouva Nessleriltä ja varsinkin kirjastoneuvos Samoojalta olen saanut tietoja useiden nimistä.

Alarivi vas.: 3:s opettaja Liinaharja, 5:s opettaja Tikka. Toinen rivi alhaalta lukien (istumassa) vas.: 3:s starssina Junninen, 4:s kirkkoherra Wirkanen, 5:s pastori Siitonen, 6:s kirkonmies Juhana Ostonen (rikas talollinen, joka on vaikuttanut paljon koulujen perustamisen ym. hyväksi), 7:s opettaja A. Kaijanen, 8:s opettaja Aleksander Kouhia.

Seisomassa vas.: 6:s opettaja Juhana Savolainen, 7:s välskäri Franz Stanislavovitsch Rytzak (kansallisuudeltaan puolalainen), 8:s op. Rokka, 10:s lukkari Jaatinen.

Stefan Wirkanen on tässä jo harmaatukkainen arvokas pappismies, n. 60-vuotias. Opettaja Savolainen (tässä ehkä n. 40—45-vuotias) on jo pujopartoineen saavuttanut suunnilleen sen ulkonäön, jonkalaisena tämän kirjoittajakin hänet muistaa 10—15 vuotta myöhemmältä ajalta, jolloin hänestä tuli vanhimman sisareni appi.

Suomen papiston matrikkeleista y.m. olen koonnut lyhyitä tietoja näiden kuvien keskushenkilöstä, kirkkoherra Wirkasesta. Hän oli keskisuomalainen, syntynyt Keuruulla

---

Lyytikäinen ja varatoimitusjohtaja Veikko Sjöblom.

Sivistyssäätiön hallitukseen valittiin edelleen tri Leo Yllö sekä eroa pyytäneen toimistovirkailija Kerttu Suden tilalle mainospäällikkö Seppo Kekki. Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti edelleen pääjohtaja Erkki Tuuli, ja uudeksi varapuheenjohtajaksi edesmenneen johtaja Antti Kekin tilalle tuli rovasti Matti Vironmäki.

Uudeksi rahastoksi vahvistettiin Ent. Inkerin Hengellisen Seuran Rahasto, ja näin ollen koko Säätiön rahastojen lukumäärä on nyt 5 erillistä rahastoa perustamis- ja käyttörahastojen lisäksi.

Kokouksen lopuksi keskusteltiin runoilija Aappo Ihon noin 100 runoa käsittävän runokokoelman julkaisemisesta, ja yleisesti oltiin sitä mieltä, että mitä pikimmin olisi tämä kokoelma julkaistava Säätiön toimesta.

Kokous hajaantui iloisen Inkeri-hengen vallitessa luottaen siihen, että jo lähitulevaisuudessa sekä Inkerin-suomalaisten historia että Inkeri-koti ovat tosiasioita.

MARTTI SOIVA

Heimoveljemme ja harras työmme ystävä, talousneuvos Martti Soiva on poissa. Hän kuoli pitkäaikaisen sairauden uuvuttamana huhtikuun 11 päivänä 1969 Helsingissä.

Talousneuvos Soiva oli syntynyt kesäkuun 5 päivänä 1892 Toksovassa. Nuorena hän toimi liikealalla Pietarissa. I maailmansodan jälkeen hän oli m.m. Käkisalmen kaupungin sähkölaitoksen isännöitsijänä, Kangasalan Sähkön toimitusjohtajana sekä 1920-luvulla Lapuan Sähkö Oy:n toimitusjohtajana. Vv. 1937—1947 talousneuvos Soiva oli Filmituotanto Oy:n toimitusjohtajana ja vv. 1936—1961 Veikko Vaali Oy:n johtajana ja toimitusjohtajana. Hän kuului lukuisiin johtokuntiin ja oli monella tavalla »menevä mies» liike-elämän alalla. Hän oli myös Kauppamiehet-lehden päätoimittajana ja sai Kauppamatkustajayhdistyksen kultaisen ansiomerkin. Talousneuvoksen arvonimen hän sai v. 1952.

Inkeriläisten yhdistys r.y:n johtokunnassa talousneuvos Soiva oli myös pitkät ajat. Hän oli luonteeltaan rauhallinen ja harkitsevainen, joka aina asiallisesti esitti kannanottonsa ja mielipiteensä. Hän edusti — tekee mieli sanoa — inkeriläisyyttä sen parhaimmassa muodossaan. Hän oli ahkera työn ihminen, joka yritti parhaansa rakentaessaan sitä, mikä tarvitsi rakentamista. Samalla hän arvosti suuresti edesmenneitten sukupolvien työtä ja katsoi toivossa tulevaisuuteen.

Talousneuvos Soivan hautaus tapahtui Helsingissä Krematorion kappelissa 18. 4. 1969 suuren saattojoukon läsnäollessa. Ruumiinsiunauksen toimitti kirkkoherra Matti Vironmäki, joka puheessaan mainitsi m.m. siitä uskollisuudesta, mitä poismennyt oli osoittanut heimotyötä kohtaan. Muistotilaisuudessa vainajan poika ja vävy kiitollisin sanoin kertoivat siitä, miten poismennyt isä oli kiireisen työnsä ohella osannut olla myös paljossa uskollinen kodilleen ja perheelleen.

M. V.

---

23. 11. 1848. Hels. Sanomissa 14. 3. 1964 olleessa kirjoituksessa, jossa kerrottiin maamme oppikoulujen vanhimman toverikunnan, Jyväskylän lyseon teinikunnan perustamisesta 100 vuotta sitten, mainitaan, että mainitun teinikunnan, »lukiolaisyhteyden» puheenjohtajana vuosina 1869—1870 oli keuruulainen Stefanus Wirkanen. Hän tuli ylioppilaaksi keväällä 1869, suoritti pedagogian kandidaatin tutkinnon 30. 5. 1874, vihittiin papiksi 27. 1. 1876, toimi kirkkoherran apulaisena Ruokolahdella, v:sta 1876 pääpapin apulaisena Pietarin suomalaisessa P. Marian seurakunnassa, v:sta 1878 apulaisena Koivistolla, suoritti pastorin tutkinnon Porvoossa 1878, oli kirkkoherran apulaisena Sortavalassa v:sta 1878 ja nimitettiin kirkkoherraksi Skuoritsaan 26. 10. 1880. V. 1908 ilmestyneessä matrikkelin lisävihossa ilmoitetaan hänen saaneen H. M. Keisarilta briljanttisormuksen. V. 1927 ilmestyneessä matrikkelissa ilmoitetaan lyhyesti hänen kuolleen 29. 9. 1920. Hän oli siis kuollessaan vähän vaille 72-vuotias.

Kaikkien inkeriläisten tuntema ja kunnioittama rovasti Akseli Kajanti, joka aivan nuorena pappina oli ollut Skuoritsassa kirkkoherran apulaisena, kertoi m.m., että kirkkoherra Wirkanen oli virkansa uskollisen hoidon ohella ahkera maanviljelijä, ja osoittautui siinä mielessä kaukonäköiseksi, että oli sijoittanut säästönsä Suomeen. Levottomien vallankumousaikojen tullessa hän lähetti vaimonsa ja poikansa Suomeen, mutta jäi itse korkeasta iästään huolimatta hoitamaan seurakuntaansa. Edellisenä sunnuntaina ennen kuolemaansa hän oli vielä saarnannut sekä Skuoritsan että sen yhteyteen kappeliseurakuntana kuuluneen Ropsun kirkossa. Samalla viikolla hänen voimansa olivat kuitenkin niin vähentyneet, että hänen oli pitänyt pyytää toista pappia puolestaan erästä ruumiinsiunausta suorittamaan. Aamulla hänen vanha taloudenhoitajansa oli löytänyt hänet vuoteesta kuoleman uneen nukkuneena. Isän huolenpidon ansiosta hänen vaimonsa ja poikansa saivat viettää Suomessa taloudellisista huolista vapaina elämänsä jäljellä olleet vuodet.

Vaatturimestari
MATTI SUOMALAINEN
75-vuotias

75 vuotta täytti 14. 4. vaatturimestari Matti Suomalainen Turussa. — Hän on syntynyt Vuoleella. Talvisodan aikana hän muutti perheineen Viipurista Turkuun, missä sitten kaksi vuosikymmentä omatoimisena yrittäjänä harjoitti vaatturinliikettä menestyksellisesti. Omassa ammattiyhdistyksessä tapahtuneen toiminnan ohella hän on kuulunut moniin muihin yleisluontoisiin yhdistyksiin ja erikoisesti hänet tunnetaan lämminsydämisenä heimoaatteen kannattajana. Hän on Turun Karjalaisten perustajajäseniä ja kuului sen johtokuntaan kymmenen vuoden ajan, kunnes v. 1954 kutsuttiin seuran kunniajäseneksi. Jo Viipurin ajoilta lähtien hän on osallistunut myös kerhotoimintaan sekä ollut mm. opintokerhon puheenjohtajana. Torkkelin Killan Turun osastoon hän on kuulunut sen perustamisesta lähtien ja ollut osaston tilintarkastajana kymmenen vuoden ajan sekä kuuluu nyt sen ainaisjäseniin. Niinikään hän kuuluu Turun seudun Eläkeläisten yhdistykseen ja on sen varapuheenjohtajana sekä karjalaisten As.-oy. Sirkankulman hallitukseen sen perustamisesta alkaen. Viisikymmenluvulla hän kuului usean vuoden ajan siirtoväen edustajana Turun kaupungin sosiaali- ja työvoimalautakuntiin.

Vaatturimestari Matti Suomalainen tunnetaan ystävä- ja tuttavapiireissä erittäin miellyttävänä ja henkevänä seuraihmisenä, jonka vaiheilla huumori luontevasti viihtyy ja jolta vitsit tarinoinnin käänteistä herkästi ja vaivattomasti leikkautuvat.

Matti Suomalainen on osallistunut esimerkillisesti, elävää harrastusta osoittaen myös meidän inkeriläisten rientoihin sekä ennen sotia että sotien jälkeen. Lehtemme yhtyy näin jälkikäteen onnitteluihin ja jatkuvan menestyksen toivotuksiin.

TIEDUSTELU

Lukijakunnaltamme tiedustellaan **eräiden inkeriläisten merkkimiesten kuolinvuosia.** Tiedot on tarkoitus käyttää muistelmateokseen. Kyseessä ovat Tuomas Hirvonen, Mikko Kaasalainen, Pietari Niukkanen, Juho Pentikäinen, Sakari Putro, Paavo Räikkönen, Kaarlo Thalus. Yst. vastaukset pyydetään lähettämään os. Väinö Kekki Huopalahdentie 10 A 20 Helsinki 33. Puh. 487 619.

HYVÄ TIETÄÄ

että suuri ystävämme professori Pertti Virtaranta täytti 50 vuotta. Hän on syntyisin hämäläinen, mutta sydämeltään inkeriläiskarjalainen,

että kirjailija Josef Holecek on kääntänyt Kalevalan tsekkien kielelle. Hänen käännöksensä on tähänastisista paras, sillä rytmin käsittely on erinomaista ja suggestiivista,

että Sveitsissä on ilmestynyt lyhennetty Kalevala kuvitettuna ja siinä on m.m. Edelfeltin maalaus Larin Paraskesta,

että Viron suuret laulujuhlat ovat Tallinnassa 28—29. 6. 69,

että ensimmäisen kerran luovutettiin Kalevalaseuran palkinto Neuvosto-Karjalassa Anna Vasiljevna Tsosnokovalle,

että karjalainen suurjuhla pidetään Kuopiossa 5—6. 7. 69,

että presidentti Urho Kekkonen lahjoitti toimitusjohtaja Boris Karppelalle edelleen toimitettavaksi kiertopalkinnon kyykkäkilpailuja varten, Karjalan Sivistysseura määrää lopullisesti mihin kilpailuun se parhaiten soveltuu,

että kyykkäkilpailut ovat myöskin Helsingissä 50-vuotisjuhlien yhteydessä,

että jalkapallo-ottelu Ruotsin ja Suomen inkeriläisjoukkueitten kesken pelataan Helsingissä 12. 7. klo 13 alkavien urheilukilpailujen yhteydessä,

että ISK:n kesäjuhlat ovat juhannuksena Mölndahlissa,

että Inkeriläisten Yhdistyksen 50-vuotisjuhlat ovat Helsingissä 11—13. 7. 69,

että Ruotsin juhlille järjestetään yhteinen bussimatka,

että Suomen juhlille järjestetään myöskin yhteinen bussimatka,

että Nuorten palsta odottaa jatkuvasti nuorten kirjoituksia.

VPK

50-vuotisjuhlien kynnyksellä

Tämänvuotinen kesäjuhla ensi heinäkuussa on allekirjoittaneen mielestä lähtemätön muistotilaisuus. Siksi muutamalla rivillä muistelen tässä nyt omakohtaisia kokemuksiani 50 vuoden ajalta, samanlaiset kokemukset ovat tuttuja myöskin kaikille niille, jotka ovat kanssani samoja vesiä soutaneet. Vaikka toisaalta:

”Eri askeleet kunkin on kuljettava.
Eri kohtalot kokea saavat he myös”.

Kesäkuun 15 päivänä 1969 tulee kuluneeksi tasan 50 vuotta siitä kun minun täytyi omasta kodistani poistua. Paikkakuntamme asukkaita oli Pähkinänlinnan vankilassa silloin jo yli kolmekymmentä henkeä. Pakomatkani alku oli tukalan ahdasta, en uskaltanut edes kävellä pää pystyssä, vaan täytyi nelinkontin ryömimällä maata myöten marnia, niin pitkälle, kun pääsin 50 metrin päässä olevaan metsän laitaan.

Sovittuun paikkaan kokoonnuimme määräaikana, kahdeksan kaveria, saman kylän miehiä ja kesäisen sunnuntai-illan hämärässä alkoi matkamme, karjapolkuja pitkin, metsärämeikköjen läpi, suuntanamme oli Suomen raja.

Seuraavana aamuna auringonnousun aikana astuimme rajalinjan yli, olimme saapuneet Suomen puolelle.

Vaikka olimmekin nyt vapautuneet vangitsemisen pelosta, niin uudet koettelemukset olivat meitä odottamassa . . . Kuusi vuotta käytyäni kärsimysten koulua, jossa tärkeimpänä taakkana ja painolastina oli taistelu leivästä — heinäkuun alkupäivinä 1925 onnistuin saamaan työtä Enson sulfiittitehtaalta, ja se kolmevuoroinen työ jatkui yhtäjaksoisesti 24 vuotta, siihen asti, kun eläkeikäni saavuttua se ansiotyö oli päätettävä.

Sitten elämän kohtalo kuljetti minut Satakunnan lakeuksille, ja täällä Kokemäen liepeillä olen saanut jatkaa alkuperäistä ammattiani maataloustöissä. Pääni päällä on katto ja seinät sateen suojana, sekä riittävästi on ollut Luojan kiitos lämmintä ja leipää.

Monivaiheisten vaellusvuosieni varrella tulkitsen tunteitani edesmenneen presidenttimme Ukko-Pekan sanoilla: ”Jumalan avulla ja hyvien ihmisten myötävaikutuksella tässä olemme hiljalleen eteenpäin menneet”. Eteenpäin olemme menneet — minä ja muut ... Siksi pidän velvollisuutenani lausua parhaimmat kiitokseni kaikille niille Inkerin heimon ystäville, jotka ovat meitä Inkerin pakolaisia ja Inkerin siirtoväkeä hädän aikana auttaneet, matkan varrella mukana olleet ja nykypäivinäkin vielä myötämielisinä toimintaamme tukevat, päästäksemme elämässä eteenpäin ja ylöspäin!

Tällä kertaa päätän tarinani Topeliuksen laulun sanoilla:

”Sä ihmislapsi ollos
Ain' harrasmielinen
Ja johda eksyneitä
Halk' elon myrskyjen,
Sä valvo, lemmi, hoida
Ja lohdutella koita”.

Tervöisii kaikill'!

Toiste lisää: **Matti-setä.**

Rivit nuortuvat

Sivistyssäätiön asiamieheksi on kutsuttu teologian ylioppilas Hannu Vironmäki

Kolmipäiväiset kesäjuhlat Helsingissä

Inkeriläisten yhdistys r.y:n kesäjuhlat Helsingissä ovat tulevan heinäkuun 11—13 päivinä eli siis kolmipäiväiset, sillä ne ovat toimintamme 50-vuotisjuhlat.

Kesäjuhlat alkavat perjantaina heinäkuun 11 päivänä, jolloin kello 17 avataan juhlakanslia ja ravintola Munkkiniemen yhteiskoululla Laajalahdentie 21. Koululle pääsee keskuksesta m.m. raitiovaunulla N:o 4. Kello 19 perjantai-iltana on avajaistilaisuus Munkkivuoren kirkossa, jossa piispa Aarre Lauha puhuu. Muita lyhyitä puheenvuoroja käyttävät kirkkoherrat Arhinmäki, Saarinen, Vironmäki, pastori Kemppi y.m. »inkeriläisten papit». Lisäksi on arvokasta musiikkiohjelmaa. — Kello 21 on teeilta Munkkiniemen yhteiskoululla. Siellä »kolppanolaiset», veteraanit, Inkerin ukot, 20-luvulla ja 40-luvulla tulleet y.m. ryhmittyvät pöydittäin ja voivat siten olla lähekkäin ja muistella menneitä.

Lauantaina 12 pnä heinäkuuta kanslia ja ravintola avataan kello 8. Kello 10 pidetään aamuhartaus, jonka johtamisesta vastaa rovasti Vironmäki. Ruokailun jälkeen eli klo 12 lähdetään linja-autoilla Pirkolan uuteen urheilupuistoon, jossa on paljon mielenkiintoista urheiluohjelmaa. Sieltä palataan ruokailemaan Munkkiniemen yhteiskoululle, jossa sitten kello 18 alkaa iltajuhla arvokkaalla ohjelmalla.

Sunnuntaina heinäkuun 13 päivänä kello 10 on juhlajumalanpalvelus Johanneksen kirkossa, joka sijaitsee Korkeavuorenkadun varrella ja raitiovaunu »nelosen» reitin varrella. Juhlajumalanpalveluksessa saarnaa piispa Sven Danell Ruotsista. Piispa Danell osaa suomea, joten hän puhuu suomeksi. Liturgeina ovat »omat pojat». Jumalanpalveluksessa on Herran pyhän Ehtoollisen vietto. Sunnuntaina kello 14.30 alkaa Munkkiniemen yhteiskoululla 50-vuotisjuhla, jonka ohjelmasta koetetaan myös saaada mahdollisimman arvokas.

Majoitus: halpa yhteismajoitus viereisellä kansakoululla. Kaupungin matkailumajassa täydellinen majoitus 4,50, ilman lakanoita 3,50. Ne jotka haluavat majoituksen matkailumajasta, ilmoitt. kesäkuun loppuun mennessä os.: Sulo Allanmaa, Pastori Jussilaisentie 3.—5. E. Helsinki 40. Puh.: 581272.

Hyvät heimosiskot ja -veljet! Kolmipäiväiset juhlamme onnistuvat, jos te itsekukin lähdette liikkeelle ja tulette runsaslukuisina mukaan. Koettakaa myös saada nuori väki lähtemään juhlille. Uskomme, että jokainen yrittää parhaansa. Juhlaohjelmaan olemme varanneet sikäli väljyyttä, että on aikaa tuttavien kanssa keskusteluihin eli »puahkuroimiseen», kuten Väinö Pietari sanoo.

Me helsinkiläiset juhlatoimikunnan jäsenet olemme monta kertaa saaneet nähdä, että inkeriläisten juhlille Helsinkiin on saapunut runsaasti joukkoa. Kiitos aikaisemmista matkoistanne! Nyt jälleen liikkeelle kaikkialta! Juhlien ohjelma tulee olemaan antoisa. Olemme saaneet, kuten edellä on mainittu, kahdelta piispalta, piispat Lauha ja Danell, lupauksen, että he tuovat hyvän sanoman juhlille saapuville. Myös muilla puhujilla ja ohjelmansuorittajilla on mukanaan ilosanoma. Kannattaa varata aikaa ja tulla mukaan.

Lehtemme ensi numerossa vielä lähemmin juhlista ja niihin liittyvistä asioista.

Tervetuloa suurella joukolla heinäkuun 11—13 päivinä Helsinkiin!

Juhlatoimikunnan puolesta

Matti Vironmäki

Väinö Pietari Kekki

NUORTEN PALSTA

Ruotsissa asuville nuorille

Olen syntynyt Ruotsissa, mutta vanhempieni ansiosta olen säilyttänyt suomenkielen vaikka olenkin käynyt ruotsalaisia kouluja. Kirjoitustaitoni on kuitenkin heikko, joten pyydän korjailemaan. Me Ruotsissa asuvat nuoret olemme paljon vaikeammassa asemassa kuin Te siellä Suomessa. Meillä on ongelmana äidinkielen säilyminen. Tunnen joukossamme liiankin paljon sellaisia, jotka sen ovat kokonaan unohtaneet. Kun olen heille tästä huomauttanut, niin he sanovat vain kun ei ole praktiikkaa. Kotona ei puhuta enään suomea. Tämä on suuri vahinko, mutta sille ei kait mahda mitään.

Meitä nuoria käy hyvin vähän enään inkeriläisten tilaisuuksissa ja tätä pidän suurena vahinkona. Kesä- ja talvijuhlissa on sentään vielä meitä runsaasti. Kun olen tästä keskustellut, niin moni sanoo kun ei osaa kieltä, niin eihän juhlista paljoa saa. Se on totta. Jos minä menen saarnatilaisuuteen ja pappi puhuu suomeksi, niin enhän saa itselleni mitään kun en ymmärrä mitä hän puhuu, mutta vuosijuhlissa on sentään jotain ohjelmaa jota voi katsella.

Minusta näyttää siltä, että kun vanhemmat väistyy, niin jäljelle jää tyhjää, mutta kun on vielä henkilöitä pystyssä, jotka tahtovat, että inkeriläisyys jatkuu, niin meidän nuorten varsinkin Ruotsissa on keksittävä keinoja miten se säilyy.

Meillä on täällä lukemattomia seuroja joihin me kuulumme. Se on hyvä, ettemme eristäydy. Minä ehdottaisin, että jokaiselle paikalle missä meitä on useampia me silloin tällöin kokoontuisimme ja sillä tavalla tutustuisimme toisiimme ja siinä samassa saisimme keksiä uusia keinoja miten inkeriläisyyttä voisimme vaalia. Me puhumme ruotsia, puhukaamme yhteisissä tilaisuuksissammekin ruotsia, mutta olkoon sydämemme lämmin inkeriläisyydelle. Tietääkseni tällaista toimintaa onkin jo harrastettu, mutta se pitäisi yleistää. Tässä nyt yksi ehdotus ja toivon, että Ruotsissa asuvat nuoret lausuvat mielipiteitään tässä meidän osastossamme. Vielä huomautan, että nämä vaikka harvoinkin tapahtuvat yhteiset tilaisuutemme olkoot pyhitetty sitten yksinomaan Inkeri asialle, eikä sotketa siihen muuta. Kehoitan kuitenkin, ettemme unohda kesä- emmekä talvijuhlia. Tuokaamme niihin omaa ohjelmaamme vaikkapa ruotsinkielellä. Kunhan olemme mukana.

S. A.

Keväistä lauantai-iltaa

vietettiin Helsingin paikallisosaston nuorisotoimikunnan toimesta Bragen salissa 26. päivänä huhtikuuta. Tilaisuuteen oli saapunut runsaasti väkeä, pirteitä Turun inkeriläisiä jopa bussillinen. Ilta aloitettiin perinteellisellä näytelmäesityksellä: Vallilan teatterikerho esitti Helvi Aunion ohjaamana näytelmän Naisia meren äärellä. Kuoro oli oikein kevätvireessä ja esitti laulut Voikukat, Kevätlaulu ja Laulava leivo, viimeksi mainitun laulun petroskoilaisen Kalervo Suden sovituksena. Illan mittaan Olavi Oksanen ja Pentti Piilola pitivät hilpeää tunnelmaa yllä hauskoilla pikku sketseillään. Kansantanhujoukkueen odotetut ja silmää ilahduttavat esitykset kruunasivat illan. Väliajan hyvä tarjoilu ja arpajaiset olivat piristävänä lisänä. Nuorisotoimikunnan aktiivisuus tuli taas todistetuksi. Mutta milloin saataisiin aikaan oikein oma näytelmäkerho, ettei tarvitsisi turvautua pelkkiin vierailuihin?

RUOTSIN PUOLELTA

Ruotsin Inkerinsuomalaisten 22. kesäjuhla Mölndalissa 20-22. 6. .69

20.6 klo 17.00 Inkerin Suomalaisten Keskusliiton vuosikokous Fässbergsskolan musiikkisalissa.
19.30 Avajaistilaisuus Fässbergsskolan aulassa.

21.6 klo 9.00 Juhlajumalanpalvelus Mölndalin kirkossa.
12.00 Kenttähartaus ja urheilukisat Kvarnbyvallenilla.
16.00 Juhlaseurat Fässbergsskolanin aulassa.
20.00 Kansallinen ilta Fässbergsskolanin aulassa.

22.6 klo 8.00 Ehtoollisjumalanpalvelus Mölndalin kirkossa.
11.00 Päättäjäisseurat Fässbergsskolanin aulassa.

Juhlapuhujat: Rovasti A. Kuortti ja pastori H. Castrén Helsingistä, pastori J. Rantanen Boråsista, pastorit Brummer ja Lassila Göteborgista, kapteeni Hammarström Tukholmasta, merkonomi V. Kekki Helsingistä. Lisäksi on juhlassa tilaisuus lausua tervehdyksiä eri paikkakunnilta.

Majoituksista ilmoitetaan Fässbergsskolan ovessa. Etukäteen tilaukset lähetettävä osoitteella Viktor Mustonen, Frälsegårdsgatan 5 A, 431 42 MÖLNDAL, puh. 031/275703.

Ruokailu: itsepalveluravintola Forellen juhlapaikan läheisyydessä.

Urheilu: Yleinen sarja 100 m, 400 m, 1500 m, ruotsalaisviesti, pituus- ja korkeushyppy, kuulantyöntö, keihäänheitto. Ikämiesten (yli 35 v.) 100 m. Poikien alle 12 v. 60 m. Poikien 12—16 v. 60 m. Tyttöjen alle 12 v. 60 m. Tyttöjen 12—16 v. 60 m. Köydenveto. Jalkapallocup. Laji viedään läpi jos ilmoittautuu vähintään 3 osanottajaa. Ilmoittautumiset lähetettävä Viktor Mustoselle.

Ohjelmasta: Juhlatoimikunta on pitänyt suurimpana tavoitteenaan saada juhlille mahdollisimman monipuolisen ja arvokkaan ohjelman. Niitä jotka vielä haluavat osallistua juhliin ohjelmalla pyydetään mitä pikemmin ilmoittamaan siitä Viktor Mustoselle.

Tervetuloa juhlamielellä!

Rådan Seurakuntaryhmä ja
Mölndals Sportklubb

Leiriviikot Boråsissa

Sinä inkeriläinen vanhus joka et ollut mukana viime kesänä: kysypä joltakin leiriläiseltä millaista oli se leiriaika, niin saat luultavasti vastaukseksi: »Ai ko siel olj vesseläa!» Kun kaikki viimevuotiset vanhukset lupasivat osallistua myös tänäkin kesänä, niin pidä kiirettä ilmoittautumisesi kanssa.

Sinua (ehkä keski-ikäistä) pyydän: kyyditä vanha isäsi tai äitisi vanhusten leirille tapaamaan entisiä ystäviään. Se on heille uskomattoman suureksi vaihteluksi ja piristykseksi. Sinä kyllä liikuskelet paljon, mutta vanhempasi?

Nuorten ja lasten leirit olivat tosi hauskoja viime vuonna ja tänä kesänä tulevat vieläkin hauskemmat leiripäivät! Pyydämme vanhempia sekä Ruotsissa että Suomessa lahjoittamaan lapsilleen rankan lukuvuoden jälkeen muutamia rentoutumisen päiviä hyvien harrastuksien parissa!

Siis lyhyesti:

6/6—10/6 vanhusten leiri
12/6—18/6 nuorten leiri (13 v. ja vanhemmat)
24/6—29/6 lasten leiri (7—12 v.)

Leiripaikka: Boråsin Inkerin Kerhon kesämökki Kräkered.

Leirimaksu: ruokaraha 6—8 kr/päivä.

Johtaja: pappisopiskelija Aadolf Varkki.

Leirivieraita m.m. kirkkoherra Arhinmäki, pastori Castrén, Väinö Pietaar.

Ilmoittautumiset: Aino Kekkonen, Tåmarksgatan 4, 502 51 BORÅS, puh. 033/120660 tai Toivo Jääskeläinen, Döbelnsg 111 A, 502 40 BORÅS, puh. 033/131552.

Tunne itsesi tervetulleeksi!

Boråsin Inkerin Kerhon puolesta: A. P.

HÄÄRUNO

Omaiset siellä ja synnyinmaa,
mieleni sinne niin halajaa.
Kutsusta häihin kiltisti kiitän,
sieluni siivillä sinne vain liidän.

Aika ei sallinut olla nyt näissä,
omaisten keskellä nuorten häissä.
Olenpa hengessä kuitenkin siellä,
sitä ei kiireetkään minulta kiellä.

Kuin virta aika tää kiiruhtaa,
poikaset miehiksi kasvattaa.
Kauankos siitä kun tuokin poika vielä
hyöri ja konttasi aikuisten tiellä.

Kuluipa kolmisen vuotta vain,
itse jo kengätkin jalkaansa sai.
Isoista tässä jo leikkiä voisi,
jos ei nuo nauhat vain kiusana oisi.

Mutta ei hätää kun mummon luo vaan
aina saa huolineen taapertaa.
Hän osaa sitoa nauhat ja haavat.
Sylissään kyyneleet loppunsa saavat.

Ulkona liejussa leikkikin luistaa.
Varoa? Kukapa sitä nyt muistaa.
Mummoa — mieleensä juolahtaa —
hänpä nyt vuorollaan auttaa saa.

Heiniä luhdista alas he puottaa,
Mustikki täytyy nyt syöttää ja juottaa.
Serkkunsa kanssa he touhuaa, raataa.
Mutta voi! siitäpä torat nyt saadaan.

Likaan kun kallista rehua sotki,
Mustikki allensa talloi ja potki.
Kukapa isoiset ymmärtää?
Kai meidän työksemme leikki taas jää.

Mennyt on lapsuus, miehuus on eessä.
Istunut olet jo monessa reessä.
Matkannut, kokenut sotien kauhut,
nähnyt palavain kotien sauhut.

Aivan kuin Jumalan rakkaus on,
on Hänen armonsakin loputon.
Sinulle siunasi Hän kodin oman,
jonne sai rakentaa pesäsen soman.

Ahkeruus kovankin onnen voittaa.
Niinpä taas teillekin uus' aamu koittaa.
Onnea toivotan teille nyt vielä.
Kulkekaa raittiina elämän tiellä.

Kultahääpari Eeva ja Aatami Vainikka 1. pnä joulukuuta 1968.

Ottakaa kotiinne elämän Herra.
Hän se elämän antoikin kerran.
Häneltä kaikki tää maallinen hyvä,
unhoita ethän sä kiitosta syvää.

Se juuri tärkeintä onkin tässä
rauhattomassa elämässä,
että me annamme jalkaamme johtaa
Herran, mi jokaista luotuaan kohtaan

täynnä on armoa, rakkautta.
Kenenkään tahdo ei onnettomuutta.
Jokaisen kotiin Hän tahtoisi tulla,
kellä vain aikaa on ääntänsä kuulla.

Siunaus levätköön kotinne yllä,
rauha ja rakkaus pohjana sen.
Maailman tuulet on kylmiä kyllä,
käyttäkää kilpeä rakkauden.

Kuljettu reitti on muistossa vielä,
edessä matka on tuntematon.
Pahinkaan peikko ei peloita tiellä,
käsi jos Mestarin kädessä on.

Anna Tatti

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ

Omaisuustase 31. 12. 68

Vastaavaa

Varsinainen omaisuus		
Rahoitusomaisuus		
Kassat		123.07
Säästötilit		21.575.03
Postisiirto		906.87
Indeksitall.		5.642.67
Talletustilit		27.600.62
	mk	55.848.26

Vastattavaa

Vieras pääoma		
Siirtovelat		
Oma pääoma		
Perustamisrah.		8.000.—
Ent. Ink. avun rahasto		1.947.18
Ink. kot. rahasto	14.336.59	
lisäys	16.075.12	30.411.71
Ink. hist. rahasto	6.515.—	
vähennys	3.638.20	2.876.80
Käyttörahasto	7.966.51	
lisäys	3.021.82	10.938.33
Väinö Kekin rahasto		1.100.—
Ent. Inkeriläisten Hengellisen Seuran rahasto		461.39
	mk	55.848.26

Inventaari 31. 12. 68

Varsinainen omaisuus		
Rahoitusomaisuus		
Kassatili		123.07
Säästötilit		
SKOP	2.700.89	
OKO	2.718.70	
KOP	8.096.93	
PYP	5.855.61	
HOP	2.202.90	21.575.03
Postisiirto		906.87
Indeksitalletustilit		
KOP 1202	1.186.23	
KOP 1216	1.186.44	
PYP 161983	3.270.—	5.642.67
Korkeakorkoiset talletustilit		
KOP 2514	17.000.—	
OKO 55095940	5.000.—	
Asuntoluotto Säästöp.	5.600.62	27.600.62
	mk	55.848.26

Helsinki 10. 3. 69

Väinö Kekki Kaija Vironmäki Jussi Vesa Toivo Marttinen Leo Yllö

Tulostase 1. 1. 68—31. 12. 68

Kulut

Toimistokulut	263.23	
Tiedoitustilais.	805.49	
Painatuskulut	138.65	
Kokoukset	156.10	
Suhdetoiminta	195.—	
Kirjanpito	80.—	1.638.47
Tuotto		19.096.94
		mk 20.735.41

Tuotot

Korot		
Indeksikor.	2.954.94	4.660.29
Lahjoitukset		
Inkerikoti rahastoon		6.116.70
Arpajaiset		9.729.62
Kirjojen myynti		228.80
		mk 20.735.41

Helsinki 10. päivänä maaliskuuta 1969

Väinö Kekki Kaija Vironmäki Jussi Vesa Toivo Marttinen Leo Yllö

Ruotsiin juhannuksena

Vanhaa tapaa noudattaen järjestetään tänäkin kesänä yhteinen bussimatka Mölndalin kesäjuhlille. Alustavien tietojen mukaan lähtö tapahtuisi 19.6. klo 17 Auroorank. 7 edestä ja paluu 23.6. n. klo 20 samaan paikkaan. Matkalle voi osallistua kuka vain ja yhtyä matkaan matkanvarrellakin tai tulla suoraan laivaan Naantalin satamaan. Lähempiä tietoja antavat: rouva Ida Riipinen, Linnankoskenk. 8 B puh. 445701 tai Väinö Pietaar Huopalahdentie 10 A 20 puh. 487619. Ilmoittautumiset toivotaan heti, ja viimeistään 10. 6. 69.

Kuten muistetaan ovat bussit olleet aina täynnä ja moni on joutunut jäämään rannalle kun ei muistanut ajoissa ilmoittautua. Matkan järjestelyt ovat aina vaikeita. Helpottakaa järjestäjiä ja **ilmoittautukaa heti.** Se ei ole suuri vaiva. Ruotsin inkeriläiset odottavat meitä. **Täyttäkäämme taasen heidän toiveensa.**

Helsingin Paikallisosasto

"Nouse Inkeri" äänilevyllä

Toukokuun 6 päivänä oli Helsingissä Pohjoismaiden Sähkön studiossa historiallinen hetki, jolloin kauan kaivattuja inkeriläisiä lauluja äänitettiin. Opettaja Eino Vironsepän johtama Inkeri-kuoro lauloi kuusi laulua äänilevylle. Joukossa on inkeriläisen Mooses Putron sävellyksiä ja eräitä muita kauniita lauluja. Levyt saadaan myyntiin kesäjuhliin mennessä. Varatkaa siis, arv. juhlille tulijat, muutamia markkoja levyjä varten. On mieltä ylentävää saada kuunnella hyvä-äänisten inkeriläissyntyisten Inkeri-kuoron laulajien sanoja: »Nouse Inkeri . . .» Äänilevyn hinta tulee olemaan sellainen, että pienikukkaroinenkin voi levyn hankkia.

Toukokuun loppupuolella äänitetään myöskin inkeriläisiä murrejuttuja. Jutut kertoo tunnettu lausuja Lauri Santtu. Nämäkin levyt on tarkoitus saada myyntiin kesäjuhliin.

M. V.

Toimitalomme Helsingin keskustas
sa Vuorikadun varrella, jossa si
jaitsee suur-myymälämme.

KÄYKÄÄPÄ TUTUSTUMASSA MYYMÄLÄSSÄMME LAAJAAN TUOTE-VALIKOIMAAMME, JOKA SISÄLTÄÄ SÄHKÖTARVIKKEET, KOTITALOUS-KOJEET, VALAISIMET, RADIOT, ÄÄNILEVYT SEKÄ ERILAATUISET SOITTIMET.

POHJOISMAINEN SÄHKÖ OY

Vuorikatu 14 Helsinki 10 Puh. vaihde 12 651 (Oulu – Vaasa)

Painoyhtymä Oy – 1969

inkeriläisten viesti

numero 6 kesäkuu 1969

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Korkeavuorenkatu 10 A 18 Helsinki 12. Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285. Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 660 783 391 Kettutie 4 B Helsinki 80.
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, Helsinki 10. Postisiirto n:o 30 636.
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636.
TILAUKSET:	Huopalahdentie 10. A. 20, Helsinki 33, puh. 487 619.
ILMOITUKSET:	Hannu Vironmäki Korkeavuorenk. 10 A H:ki 12. Puh. 631 285
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk, sekä koti- että ulkomaille.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— 1/2 » » 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— 1/4 » » 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Borås, Tingsgatan 4 B. Puh. 033/101 850. Postisiirto n:o 626047
	Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
	Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R. Y.

KANSIKUVA KERTOO: Nyt kun valmistumme viettämään toimintamme 50-vuotisjuhlia, on aika muistella aikaisempiakin kesäjuhlia. Kuvamme on Rääpyvän kesäjuhlilta v. 1936. Urheilukilpailut kuuluivat silloinkin juhlien ohjelmaan.

Kuvassa oikealta Armas Laatikainen, Antti Björn ja Paavo Kakko. Neljännen nuoren miehen sukunimi on Karma, etunimi ei ole muistissa.

Aapo Iho:

MUISTOJA HIETAMÄELTÄ

Näistä tämänhetkisistä sen enempää mutisematta katselen taaksepäin ja valikoin sieltä näkymän hietamäkeläisestä Petron päivästä. Kas, kirkko oli "pyhitetty" Pietarille itsellensä ja seurakunta perinteille uskollisena juhli tätä päivää jumalanpalveluksella, oli viikon päivä sitten mikä olikaan. Ja miehissä sekä naisissa silloin varsinkin nuoriso kiiruhti hyvissä ajoin kirkkomäelle, ei nyt mitenkään mihinsattuu-mäelle, vaan kiviaidan ympäröimään kirkkotarhaan, jota hautausmaaksikin karahteerattiin ja jossa edesmenneitten rauha oli rikkumaton.

Oli kaunis suvinen aamu vähän ennen klo 10:tä, jolloin normaalisti alkoivat ne palvelusmenot. Kirkkomaan käytävillä oli monenlaisia ryhmittymiä, vieraitakin oli paljon. Tuutarista tulivat silloin sekä nuorukaiset että neitoset vetävimmissä varusteissaan, pojilla lakerisaappaat ja hyvässä lykyssä vielä kalossit niiden päällä, tyttäret kahisevissa silkkiliinoissaan ja muissa hepeneissään. Oli siinä silmänruokaa!

Miten ollakaan, tavoitin siellä tätä kauneutta katselemassa myöskin veli Mikko Skinnarin, jonka virkapaikka oli Skuoritsan Iistinässä, ellen väärin muista. Hän oli luontainen lupsakka mies jo silloin ja minkä vuosissa edemmä elettiin, sen lupsakammaksi veljemme kehittyi.

— Sitäpä hänkin, silkin kahinaa ja lakkeroufkan välkettä siinä ihaili todeten, että onpa siinä kaunista kateltavaa näin petroaamuksi.

— Eihä neä kaik ole hietamäkköisii?

— Ei olekaa, ainakis puolet on tuutaroisii eikä teält puutu skuoritsoisiikkaa, vai mitä?

— Eihä meilkää, skuoritsoisil uo sen kiiremp aika ko teilkää, ko keskel kessää arkipäivän alatte pittää jumalanpalvelusmenoil neljpäiväistä pyhhää!

Tähän tapaan siinä sanailtiin ja sitten olikin jo osallistuttava niihin menoihin.

Tämän petronjuhlinnan jatko tapahtui sitten toisaalla. Vieraspaikkoiset tietenkin kävivät tämän kirkkomatkan päälle ensin sukuloimassa, ja sitten jatkui matka — jalkamatkapa tietenkin: silloin kyettiin kävelemällä siirtymään paikasta toiseen! — siis matka jatkui Ropsun markkinoille. Kotoani oli sinne 6 virstaa. Meidänkin tuutaroisvieraamme olivat aamusta alkain nostelleet jo lipposta toisen eteen noin 9 virstan verran ja kirkkomatkan kanssa tuli 4 virstaa lisää. Ropsun matka teki 12 virstaa, niin että jos "vuohisia" vähän väsyttikin illan tullen, niin olipa ollut niillä taakkaakin... Menköötpä nykyiset minittäret nostellen 25 virstan verran kylämatkalle ja jaksakoot vielä tilaisuuden tullen panna jalalla koreasti, niin jopa heidät mainittaisiin...

Tuo Skinnarin mainitsema nelipäiväinen pyhä oli tosipuhetta: hietamäkeläiset viettivät petronpyhäänsä neljä päivää! Eikä siitä käynyt tinkiminen. Vaikka elettiin noin viljelmien tuottoon nähden juuri köyhintä aikaa: laakerit alkoivat olla tyhjinä, uutta satoa ei ollut käytössä vielä minkäänlaista, vaikka tietenkin sellaisten saantiin olisi ollut luonnon puolesta mahdollisuuksia, mutta tyhmä saamattomuus kun vallitsi — ja haittasi — kaikkea yritteliäisyyttä, niin minkä sille mahtoi...

Liitynkin veli Mikko Skinnarin seuraan. Hän jos kuka sovelsi nykypäivän koulutoimeen liittyviä vaatimuksia demokraattisuudesta, kuin myöskin omatoimisuudesta yms. Olinpa kerran "yleisönä" jossakin hänen koulunsa juhlatilaisuudessa, vaikka en enää muista, mihinkä ajankohtaan tämä liittyi. — Lapset elävöittivät Krylovin satuja. Koulun lattialle muodostettiin näyttämö koivuhaloista ja ilman esirippuja siinä tultiin mainiosti toimeen.

Aikanaan sitten joutui hänkin siirtymään pois sodan jaloista, saaden mahdollisuuden opetustoimintaan täällä. Eivät nämä täkäläiset tarkastajat oikein sulattaneet Mikon välittömyyttä, vaikka siinä ei ollut mitään vähättelyä takana, vaan pelkkä vieraanvarai-

50-VUOTISJUHLAT HELSINGISSÄ

Lauantaina 11. 7. klo 17 avataan juhlakanslia ja ravintola **Munkkiniemen yhteiskoululla** Laajalahdentie 21 (raitiovaunu n:o 4 keskustasta).

Samana iltana klo 19 avajaistilaisuus **Munkkivuoren** kirkossa, puhuu mm. **piispa Aarre Lauha**. Klo 21 teeilta Munkkiniemen yhteiskoululla. Teeillassa muistellaan menneitä pöytäkunnittain.

Lauantaina 12. 7. kanslia ja ravintola avataan klo 8 ja klo 10 rovasti **Vironmäki** pitää aamuhartaiden. Ruokailun jälkeen klo 12 lähdetään bussilla **Pirkkolan urheilupuistoon**, jossa pidetään urheilukilpailut. Klo 18 alkaa Munkkiniemen yhteiskoululla **iltajuhla**. Klo 21 rupattelutuokio tee- ja kahvikupin ääressä. Nuorilla samanaikaisesti **paneelikeskustelu**.

Sunnuntaina 13. 7. klo 10 on juhlajumalanpalvelus **Johanneksen kirkossa** (raitiovaunu n:o 4:n reitin toisessa päässä) Korkeavuorenkadulla. Juhlajumalanpalveluksessa saarnaa **piispa Sven Danell** Ruotsista (suomen kielellä). Jumalanpalvelus päättyy Herran pyhään Ehtoolliseen.

Sunnuntaina klo 14.30 alkaa **pääjuhla** eli toimintamme 50-vuotisjuhla Munkkiniemen yhteiskoululla.

Urheilukilpailut: Jalkapallo-ottelu Ruotsin inkeriläiset—Suomen inkeriläiset, kyykkäottelu Karjalaiset—Inkeriläiset, 3-ottelu (100 m, pituus, kuula, yleinen ja nuorten sarja), 1500 m:n juoksu sekä juoksuja nappuloille. Köydenvetoakaan ei ole unohdettu.

Majoitus: halpa yhteismajoitus viereisellä kansakoululla sekä majoitus kaupungin matkailumajassa (4,50, ilman lakanoita 3,50). **Huom.** Ne, jotka haluavat majoituksen matkailumajasta, ilmaittautukoot kesäkuun loppuun mennessä os.: **Sulo Allanmaa**, Pastori Jussilaisen tie 3—5 E Helsinki 40 Puh. 571272.

Ruokailu: Omien emäntiemme järjestämä ravintola palvelee teitä koko juhlien ajan **Munkkiniemen yhteiskoululla**. Ne, jotka majoittavat kotonaan ystäviään ja juhlavieraitaan, voivat vapautua muonitushuolistaan tuomalla ystävänsä juhlaravintolaan nauttimaan emäntiemme hyvistä ja kohtuuhintaisista aterioista. Tällä tavalla kartutatte myös juhliemme tulopuolta.

50-vuotisjuhlia vietetään vain kerran. Tapaatte siellä entiset ja uudet ystävät, heimoveljet ja -siskot kaikkialta.

TERVETULOA heinäkuun 11—13 päivinä HELSINKIIN!

Juhlatoimikunta.

ıus ja ystävällisyys. Tarkastajan ilmestyessä oululle aamulla hän opasteli herran sisälle ansliaansa taikka olohuoneeseensa lausahıen vieraallensa: "Istu sie pokkaamestj täs, Iar keittää kohvii, mie pistävyn luokkaa sik- aikaa."

Kotoinen murre ei häneltä unohtunut, vaan iljeli hän sitä rennosti. Virhe, kirjoitusvire oli hairinko. Niin ja niin mont hairinkoo li ainekirjoituksessa. Kukan rakennetta selittäessään totesi hän: "Kyl mie kaik muut osat muistin, mut ne jauhot unohtuit. (Siitepöly).

Satuttipa hän niinkin työnsä, että suoritteli sitä yli-ikäisenä, ja joutui sitten noin, "väkisten" siirtymään eläkkeelle. Välitön, sydämellinen ja sen verran "eteensä katsova" hän oli, että ei nälkää suvainnut. Kunnia ja rauha hänelle, joka kentällä antoi kaikkensa.

JUKKA TIRRANEN 80-VUOTIAS

Juhannuspyhinä täyttää Helsingissä kapteeni Jukka Tirranen 80 vuotta. Tämän Inkerin suomalaisten "heimopäällikön" elämäntyö on tuttu kaikille lehtemme lukijoille. Luonteeltaan hiljaisena ja vaatimattomana mutta toiminnassaan rohkeana ja tarmokkaana heimoasiain miehenä kapteeni Tirranen on vuosikymmenien aikana paljon tehnyt heimolaistemme hyväksi.

Jukka Tirranen on syntynyt kesäkuun 22. päivänä 1889 Lempaalassa. Rakkaus kotiseutuun ja isänmaahan johti hänet ottamaan osaa vuonna 1919 muodostetun Pohjois-Inkerin vapaajoukkojen toimintaan. Kapteeni Tirranen oli vapaajoukoissa pataljoonan komentajana ja eräässä vaiheessa koko rykmentin vt. komentajana.

Muutettuaan Suomeen kapteeni Tirranen joutui Pohjois-Inkerin Hoitokunnan puheenjohtajana organisoimaan ja johtamaan hoitokunnan vaikean ja varsin suurisuuntaiseksi muodostuneen työn inkeriläisten pakolaisten hyväksi. Niin ikään hän toimi v. 1921 työnsä aloittaneessa Valtioneuvoston asettamassa avustuskomiteassa ja Valtion pakolaisavustuskeskuksessa kansliapäällikkönä sekä Inkerin Liiton johtokunnan jäsenenä. Hänen tarmokas toimintansa heimoveljiensä hyväksi tullaan muistamaan aina, kun inkeriläisten historian tästä vaiheesta puhutaan tai kirjoitetaan.

Myöhemmin kapteeni Tirranen oli pitkään mukana Inkeriläisten Yhdistys ry:n toiminnassa johtokunnan jäsenenä sekä puheenjohtajana. Kahdeksan vuotta sitten hän halusi pitkän päivätyön suoritettuaan luopua johtokunnan jäsenyydestä, mutta on silti viime aikoihin asti aktiivisesti osallistunut inkeriläisten yhteisiin rientoihin. Vuonna 1964 kapteeni Tirranen kutsuttiin Inkeriläisten Yhdistyksen kunniajäseneksi. Luovuttaessaan kapteeni Tirraselle kunniakirjaa kirkkoherra Matti Vironmäki muistutti kapteeni Tirrasen heimorakkauden ja esi-isien perinteiden vaalimisen esimerkillisestä ja velvoittavasta perinnöstä. Tämän velvoituksen nuorempi inkeriläispolvi on edelleen tunnustava.

Kapteeni Tirranen on uutterasti kirjoittanut myös lehtemme palstoille monista inkeriläisten asioista ja muistellut myös entistä Inkeriä. Lehtemme pyytää monien inkeriläisten ystävien joukossa yhtyä kaikkein lämpimimpiin onnentoivotuksiin.

Kapteeni Tirranen viettää merkkipäiväänsä matkoilla.

LEHTORI HELMI TIISNIEKKA POISSA

Lehtori Helmi Tiisniekka syntyi 22. 1. 1886 Tyrön seurakunnassa ja kuoli 83 vuoden ikäisenä Helsingissä 4. 4. 1969. Hänen isänsä, Tyrön seurakunnan lukkari Abram Tiisniekka, kuten monet muut kauaskatseisesti nähneet vanhemmat Inkerissä, pani tyttärensä opin tielle Suomessa. Helmi Tiisnekka valmistui opettajaksi Helsingin suomalaisesta jatko-opistossa v. 1907.

Hän oli ensin opettajana vuoden Pietarin suomalaisessa yhteiskoulussa siirtyen senjälkeen v. 1908 Rovaniemelle, jossa toimi yhteiskoulun opettajana yhdeksän vuotta. Ensimmäisen maailmansodan päättyessä hän toimi opettajana Kolppanen seminaarissa ja siirtyi Suomeen v. 1919, ryhtyen täällä Jaakkiman yhteiskouln opettajaksi. Tämän koulun lopetettua toimintansa hän jatkoi opettajantyötään Nokian yhteiskoulussa vuodesta 1940 vuoteen 1955, jolloin hän eläkeiän saavutettuaan muutti Helsinkiin. Opetusaineina Helmi Tiisniekan pitkällä opettajanuralla ovat olleet suomenkieli, venäjänkieli, historia ja maantiede. Kesä- ja joululomansa hän vietti aikoinaan synnyinseuduillaan Inkerissä ottaen innokkaasti osaa kaikkiin sikäläisiin rientoihin. Inkerin suomalaisten harrastukset olivat hänelle täällä Suomessakin aina läheisiä. Hän osallistui ahkerasti Inkeriläisten Yhdistyksen kokouksiin, joissa hän mm. kertoi muistelmiaan. Hän oli yhdistyksemme kunniajäsen. Myös rannikkosotilaskotityö kuului hänen harrastuspiiriinsä.

Helmi Tiisniekan siunaustilaisuuteen Helsingissä 18. 4. oli kerääntynyt monia hänen entisiä työtovereitaan ja oppilaitaan paikkakunnilta, joissa hän oli toiminut opettajana. Siunauksen jälkeisessä muistotilaisuudessa puhuivat mm. opettaja Eino Vironseppä entisestä opettajastaan, sotilaskotiyhdistyksen edustajat sekä rovaniemeläiset ja lahdenpohjalaiset ystävät.

SALLI SUSI 80-VUOTIAS

80 vuotta täytti 21. 4. -69 käsityönopettaja Salli Aino Susi o.s. Kelo Helsingissä. Hän on syntynyt Inkerissä Ropsun seurakunnassa kanttori Nikolai Kelon tyttärenä. Käytyään vv. 1909—1910 Uudenkirkon kansanopiston hän jatkoi opintojaan Hämeenlinnassa Fredrika Wetterhoffin Käsityökoulussa opettajaosastolla vv. 1910—1918, mistä sai käsityöopettajan pätevyyden. Toimittuaan Inkerissä käsityöopettajana, usean vuoden Ropsun osuuskaupan kassanhoitajana ja muissa luottamustehtävissä hän solmi avioliiton opettaja Mikko Suden kanssa v. 1921. Monien raskaiden elämänvaiheiden jälkeen rouva Salli Susi siirtyi Suomeen v. 1943 ja asuu nyt Helsingissä tyttärensä luona. Pitkäaikaisesta ja vaikeasta sairaudestaan huolimatta hän on vielä pirteä ja erikoisesti hänen sydäntään lähellä on inkeriläisyys.

Merkkipäivänään Salli Susi lahjotti Inkeriläisten Sivistyssäätiölle 100 mk, mistä parhaat kiitoksemme.

ROBERT RAINIO 70 vuotta

Hovioikeudenneuvos Robert Rainio Turussa täyttää 3. 7. 69 70 vuotta. Hän on syntynyt Siikaisissa, suorittanut ylemmän oikeustutkinnon 1928 ja saanut varatuomarin arvon 1931. Toimiessaan vuodesta 1932 Viipurin Hovioikeuden virkamiehenä hän joutui kokemaan karjalaisten yhteiset kohtalonvuodet ja evakkotaipaleet. Karjalainen ympäristö oli hänelle jo nuoruudesta alkaen tuttu, sillä hänen isänsä oli pappina Räisälässä. Myöhemmin Turussa hovioikeuden viskaalina ja asessorina toimiessaan hän paneutui karjalaisen heimon asioihin mm. Räisäläisten säätiön valtuuskunnan jäsenenä. Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallintoneuvostoon hän on kuulunut vuodesta 1965. Inkeriläisten toimintaa hovioikeudenneuvos Rainio on tukenut monella tavoin ja inkeriläiset ovatkin pitäneet tätä ystäväänsä jo kauan "ottopoikanaan". Vuonna 1968 Robert Rainio, Viipurilaisen Osakunnan poika, kutsuttiin Viipurilaisen Osakunnan huoneistossa pidetyssä inkeriläisten vuosikokouksessa yhdistyksemme kunniajäseneksi. Turun inkeriläiset aivan erityisesti ovat saaneet kokea Robert Rainion tuen yhteisissä harrastuksissaan. Lehtemme yhtyy lämpimiin onnitteluihin.

INKERIN HISTORIA

Ihmeitten aika ei ole ohi. Inkerin historia on valmiina jouluksi. Vieläkös parempaa joululahjaa omaisille, ystäville. Nyt on jokaisella inkeriläisellä helposti ratkaistu joululahjapulma. Samalla teet suurta työtä lahjoittaessasi historiakirjan suomenmuakkoisillekin. **Kirjan ennakkotilauksia** otetaan vastaan kesäjuhlilla niin Ruotsissa kuin Suomessa. Kirjan ennakkomyyntihinta tulee olemaan 28,50 mk. Sivumäärä tulee olemaan 500 sivua sisältäen noin sata kuvaa ja noin kymmenen karttaa.

Kirkkoherra Matti Vironmäen virkaanasettajaiset

Ensimmäisenä helluntaipäivänä 25. 5. 1969 toimitettiin Helsingissä Agricolan kirkosssa Agricolan seurakunnan kirkkoherran rovasti Matti Vironmäen sekä kappalaisen, pastori Martti Alajan virkaanasettaminen. Virkaanasettamisen toimitti piispa Aarre Lauha avustajinaan tuomiorovasti Ensio Kuula, kirkkoherra Leevi Vironmäki, vt. kirkkoherra Tapio Havulinna ja pastori Jussi Nuutinen. Virkaanasettamisen jälkeen Helsingin Opettajakuoro lauloi Händelin Hallelujan johtajana dipl.urkuri Oskari Rasilainen ja säestäjänä dir. mus. Tauno Äikää. Virkaanasettamisen jälkeisessä jumalanpalveluksessa saarnasi kirkkoherra Matti Vironmäki ja liturgina olivat pastorit Martti Alaja ja Uriel Kailo. Kirkkoherra Matti Vironmäen saarnan aiheena oli Pyhän Hengen tuleminen.

Juhlallisen toimituksen ja hartaan jumalanpalveluksen jälkeen kirkon alakerrassa eli kryptassa tarjottiin kirkkokahvit koko kirkkoväelle, joka oli täyttänyt äskettäin uusitun kauniin ja kodikkaan tuntuisen kirkon. Tilaisuudessa laulettiin virsi Herraa hyvää kiittäkää ja kuultiin Helsingin sotilaspiirin komentajan everstiluutn. J. Jarkan lämminhenkinen puheenvuoro.

Lukuisat inkeriläiset ystävät olivat saapuneet tähän muistettavaan tilaisuuteen seuraamaan oman puheenjohtajamme ja lehtemme päätoimittajan vihkimistä tärkeään tehtäväänsä. He kiiruhtivat myös onnittelemaan ja toivottamaan siunausta uudelle kirkkoherralle. Kryptassa tapahtuneessa kahvitarjoilussa olivat auttamassa myös tutut inkeriläiset kansallispukuiset emännät.

Kevätretki Lohjalle

Kuvassa etualalla pääkokki Ilo Siippalainen, vieressään muonituspäällikkö Yrjö Rautanen. Takana pääemäntä Tyyne Laiho (oik.) ja toinen emäntä Lilja Dravantti.

Helsingin paikallisosasto oli järjestänyt helatorstaiksi retken Lohjalle. Sää ei suosinut matkaa samalla tavoin kuin viimekeväisellä Itä-Suomen kierroksella, mutta tunnelma oli koko ajan korkealla. Lohjan viime syksynä uudelleen avatussa ja kauniisti restauroidussa keskiaikaisessa kirkossa oli juhlapyhänä perhejumalanpalvelus, johon retkeläiset osallistuivat. Kirkkokansaa oli paljon, muitakin toisilta paikkakunnilta saapuneita ryhmiä oli ilmeisesti mukana. Jumalanpalveluksen jälkeen kirkkoherra esitteli kirkkoa yleisölle, ja sen jälkeen inkeriläisten joukko siirtyi hautausmaalle, jossa on inkeriläisten vainajien oma muistomerkki. Opettaja Eino Vironseppä puhui muistomerkin äärellä ja kuoro lauloi sateenvarjakatoksensa alla. Seppeleen muistomerkille laskivat Hertta Allanmaa, Liisa Kiisseli ja Toivo Pelli. Lopuksi lohjalainen Liisa Makara esitti kirjoittamiaan ajatuksia inkeriläishautojen äärellä.

Muistomerkillä käynnin jälkeen ruokailtiin eräässä lohjalasravintolassa ja sen jälkeen suunnattiin matka läheiselle Kanneljärven kansanopistolle. Opiston johtaja maisteri Matti Kähäri esitteli opiston nykyiset tilat ja kertoi opiston toiminnasta. Joukossamme oli kaksi inkeriläistä, Maija Järvinen ja Lilja Orapalo, jotka olivat aikoinaan käyneet opistoa Kanneljärvellä, kuten niin monet inkeriläsnuoret opiston alkuaikoina. Kanneljärveltä oli aikoinaan evakuointimatkalle saatu mukaan myös kaikkien opistolaisvuosikertojen ryhmävalokuvat, joista entiset opistolaiset ja muutkin inkeriläiset saattoivat erottaa monet tutut kasvot. Opiston ikkunoista avautui Lohjallakin näköala järvelle niin kuin aikanaan Kanneljärvellä; opistomäen korkeutta sopi myös vertailla. — Tämän jälkeen olikin jo aika palata antoisalta matkalta Helsinkiin ja ruveta vaikka miettimään seuraavan kevätretken kohdetta. Toivottavasti matkan järjestelyistä vastannut Ida Riipinen jaksaa edelleen toimia vetäjänä.

TURUSSA TAPAHTUU

Opettaja Eino Vironseppä puhumassa Inkeriläisten vainajien muistomerkillä Lohjan vanhalla hautausmaalla.

Ruokailusunnuntai

Marian päivän aamusta alkaen alkoi Karjalaisten talossa hyörinä, ja kun aukaisi ulkooven, niinpä jo nenään haiskahti tuttu hapankaalin tuoksu, joka enteili kotoista sunnuntaipäivän ateriaa.

Kun kellonviisarit osoittivat keskipäivän siirtymistä ensimmäiselle iltapäivätunnille, alkoi talokin täyttyä kotoisesta yleisöstä. Astuessa sisään saattoi arvata, että pidot tässä tulevat, sillä pöydät oli koristeltu kukkasin ja keskellä lattiaa oli katettu oikea pitopöytä, missä oli "vinikkreetiä", sylttyä, leipää, voita, maitoa, piimää, "kartitsaa", "uksusta", seltiä ym. Niinpä eräs ystävä kysäisikin, kenen häät nämä ovat.

Kysymykseen antoi vastauksen avausanoissaan Paavo Pesonen toteamalla, että kyseessä ovat meidän inkeriläisten yhteiset häät, jossa haluamme viettää tuokion kotipirttien herkkuja maistellen ja kotoisia aikoja muistellen.

Em. tervetuliaistoivotuksen jälkeen kantoivat emännät höyryävät hapankaalikattilat pöytään ja niin alkoi tilaisuuden päätapahtuma, nimittäin ateria.

Aterian jälkeen laulettiin yhteisesti, jonka jälkeen Matti Iho esitti vanhusten parhaat kiitokset, lausuen mm.: "Meitä on pyydetty myös arvostelemaan, mikäli ei ruvat niinkuin oikein olisi kotoisia, mutta siihen ei ole aihetta vaan kehhuu pittää". Kiitosten jälkeen Matti Iho esitti kotoisen tilaisuuteen sopivan runon "Uutispuuro".

Rovasti Alpo Mustonen piti hengellisen puheen.

Niin oli vuorossa ruokailun toinen osa, sillä emännät kantoivat pöytään piirakat ja höyryävät "samovaarit". Mikä tiesi sitä, että alkoi sajun juonti herkullisten piirakoiden kera.

Karjalaisten tervehdyksen ja kiitokset esitti opettaja Lötjönen. Maria Hartikainen oli sepittänyt tilaisuudessa oikein mukavan kiitosrunon, joka tulkoon tässä painettuna kaikille tiedoksi:

"Hyvä keino on keksitty,
Torstaikerho toimeeks pant',
ko ovat ruuvat laittaneet
ja syömää meijät käskeneet.
Ko tulimme tähän tupahan,
tuntui tuoksu tuttavalt,
Hapankual hajaht,
moni suunsa hymmyy vet,
vesi kielel heraht.
Ei sitä herkkuu usjast keitetä,
ko ei oikein uskalleta.
Jot ei meilt' nuapurii
hapankual hajahtais.

NUORTEN PALSTA

Kirjoituskilpailu

Kerroimme jo alustavasti kirjoituskilpailusta, jota suunnittelimme. Julistamme tämän kilpailun kaikille nuorille lukijoillemme. Jotta kilpailu eri-ikäisten kesken saataisiin jotakuinkin tasaveroiseksi, kilpailijat jaetaan ikänsä perusteella kahteen sarjaan.

Ensimmäisessä kilpailevat 6—15-vuotiaat, **toisessa** 16—30-vuotiaat. Kilpakirjoitukset jaetaan kolmeen sarjaan: a) runot b) kertomukset ja novellit, c) muut suorasanaiset kirjoitukset, matka- ja leiripäiväkirjat, haastattelut ym.).

Aihepiiri on vapaa, mutta jotta toimitus saisi nuorten palstalle lehtemme koko lukijakuntaa kiinnostavaa aineistoa, toivomme, että C-ryhmän kirjoitukset jollakin tavalla valaisisivat inkeriläisperheitten nykyistä tai entistä elämänympäristöä, inkeriläissyntyisten nuorten vapaita harrastuksia, koulunkäyntiä jne. Kirjoitusten on oltava suomenkielisiä, mutta niissä voidaan käyttää erilaisia murteita, myös esim. koululaisslangia. Palkittujen kirjoitusten lisäksi julkaistaan mahdollisuuksien mukaan muitakin kilpailuun osallistuneita kirjoituksia.

Kilpakirjoitukset lähetetään tämän lehden toimitussihteerille os. Kettutie 4 B 12 Helsinki 80 lokakuun 10. päivään mennessä 1969. Varustakaa kirjoituksenne nimimerkillä ja ikämaininnalla ja liittäkää mukaan kirjekuori, joka sisältää oikean nimen ja osoitteen. Voittajia odottavat hyvät kirjapalkinnot.

Onnea nuorille kynäilijöille!

Kevään tulo

Taas kevät tuli kaunoinen,
eloon heräs nurmen nuppu.
Vihannoipi viidakot,
ja kotirannan koivikossa
käki illoin, aamuin kukkuu.

Peippo kohos korkealle,
sen viserrys niin vieno soi.
Kotikuusen kottarainen
ilonsa myös ilmi toi.

Lapset kilvan kiiruhtaapi
leikkiin lehdon siimeksen.
Riemut raikuu, leikit luistaa,
taas on kevät kaunoinen.

Herra, anna aurinkosi
paistaa kylmään sydämeen,
että virkois uusi oras
satoon satakertaiseen.

K. Raski

Vaikk ei siin ois mittää häppeemistä
van paremmin kiittämistä.
Sitä ruokaa ko ennen syötii,
vitamiini ei tarvittu,
ei vatsan vaivoi valitettu.
Miehet olliit pirteitä,
vahvat työtä tekemää.
Tytöt punaposkisii
ilman mualipurkkiloi.
Suur kiitos ruuvan laittajil,
Torstaikerhon emännil,
tiäl ol oikein lyst olla
ihan niinkuin Inkerissä,
sai kualii, vinikreettii sekä sylttyy syyvä
ja viel samavarast tsaljuu juuva piirakan kans.
Eläkööt ain muistot,
jot' lapsemme lapset tietäsiit, miten Inkeris elettiin
mitä ruokaa laitettiin."

Näihin runontekijän ajatuksiin haluavat varmasti kaikki inkeriläiset yhtyä.

Pääsiäisjuhla

Paikallisosastomme pääsiäisjuhlaa vietettiin toisena pääsiäispäivänä Karjalaisten talolla.

Juhlan ohjelman ja muun valmistelun olivat suorittaneet Lilja Nappu ja Samuli Dravantti. Täytyy sanoa, että he olivatkin tehtävänsä suorittaneet hyvin sillä olivat hankkineet ohjelmaa runsaasti ja saaneet vierailijoiksi rovasti Laasion ja inkeriläissyntyisen lehtori Viitalan.

Juhla aloitettiin laulamalla virsi 77 kanttori Ruuskasen säestyksellä. Yleisön, jota oli paikalla lähes sata henkeä, toivotti tervetulleeksi paikallisosaston puheenjohtaja Heikki Mylläri. Naiset esittivät hengellisiä lauluja ja pääsiäisaiheesta puhui rovasti Laasio.

Väliajalla juotiin emäntien keittämät maukkaat kahvit.

Toisella puoliskolla lehtori Viitala esitti pianonsoittoa, runoja lukivat rouva Peräläinen ja Lilja Nappu, joka myös lauleli liekkulauluja. Juhlan loppusanat lausui lehtori Viitala.

Paavali

Mölndalin kesäjuhla

20.6 klo 17.00 Inkerin Suomalaisten Keskusliiton vuosikokous Fässbergsskolan musiikkisalissa.

19.30 Avajaistilaisuus Fässbergsskolan aulassa.

21.6 klo 9.00 Juhlajumalanpalvelus Mölndalin kirkossa.

12.00 Kenttähartaus ja urheilukisat Kvarnbyvallenilla.

16.00 Juhlaseurat Fässbergsskolanin aulassa.

20.00 Kansallinen ilta Fässbergsskolanin aulassa.

22.6 klo 8.00 Ehtoollisjumalanpalvelus Mölndalin kirkossa.

11.00 Päättäjäisseurat Fässbergsskolanin aulassa.

Juhlapuhujat: Rovasti A. Kuortti ja pastori H. Castrén Helsingistä, pastori J. Rantanen Boråsista, pastorit Brummer ja Lassila Göteborgista, kapteeni Hammarström Tukholmasta, merkonomi V. Kekki Helsingistä. Lisäksi on juhlassa tilaisuus lausua tervehdyksiä eri paikkakunnilta.

Majoituksista ilmoitetaan Fässbergsskolan ovessa. Etukäteen tilaukset lähetettävä osoitteella Viktor Mustonen, Frälsegårdsgatan 5 A, 431 42 MÖLNDAL, puh. 031/275703.

Ruokailu: itsepalveluravintola Forellen juhlapaikan läheisyydessä.

Urheilu: Yleinen sarja 100 m, 400 m, 1500 m, ruotsalaisviesti, pituus- ja korkeushyppy, kuulantyöntö, keihäänheitto. Ikämiesten (yli 35 v.) 100 m. Poikien alle 12 v. 60 m. Poikien 12—16 v. 60 m. Tyttöjen alle 12 v. 60 m. Tyttöjen 12—16 v. 60 m. Köydenveto. Jalkapallocup. Laji viedään läpi jos ilmoittautuu vähintään 3 osanottajaa. Ilmoittautumiset lähetettävä Viktor Mustoselle.

ISK:n juhlat juhannuksena

XXII juhannusjuhlat otetaan vastaan Mölndalissa tänä vuonna. Se on suuri tapahtuma Inkerin suomalaisille Ruotsissa: kokoonnutaan yhteen maatakäsittävässä muodossa viettämään omaa kansallis-hengellistä juhlaa, tavataan tuttuja, vaihdetaan kuulumisia ja tuodaan NOUSE INKERI hymnillä kuuluviin kulttuurimme säilytettyjä piirteitä.

Myös keltainen siniristilippu tulee liehumaan lipputankossa vihreän juhannuksen keskellä.

Inhimillistä arvokkuutta omaavassa mielessä tapahtuma on rikas ja tunnelma saattaa olla korkea. Samanaikaisesti lamauttavasti painaa ajatus: kuinka kauan tämä innon riemu vielä kestää keskuudessamme — ja jospa koittaisi aika, jolloin kaikkialta maailmasta maanmiehemme voisivat asettua kanssamme hetkeksi keltaisen siniristin lipun alle kajauttamaan OMAA INKERIN HYMNIÄ.

On toivoa että Suomesta saamme tänäkin vuonna runsaasti vieraita tänne. Myös me täältä menemme runsain joukoin Suomen inkeriläisten juhlille. Suomen ja Ruotsin inkeriläiset ovat voi sanoa yhtä perhettä. Meillä on myös oma yhteinen äänenkannattajamme Inkeriläisten Viesti. Meillä on paljon yhteistä, mikä sitoo meitä rikastuttavasti yhteen. Kodittomuuden tunne vieraalla maalla on vuosien mittaan kasvautunut vapaaksi hyvinvointielämäksi. Mutta henkinen kaipuu perintörikkauteen on sammumaton.

"Mölndlis nähhää ja luaitaa kotj muistoloi".

Näillä sanoilla Inkerin Suomalaisten Keskusliitto toivottaa kaikki heimolaisemme tervetulleiksi juhannusjuhlille Mölndaliin.

I.S.K-n johtokunnan puolesta:
Oskar Himiläinen.

P.S.
Lakanat mukaan niin majoitus tulee halvemmaksi Mölndalin kesäjuhlilla. Ilmoita etukäteen jos haluat majoituksen.

Ohjelmasta: Niitä jotka vielä haluavat osallistua juhliin ohjelmalla pyydetään mitä pikimmin ilmoittamaan siitä Viktor Mustoselle.

Pastori Shuuja pyytää inkeriläisiltä apua tyttärensä puolesta

Boråsin kesä- ja talvijuhlilla Ruotsin inkeriläisille tutuksi tullut ambolainen pappi Kristof Shuuja on lähettänyt ystävilleen Ruotsiin merkillisen kirjeen. Hän kirjoittaa: "Minun lapseni Tulimegameno-Alina on kuuro. Hän on nyt 4 vuotta vanha. Perheeni oli v. 1966 Suomessa noin 5 kuukautta tapiolaisten ystävien kutsumana. Silloin Tulimegamenolla oli korva kipeä. Tohtori Antti Similä hoiti häntä, mutta me emme saaneet silloin selville ettei Tulimegameno kuule, sillä hän oli silloin vasta puolitoista vuotta vanha. Vasta myöhemmin siellä kotona vaimoni huomasi ettei lapsi kuule. Tohtori A. Similä kuuli tästä ja halusi saada hänet takaisin hoitoon, mahdollisesti leikkauksiin. Siksi minä ja kolme tapiolaista ystäväperhettä kutsuimme Tulimegamenoa hoitoon Suomeen, niin että hän tulisi jonkun lomalle palaavan lähetyssaarnaajan seurassa. Olemme kutsuneet hänet Suomeen, sillä koko Lounais-Afrikassa ei ole tällaista hoitoa eikä mahdollisuuttakaan. Toisaalta siksi, että hänen lääkärinsä on Suomessa, joka todella haluaa auttaa tässä asiassa niin pitkälle kuin hän voi. Me olemme odottaneet kauan vastausta sieltä Lounais-Afrikasta, mutta sitä ei tullut. Monta kertaa olemme kysyneet sieltä mistä asia on kiinni, mutta emme saaneet vastausta. Marraskuussa v. 1968 kysyimme viranomaisilta Etelä-Afrikan pääkaupungista Pretoriassa ja saimme vasta joulukuussa sieltä vastauksen, että passin anomus on kielletty. Etelä-Afrikka ei halua antaa Tulimegamenolle passia nähtävästi sitä varten, ettei se halua että lapsi saisi apua ulkomailta. Minä henkilökohtaisesti en ymmärrä tätä Etelä-Afrikan kieltämistä, sillä minä tiedän että lapseni tarvitsee tätä apua kipeästi ja minä ja vaimoni myös tarvitsemme tätä apua lapsellemme. Vaimollani on kyllä voimassa oleva passi ja siihen passiin on myöskin Tulimegameno merkitty. Minun mielestäni ainoa mahdollisuus on, että kutsun heidät molemmat Suomeen ja tällä tavalla saisimme lapsemme lääkärin hoitoon. Mutta tässä on kysymys rahasta, ja se on suuri kysymysmerkki. Koko matka, meno ja paluu heidän osaltaan maksaa noin 7000 mk.

Kysymykseni perheeni puolesta on tämä: Olisiko siellä Ruotsissa ystäviä, jotka haluaisivat auttaa tässä perheeni asiassa? Tai voisitteko te neuvoa minua mitä tekisin, että saisin rahaa tätä matkaa varten? Edellytyksenä on tietysti se, että Etelä-Afrikka antaa viisumin perheelleni Suomeen.

Hyvät ystävät, minä en pyri siihen, että keräisin itselleni rahaa, enkä tavoittele sitä, että saisin asua perheeni kanssa Suomessa, vaan minun tarkoitukseni tässä asiassa on se, että saisin lapselleni apua jota hän todella tarvitsee koko elämänsä ajan."

Shuujan kirjeestä käy siis selville, että isällä on hätä lapsestaan, jonka kuulo vielä mahdollisesti on parannettavissa mikäli hän pääsee pikaisesti lääkärin hoitoon. Myöhemmällä iällä tällaisen kuulovian parantamisyritykset ovat lääkärin mukaan yleensä tuloksettomia. Opiskelevana pastori Shuujalla ja hänen perheellään ei ole varaa saada lasta Suomeen lääkärin hoitoon, eikä heillä ole aikaa odottaa parempia päiviä. Tässä tilanteessa Shuuja on kääntynyt meidän puoleemme pyytäen apuamme, ensikädessä neuvoa mistä saisi matkarahat vaimolleen ja lapselleen Lounais-Afrikasta Suomeen. Sosiaalisesti hyvin turvatussa Pohjolassa tällainen pyyntö monesta kenties tuntuu yllättävältä ja oudoltakin. Uskomme kuitenkin ettei Shuujan kääntyminen meidän puoleemme ole ollut sattuman varassa, vaan kuten hän kirjeessään jatkaa: "Jos siellä ei löydy sellaisia ystäviä, jotka haluavat auttaa, ilmoittakaa minulle, sillä sitäkin huomaan, että Jumala ei ole tätä sallinut. Sillä olen varma siitä, että kaikki tulee ilman muuta Jumalalta." Ruotsin inkeriläisillä on vielä varmasti hyvässä muistissa, että runsaat 2 vuosikymmentä sitten riippui tulevaisuutemme vieraitten ihmisten hyväntahdon varassa. Uskomme siis, että täältä löytyy ihmisiä joiden mielestä hädässä olevan lähimmäisen auttaminen ei ole oudoksuttava asia. Shuujan perheen taakkana tässä asiassa ei ole ainoastaan varattomuus ja ajan puute, vaan myöskin — ja se on laskettava meille valkoihoisille häpeäksi — heidän ihonsa musta väri. On selvää, että jos Tulimegamenolla olisi valkoinen iho, hänet yritettäisiin parantaa hänen kotimaassaan, mutta mustaihoisena hänelle ei siellä anneta täyttä ihmisarvoa. Tässä on aihetta auttamiseen niilläkin jotka Shuujia eivät henkilökohtaisesti tunne.

Boråsin Inkerin Kerho on päättänyt suorittaa koko Ruotsia käsittävän keräyksen touko—kesäkuun aikana Shuujan perheen hyväksi. Keräys tullaan suorittamaan keräyslistoille. Boråsissa ottavat lahjoituksia vastaan kaikki Kerhon johtokunnan jäsenet ja pastori Juhani Rantanen. Muita paikkakuntia kehoitetaan myöskin suorittamaan paikallisia keräyksiä. Keräyslistoja voi tilata Boråsin Inkerin Kerholta, jonne myöskin listat on tilitettävä. Listojen lähetykset ja tilitykset hoitaa Kerhon kassanhoiaja Wictor Kainelainen, osoite: Svedjegatan 25 Borås, puh. 033/120466. Lahjoituksia voi myöskin lähettää suoraan Kerhon postisiirtotilille osoite: Inkerin Kerho, Borås postgiro 324920. Vastaanottajan talongille on merkittävä "Shuujan perheen hyväksi."

"Kaikki mitä te olette tehneet yhdelle näistä minun vähimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle." Matt. 25:40.

Inkerin Kerho, Borås.

ESIMERKKIÄ ENTISAJAN TARMOKKAILTA MIEHILTÄ

Kun jouduimme ajattelemaan muistelmakirjoitusten keruuasiaa, jota nykyään yritetään saada liikkeelle, niin juohtui mieleemme kysymys että kuinka ne Inkeristä saadut suuret runokokoelmat, joista huomattava osa on kelvannut jopa "Kalevalaan", on tulleet kerätyksi. Vastauksen löysimme Sulo Haltsosen kirjoittamasta kirjasta "Entistä Inkeriä". Tämän hyvin sisältörikkaan kirjan neljältä sivulta (100—104) tulivat selville ne silloiset tavat ja toimintamuodot, jotka kukaties sopisivat ehkä, nykyaikaan sovellettuina, myöskin mainitun keruutoiminnan esikuvaksi.

Saksimme tähän, selvyyden vuoksi, yllämainitun kirjan sivuilta seuraavia lausekatkelmia:

"...kunnia kuuluu ylioppilas D. E. D. Europaeukselle, joka runkokeruuseen perehtyneenä ja siihen innostuneena ryhtyi suunnittelemaan kaukomatkaa vähän käytyyn Inkeriin.

Yhdessä fil. kand. H. A. Reinholmin kanssa Europaeus kesällä v. 1847 vaelsi Toksovan, Lempaalan ja Vuolen kyliä...

...1848 Europaeus oli jälleen merkitsemässä runoja muistiin...

...Merkittävän keruumatkan Inkeriin v. 1854 tekivät Aug. Ahlqvist (Oksanen) ja Kaarle Slöör, jotka yhdessä kulkivat sekä Pohjois- että Keski-Inkeriä.

... Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran stipendiaatti Jaako Länkelä toi v. 1858 Inkerin matkaltaan suurimman laulukokoelman...

...Heidän jälkiään Inkerissä samosivat sitten v. 1859 Th. Tallqvist ja Törneroos (Tuokko)..."

Näin siis nämä entisajan tarmokkaat miehet taittoivat taivalta, luultavasti suuremmalta osaltaan jalkapatikassa ja repuissaan enemmän intoa asialle kuin muuta hyvää.

Jos nyt sitten haluaisimme ottaa esimerkkiä heistä muistelmakeruutoiminnassamme, tulisi meidän etsiä esille nykyajan Europaeukset, Reinholmit, Oksaset ja Länkelät ja olisi lähetettävä heidät stipendiaatteina kulkemaan ja matkoja tekemään, kiertämään ja samoilemaan, muistiinpanemaan ja nauhoittamaan. Alleviivaamme että juuri stipendiaatteina, sillä emme voine vaatia tämänkään päivän ylioppilaalta tai joltain toiselta sellaiselta, joka on keruuasiasta kiinnostunut, että hän uhraisi kokonaan aikansa ja matkakulunsa sekä muut menonsa tämän yhteiseksi nähdyn asian puolesta. Että juuri ylioppilaat, niin hyvin Suomen kuin Ruotsin puoleltakin, etenkin humanistisilta linjoilta, sopisivat nykyäänkin varmasti tämän asian stipendiaateksi, siitä tuskin lienee epäilystäkään, jos heidän keruumatkansa sopivasti suunniteltaisiin heidän kesälomiensa yhteyteen. Samalla kun tällaisilla stipendeillä tulisimme auttamaan ehkä vähävaraista opiskelija hänen opintopyrkimyksissään (mikä tietääksemme mm. lieneekin eräitten luottamusjärjestöjemme toimintaohjelmissa), tekisi hän palveluksen muistelmakeruuasiallemme. Paitsi tätä olisi näistä stipendiaateista varmasti hyötyä myöskin niille, jotka valmistelevat historiamme kirjoitusta, sillä muistelmakirjoitukset antaisivat ehkä sellaisenaankin apua siihen kuuluviin kysymyksiin, mutta heille voisi ehkä antaa myöskin mukaan sitä asiaa varten hyvinsuunnittellun kyselykaavakkeen. Äänินauhalle otetut muistelmat voisivat taas kiinnostaa muurretutkijoita.

Seuraavana toimenpiteenä olisi etsiä listalle nykyajan hyvät muistajat ja kertojat. Meillä on tosin muistajia ja kertojia jotka haluavat ja voivat itse panna muistonsa paperille, mikä sinänsä on tietysti erittäin hyvä, mutta meillä on myöskin sellaisia jotka haluaisivat tuoda muistelmansa mieluimmin ilmi suullisesti kertomalla. Että sellaisia hyviä kertojia meillä on, siitä ei liene epäilystäkään, sillä jokainen meistä lienee istunut iltoja sellaisen ihmisen seurassa ja kuunnellut kiinnostavia kertomuksia asioista, joista ei ole ensinkään tai on hyvin vähän paperille kirjoitettu. Juuri tätä kertojaryhmää silmällä pitäen olisi luultavasti n.s. "keruu" koko sen sanan merkityksessä tärkeätä.

Kun nämä kaksi listaa, siis "kerääjät" ja "kertojat" tulisivat käsille, olisivat järjestelyluontoiset kysymykset jäljellä. Siinä olisi ennen kaikkea suunniteltava sopivat matkarenkaat aikataulukkoineen jokaiselle stipendiaatille erikseen, ettei satuttaisi tulemaan lukittujen ovien taakse tai haravoimaan jo käytyjä jälkiä.

Toivomuksia on ollut, että otettaisiin mukaan tuohon tulevaan muistelmakirjoitusteokseen myöskin jo painetusta Inkeri-aiheisesta kirjallisuudesta n.s. "parhaimmat palaset" ja saataisiin aikaan sellainen tuote, joka antaisi selvän ja objektiivisen kuvan, keskitetyssä muodossa, tämän silvotun kansan eri vaiheista ja edesottamuksista. Siinä tapauksessa olisi käytävä läpi ja siilattava kirjahyllymetrejä. Tämäkään työ ei tulle aikaansaaduksi ilman stipendiaatteja.

Kynnyksenä yllämainitun sunnitelman läpiviemiseksi lienee kuitenkin kysymys, mistä tai miten varat stipendejä varten hankittaisiin. Tähän asti on luultu voitavan päästä tämän kynnyksen yli toivomalla että saadaan tarpeeksi ainehistoa ilman suoranaista keräys-

MOOSES PUTRON ELÄMÄKERTA KIRJANA

Inkeriläisten kesäjuhlissa viime kesänä Turussa olleet muistanevat maisteri Helli Suomisen siellä pitämän esitelmän Mooses Putrosta. Nyt on Inkeriläisten Sivistyssäätiön kustannuksella ilmestynyt esitelmöitsijän kirjoittama kirjanen tästä Inkerinmaan kansallislaulun säveltäjästä ja monipuolisesta kulttuuripersoonallisuudesta. Kirja kertoo sen lisäksi, mitä esitelmässä kuultiin, paljon muutakin Mooses Putron elämästä ja hänen aikakaudestaan Inkerinmaalla ja Pietarissa. — Kirja on kuvitettu ja sen loppuun on liitetty "Nouse Inkerin" sekakuoronuotit, joita ei pitkään aikaan ole ollut painettuina saatavissa. Runsaista asiatiedoista huolimatta kirjan kerronta on elävää ja värikästä jo senkin vuoksi, että kirjoittaja muistaa Mooses Putron henkilökohtaisesti oltuaan lapsena m.m. hänen oppilaanaan Pietarin suomalaisessa n.s. alustavassa kirkkokulussa. Varmaankin lukuisat Inkerinmaan ja Pietarin suomalaiset kiiruhtavat hankkimaan kirjan itselleen. Se sopii myös esim. lahjaksi muillekin kuin inkeriläisille ystävillemme. Siihen tutustumalla heille vaivattomasti selviää paljon suomalaisen heimon omalaatuisesta elämästä vieraskielisessä miljoonakaupungissa ja sen ympärillä.

Kirjaa on saatavissa kesäjuhlapaikoiltamme Suomessa sekä Ruotsissa. Sen voi myös saada postiennakkona os. Hannu Vironmäki Korkeavuorenkatu 10 A 18 Helsinki 12, puh. 631285. Ruotsissa kirjaa levittää pääasiamiehemme Armas Paakkonen, Tingsgatan 4 B Borås puh. 033/101850.

Kirjan hinta on 3,50.

ta. Joku määrä sellaista on tosin saatukin. Viimeisien tietojen mukaan yhdeksän kirjoitusta. Mutta ne on samalla ilmoitettu riittämättömiksi ja että paljon lisää tarvitaan jos halutaan oikein hyvä teos, jota ei hävettäisi ojentaa jälkeläisillemme, kukaties kaksikielisenä, että myöskin purfinne — tai äktasvenski miniämme tai vävymme, taikka ruotsalaistuneet lapsemme tai lapsenlapsemme voisivat tulla siitä osallisiksi.

Yllä esitetyt näkökohdat tämän, monien mielestä tärkeäksi nähdyn ja ajankohtaiseksi katsotun kyseessä olevan asian suhteen eivät liene omasta mielestämmekään niin ainoat kuin parhaatkaan. Muitakin sekä parempia että yksityiskohtaisempia ehdotuksia varmasti löytyisi, mutta asiaa ei toistaiseksi ole vielä vakavasti otettu edes julkisen keskustelun aiheeksi niin tämän lehden sivuilla kuin muissakaan arvovaltaisissa ja luottamustaomavissa piireissä, puhnmattakaan sitten mistään konkreettisista päätöksistä tai toimenpiteistä asian kiihdyttämistä varten. Jostain syystä on nähty parhaimmaksi jopa vaieta, vaikka kansamme syvyyksistä on kuulunut ääniä, että aika on kallista, sillä monet jotka muistavat tämän vuosisadan 20- ja 30-lukujen aikoja, alkavat hävitä elävien kirjoilta, viemällä mennessään hengenperintöä, joka meidän sukupolvemme velvollisuutena olisi välittää jälkeläisillemme.

Alle

KAKSI LEVYÄ

Koska turkulaisten aikoinaan laulama Nouse Inkeri-äänilevy on ollut jo vuosia loppuunmyyty eikä vanhaa äänitettä ole teknisistä syistä enää voitu käyttää, on nyt kesäjuhlilla saatavissa Inkerikuoron laulamat kuusi laulua levylle joukossa m.m. Mooses Putron Nouse Inkeri, Rukous. Samoin Lauri Santun lausnmat kaksi murrejuttua. Näin on "säilötty" tälle päivälle ja tulevaisuuteen kaksi tärkeää levyä. Toinen muistuttaa Nouse Inkeristä ja toinen on ensiluokkainen väline muistuttamaan omasta rakkaasta murteestamme.

Levyjen hinta 7,50 mk.

Matka Ruotsiin

Tämä viestimme ehtinee vielä viime tingassa.

Lähtö tapahtuu Helsingistä klo 17 torstaina 19. 6. Aurorank. 7 edestä. Lähtö Turusta linja-autoasemalta klo 20.30. Lähtö Naantalista klo 22. Paluu maanantaina n. klo 17 Naantaliin ja Helsinkiin n. klo 20.

Matkan hinta (siihen sisältyy meno- ja paluu Helsinki—Mölndal—Helsinki ja yöpymismaksu paluumatkalla Uppsalassa) Helsingistä lähtevät mk 55,— hengeltä ja Naantalista tai Turusta lähtevät 45,— hengeltä. Yöpyminen Mölndalissa on järjestetty halvaksi. Se on yhteismajoitus. Jos otat lakanat mukaan, niin sitä halvemmalla yövyt. Jos autot tulevat täyteen, meille voi jäädä muutama markka kassaan ja ne sitten käytetään joko syömällä yhteiset vitsinavoileivät tai palautetaan takaisin. Jos taas bussit jäävät vajaiksi, niin saattaa olla, että peritään muutama markka lisää, mutta tuskin. Onhan tähän asti aina jäänyt rahaa yli tarpeen.

Nyt vain joukolla mukaan. Ilmoittautua voi joko Ida Riipinen os. Linnankoskenk. 8 B 53 puh. 445701 tai Väinö Pietarille os. Huopalahdent. 10 A 20 puh. 487619. Rahat on heti lähetettävä Ida Riipiselle.

Turkulaiset voivat ilmoittautua ja maksaa matkan J. Klemettilälle os. Uudenmaankatu 10 C, puh. 21052 tai Paavo Pesoselle os. Raisio Särkilahdenk. 8 A 5. Huom. Suomen rahaa voi vaihtaa Ruotsin kruunuiksi laivallakin.

Tiedustelu

Juho Hutilainen, syntynyt Korkassa, Inkerissä. Leningradissa sukulaiset etsivät. Vastattava: Juho Pakkanen, Wilson Ave. Apt. 3, Downsview, Ont. Canada.

Arvoisat tilaajat

Viime numeromme mukana jokainen Suomessa asuva tilaajamme sai tilillepanokortin, jolla on kätevä maksaa Inkeriläisten Yhdistys ry:n **jäsenmaksu.** Jäsenmaksun suuruudesta ei kuitenkaan ollut mainintaa. Kuten ehkä muistatte, vuosikokous vahvisti jäsenmaksuksi edelleen 3 mk perheen päältä ja muilta perheenjäseniltä 1 mk. Lähettäkää siis jäsenmaksunne sen mukaisesti. Hyvä on merkitä kortin tiedonantoja-sarakkeeseen kaikkien niiden nimet, joiden jäsenmaksut kortilla maksetaan. Muistakaa myös kirjoittaa lähettäjän nimi kortin molempiin osiin, siis myös vasemmalla puolella olevaan kaistaan. Meille tulee jatkuvasti nimettömiä rahalähetyksiä, ja postista on mahdotonta saada selville niitä lähettäjiä, jotka ovat kirjoittaneet nimensä vain tilillepanokortin kantaosaan. — Pyydämme myös niitä tilaajia, jotka eivät ole saaneet lehteä, vaikka ovat sen maksaneet, ensi tilassa ilmoittamaan meille asiasta. **Parikymmentä nimetöntä rahalähetystä on vielä odottamassa selvitystä.**

Säätiölle tulleita lahjoituksia

Inkerin-suomalaisten historia alkaa olla loppusuoralla, ja seuraavat lahjoittajat ovat halunneet tukea historian aikaansaamista:

SOK	1.000,—
Huhtamäki-Yhtymä Oy	1.000,—
Oy Karl Fazer Ab	500,—
kapteeni Tirranen	400,—
talousneuvos Soivan omaiset	250,—
käsityönopettaja Susi	100,—
Suomen Lakkitehdas Oy	100,—

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

Ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Varat käytetään Inkero-kodin ja Inkerin historian aikaansaamiseen, Inkeri-aiheisten julkaisujen kustantamiseen ja inkeriläisten jälkeläisten opintoavustuksiin.

SÄÄTIÖN TALLETUSTILIT: HOP:n, KOP:n, PYP:n, OKO:n ja SPKO:n pääkonttorit. Postisiirtotili 146660.

SÄÄTIÖN OSOITE: Huopalahdentie 10 A 20 Helsinki 33.
Puh. 48 76 19.

Painoyhtymä Oy – 1969

inkeriläisten viesti

numero 7—8 heinä—elokuu 1969

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Korkeavuorenkatu 10 A 18 Helsinki 12. Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285. Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 660 783 391 Kettutie 4 B Helsinki 80.
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, Helsinki 10. Postisiirto n:o 30 636.
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636.
TILAUKSET:	Huopalahdentie 10. A. 20, Helsinki 33, puh. 487 619.
ILMOITUKSET:	Hannu Vironmäki Korkeavuorenk. 10 A H:ki 12. Puh. 631 285
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk, sekä koti- että ulkomaille.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— 1/2 » » 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— 1/4 » » 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Borås, Tingsgatan 4 B. Puh. 033/101 850. Postisiirto n:o 626047
	Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
	Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R. Y.

ARVOISAT LUKIJAMME

Lehtemme tämä numero on heinä- ja elokuun kaksoisnumero. Seuraava numero ilmestyy tavalliseen tapaan syyskuussa. Kaikki Ruotsin ja Suomen kesäjuhlilta kertynyt aineisto ei ole mahtunut tähän numeroon, joten seuraavassa julkaisemme lisää kuvia ja kirjoituksia juhlilta mme.

KANSIKUVA KERTOO: Juhlajumalanpalveluksen päätyttyä Johanneksen kirkossa Helsingissä 13. 7. 1969 ryhmittyi kirkkoväki yhteiseen valokuvaan kirkon portaille. Valok. Pentti Seppänen

Piispa Sven Danellin saarna juhlajumalanpalveluksessa Helsingissä 13. 7. 1969

Hänet on alttiiksi annettu meidän rikostemme tähden ja kuolleista herätetty meidän vanhurskauttamisemme tähden.

Room. 4:25

Tarkastelkaamme Hengeltä apua rukoillen niitä kahta elintärkeää totuutta, jotka teksti sisältää, aloittaen niistä ensimmäisellä:

Hänet on alttiiksi annettu meidän rikostemme tähden.

Tämä on epäoikeudenmukaista, vastaa meidän ihmisjärkemme, sillä tuleehan itsekunkin oikeudenmukaisuuden nimessä kärsiä omista teoistaan eikä muiden. Tämän järkevän periaatteen tulee päteä ihmisten keskinäisessä elämässä, mikäli oikeudenmukainen ja demokraattinen järjestys halutaan säilyttää. Kristinuskohan sitäpaitsi sekä meillä pohjoismaissa että muualla maailmassa ensiksi ryhtyi taisteluun sukukostoa vastaan, joka kohdistui muihin kuin itse syylliseen, ja sai valtioiden lainsäädäntöön sisällytetyksi säännön, että kutakin on rangaistava vain omista rikoksistaan. Ja juuri kristinuskon vastaisissa diktatuurimaissa (jotka toisinaan ovat turvautuneet kristillisyyden valepukuun), on jälleen otettu tavaksi syyllisen lähiomaisten rankaiseminen.

Niin, ihmisjärki on oikeassa niin kauan kuin me liikumme inhimillisellä tasolla. Ja voimmepa hyvällä syyllä sanoa, että tämän järkevän periaatteen on ihmisille antanut Luoja itse, joka on oikeudenmukaisuuden ja järjestyksen Jumala.

Mutta tekstimme sanat puhuvat salaisuudesta, joka ylittää meidän inhimillisen tasomme, johon asti meidän inhimillinen järkemme ei yllä ja joka silti vastaa myöntävästi meidän sydämemme syvimpään kaipaukseen. Voidaanpa suorastaan sanoa, että koko luomakunnan kaipuu itsetiedottomasti kurkottautuu sen salaisuuden puoleen, joka on Jeesuksen Kristuksen sovituskuolema meidän puolestamme. Esitän yhden tätä seikkaa valaisevan esimerkin.

Saksan toista maailmansotaa seuranneen luhistumisen jälkeen kuului tehtäviini vierailla muutaman kuukauden aikana eräissä Länsi-Saksan pakolaisleireissä. Yhdessä niistä pidin eräänä pitkäperjantaina jumalanpalveluksen. Muutamia vuosia myöhemmin kävin uudelleen tässä samassa leirissä ja sain jälleen saarnata. Jumalanpalveluksen päätyttyä eräs vanha mies tuli luokseni — maanviljelijä, joka sodan tapahtumien johdosta oli kolmeen kertaan menettänyt kaiken omistamansa ja oli kolmesti joutunut alkamaan alusta tyhjin käsin. Vanhus pyysi minua tulemaan taloonsa; hän ei asunut enää parakissa, vaan oikeassa talossa. Pihan portille ehdittyämme hän pysähtyi, osoitti toista portin molemmin puolin kasvavista kahdesta nuoresta kuusesta ja sanoi minulle: ”Tuo kuusi on todistuksena siitä, että se mitä sanoitte saarnassanne pitkäperjantaina muutamia vuosia sitten, oli totta.” Itse tuskin muistin, mitä silloisessa saarnassani olin mahtanut sanoa. Mutta vanhus kertoi: ”Pari vuotta sitten hevoseni pääsi irti ja puraisi tuosta nuoresta kuusesta latvan poikki. Silloin kävi täsmälleen siten kuin te olitte sanonut. Yksi runkoa seppeleen tavoin ympäröivistä oksaversoista erkani seppeleestä, ja kohottautui pystysuoraan asentoon, katkenneen latvaverson paikalle. Katsokaa nyt, näkyykö tuosta vanhasta vauriosta mitään merkkiä!” Katselin pitkään tuota nuorta kuusenrunkoa, mutta en pystynyt havaitsemaan siinä vähäisintäkään mutkaa. Silloin mies näytti minulle kuoressa olevaa pientä arpea, joka oli suunnilleen sellainen, minkä peukalonkynnellään voisi saada aikaan. ”Tuo pikku arpi on kaikki, mitä vanhasta vauriosta näkyy”, hän sanoi. Ellei hän olisi osoittanut arpea, en olisi nähnyt yhtään mitään. Yksi sivuversoista oli ottanut latvaverson paikan,

kasvaen rungon jatkoksi. Vahinko oli korjautunut täydelleen. Ja nyt muistin, että olin tuonnoisena pitkänäperjantaina puhunut siitä, mitä nuoressa kuusessa tavallisesti tapahtuu, kun se menettää latvaversonsa, ja olin esittänyt sen esimerkkinä **sijaisuuden laista,** joka vallitsee kaikessa elimellisessä olevaisuudessa, se on, sekä kasvien että eläinten maailmassa, laista, joka sanoo, että milloin joku putoaa pois tai jättää tehtävänsä täyttämättä, voi joku toinen tulla sijaan. Kasvikunnassa tähän sijaisuuteen tuskin liittyy mitään kärsimystä. Eläinten maailmassa sijaiseksi rupeamisesta voi olla seurauksena kärsimys ja kuolema. Kaurisnaaras houkuttelee koirat peräänsä pelastaakseen vasikkansa, ja se voi joutua maksamaan tämän tuskallisella kuolemalla. Syvästi vaikuttaa mieleemme se, kun ihminen antaa henkensä toisen puolesta. Monta vuotta sitten muuan ruotsalainen sotalaiva lähti maailmanympäripurjehdukselle, mutta tuhoutui Tyynellä valtamerellä. Haaksirikon yhteydessä, miehistön tavoitellessa veden varassa jotakin pinnalla pysyvää esinettä, mihin tarrautua, sattui kaksi miestä, luutnantti ja korpraali, saamaan otteen samasta hylynkappaleesta, joka oli liian pieni kannattamaan molempia. ”Oletko naimisissa?” kysyi luutnantti. ”Minulla on vaimo ja lapsi”, vastasi korpraali. ”Silloin sinä otat tämän”, sanoi luutnantti, työnsi hylynkappaleen luotaan ja upposi vähäistä myöhemmin. — Kun me ihmiset joudumme jonkin tällaisen tapahtuman todistajiksi taikka luemme sellaisesta sanomalehdistä, me tunnemme, että se, mistä näissä yhteyksisä on kysymys, on jotakin pyhää.

Mutta kaikella sillä, mitä tähän asti olen sanonut, olen vain pyrkinyt ohjaamaan katseemme sitä Sijaista kohti, joka yksin on kärsinyt ja kuollut meidän syntiemme tähden, Jeesukseen Kristukseen, jonka me olemme ristiinnaulinneet. Kaikki edellä sanomani kelpaa kuitenkin vain varjomaiseksi vertauskuvaksi siitä todellisuudesta, joka kohtaa meitä meidän takiamme ristiinnaulitussa Jeesuksessa Kristuksessa. Meidän syntiemme sovitukseksi ei kukaan toinen voi kuolla eikä kukaan toinen ole kuollut kuin Jeesus Kristus, Jumalan Poika.

Ja ennen kuin tänään lakkaamme puhumasta Kristuksen sovitustyöstä, voi olla tarpeen, että vedämme vielä yhden tähtäysviivan, joka osoittaa suunnan kohti Jeesuksen ristiä. Me tiedämme, että Paavali mainitsee, ettei sellainen rakkaus, mikä tulee Kristuksesta, iloitse vääryydestä. Tämä on vakava sana, joka koskettaa omaatuntoamme. Kun luemme lehdistä tai kuulemme radiosta pahoista teoista, eikö silloin voikin käydä niin, että mielessämme herää jotain vahingonilon tapaista, ikään kuin haluaisimme sanoa: ”Niin käy, kun ihmiset elävät niin jumalattomasti kuin nykyisin on tavallista.” Mutta olen huomannut, että mitä pyhitetympi ihminen on, mitä etäämmälle hän on loitonnut sellaisista synneistä, jotka ovat ihmisille tunnusomaisia ja enemmän tai vähemmän painavat meitä senkin jälkeen, kun olemme ottaneet vastaan sovituksen evankeliumin ja päässeet uskoon — sitä mahdottomammaksi hänelle käy tällainen vääryydestä iloitseminen. Päin vastoin hänen mielensä käy murheelliseksi, kun hän kuulee tai lukee vääryydestä ja synnistä. Kun aikoinani toimin jonkin aikaa merimiespappina, muuan merimies tuli luokseni ja kysyi: ”Mitä minun pitäisi tehdä, kun en koskaan voi hummata satamissa samalla lailla kuin muut kaverit, vain sen vuoksi, että minulla on äiti, joka makaa valveilla ja yökaudet rukoilee puolestani? — ”Kiitä Jumalaa siitä, että sinulla on sellainen äiti”, minä vastasin. Mutta hän oli toista mieltä. Hänen teki mielensä hummata, ja niin hän tekikin, mutta se ei tuottanut hänelle iloa, vain sen vuoksi, että hänen äitinsä rukoili hänen puolestaan. Ne meistä, joilla on ollut se arvaamattoman suuri onni, että heillä on ollut rukoileva äiti, osaavat kyllä kuvailla mielessään tämän tilanteen: poika tahtoisi kaikin mokomin noudattaa halujaan ja elää useimpien tovereidensa lailla, eikä hän itse tunne mitään tuskaa synneistään. Mutta äiti, joka on pyhitetty ihminen ja joka ei ole milloinkaan elänyt sellaisissa synneissä, joista poika haluaa etsiä iloa itselleen, tämä äiti tuntee surua poikansa syntien takia, surua, jota poika itse ei lainkaan tunne.

Vain se joka elää pyhitettyä elämää, voi tuntea surua toisten syntien vuoksi.

Onhan silti tällainen rukoileva äitikin syntinen ihminen. Mutta jos vedämme tämän tähtäysviivan päätepisteeseen asti — jos jatkamme Jumalan Hengen pyhittämän syntisen ihmisen kuvasta kuvaan Hänestä, joka oli kaikessa meidän kaltaisemme, kuitenkin ilman syntiä, silloin ehkä ymmärrämme, ettei kukaan milloinkaan ole tuntenut syntiemme takia tuskaa niin syvästi, aina pohjia myöten, kuin juuri tämä ainoa, joka oli täydellisesti pyhä, puhdas ja ilman syntiä.

Sen vuoksi on totta, että Jeesus on kärsinyt enemmän kuin kukaan ihminen koskaan on maan päällä kärsinyt. Tosin on paljon niitä, jotka ovat kärsineet ruumiillista piinaa pitemmän ajan kuin ne kuusi tuntia, jotka Jeesus riippui ristillä, ja jos pidetään mielessä, miten ihmisten kiduttamisen taito on edistynyt aikojen kuluessa, voitaisiin ehkä myös sanoa, että toiset ovat joutuneet kestämään pahempaakin kidutusta kuin hän (ellei asianlaita ole niin, että ruumiillisen kärsimyksen raja on ristiinnaulinnassa saavutettu eikä enää ylitettävissä) — mutta ero, suunnaton ero on siinä, että Jeesus kantoi meidän kaikkien synnit. Tämä se suuremmassa määrin kuin mikään muu aiheutti hänen Getsemanessa kokemansa ahdistuksen, ennen kuin ruumiilliset tuskat olivat alkaneetkaan. Ja meidän velkamme taakka sai hänet ristillä tuntemaan itsensä Jumalan hylkäämäksi, mikä Jumalan Pojalle oli suurempi piina kuin kaikki ihmiskunnan kärsimykset yhteensä.

Näin pitkälle olemme nyt päässeet yrityksessämme selittää, mitä sillä sanalla tarkoitetaan, että Jeesus on alttiiksi annettu meidän rikostemme tähden. Mutta silti olemme vasta salaisuuden kynnyksellä. Sen jälkeen eivät riitä sanat eivätkä ajatukset. Golgatan ristin tapahtumien salaisuus on niin syvä, ettei kukaan pysty sitä sanoin tulkitsemaan. Kunpa vain sinä ja minä, jotka ilman Kristuksen sovitustyötä olisimme kadotetut, kunpa osaisimme pysähtyä Jeesuksen ristin eteen, rukoukseen ja kiitokseen, antaen tämän sovituksen evankeliumin virrata sydämeemme.

Hänet on kuolleista herätetty meidän vanhurskauttamisemme tähden.

On huomattava, että ellei Jeesus olisi noussut kuolleista, hänen sovituskärsimyksellään ja hänen kuolemallaan ei olisi meihin nähden ollut pelastavaa voimaa. Herran suuri apostoli sanoo selvästi Korinton kristityille osoittamissaan tunnetuissa sanoissa, että jos Kristus ei ole herätetty, me kaikki olemme vielä synneissämme ja kaikkia ihmisiä surkuteltavampia.

On olemassa eräänlaista modernisoitua kristinuskoa, siten sovitettua, että se kelpaisi nykyajan ihmisille — kristinuskoa, johon ei sisälly uskoa Kristuksen ylösnousemukseen. Siinä on vain se vika, että se ei ole mitään kristinuskoa. Jos joku tiedustelee todistusta tämän väitöksen tueksi, saamme nojautua Jeesuksen neuvoon siitä, mistä väärät opettajat tunnetaan: heidän hedelmistään me heidät tunnemme. Ja hedelmiä ovat elämä ja teot. Suomessa samoin kuin Ruotsissakin on ollut herätysliikkeitä, jotka ovat uudistaneet laajoja seutuja ja saaneet ihmiset kääntymään pois synneistään, uskomaan Vapahtajaansa ja todistamaan Hänestä, pilkkanaurunkin uhalla, ja näin tehdessään he ovat samalla tuottaneet niitä jaloja hedelmiä, joita apostoli luonnehtii sanoilla: rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, sävyisyys, itsensähillitseminen. Kotimaassani Ruotsissa monet rukoilevat, että Jumala antaisi jälleen tällaisen herätyksen tapahtua. Me tiedämme myös, että herätysliikkeitä on käynnissä laajoilla aloilla eri tahoilla maailmaa, sellaisissakin maissa, missä kristinuskoa vainotaan. Jos nyt tiedustelemme heränneiden ihmisten uskoa, (tarkoitan nyt uskontotuuksia), joudumme kaikkialla havaitsemaan, että he uskovat Jeesuksen totisesti nousseen kuolleista. Modernisoivalla kristinopilla ei ole mitään tällaisia hedelmiä esitettävinään, ja kaikkein vähiten se osoittaa pystyvänsä pitämään puoliaan pilkkaa ja vainoa vastaan. Siitä selviää, että tällainen niin sanottu kristinusko ei ole nimensä arvoinen. Tosi kristillinen usko elää uskossa kuolleista

Jatkuu siv. 13

Suurjuhlat Helsingissä

Avajaistilaisuus Munkkivuoressa

Inkeriläisten Yhdistys ry:n tämänvuotiset kesäjuhlat Helsingissä olivat tavallista mittavammat, olivathan ne toimintamme 50-vuotisjuhlat. Juhlat alkoivat jo perjantaina 11:ntenä heinäkuuta, jolloin klo 17 avattiin juhlakanslia ja ensimmäiset juhlavieraat alkoivat saapua jo tutuksi käyneeseen kesäjuhlapaikkaamme Munkkiniemen yhteiskouluun. Klo 19 samana iltana alkoi juhlien avajaistilaisuus, ilta sanan ääressä Munkkivuoren kirkossa. Kauniina kesäiltana harras joukko inkeriläisiä käveli juhlapaikalta tähän pieneen nykyaikaiseen ja viihtyisään kirkkoon, jossa tervetuliaispuheen piti seurakunnan kirkkoherra Eero Saarinen. Toisen isäntäseurakunnan, Munkkiniemen seurakunnan, kirkkoherra Erkki Arhinmäki puhui niin ikään verraten kirkon alttarimosaiikin synnyttämiä erilaisia näkemyksiä niihin hyvin erilaisiin elämänkokemuksiin, joita inkeriläisten osaksi on tullut.

Varmaankin jokainen kirkossa ollut inkeriläinen kuulija iloitsi siitä, että saarnastuoliin nousi kaikkien tuntema ja rakastama "inkeriläisten piispa", rovasti Akseli Kajanti. Rovasti Kajanti aloitti puheensa muistelemalla niitä vuosia, jotka hän toimi Skuoritsassa, Tyrössä, jälleen Skuoritsassa ja vihdoin Venjoella kappalaisena ja myöhemmin kirkkoherrana ennen Suomeen tuloaan v. 1919. Ensimmäisen kesänsä Inkerissä hän vietti jo nuorena teologian ylioppilaana v. 1906. Rovasti Kajanti sanoi muistavansa inkeriläiset erityisen uskollisina kirkossakävijöinä. Hän muisteli myös sellaisia uskollisia Inkerin pappeja kuin rovasti Laurikkalaa sekä Stefanus Wirkasta, Skuoritsan kirkkoherraa, joka 40 vuotta seurakuntaansa palveltuaan kuoli polvistuneena rukoukseen vuoteensa ääreen. Rovasti Kajanti näki myös tälle päivälle sattuvien Raamatunkohtien puhuvan juuri inkeriläisille: "Meillä on Jumala, Jumala joka auttaa ja Herra, Herra, joka kuolemasta vapahtaa." Tämän jälkeen puhuivat vielä ambolainen ystävämme pastori Shuuja sekä inkeriläinen pastori Santeri Kemppi. Välillä saatiin kuulla Inkeri-kuoron laulua opettaja Eino Vironsepän johtamana. Pastori Shuujakin liittyi kuoroon ja kuoro lauloi yhden säkeistön Mooses Putron Rukouksesta ambokielellä. Monet yhteisesti lauletut virret säesti uruilla Inkeri Kuortti. Loppusanat lausui rovasti Matti Vironmäki, joka myös huolehti kuulutuksesta.

Kauniin alkajaistilaisuuden jälkeen kiirehdittiin vielä juhlapaikalle rupattelemaan kahvikupin ääressä. Ensimmäisenä iltana ei juhlapaikalla ollut vielä tungosta, mutta sitä toiveikkaampina odotettiin seuraavaa päivää ilta-auringon säteillessä ja lupaillessa hyvää jatkoa.

Toinen juhlapäivä

Lauantaiaamuna aloitettiin jo klo 10 aamuhartaudella, jossa puhuivat kirkkoherra Werner Wiren, rovasti Vironmäki sekä Juhana Korkkinen.

Lauantaipäivän keskeinen ohjelma oli urheilukilpailut, jonka tunnelmaa ja yleisömenestystä sade edellisen illan kauniin ilman enteistä huolimatta pääsi häiritsemään. Tätä urheiluohjelmaa selostetaan myöhemmin lehdessämme.

Lauantai-illan keskeisin tilaisuus oli Inkeri-ilta, johon oli jo saapunut runsaasti juhlayleisöä. Tervehdyssanat tilaisuudessa lausui opettaja Eino Vironseppä, joka muistutti meitä vanhasta inkeriläisestä vieraanvaraisuudesta. Myötäkäymisten aikana voi olla syytä miettiä, onko tällä vieraanvaraisuudella jatkuvuutta. Opettaja Vironseppä kertoi kokeneensa tätä inkeriläistä vieraanvaraisuutta Ruotsissa viitenä peräkkäisenä juhannuksena ja toivoi kesäjuhliemme kaikkialla elvyttävän vanhoja hyviä tapoja ja säilyttävän perinteitä.

Ruotsin inkeriläiset ulottivat vieraanvaraisuutensa Suomeen saakka: Västeråsin kuoro oli kuten edellisillekin Helsingin juhlille saapunut taas kokonaisuudessaan laulamaan. Runebergin Joutsen ja Lähteellä olivat heidän ohjelmassaan. Illan lausuntanumerona oli Tuula Kautun esittämä kaunis sikermä Aale Tynnin runoja, joissa kesän ja kotimaan kuvat vaihtelivat. Inkeri-illan puhujana rovasti Juhani Jääskeläinen muisteli kosketuksiaan synnyinseutuunsa ja sen ihmisiin erityisesti 40-luvulla. Aikana, jolloin ajallista huoltoa oli mahdotonta saada riittäväksi, yritettiin Jumalan sanaa ja todistusta Kristuksessa jakaa kauan suljettuina olleissa kirkoissa, talojen kujissa tai Viron leireillä. Rippikouluissa saattoi olla kaksikin sataa oppilasta tai kastettavana toista sataa lasta yhtä aikaa. Kullervon kansa tunsi olevansa suomalaista vereltään, kieleltään, nimeltään ja uskonnoltaan, ja siihen oli paljon helpompi kuin Itä-Karjalassa saada hengellistä kosketusta.

Inkeri-kuoro lauloi tässä tilaisuudessa P. J. Hannikaisen sovittaman Paimenlaulun sekä Kalervo Suden sovittaman suomalaisen kansansävelmän Laulava leivo, joka on nykyisin kuoron kauneinta ohjelmistoa. Pitkästä aikaa inkeriläisyleisö sai kuulla Lauri Santun esittävän inkeriläisen murrejutun. Se oli tällä kertaa Viksit pöksyt, mainio tarina siltä ajalta, jolloin tulitikut eivät vielä olleet kaikkien tuttavia. Esitys sai aidolla murteellaan ja osuvilla tilanteillaan kuulijat hyreksimään. Tähän tunnelmaan sopivat myös Inkeriläisten yhdistyksen nuorisotoimikunnan sisukkaasti koossa pysyneen tanhuryhmän esittämät reippaat tanhut Kahdeksan hengen enkeliska ja Rihmarulla. Anneli Vironseppä oli sattuneista vastoinkäymisistä

Piispa Danell esittää tervehdyksensä. Tulkkina Sulo Korpelainen.

huolimatta saanut joukkonsa harjoitetuksi vetreään kuntoon. Ruotsinmaalaisten puolesta pakinoi taas Sulo Korpelainen tunnetulla taidollaan nykyisestä ja entisestä maailmanmenosta.

Jo tähän tilaisuuteen oli ehtinyt myös erityinen kunniavieraamme, Skaran piispa Sven Danell Ruotsista. Vapaan sanan aikana hän esitti tervehdyksensä insinööri Aappo Björnin tulkitsemana. Hän toi tervehdyksen Ruotsin kirkolta ja erityisesti Skaran hiippakunnalta, jossa aikoinaan Daniel Juslenius — 1740-luvun sotapakolainen — oli piispana ja josta hän valitsi myös hautapaikkansa. Seuraavan tervehdyksen toi pääjohtaja Erkki Tuuli, joka esitti Karjalan Liiton ja koko Karjalan heimon terveiset ja onnittelut. Liikuttavan tervehdyksen toi rovasti Merikallio, joka kertoi 30-luvulla syntyneitten kaksostyttäriensä rukoilleen lapsina joka ilta Inkerin lasten puolesta. Rovasti Merikalliolla oli myös muistoja Loimaan leirin rippikoulun konfirmaatiotilaisuudesta. — Inkeriilta päättyi Karjalaisten lauluun.

Ilta jatkui vielä kahdellakin taholla: uutterien emäntien perinteellisessä juhlapaikan ravintolassa kokoonnuttiin seurakunnittain pöytiin rupattelemaan, puahkuroimaan, ja juhlasalissa pidettiin nuorten järjestämä paneelikeskustelu, jonka kulkua selostamme myöhemmin.

Kolmas juhlapäivä

JUHLAJUMALANPALVELUS JA 50-VUOTISJUHLA

Sunnuntaina 13. 7. alkoi juhlajumalanpalvelus klo 10 Johanneksen kirkossa, joka oli miltei ääriään myöten täynnä kirkkokansaa, etupäässä inkeriläistä juhlaväkeä. Liturgeina jumalanpalveluksessa toimivat Inkerin oma pojat, veljekset kirkkoherra Leevi Vironmäki ja kirkkoherra Matti Vironmäki. Inkeri-kuoro lauloi ja uruissa toimi Tauno Äikää. Ehtoollisen jakamisessa avustivat lisäksi kirkkoherra, rovasti Oke Peltonen, rov. Juhani Jääskeläinen, past. Reino Tillanen ja pastori Kristof Shuuja.

Jumalanpalveluksessa saarnasi piispa Sven Danell tekstinään Roomalaiskirjeen neljännen luvun kahdeskymmenesviides jae. Piispa Danell piti saarnan erinomaisella suomen kielellä. Saarna julkaistaan vain hiukan lyhennettynä tässä numerossa pääkirjoituksen paikalla.

Juhlien kohokohdaksi muodostui pääjuhla sunnuntaina 13. 7. klo 14.30 Munkkiniemen yhteiskoulun juhlasalissa, joka oli täynnä juhlayleisöä ja johon oli saapunut myös arvovaltainen kutsuvierasjoukko. Juhla aloitettiin laulamalla yhteisesti Kotimaani ompi Suomi. Seurasi lippujen tuonti juhlalavalle ja kunnianosoitus vainajille. Vainajien muistoksi puhui opettaja Pekka Kiijärvi. Hän palautti mieleen ajan, jolloin monet tuhanneet Inkerin suomalaiset hakivat turvaa esi-isiensä maasta, itsenäistyneestä Suomesta. Inkeriläisten hyväksi toimi aluksi Inkerin avustuskomitea, myöhemmin Valtion pakolaisavustuskeskus. Inkerin asian hyväksi toimi vanhastaan Inkerin Ystävät ja vuodesta 1934 Suomessa Inkeriläisten Yhdistys alaosastoineen, joista eräät olivat toimineet jo vuodesta 1919 lähtien. Yhdistyksen toiminta on muodostunut erittäin mittavaksi, ja sen yhdistävästä ja kokoavasta merkityksestä nämä juhlamme ovat eräänä esimerkkinä. Kaikesta tästä työstä on lausuttava mitä parhaimmat kiitokset. Mutta saamme myös kiittää edesmenneitä sukupolvia, joiden jättämän heimoperinnön varaan meidän on tulevaisuutemme rakennettava. Heimoushenki velvoittaa meitä myös osoittamaan kiitollisuutta ja kunnioitusta vainajillemme, kaikille niille jotka aikanaan Inkerissä peltonsa raivasivat, kulttuurinsa kehittivät, kirkkonsa ja kotinsa yhä uudelleen ja uudelleen rakensivat. Jumala on väkevällä kädellään siirtänyt Karjalan heimon Suomen muiden heimojen pariin ja näin on tapahtunut myös Inkerin heimolle. — Näiden ajatusten saattelemana lähtivät Inkeriläisten yhdistyksen neljä edustajaa sekä Ruotsin ISK:n kaksi edustajaa kukkaseppelein kunnianosoitukselle sankarivainajien, Karjalaan jääneiden vainajien ja Larin Parasken muistomerkille.

Tervehdyspuheessaan Inkeriläisten yhdistys r.y:n puheenjohtaja kirkkoherra Matti Vironmäki totesi, että 50-vuotisjuhlamme on yhtäältä kallisarvoisten muistojen juhla, jossa pyydämme palauttaa mieliimme sitä työtä, mitä 50 vuoden aikana on suoritettu inkerinsuomalaisten keskuudessa, toisaalta inkeriläiset on tässä juhlassa kutsuttu katsomaan tähän päivään ja tulevaisuuteen. Matkalla eteenpäin olkoot johtamassa Pyhän Kirjan lausumat totuudet: usko, toivo ja rakkaus.

Tämän jälkeen kuultiin arvokasta musiikki- ja

lausuntaohjelmaa. Taiteilija Tellervo Haikonen soitti kanteleella sikermän Kalevalaisia sävelmiä, Merikannon Reppurin laulun sekä P. Salmisen sovituksen Karjalan kirkonkellot. Herkän kantele-esityksen jälkeen taiteilija Lauri Santtu esitti vaikuttavasti Kalevalasta Inkerin heimoa lähellä olevan runon Kullervon harhailu kodittomana. Tämän jälkeen kuultiin Inkeri-kuoron laulamana Kevätlaulu ja Finlandia. Op. Eino Vironseppä johti kuoroa.

Juhlapuheen piti fil.toht. Sulo Haltsonen. Hän totesi, että inkeriläisten kotiseudullaan kauan sitten omaksumat juhlatavat ovat edelleen mielessä ja niitä noudatetaan jatkuvasti. Entisessä Inkerissä juhlittiin paljon: oli perhejuhlia, vuotuisjuhlia, tupaantuliaisia ja lukuisia muita juhlia. Koko Inkerin juhlia olivat ennen kaikkea laulujuhlat. Tohtori Haltsosella oli varhaisia muistikuvia Kelton laulujuhlilta vuodelta 1909 sekä kuudensilta yleisinkeriläisiltä laulujuhlilta Kolppanasta v. 1913. Lähtemättömästi mieleenpainuva juhla oli myös samana vuonna vietetty Kolppanan seminaarin 50-vuotisjuhla. Eritoten jäivät mieleen Kolppanan paasikivinen kirkko, siellä pidetyt hengelliset laulajaiset, juhlakansan paljous, värikkäät kulkueet keväisen luonnon keskellä. Tämä antoi silloisille puhujille aiheen puhua henkisen keväimen merkityksestä. Innostus, optimismi, kehitykselle suotuisat näkymät leimasivat noita puheita. — Monet siteet yhdistävät inkeriläisten nykyisen kotiseudun entiseen Inkeriin. Vuosikymmenien aikana Inkeri sai seurakuntiinsa sielunpaimenia Suomesta käsin. Usein Inkeriin asettunut nuori pappi aikoi olla vain muutaman vuoden inkeriläisten parissa, mutta jatkoikin työtään siellä elämänsä loppuun. Papisto toi Inkeriin myös suomalaisia tapoja ja kansallista henkeä. Tunnettua on, että Inkeri sai ensimmäiseen maailmansotaan asti Suomesta pappinsa sekä paimenensa; siellä oli monia suomenmaalaisia työmiehiä, kirvesmiehiä, tilapäistöiden tekijöitä. Inkeriläiset ovat myös aikanaan saaneet Suomessa käydessään tai oleskellessaan sellaisia vaikutteita, jotka ovat vahvistaneet heidän kansallistunnettaan. Luultavasti jo Ruotsin vallan aikana oli suomalaisten ja Inkeriin muuttaneiden välillä vilkas vuorovaikutus. Monenlaiset sivistyssuuntaukset kulkivat uuteen maakuntaan. Myöhemmin Inkerin virkamiesperheiden lapset opiskelivat sekä Virossa että Suomessa. Kansanlapset saivat Inkerissä vielä kauan odottaa pääsyä korkeampiin oppilaitoksiin. Maaorjuuden päättyminen 1861 alkoi uuden aikakauden, jolloin kansanvalistusriennot saivat yhä huomattavampaa jalansijaa. Samaan aikaan kantautui tietoja Suomessa tapahtuneesta kansallisesta herätyksestä. Jyväskylään perustettu Suomen alkeisopisto sai oppilaita Pietarista asti. Ensimmäiset inkeriläispojat tulivat alkeisopiston oppilaiksi vuodesta 1876 alkaen. Viipurin suomalaisen lyseon perustamista tervehdittiin niin ikään Inkerissä ilolla ja tälle koululle kerättiin varoja myös Inkerissä. Ensimmäiset inkeriläiset oppilaat tulivat lyseoon 1879. Ensimmäinen Helsingissä oppikoulua käynyt inkeriläinen, Matti

Juhlapuheen piti tohtori Haltsonen

Kurikka Tuutarista, tuli ylioppilaaksi 1884. Tämän jälkeen kymmenet Inkerin pojat ja tyttäret hankkivat korkeamman opillisen sivistyksen Suomessa. Sittemmin Pietariin perustettu Suomalainen yhteiskoulu sai oppilaikseen runsaasti inkeriläisiä. Suurin osa Suomessa opiskelleista jäi Suomeen, Inkerissä kun toimintamahdollisuudet olivat verraten vähäiset. Muistettava on, että 1890 perustetun Inkerin ylioppilaat-nimisen ylioppilasyhdistyksen toiminta oli varsin vilkasta. Vuonna 1894 perustettiin Uudenkirkon kansanopisto, josta muodostui inkeriläisten suosittu opinahjo. Vuoden 1907 jälkeen oli eräinä työkausina opistossa lähes neljäs osa oppilaista inkeriläisiä. Runsaimmin heitä oli työkautena 1913—14. Kaiken kaikkiaan tässä opistossa on inkeriläisiä ollut oppilaina lähes 250. Näillä inkeriläisillä on kotiseudulle palattuaan ollut huomattava vaikutus paikkakuntiensa edistyspyrintöihin. Kansalliset aatteet levisivät varsinkin Pohjois-Inkeriin. Inkeriläiset talonpojat kävivät matkoillaan varsin harvoin rajan tällä puolen vanhojen sukulaissuhteiden jo katkettua. Inkerin miehet, jotka palvelivat Venäjän keisarikunnan armeijassa, joutuivat joukko-osastoissaan joskus Suomeen, ja niin heille tulivat muutamat Suomen kaupungit tutuiksi. Vuonna 1918 raja sulkeutui, Inkeri ja Suomi jäivät toinen toisilleen vieraiksi. Kohta oli monien Inkerin asukkaiden kuitenkin etsittävä suojaa Suomesta. Inkeriläiset jäivät asumaan etupäässä Karjalan kannakselle ja sijoittuivat maatalouden palvelukseen, hankkivat itselleeen maatiloja tai hakeutuivat eri ammatteihin. Inkeriläiset menestyivät eri tehtävissään hyvin; yhteisistä harrastuksista on mainittava yhdistykset, jotka ovat tuoneet virkistystä ja

rohkaisua pakolaisten elämään. Inkerin Liitto perustettiin v. 1922 Inkerin ja Suomen kulttuuriyhteyden ylläpitämiseksi. Inkeriläisten kesäjuhlat muodostuivat tärkeiksi tilaisuuksiksi. Myös eräät omat sanoma- ja aikakauslehdet nostivat inkeriläisten mielialaa. Ensimmäinen niistä oli v. 1919 ilmestynyt Inkerinmaa, sitä seurasivat Kirjasalon Sanomat, Inkerin Sanomat ja Inkeri, jonka julkaiseminen päättyi 1927. Myöhemmin inkeriläiset olivat osallisina itäkarjalaisten julkaisuissa Vapaa Karjala ja Inkeri sekä sitä seuranneessa Karjala—Inkeri-lehdessä. Merkittävä piirre inkeriläisten harrastuksissa oli lasten innokas kouluttaminen. Myös monet inkeriläisopettajat saivat jatkokoulutuksen jälkeen pätevyyden Suomen kansakoulujen opettajien virkoihin. Inkeriläisillä oli yritteliäisyyttä, sitkeyttä ja uutteruutta. Uusien olojen aiheuttamista hankaluuksista ja koti-ikävästä huolimatta Suomeen siirtyneiden inkeriläisten kohtalo muodostui varsin onnelliseksi.

Tohtori Haltsonen loi tämän jälkeen lyhyen katsauksen toisen maailmansodan jälkeisiin aikoihin, jolloin heimolaisiamme taas siirtyi Suomeen sekä läntiseen naapurimaahamme. Näidenkin inkeriläisten elämä jatkuu jo tasaisesti ja varmasti. Rakennustyössä on aina ollut mukana Inkerin siirtolaisväestön valtaosan, vakavan valistuneiston oma peritty voima, luonteenlaatu. Karjalais-inkeriläisen suurperhe-elämän heijastumat ovat erityisesti edistäneet sosiaalisia luonteenpiirteitä ja olleet vahvistamassa ponnisteluja vanhojen hyveiden parissa ja tukahduttamassa huonoina pidettyjä ilmiöitä. Kirkon totinen työ, koululaitoksen kestävä toiminta, kansanvalistuksen laajentuva aherrus, taloudellinen yritteliäisyys pysyttivät inkerinsuomalaisia aikoinaan uskollisina kielelleen, tavoilleen, elämänohjeilleen, aatteilleen. Se perintö on ainakin osittain murenematta säilynyt nykypäivään. Kohtalon iskut ja vaikeat kaudet eivät ole pystyneet tuhoamaan perin juurin sitä sitkeintä, ominta inkeriläisluonteen ainesta, joka useimmiten Luojaansa turvaten ja itseensä luottaen on vahvistanut elämänkatsomusta. Muistojen, heimositeiden ja toiveiden voimalla riennämme eteenpäin.

Tämän jälkeen yhdistys sai vastaanottaa lukuisia tervehdyksiä. Ensimmäisenä esitti piispa Aarre Lauha Helsingin hiippakunnan tervehdyksen. Inkeriläisten kohtaloissa on aina näkynyt sitkeä kiinnipitäminen niistä perusominaisuuksista, jotka pitävät kansan pystyssä, tietoisuus siitä, että kaiken takana on Jumala, sanoi piispa Lauha puheessaan ja tarkasteli edelleen Psalmin sanaa: Minä veisaan Herralle, sillä hän on kaiken tehnyt hyvin. Toisena esitti tervehdyksen ruotsalainen juhlavieraamme piispa Sven Danell, jonka ruotsinkielisen puheen tulkitsi Sulo Korpelainen. Piispa Danell muistutti siitä, miten Jumala tekee työtään Inkerin kansalle. "On vain kaksi luotua, jotka voisivat laulaa: ihmiset ja linnut. Mutta eivät kaikki linnut laula, vain muuttolinnut laulavat."

Ruotsin ISK:n puolesta esitti tervehdyksen opettaja Armas Paakkonen. Hän osoitti sanansa erityisesti vanhalle polvelle, jolla on hallussaan ihailtava tutustumisen ja lähestymisen taito, jonka hän toivoi vanhemman polven opettavan myös inkeriläisnuorille. Kalevalaisten Naisten Liiton tervehdyksen esitti lehtori Elsa Vuorjoki, joka Inkerin laulujuhlaperinnettä muistellen totesi Inkeriläisten Yhdistyksen edustavan kauniilla tavalla uutteraa vakavaa kalevalaista Inkerin kansaa.

Tervehdysten jälkeen Helsingin paikallisosaston nuorten tanhuryhmä esitti kolme kaunista ja reipasta kansantanhua ohjaajansa Anneli Vironsepän johdolla.

Väliajan jälkeen jatkuivat tervehdykset. Johtaja Boris Karppela esitti karjalaisten ja Karjalan Sivistysseuran tervehdyksen sekä lausui ilonsa siitä, että inkeriläiset ja karjalaiset ovat kohdanneet toisensa monin tavoin, viime aikoina muun muassa kyykkäotteluissa. Johtaja Karppela ojensi myös kolme arvokasta kirjaa tulevaan Inkeri-kotiin. Lahjan otti vastaan kirkkoherra Vironmäki. Eversti Eero Kuussaari esitti tervehdyksen Pohjois-Inkerin pataljoonan rintamamiesten sekä Suomen vapaaehtoisten heimosoturien puolesta. Kotiseutuliiton tervehdyksen esitti puh.joht. Matti Kaihari, joka lahjoitti Inkeri-kodin seinään kiinnitettäväksi Kotikuusi-kilven. Tämän jälkeene esitti Suur-Helsingin Kalevalaisten Naisten tervehdyksen yhdistyksen sihteeri Irja Radet. Västeråsin Inkeriläisten yhdistykseltä toi terveiset insinööri Aappo Björn. Henkilökohtaisen tervehdyksensä esitti Inkeriläisten yhdistyksen ikäveteraani ja kunniajäsen Matti Virolainen, joka innoittuneessa ja pontevassa puheessaan tähdensi muun muassa inkeriläisen hengenperinnön ja hengenviljelyn tärkeyttä. "Innostukaamme itse, innoittakaamme toisia", oli Matti Virolaisen vetoomus kaikille inkeriläisille. Aleks. Lehesmäki esitti itäkarjalaisten tervehdyksen. Tämän jälkeen luettiin juhlaan saapuneita sähke- ja adressitervehdyksiä, joita olivat lähettäneet arkkipiispa Martti Simojoki, Suomalaisuuden Liitto, Viipurilainen Osakunta, Seurasaarisäätiö, Suurarpa ry, joka merkitsi myös lahjoituksen yhdistyksemme tilille, akateemikko Martti Haavio ja professori Lauri Honko, Anna-Liisa Heikinheimo, rovasti Akseli Kajanti, joka onnitteli yhdistystä ja muisti Sivistyssäätiötä lahjoituksella, sekä Pääkaupungin Karjalaiset ry. Ruustinna Kajannin ilmoitettiin lahjoittaneen tulevaa Inkeri-kotia varten Tyrön kirkon alttarivaatteen.

Tervehdysten jälkeen juhlan ohjelma jatkui. Kuultiin Vesteråsin kuoron lauluesitys johtajana Paavo Melander, sekä rouva Melanderin lausumana katkelma Aaro Hellaakosken Kevätrunosta. Tämän jälkeen Ella Ojala lausui eläytyneesti Lauri Pohjanpään runon Pyhä muisto.

Juho Vesa esitti tämän jälkeen katsauksen viidenkymmenen vuoden takaisiin oloihin, niihin syihin jotka pakottivat inkeriläiset jättämään kotinsa ja tämän siirtymisen seurauksiin ja pakolaisten olojen järjestelyyn. Tämä erittäin asiapitoinen katsaus julkaistaan myöhemmin lehdessämme.

Jatkuu siv. 14

Mölndalin kesäjuhla

ISK:n kesäjuhlat pidettiin Mölndalissa, aivan Göteborgin tuntumassa olevassa pienessä kaupungissa, joka on inkeriläisten toiminnan keskuspaikkoja. Juhlien järjestäjinä toimi Mölndals Sportklubb, ruotsalaisesta nimestään huolimatta täysin suomalainen ja inkeriläinen urheiluseura, sekä Rådan seurakuntaryhmä, johon Göteborgin seudun suomalaisseurakunnat kuuluvat. Juhlien avajaistilaisuuden Mölndalin Fässbergsskolan salissa 20. 6. 69 klo 19.30 aloittikin Mölnlycken kuoro, kirkkokuoro, joka toimii täysin inkeriläisin voimin. Kuoro lauloi juhtajansa Kaisu Leitzingerin johdolla Soi kiitokseksi luojan. Tervehdyssanat lausui Viktor Mustonen, joka myös toimi juhlien kuuluttajana. Hän totesi, että Ruotsissa kokoonnuttiin nyt kesäjuhlille 22. kertaa ja että myös nuoret ovat aktiivisesti mukana toiminnassa. Toiminta oli joitakin vuosia sitten hiljaisempaa, sen elvyttämiseen on viime aikoina myös Suomesta käsin saatu virikkeitä. ISK:n puolesta puhui ISK:n puheenjohtaja Oskari Himiläinen, joka kertoi liiton toiminnasta, Pohjois-Ruotsiin suunnitteilla olevasta muistolaatasta sekä muistelmajulkaisujen toimitustyöstä. Jönköpingin inkeriläisten puolesta puhui insinööri Saklantti, joka kertoi Jönköpingissä olevan 80 inkeriläistä, joista kerhossa toimii 12 ja seurakunnassa 22. Inkeriläisten olojen ja elintason vakiintuessa sosiaalinen turvallisuus on korvannut aloitteisuuden ja toisiinsa turvautumisen, siitä johtuu toiminnan suhteellinen hiljaisuus. Ins. Saklantti toi terveiset myös Kosemkinasta. Lopuksi hän loi katsauksen inkeriläisten aikaansaannoksiin Ruotsissa ja totesi toiminnan esteenä olevan myös rahapulan, tulolähteenähän ovat ainoastaan keräyksin saadut varat. Tervehdysten jälkeen kuultiin herra ja rouva Villgrenin laulavan William Thompsonin hengellisiä sävelmiä. Tämän jälkeen rovasti Matti Vironmäki toi tervehdyksen Suomesta. Hän kertoi parhaillaan meneillään olevista 50-vuotisjuhlien valmisteluista. Lopuksi hän muistutti suurimman Inkerin pojan Martti Rautasen tunnuslauseesta: Pää pystyyn!, joka tarkoittaa sekä rohkaisua toimintaan että Taivaalliseen Isään kohdistuvaa katsetta. Suomesta toi myös terveiset Väinö Kekki eli Väinö Pietaar, jolla oli iloisia uutisia kerrottavana varsinkin Inkerin historiasta. Historian tiedetään valmistuvan jo ensi jouluksi. Adolf Varkin säestämän yhteislaulun jälkeen inkeriläisten kunnioitettu ruotsalainen ystävä kapteeni Uno Hammarström puhui suomeksi muistellen puheessaan ensimmäisten inkeriläisten Ruotsiin tuloa 25 vuotta sitten. Kapteeni Hammarström katsoi, että inkeriläisillä on oma tärkeä tehtävänsä Ruotsissa, jossa he muistuttavat niistä seikoista ja olosuhteista, joista pitkiä rauhan vuosia viettäneessä Ruotsissa ei ole kokemusta.

Tervehdykset jatkuivat herra ja rouva Villgrenin laulettua taas William Thompsonin sävellyksen. Ylioppilas Timo Puustinen Turun yliopistosta, joka on aktiivisesti kiinnostunut inkeriläisen kansanperinteen tallentamisesta, kertoi yliopistonsa kansanrunoustieteen laitoksen keräelmistä, joissa on jo 200 tuntia ääninauhaa inkeriläistä perinnettä. Työ jatkuu ja sitä tekemässä Timo Puustinen parhaillaan oli Ruotsissa. Armas Paakkosen kerrottua tärkeitä asioita juhlien järjestelyistä Mölnlycken kuoro lauloi jälleen, ja avajistilaisuus päättyi pastori Castrénin iltarukoukseen ja yhdessä laulettuun virteen.

21. 6. juhlapäivän aloitti juhlajumalanpalvelus Mölndalin korkealla kukkulalla sijaitsevassa lehtevien puiden ympäröimässä kirkossa, jossa saarnan piti rovasti Aatami Kuortti Suomesta ja liturgeina toimivat pastori Lassila ja Brummer Göteborgista. Rovasti Kuortin voimakas saarna ja Mölnlycken kuoron harvinaisen kauniisti ja hartaasti soivat laulut tekivät jumalanpalveluksesta mieliinpainuvan.

Keskipäivällä alkoivat urheilukisat Kvarnbyvallenin urheilukentällä. Edellisenä päivänä niin kaunis ja helteinen sää oli muuttunut sateiseksi, mutta kisoja oli siitä huolimatta seuraamassa arviolta 660 henkeä. Kilpailujen tulokset julkaistaan toisaalla lehdessämme. — Ennen urheiluohjelmaa pidettiin kentällä Ruotsin juhlilla perinteelliseksi tullut kenttähartaus, jossa pastori Rantanen Boråsista puhui. Urheiluohjelman jälkeen kiiruhdettiin Fässbergsskolanille juhlaseuroihin, joissa puhuivat pastori Castrén, Lassila ja Brummer sekä rovastit Kuortti ja Vironmäki. Seuroissa laulettiin yhdessä useita virsiä.

Illalla alkoi kansallinen ilta eli juhlien pääjuhla Fässbergsskolan salissa. Juhlan aloitti taas Mölnlycken mainioksi osoittautunut kuoro johtajanaan Kaisu Leitzinger ja säestäjänään ja avustajanaan Adolf Varkki. Kuoron laulama kalevalainen sävelmä aloitti juhlan. Tervehdyssanat esitti Viktor Mustonen ja kuoro lauloi Runebergin Joutsenen. Sen jälkeen Väinö Pietaar Kekki puhui Inkerin heimo historian merkkivuodesta 1969, jolloin vietetään inkeriläisten Suomessa alkaneen toiminnan 50-vuotisjuhlaa ja jolloin Inkerin historia on saatu kirjoitetuksi. Väinö Kekki otti esiin myös kielikysymyksen ja muistutti siitä, miten suomen kieli säilyi Inkerissä, vaikka lapset pantiin venäläisiin kouluihin. Ruotsissakin voitaisiin perustaa nuorten kesken pieniä kerhoja, joissa pidettäisiin yllä suomen kielen harrastusta. Väinö Kekki muistutti myös siitä, miten urheilu sekä laulu olivat myös Inkerissä tärkeitä yhteisiä harrastuksia. Puheen jälkeen Väinö Pietari sai ottaa vastaan 25-vuotiaan Mölndals

Sportklubbin viirin Inkeri-kotia varten talletettavaksi.

Lauri Laajalehdon soitettua hanurilla suomalaisia ja israelilaisia kansansävelmiä Pekka Mustonen esitti hauskoja murrepakinoita ja laulelmia, joita Lauri Laajalehto säesti. Tämän jälkeen Juho Nikros Svaneholmista puhui erityisesti nuorisolle perinteiden säilyttämisen sekä tarmokkaan opillisen ja sivistyksellisen eteenpäinpyrkimisen merkityksestä. Puheen jälkeen kuultiin rouva Laajalehdon laulamana mm. kansansävelmä Tula tuulan tuli tuli tei ja sen jälkeen Maria Parrin esittämänä Inkerissä laulettuja tuttuja kehtolauluja sekä sävelmä Laulava neito.

Väliajan jälkeen Mölnlycken kuoro lauloi suomalaisen kansansävelmän, Lauri Laajalehto soitti hanuria ja Armas Paakkonen piti Ruotsissa jo perinteelliseksi muodostuneen tietokilpailun, jossa osallistujien jonolle esitettiin Inkeri-aiheisia kysymyksiä. Kilvan voitti Sulo Korpelainen. Lopuksi saatiin kuulla vielä Mölnlycken kuoron laulua ja päätökseksi laulettiin Nouse Inkeri.

Ruotsin ISK:n lämminhenkiset, sateen häirinnästä huolimatta kaikin puolin onnistuneet kesäjuhlat olivat päättyneet. Juhlien aikana myytiin juhlapaikalla ahkerasti inkeriläisaiheista kirjallisuutta sekä äänilevyjä, ja virvokkeiden myynnistä huolehtivat reippaat koulutytöt. Juhlaperinteen jatkuminen Ruotsissa näyttää turvatulta. Juhliin oli myös saapunut taas bussillinen Suomen inkeriläisiä, jotka jäivät odottamaan Ruotsin inkeriläisten vierailua Helsingissä.

Mölndalin kesäjuhlien urheilutulokset

100 m: 1. Matti Heinisuo 11.3 2. Esko Ilo 11.5 3. Jaakko Risto 12.4

400 m: 1. Esko Ilo 54.6 2. Jaakko Risto 55.4 3. Kristian Sippola 56.9

1500 m: 1. Erkki Kähärä 4.26,1 2. Kristian Sippola 4.26,9 3. Jarmo Järvenpää 4.37,0

Korkeus: 1. Jorma Ruonala 155 2. Esko Vähäkuopus 150 3. Jaakko Risto 150

Pituus: 1. Matti Heinisuo 590 2. Lasse Rintala 547 3. Jarmo Järvenpää 529

Keihäs: 1. Esko Vähäkuopus 49.49 2. Olavi Helttunen 46.30 3. Lasse Rintala 36.88

Kuula: 1. Olavi Helttunen 13.14 2. Esko Vähäkuopus 13.08 3. Lasse Rintala 10.22

Ikämiesten 100 m: 1. Jorma Ruonala 12.5 2. Alex. Ruotsalainen 12.6 3. Eino Paakkonen 13.8

Pojat alle 12 v. 60 m: 1. Tommy Nikkinen 9.2 2. Jan Kuokkanen 9.6 3. Peter Ruotsalainen 10.4 4. Tomas Linkruus 11.0 Harry Jäppinen 11.0 Jarmo Petri 11.0

Pojat 12—16 v. 60 m: 1. Pekka Paakkonen 8.9 2. Paul Nikkinen 9.3 3. Miika Castrén 9.5 4. Kari Hippeläinen 9.6

Tyttöjen 60 m: 1. Maire Kuokkanen 9.6 2. Maila Kuokkanen 9.7 3. Laila Mustonen 11.4

Jalkapallo: Mölndals Sportklubb—Boråsin Suomi-Seura 7—6

Äidin muisto

Äitini Anna Tervo os. Björklund syntynyt 8. 9. 1894 Inkerissä, kuoli 5. 4. 1969 Ruotsissa. Äitini elämän taival oli hyvin monivaiheinen, siihen sisältyi paljon ja monenlaista. Äitini lapsuus- ja nuoruusvuodet ulottuivat vielä "tsaari-Venäjän" aikaan. Isänsä Johannes Björklund oli tsaarin metsästysmailla riistan vartijana ja joutui virkansa vuoksi kosketuksiin silloisen Venäjähovin väen, jopa itse tsaarinkin kanssa, varsinkin metsästyskausina.

Äitini usein kertoi, että hänkin nuorena tyttönä sai isänsä mukana samoilla pitkin korpia ja metsästysaikoina nähdä korkeita herroja, jopa itse keisariakin hyvinkin läheltä.

Solmittuaan jo melko nuorena avioliiton Aatami Tervon kanssa, hän joutui keskikokoisen talonpoikaistalon miniaksi, jossa elämäntavat olivat heman toisenlaiset kuin syntymäkodissa. Mutta viiden onnellisen avioliittovuoden jälkeen hän sai saatella puolisonsa Skuoritsan kirkkomaalle ja jäädä leskeksi ja vajaan kahden vuoden ikäinen poikansa orvoksi isästään.

Isäni kuoltua äitini sai harteilleen talon emännyyden kuin myös isännyydenkin. Ja siihen tehtäväänsä hän paneutuikin kaikella tarmollaan. Hän teki paljon työtä, miestenkin töitä hän teki niin paljon kuin suinkin itse, käyttäen palkkatyövoimaa vain äärimmäisissä tapauksissa. Siihen aikaan maalaistalon kunnossapito vaati paljon työtä haltijaltaan ja käytännöllistä kykyä hoitaa taloutta. Ja äidilläni olivat nämä molemmat ominaisuudet. Se kävi ilmi siitä, että niiden vuosien aikana jolloin hän isännöi taloa, siihen tehtiin monia ajan vaatimia uudistuksia.

Työhön ja toimintaan talon puolesta oli häntä kannustamassa — kuten hän itse sanoi — poika, jolle hän tahtoi jättää mahdollisimmat hyvät elämän edellytykset ajallisestikin. Mutta näistä puuhailuista teki lopun "sosia-

lismi" joka nyt hallitsi venäjän valtakunta. Äitini sai luopua talostaan ja jättää kaiken valtiolle ja itse lähteä karkoitattuna pois.

Muistan päivän kolmekymmentäluvun alkupuoliskolta, jolloin äitini kutsusta tulin kotiin kaupungista jonne äskettäin olin hakeutunut. Ovesta sisään astuttuani havaitsin kotimme niin tyhjennetyksi, ettei äidilläni ollut edes pövtääkään johon hän olisi kattanut ruuan. Eikä hän sitäpaitsi sellaista tarvinnutkaan, koska kahdenkymmenen neljän tunnin sisällä hänen itsensäkin oli oltava sadan ja yhden kilometrin päässä paikkakunnalta.

Tuona viimeisenä hetkenä kodissa, josta pian tulisivat jäämään vain monet herkät ja pyhät hetket muistoksi, äitini puheli tähän tapaan:

" Rakas poikani, näin meille on käynyt niinkuin ympärilläsi näet. Meiltä on kaikki riistetty ja yhteiskunnan vihollisena minun on lähdettävä näiltä seuduilta. Nyt meidän tiemme erkanevat ja kuinka kauaksi, sitä emme tiedä. Mutta yksi tietää, se on meidän taivaallinen Isämme. Ja vaikka hän nyt näyttää meitä kurittavan, niin hän sittenkin rakastaa meitä, tällaisina hetkinäkin, sen hän vakuuttaa sanassaan. Kaikkein eniten minua ahdistaa kun sinä joudut maailmalle, jossa kodin tuki ja turva eivät voi olla sinua tukemassa niinkuin tähän asti. Sinä olet kovin nuori ja kokematon ja sentähden olet altis monille vaaroille, jotka alati houkuttelevat ja uhkaavat nuorta ihmistä. Minä olen avuton tällä kertaa tekemään mitään muuta kuin jättämään sinut taivaallisen Isämme armohoitoon. Tulen alati rukoilemaan puolestasi, että Herra Jeesus joka on sinutkin lunastanut Pyhällä ja kalliilla verellänsä, varjelisi sinua sortumasta syntiin. Muista poikani, jos eksyt synnin teille ja siitä menetät tunnon rauhan, etkä voi nauttia synnistä: ne ovat silloin äitisi rukoukset jotka tulevat tuntoasi soimaamaan."

Ennenkuin sinä iltana suljimme kotimme oven viimeisen kerran, polvistuimme rukoukseen jossa äitini vuodatti sydämensä hädän armonistuimen eteen, ei vain omasta puolestaan, vaan ennenkaikkea minun puolestani.

Äitini oli kokenut jo hyvin nuorena syvän synnin tunnon. Lain sanan kautta Jumala puhutteli häntä niin voimakkaasti, että hän tunsi itsensä maailman kaikkein kurjimmaksi. Hän ei nähnyt Jumalan isällisiä kasvoja, jotka Kristuksen lunastusveren tähden ovat rakastavan Isän kasvot. Hänelle ne olivat vaativan ja ankaran tuomarin kasvot, jotka joka askeleella tuomitsivat hänet helvettiin. Eikä hän voinut muuta kuin vaikeroita syntiensä painon alla. Ei omaiset eikä ystävät kyenneet lohduttamaan häntä. Mutta sitten eräänä päivänä oli tullut naapurin emäntä äitäni tervehtimään ja tuonut mukanaan kirjan ja sanonut: "Kuulin tilastasi ja pääti ntulla sinua tervehtimään ja tätä kirjaa tuomaan, jonka ostin silloin sieltä Pietarin "Konnekvardeiskoon" rukoushuoneelta, eräältä Suomesta käyneeltä kolpötööriltä. Luepas tämä kirja, niin sinulle varmasti kirkastuu Jumalan armo ja sinä lakkaat sovittamasta Jumalaa omilla töilläsi, kun tulet huomaamaan Jumalan jo sovitetuksi Isäksi Kristuksessa".

Kun äitini oli lukenut Hedbergin "Uskonoppi autuuteen" kirjan, hänelle oli käynyt niinkuin hän itse kertoi: aivan kuin suomukset olisivat pudonneet silmiltäni. Pyhä Henki tuon kirjan kautta valaisi hänet uskomaan niitä sanamattomia autuuden ja armon aarteita, jotka ovat Kristuksen lunastustyön hedelmänä meille lahjoitetut. Tämä oli hänen sielunsa kokonaan täyttänyt niin, että hän täydestä sydämestä ylisti Jumalan armo töitä Kristuksessa. Vaikka monet maalliset asiat menivätkin sekaisin viime vuosien aikana, niin tämä yksi pysyi kirkkaana loppun asti, se että "Meillä on lunastus hänen verensä kautta, rikkomusten anteeksi saaminen hänen armonsa rikkauden mukaan." Ja sama Jumalan armon ylistys ilmenee myös hänen päiväkirjaansa merkitsemästä värsystä:

"Jeesuksen uhriveri Jo taivaan aukaisi. Se punainen on meri Mi synnit hautasi. Kasteessa puhdistettu mä tässä veressä, Uudesti synnytetty Kolm "yhteydessä." Tämän uskossa omistamansa rikkauden hän jätti myös minunkin rikkaudekseni, niin että minä voin sanoa: Äitini jättämä perintö on äärettömän kallis.

Antti Tervo, Mölndal.

Örebron kuulumisia

Kun lukee Inkeriläisten seurakuntasäätiön julkaisemaa Ruotsin Viestiä, jossa on jopa sivumäärin kuolinilmoituksia, niin lukija voi saada väärän käsityksen ja luulee inkeriläisten kuuluvan kuolevaan heimoon. Inkeriläisten Viestin kammottava otsikko: "rivit harvenevat" on onneksi jätetty pois. Väinö Pietaar "ärähti" Eskilstunan kesäjuhlilla oikeasta asiasta ja kehoitti kirjoittamaan enemmän myöskin elämästämme.

On totta, että kuolinilmoitukset tihenevät. Ne olivat alkuvuosina harvinaisia.

Muistamme kuinka sodan aikaiset ja jälkeiset vuodetkin koettelivat meitä. Surumme oli syvä, kun nähtiin pääosan heimostamme joutuneen sotien kammottavaan kurimukseen ja tuhon omaksi.

Pahaa välttääkseen pieni osa heimolaisiamme, etupäässä nuorta väkeä siirtyi Ruotsiin. Kaikessa avuttomuudessaan tämä pieni ryhmä uhmasi kuitenkin lopullista tuhoamme. Pidettiin pitoja ja vietettiin häitä, niinkuin ennenvanhaan Inkerissä. Koko paikkakunnan heimo-

Kuulumisia Gävlestä

Gävlen Inkerin suomalainen kerho on kokouksessaan valinnut uuden puheenjohtajan ja monia uusia jäseniä kerhon eri tehtäviin.

Kerho järjesti 26. 4. 69 tavanmukaisen kevätjuhlan Hemgårdenissa. Tilaisuudessa oli runsaasti yleisöä ja Inkeriläisten Viestin uusia tilauksia tuli paljon.

M. S.

---

väki oli silloin koossa. Häät muodostuivatkin oikeiksi heimojuhliksi. Tosin vanhat hää- ja itkuvirret saivat väistyä, mutta pidoissa laulettiin "Nouse Inkeri" ja tuo kohotti mielialan korkealle.

Nyt tämä sodan jälkeinen nuoriso on varttunut miehuusikään. Kun katsomme ympärillemme niin huomaamme elämän sykkivän voimakkaasti näissä muuttuneissa olosuhteissa.

Tänne 700-vuotta vanhaan Örebron kaupunkiin on rakennettu inkeriläisten kyläkunta. Noin parikymmentä uudenaikaista omakotitaloa on rakennettu tai ostettu. Joukostamme löydät kaiken alan ammattimiehiä, joka kolmannessa kodissa on päästy valkolakkiin asti. Vähintäin puolisenkymmentä jälkeläistämme Örebrosta jatkaa opintojaan Ruotsin korkeakouluissa. Ei kait muutkaan kyläkunnat ole jääneet jälkeen, sillä kaikilla meillä on samat mahdollisuudet.

Meidän örebrolaisten toivomus onkin, että muutkin paikkakunnat väläyttäisivät näitä valopuolia tämän lehden palstoilla. Miten on Borås, Vesterås, Molndal, Mölnycke, Gävle, Eskilstuna ja monet monet muut paikkakunnat. Kirjoittakaa jottei Väinö Pietarin "äräys" menisi hukkaan. Todistakaamme kirjoituksin, ettät tämä heimomme osa elää jo nyt vankkaa inkeriläisyyttä jälkeläistemmekin keskuudessa.

Samalla heittäisin keskustelun aiheeksi erään hyvinkin arkaluontoisen kysymyksen. Eikö mitenkään voi estää Inkerin suomalaisten Keskusliiton ja saman heimon seurakuntasäätiön loitontumista toisistaan? Onko ero sovittamaton! Uskon, että näitten järjestöjen johtomiesten keskeinen reilu ja särmätön neuvottelu voi johtaa siunattuun tulokseen. Tätä toivotaan Boråsin ulkopuolella ja varsinkin Örebrossa.

Tämä ehdotukseni on vilpitön. On jo korkea aika "iskeä sormet sormien lomahan" ja kulkea kauniisti saman lipun alla. Tämä on todella harras toivomuksemme. Kuka ottaa alotteen?

Örebrossa 7. 4. 69

A. H.

Jatkoa siv. 5

nousseeseen Vapahtajaansa, eikä tässä kyllin: se elää Kristuksen ylösnousemuksen voimassa. Tämän Jumalan sana sanoo moneen kertaan ja monin tavoin. Filippiläiskirjeen kolmannessa luvussa apostoli puhuu "Kristuksen ylösnousemisen voimasta" sillä tavoin, että yhteydestä ymmärtää Kristuksen ylösnousemisen voiman tekevän hänelle mahdolliseksi kristittynä elämisen ja kristittynä kuolemisen. Roomalaiskirjeen kuudennessa luvussa hän puhuu Kristuksen ylösnousemuksesta syynä siihen, että voimme vaeltaa "uudessa elämässä". Luukkaan 20:36 meidän Vapahtajamme itse puhuu "Jumalan lapsista" "ylösnousemuksen lapsina". Voitaisiin esittää monta muutakin esimerkkiä, jotka osoittavat, että Kristuksen ylösnousemus on Raamatun mukaan kaiken kristityn elämän varsinainen voima.

Kuulin äskettäin erään sveitsiläisen selostavan Afrikkaan tekemäänsä matkaa. Hän oli ollut siellä mukana nuorison raamattuleirillä, ja merkillistä asiassa oli se, että sellaisiakin nuoria, jotka kieltäytyivät seuraamasta vanhempiaan kirkkoon ja sanoivat jumalanpalvelusta ikäväksi, kertyi satamäärin tällaiselle leirille. Sääntöjen mukaan piti hiljaisuuden vallita kello kymmeneltä, mutta se oli mahdotonta, sillä nuoret lauloivat kauniine äänineen ja kielisoittimillaan säestäen lauluja Jeesuksen kunniaksi, ja hiljaista tuli vasta kello kahden maissa yöllä. Kun sitten jotkut nuoret alkoivat taasen laulaa kello viideltä aamulla — oli sunnuntai-aamu — kehotti joku johtajista heitä toki ottamaan huomioon muut toverinsa, joiden täytyi saada nukkua kyllikseen. Ihmeissään vastasivat nuoret: "Mutta onhan sunnuntai, Kristuksen ylösnousemisen päivä. Täytyyhän meidän kai saada laulaa julki ilomme siitä, että Kristus on noussut kuolleista."

Ja tämähän on meidän ilomme, joka ylittää pitkälti kaiken ilon maan päällä. Ja näin on laita siitä huolimatta, että me vasta seisomme tämän salaisuuden kynnyksellä, kuten Johannes kerran seisoi haudan kynnyksellä Joosef Arimatialaisen yrttitarhassa.

JAAKKO SAVOLAINEN

70-vuotias

Jaakko Savolainen syntyi Rääpyvällä 22. 7. 1899 maanviljelijän poikana. Käytyään keskikoulun hän toimi kotitilallaan, kunnes 1919 siirtyi Suomeen. Hän osallistui sekä Länsi-Inkerin että Pohjois-Inkerin vapaajoukkojen taisteluihin ja sodasta vapauduttuaan hän palveli renkinä kolmisen vuotta ministeri Johannes Virolaisen vanhempien maatilalla. Sitten tie vei Turun kautta Helsinkiin jossa hän on jo yli 20 vuotta toiminut Helsingin seurakuntien hautausmaatoimistossa.

Hän osallistui molempiin sotiimme ja on arvoltaan sotilasvirkailija.

Ikä ei paina tätä kunnon veteraania ja hyvää heimonsa poikaa. Inkeriläisten Viesti yhtyy jälkikäteen niihin runsaihin onnitteluihin, joita sateli hänelle merkkipäivänään. Parhaat onnittelumme.

Etsitään

Anna Puskolainen syntyisin: Leningratskoj oblast, Nisinskij rajon, Voiskolovskij selskij sovet.

Sisar tiedustelee. Mahdolliset vastaukset tämän lehden toimitukseen.

Jatkoa siv. 9

Juhlan loppusanat lausui Väinö Kekki, joka kiitti ohjelmansuorittajia, suurenmoisesti uurastaneita emäntiä, kaikkia juhlavieraita ja erityisesti piispa Sven Danellia, joka harvinaisen sydämellisellä tavalla oli osallistunut juhlaan.

Lopuksi suoritettiin vielä arvonta. Juhlan päätökseksi laulettiin yhdessä Nouse Inkeri ja Maamme.

Tähän pääjuhlaan päättyivät kolmipäiväiset 50-vuotisjuhlat Helsingissä. Ystävien hyvästely ja juhlilta saatujen vaikutteiden seulonta jatkui vielä pitkään juhlapaikalla. Näihin kolmeen päivään palattaneen muistoissa, puheissa ja kirjoituksissa vielä monesti.

Tilintarkastus

Inkerin Suomalaisten Keskusliiton tilikertomus vuodelta 1969.

Tulot:

Jäännös edelliseltä vuodelta	3.920:06
Pankkikorkoja	172:79
Jäsenmaksuja jäsenjärjestöiltä	457:—
Tuloja kesäjuhlasta	1.190:44
Osapalkkio kirjojen myynnistä	467:51
Yhteensä tuloja	6.207:80

Menot:

Palkkioita toimihenkilöille	300:—
Matkakustannuksia	291:—
Toimisto, posti, puhelin	363:67
Edustusmatkoihin	260:—
Kulttuurirahastosta jäsenjärjestöille ..	555:—
Merkkipäivälahjoja	16:90
Seppeleitä muistotilaisuuksissa, y.m.	108:—
Yhteensä menoja	1.894:57
Siirto vuodelle 1969	4.313:23
kr.	6.207:80

Västerås 5. 3. 1969

Tilintarkastajat:

Ella Björn Henrik Toikka

Kassanhoitaja:

Erkki Kuortti

Tilintarkastuskertomus

Allekirjoittaneet, ISK:n v. 1968 vuosikokouksessa valitut tilintarkastajat, ovat tarkastaneet ISK:n rahaston.

Tulo- ja menoerät ovat vedetty kassakirjoihin asianomaisessa järjestyksessä. Rahastojen hoito on luottamuksellisesti ja huolellisesti suoritettu.

Ehdotamme, että tilinpäätös vuodelta 1968 vahvistetaan ja johtokunnalle myönnetään tili- ja vastuuvapaus kuluneelta toimintavuodelta.

Västeråsissa 5. 3. 1969

Ella Björn Henrik Toikka

Tampereen paikallisosasto

Tämän vuoden loppupuolella ovat tilaisuutemme seuraavasti: kuukausitilaisuudet ovat 12.10., 9.11. ja 7.12. alkaen aina klo 14 Kalevan kirkon huoneistossa. Kesäjuhlamme lienevät antaneet uutta vireyttä toimintaamme. Olihan Tampereelta runsaasti osanottajia ja juhlat olivat erittäin antoisia. Toivomme runsasta osanottoa jokaiseen tilaisuuteen.

Johtokunta

Tärkeää **Lue tämä** **Tärkeää**

Vihdoin ja viimein alkaa tulla näkyvää jälkeä.
Toinen suurtöistämme näkee päivänvalon sopivasti juuri ennen joulua.

INKERIN HISTORIA valmistuu jouluksi

Ennakkotilauksia otetaan vastaan seuraavasti: **Ruotsissa pääasiamiehemme opettaja Armas Paakkonen, Tingsg. 4 B Borås. Suomessa asiamiehemme teol.yo. Hannu Vironmäki Korkeavuorenk. 10 A Helsinki 12 tai suoraan Inkeriläisten Sivistyssäätiö os. Huopalahdent. 10 A 20 Helsinki 33.**

Arvokkaan työn ovat suorittancet tohtori Sulo Haltsosen johdolla 8 pätevää historioitsijaa: professorit Aimo Halila, Erkki Kuujo ja V. Ruoppila, tohtorit K. Kulha ja Leo Yllö, agronomi A. Lohi sekä maisterit P. Melkko ja A. Siiriäinen. Teos tulee olemaan 500-sivuinen ja siinä tulee olemaaan n. 100 kuvaa ja n. 10 karttaa. Kirjoitustapa on kansanomainen.

Tämä tähän asti ja nyt alkaa Sinun vuorosi. Sinua kutsutaan heimotyöhön.

Tilaa teos heti ja tulet sen saamaan postiennakkona hyvissä ajoin ennen joulua hintaan 28.50 ynnä postikulut.

Tämä ei vielä riitä. Sinulle tarjoutuu nyt mahdollisuus tehdä voimakasta työtä heimosi hyväksi. **Tehdä heimosi tunnetuksi.**

Olet varmasti monesti joutunut harkitsemaan mitä jouluksi ystäville. Nyt ei tarvitse harkita. Anna rahallisesti halpa, mutta arvokas lahja. Anna Inkerin historia jokaiselle kenelle lahjan tarvitset. **Tilaa sen mukaan useampi teos.** Tähänastinen ennätys on 10 kpl. teosta samalle henkilölle.

Älä viivyttele. Lähetä tilauksesi heti.

Olkoon Inkerin historia jokaisen inkeriläisen, jokaisen inkeriläisen jälkeläisen ja jokaisen inkeriläisen ystävän kodissa Raamatun jälkeen kallein teos.

Kustantaja

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ

Painoyhtymä Oy – 1969

inkeriläisten viesti

numero 9 syyskuu 1969

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Korkeavuorenkatu 10 A 18 Helsinki 12. Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285. Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 391 Kettutie 4 B Helsinki 80.
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, Helsinki 10. Postisiirto n:o 30 636.
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636.
TILAUKSET:	Huopalahdentie 10. A. 20, Helsinki 33, puh. 487 619.
ILMOITUKSET:	Hannu Vironmäki Korkeavuorenk. 10 A H:ki 12. Puh. 631 285
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk, sekä koti- että ulkomaille.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— 1/2 » » 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— 1/4 » » 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Borås, Tingsgatan 4 B. Puh. 033/101 850. Postisiirto n:o 626047
	Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
	Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Helsingin kesäjuhlien aikana oli inkeriläisillä tilaisuus 'puahkuroija' yhdessä runsaan ohjelman välillä. Eräänä iltana kokoonnuttiin kahvikupin ääreen seurakunnittain. Tähän kuvaan ryhmittyneet ovat kotoisin Miikkulaisista.

Valok. Pentti Seppänen

Unelma ihmisestä

Kun hiekka tiimalasissa on valunut tuhansia ja
taas tuhansia kertoja
kun aurinko on kiertänyt rataansa
kun ihmiset ovat tyydyttäneet kaipuunsa avaruuden
tuolle puolen
löytämättä sieltä etsimäänsä, sillä mitä sanookaan
buddalainen mietiskelylaulu:
— tietämättä, miten lähellä on totuus,
ihmiset etsivät sitä etäältä . . .
He ovat kuten se,
joka seisoo vedessä ja valittaa janoaan
silloin kertovat lastenlastenlapset:
— Rakkaat esivanhemmat, elämme aikaa,
jolloin ihminen on vapaa henkisesti, poliittisesti
ja uskonnollisesti niin idässä, etelässä, pohjassa
kuin lännessäkin.
Olemme vapautuneet pelosta ja kateudesta,
ei ole enää rikasta ei köyhää,
kaikille on tarpeeksi ruokaa,
ei ole mustaa ei valkoista,
ei kommunistia, ei kapitalistia,
ei tohtoria ei kerjäläistä,
on vain ihmisiä viisaudessa ja nöyryydessä.
Jokainen saa kehittää itseään vapaasti,
häntä kuunnellaan, hänellä on työtä.
Sotako . . . se oli sitä kun ihmiset tappoivat toisiaan
Nyt me kunnioitamme toisiamme ja toistemme elämää,
autamme ja holhoamme.
Meille on kaikille tilaa, erilaisuudellakin.
Maapallo on yhteinen kotimme ja lähellämme
on totuuden, tiedon, hyvyyden ja kauneuden meri.

Helmi Kivivuori

Inkeriläiset seurakunnan runko

Mölndalin juhlilla oli miellyttävä ja lämmin perhetunnelma. Juhlatilaisuuksien välillä ja osaksi niiden aikanakin oli kuitenkin pakko pujahtaa kauemmaksi juhlapaikalta saadakseen kosketusta myös inkeriläiskoteihin. Ensi kertaa minulla olikin tilaisuus vierailla Ruotsin inkeriläisten luona. Pekka ja Olga Miinan mukana pääsin heidän Göteborgissa sijaitsevaan kotiinsa, joka on rivitalossa aivan Gamla Staden-kaupunginosassa. Asuminen rivitalon tilavassa huoneistossa on kotoista: koti on säilyttänyt paljon inkeriläisiä perinteitä: rouva Miinan piirakat ja muut kansalliset ruoat maistuvat mainioilta ja sähköhellan kupeessa oli vielä inkeriläisille tuttu tsukuna, erikoisenmuotoinen rautapata, jossa monet puurot on haudutettu niin aikoinaan Inkerissä kuin nyt ilmeisesti Ruotsissakin.

Inkeriläis-suomalainen seurakunnallinen toiminta on Ruotsissa vilkasta. Seurakunnissa inkeriläiset ovat selvästi toimivana enemmistönä. Esimerkiksi Göteborgin suomalaisen seurakunnan vieraina olevat Suomen kirkon lähettämät aktiopojat ja -tytöt olivat sanoneet inkeriläisten olevan suomalaisen seurakunnan runkona, kertoo rouva Miina. Jumalanpalvelukset pidetään osittain Suomi-kodissa, osittain Englantilaisessa kirkossa. Tällä hetkellä göteborgilaisilla ei ole kuoroa kuten Mölnlyckessä, sen sijaan ompeluseura toimii, sekä täysin inkeriläinen vanhusten kerho kuraattorinsa Taimi Tukiaisen johdolla. Raamattupiirikin on ollut; nyt toimii pyhäkoulu, jota myös nuoret neitoset pitävät lapsille. Enimmäkseen seurakunnallisessa toiminnassa on mukana vanhaa polvea, mutta muutamia nuoriakin on ollut joukossa. Rouva Miina tyttärineen on ehtinyt kuulua vielä Mölnlycken kuoroonkin, tuohon mainioon kirkkokuoroon, joka ilahdutti Mölndalin juhlayleisöä ja juhlajumalanpalveluksessa lauloi suorastaan enkelimäisesti, kuten joku läsnäolijoista totesi. Pekka Miina on jakanut aikaansa kolmenkin seurakunnan kesken: hän toimii Rådan seurakunnan kirkonmiehenä, on aktiivisesti mukana Göteborgin seurakunnassa ja kuuluu Göteborgin Suomi-kodin isännistöön.

Mölndalin kirkko vehreässä ympäristössään

Miinan perhe on asunut Göteborgissa 20 vuotta. Suomessa Miinat asuivat Jaalassa, Iitissä ja Nastolassa ja muuttivat sieltä Ruotsiin ensin maaseudulle, sitten Nyköpingin tekstiilitehtaalle työhön ja sieltä Göteborgiin, jossa Svensk Kullagerfabrik tarjosi pysyvän työpaikan.

Miinojen koti on pitänyt ahkerasti yhteyttä Suomeen; Viestin lisäksi tilataan suomalaisia lehtiä kuten Kotimaata, Sanaa ja Hengellistä kuukauslehteä. Monet suomalaiset ovat matkoillaan saaneet majapaikan Miinojen kodista.

Kotiseurojakin on pidetty tässä kodissa kuten muissakin inkeriläiskodeissa. Suomalaiset seurustelevat muutenkin paljon keskenään; myös ruotsalaisten naapurien taholta Miinat kertovat saaneensa kokea pelkkää ystävyyttä. Kuulalaakeritehtaalla on työssä hyvin monia kansallisuuksia edustavia ihmisiä, ja toimeen on tultu.

Rouva Miina tunnustaa kuitenkin, että joskus keväisin koti-ikävä saattaa yllättää, koti-ikävä Suomeen sekä Hietamäelle. Suomi ja Inkeri merkitsevät yhtä paljon.

Lopuksi kysyn rouva Miinalta — talon isäntä on jo kiiruhtanut juhlapaikalle urheilukilpailuja seuraamaan — mitä hän toivoo meiltä Suomen inkeriläisiltä.

— Toivon, että käytte edelleen meidän juhlillamme.

Miinat olivat itse viime vuonna mukana Turun juhlilla ja olivat nyt tulossa Helsinkiin, jossa heidät sitten taas tapasimmekin. Mukanaan he toivat suuren ruotsalaisnuken, josta tuli arpajaisten päävoitto. Kädenpuristus vielä lahden yli. Mölndal, Mölnlycke ja Göteborg ovat alkaneet soida kovin kauniilta korvissamme.

P. H.

Juhlajumalanpalvelus on loppunut ja kirkkoväki laskeutuu portaita Mölndalin kirkkomäeltä. Etualalla vasemmalta rouva Olga Miina, Ilta Pyykkönen Boråsista ja Ida Riipinen Helsingistä.

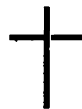

Rakas äitimme ja mummomme

SOFIA KÄRKKÄNEN

o.s. Savolainen

synt. 15. 9. 1889 Inkerissä
kuoli 29. 7. 1969 Harjavallassa

Kaipaamaan jäivät:

Lapset ja lastenlapset
siskot perheineen
sukulaiset ja tuttavat

TÄÄL ELON POLKUA KULKEA SAA
TAIVAASSA ON KOTIMAA.

Siunaus on toimitettu.
Kiitos osanotosta.

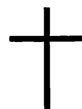

Puutarhuri

PIETARI SEPPÄNEN

synt. Inkerissä, Konnun kylässä

Kosemkinan seurakunnassa 10. 7. 1889
Nukkui ikuiseen lepoon 19. 6. 69 Karjaalla,
Meltolan sairaalassa, vaikean ja pitkällisen
sairauden murtumana.

Suremaan jäivät: vaimo, poika perheineen, tytär ja siskot perheineen Neuvostoliitossa.

Siunaus toimitettu Karjaalla Pyhän Olavin Kappelissa 2. 7. 1969

Juhannussaunakin unohtuu Ruotsin-matkalla

— Milloin kävit viimeksi juhannussaunassa? kysyin opettaja Vironsepältä, jonka tiesin jo monena juhannuksena käyneen Ruotsin kesäjuhlilla.

— Kuusi vuotta sitten. Tämä on nimittäin viides peräkkäinen juhannusmatkani Ruotsiin.

Näillä matkoilla täytyy olla oma vahva vetovoimansa, sillä juhannussaunastaan suomalainen ei hevin luovu. Eino Vironseppä on Inkerikuoron johtajana joutunut käymään juhlilla näin usein, mutta tänä vuonna hänellä ei Helsingin 50-vuotisjuhlien takia ollut kuoroa mukanaan. Silti hän vain oli matkassa. Hyvien ystävien tapaaminen oli tärkeää. Ja tärkeää se on kaikille, jotka matkaan lähtevät. Ja vaikka olisi ensikertalainen ja vaikkei tuntisi henkilökohtaisesti yhtään ketään koko Ruotsin inkeriläisten joukossa, ei tunne olevansa yksin vaan perhepiirissä. Se kai meidän juhlissamme sekä Ruotsissa että Suomessa on tunnusmerkillistä. Ja jollei ole ystäviä mennessä, on jo monta ystävää muisteltavana tulomatkalla. Tämä on miellyttävä kokemukseni kahden Ruotsin-matkan jälkeen.

Jos suomalainen pitää juhannussaunastaan, hän pitää myös aamu-, ilta- ja päiväkahvistaan. Ainoa pienoinen puute Ruotsin-matkassa olikin se, että kahvihammasta jäi joskus pakottamaan, kun Mölndalin hiljaiseen ruotsalaiseen pikkukaupunkilaisjuhannukseen ei kuulunut kahvibaarien aukiolo aamuin illoin. Mölndalilaisystäviemme kunniaksi on mainittava, että he ainakin olivat yrittäneet saada aamukahvit järjestetyksi eräänä aamuna jo kello seitsemältä. Mutta ei tämä mitään: majapaikka oli meille suomalaisille ystävällinen, lähdettiin pitkien matkojen päähän näyttämään aukiolevaa nakkikioskia (joka ei tosin sekään ollut auki), lainattiin kirkkoon menijöille huomaavaisesti pyytämättäkin sateenvarjoa ja niin edelleen. Ystävälliset olivat naapurimaan kasvot yleensäkin. Menomatkalla tietysti Väinö Pietari taas järjesti Upsalassa vakiopaikassamme ne aamukahvit ja Vesteråsissa inkeriläinen ystävämme huolehti meistä paluumatkalla.

Kotimatka on alkanut. Tässä ollaan lähdössä Upsalan retkeilymajasta Kapellskärin satamaan.

Automatka Göteborgiin oli pitkä ja helle oli rasittavakin, mutta laulut ja tarinat, joita mikrofonin välityksellä kuultiin, virkistivät kaikkia. Kuljettajamme, Koiviston poika Unto, hallitsi laulu-, puhe- ja ajotaidon yhtä erinomaisesti ja valloitti kaikkien sydämet. Eikä ole unohdettava rovastiamme eikä Väinö Pietaria eikä äidillisesti joukostaan huolehtivaa Ida Riipistä. Paluumatkalla ensi ujoudesta päästyämme kävi yksi ja toinen kertomassa siihen mikrofoniin elämänkokemuksia, kaskuja ja kansanperinnettä juhannustaioista kummitusjuttuihin, ja niin unohtuivat vaivat niiltäkin, jotka saivat istua varatuoleilla tai ahtautua takapenkkeihin. Sofseukon laulama virsi jäi erityisesti mieleen.

Upsalan retkeilymaja oli taas paluumatkan hengähdys- ja nukkumapaikka, ja kun Unto vielä suostui viemään retkeläiset ilta-ajelulle Upsalaan ja kaupunginhotelli tarjosi iltateetä niillekin, jotka eivät kantaneet suomalaisten ravitsemusliikkeiden ankarasti vaatimaa solmiota, oli tyytyväisyys entistä suurempi.

Laivamatkalla tehty pieni pikahaastattelukierros antoi matkasta pelkkiä myönteisiä lausun-

Suomen inkeriläisten nuorta polvea Mölndalin majapaikan portailla. Vas. Roger ja Dan Loviisasta, Markku ja Kirsi Helsingistä sekä Anne Hangosta. Valok. P. Huurto.

toja. Nuorimman polven edustajat Henrikssonin veljekset, Dan ja Roger, sanoivat, että ihan kaikki matkalla oli mukavaa — Danista (7 v.) kyllä Göteborgin tivoli oli kaikkein paras —, samoin Kirsi ja Anne, matkalla ystävystyneet koululaiset. Menomatkalla Anne ja Dan olivat saaneet laskea kukkakimpun Örebron muistomerkille, jolla käynti jäi varmasti kaikkien mieleen. Onhan elämys nähdä tänä Jussi Sunin suunnittelema kaunis ja mehiläiskekosymbolii-kassaan vaikuttava muistomerkki laattaan piirrettyine Inkerin kirkkoineen tuossa vihreiden nurmikenttien keskellä Almbyn valkeaseinäisen kirkon lähettyvillä. Yrjö Kälviäinen Vuoleelta oli ensimmäisen kerran Ruotsin juhlilla ja viihtyi hyvin, ja kannakselaissyntyinen rouva Kälviäinen ilahdutti matkalaisia kertomalla monia hauskoja tarinoita. Mumminsa kanssa matkustava Markku Järvinen oli jo toista kertaa matkalla ja hänen serkkunsa Kirsi ensimmäistä. Eino Kärkkäinen Järvisaarelta oli toista kertaa mukana ja tapasi sukulaisiaan juhlilla. Kotkalaiset veljekset, oikeastaan alkuaan Kosemkinan pojat Urho ja Robert Lukka olivat tavanneet ystäviä 36 vuoden takaa. Heistä koko matka oli hauska, mutta erityisen tärkeää oli yhdessäolo ja ystävien tapaaminen.

Unohtakaa siis juhannussauna ja lähtekää ensi vuonna mukaan. Västerås ei ole kaukana.

Antintytär

Lisäjuttua Skuoritsan kuvista

Maisteri Helli Suomisen lehtemme viime merossa julkaisemat Skuoritsan kirkkoherran Virkasen perhealbumista peräisin olevat kolme ryhmäkuvaa ovat mainion elävä muisto Inkerin kelpo isännistä aina v:lta 1881 asti. Heistä huokuu valistunut henki, rauhallinen kutsumuksen varmuus ja herttainen koruttomuus. Ja tuo miesten juhlava parta! Totta kai sen varjossa perhe ja kyläkunta tunsivat olonsa turvalliseksi! Lainataanpa vähän kansanrunoa:

Parta ei pahoille kasva,
turpajouhet joutaville.

Puhun nyt vähän kolmannesta kuvasta, jossa miehiä on peräti 27. Helli-kälyni näytettyä sen minulle tunsin siitä heti 13 miestä, joista yksi jäi tapaturmaisesti pois hänen luettelostaan. Se on alimmassa rivissa op. Liinaharjan ja peukkua pitävän op. Tikan välissä istuva opettaja J. Kuuttanen. Mahdollisten erheiden välttämiseksi mainittakoon, että kyläni käsittelee kahta ylintä riviä, seisovia, yhtenä rivinä. Siinä isäni vieressä oik., välskäri Ryzakin edessä seisova erittäin tukeva mies J. Rokka ei ollut opettaja, vaan kauppias ja talollinen. Jälkeenpäin tunsin alimmasta rivistä vielä kaksi miestä. Äärivasen on Riepposin kylän miehiä, nimeltäänkin luultavasti Riepponen ja luultavasti staarosta. Hänen vieressään istuu kunnankirjuri Kirjonen. Tunnen siis 15 miestä — kutka tuntevat loput 12?

Vähän muistakin kuvista

Lehdessämme oli muutama vuosi sitten julkaistuna suuri ulkoilmassa otettu ryhmäkuva johonkin Hietamäen juhlaan osallistuvista henkilöistä. Kuvan alla lueteltiin monien siinä olleiden nimet, mitkä satuttiin tuntemaan. Yhden suhteen esitän tässä eriävän mielipiteen. Äärivasempaa seisova opettaja mainittiin J. Savolaiseksi. Häntä se mies ei yhtään muistuta, mutta sitä enemmän op. Tuomas Matikaista, Hietamäen omaa poikaa.

Tänän vuoden puolella Viesti on julkaissut näkymän Skuoritsan kirkolta otsakkeella ”Harvinainen kuva’’. Kuva on minun ottamani v. 1915. Etualalla oleva talo on lapsuuskotini. Tuo kujan jatkona oleva maalatuista hirsistä tehty lisärakennus sisälsi leipomon ja saunan. Saman kuvan ovat lukijat nähneet myös Inkerin kirkon 350-vuotismuistojulkaisussa. Siinä sen nimenä on ”Tie Skuortsin kirkolle”. Paikkansahan sekin pitää, mutta itse asiassa tuo tie on Hatsinan—Narvan viertotie. Samalla sivulla kirkkomme historiassa on 1890-luvun alulla otettu suurenmoinen kuva Skuoritsan kirkosta. Sen oli v. 1936 saanut kummitädiltäni Sally Virkaselta Helsingistä. Erityisen iloinen olin, että minulla oli se lähettää, kun Aappo Metiäinen pyysi kuvia historiaansa.

Jatk. siv. 12

KUVIEN KERTOMAA

Rovasti Akseli Kajanti puhui Helsingin kesäjuhlien avajaisissa Munkkivuoren kirkossa. Tilaisuuden jälkeen hän tapasi entisen rippilapsensa Eeva Hippeläisen Venjoelta. Kuvassa rouva Kajanti ja rovasti Kajanti keskustelemassa Eeva Hippeläisen (oik) kanssa Munkkivuoren kirkon ovella. Valok. P. Huurto.

Tuttuja ja tuntemattomia kahvitauolla. Fr. Vesterinen, Eino Vironseppä, Santeri Kemppi ja tarkastaja Hytti odottelevat vielä kahvikuppiaan.

Jokaisen 50-vuotisjuhlien osanottajan mieleen jäi Lauri Santun lausumana Kullervon harhailu kodittomana, katkelma kalevalaista kohtalontarinaa. Valok. Pentti Seppänen.

Viime kesän juhlista on jo vierähtänyt jonkin aikaa, mutta tänä aikana vaikutelmat ja muistikuvat ovat vain selkiintyneet, tuskin unohtuneet. Julkaisemme kuitenkin muutamia juhlilta kertyneitä valokuvia miellyttävien juhlamuistojen verestämiseksi.

Kun toimitus ensimmäisenä juhlapäivänä teki pienen haastattelukierroksen, tapasimme sellaisiakin 50-vuotisjuhlavieraita, jotka eivät aikaisemmin olleet pääseet mukaan yhteisiin tilaisuuksimme, mutta nyt olivat tulleet pitkien matkojen takaa. Sellainen oli esimerkiksi Juho Perämäki Parkanosta. Hän muisteli kuitenkin ennen sotia vietettyjä Valkjärven kesäjuhlia, joissa hän viimeksi oli ollut mukana. Nyt tämä Vuoleen Putkelan kylän poika varmaan tapasi juhlilla pitkästä aikaa muitakin vuoleelaisia. Kaukaa Oulusta oli myös tullut alkuaan hietamäkeläinen Maria Taatinen, joka tunsi Oulusta vain yhden inkeriläisperheen ja oli saanut Viestistä tietää juhlista.

Ensimmäisenä iltana jo tapasivat toisensa venjokelainen rippilapsi ja rippi-isä. Nimittäin rovasti Kajannin pidettyä puheen Munkkivuoren kirkossa häntä vastaan riensi tilaisuuden jälkeen kirkon ovella Eeva Hippeläinen, joka oli Venjoella käynyt rovasti Kajannin rippikoulua. Keskusteluun osallistui myös rouva Kajanti, jolla Tyrön kirkkoherran tyttärenä on juuret syvällä Inkerinmaan sydämessä. Tätä todistaa sekin, että rouva Kajanti lahjoitti 50-

50-VUOTISJUHLILTA

Ensimmäisenä iltana viimekesäisten 50-vuotisjuhlien aikana istuivat kahvikupin ääressä rupattelemassa ikäveteraanit Matti Virolainen (85) ja hänen serkkunsa Mikko Mylläri (87). Serkukset ovat saaneet seurakseen rouva Maija Vironmäen. Miikkulaisten poikia ovat molemmat samoin kuin rovasti Matti Vironmäki, joka ei tällä kertaa ole mukana. Pöydän vasemmalla puolella etualalla Toivo Virolainen. — Valok. Pentti Seppänen.

Eskilstunan inkeriläisiä Helsingin kesäjuhlilla. Vasemmalta lukien Liisa Kouhia, Anna Nuottanen, Aappo Hyrri, Mikko Makkonen (edessä keskellä), takarivissä vas. Mikko Nuottanen, Juho Levoska ja Juho Kouhia. Valok. P. Huurto.

vuotisjuhlien aikana tulevaa Inkeri-kotia varten Tyrön kirkon alttarivaatteen.

Tämäntapaisia lämminhenkisiä kohtaamisia viime kesänä varmaan sattui useita. Eräistä niistä saimme valokuvia, jotka tällä sivulla tallettavat kertomansa.

RUOTSIN PUOLELTA

Pekka M. Pettinen poissa

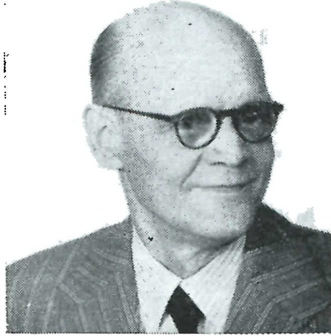

Opettaja Pekka M. Pettinen kuoli 1. 7. 1969 Gävlessä. Hän oli syntynyt 28. 7. 1889 Tuutarin seurakunnasa Kurkelan kylässä. Hän toimi opettajana Skuoritsassa, myöhemmin Karjalassa. Evakkomatka toisen maailmansodan aikana johti opettaja Pettisen Suomeen, josta sitten Ruotsiin Gävleen. Hiljattain hän julkaisi omalla kustannuksellaan kirjan "OPETTAJA-VANHUS PUHUU". Sairasteltuaan puolisen vuotta hänen oli turvauduttava sairaalaan, jossa hän ei enää toipunut sairaudestaan. Hautaus toimitettiin krematoriossa Gävlessä.

Suremaan jäivät lapset, lastenlapset, omaiset, ystävät Ruotsissa ja Venäjällä.

KOIVU

Pukuni on valkoinen
ja vartaloni vahva.
Takissani musta läiskä
ei ole likatahra.

Kaikki mua ihailevat,
myöskin pikkulapset.
Runojakin kirjoittavat
vanhukset harmaahapset.

Oksistani kylän ämmät
saunavihdat laittaa,
vempeleitä koristavat,
kun poikiansa naittaa.

Notkeamman ja ohkaisemman
ottaa äiti vitsan,
kun on lapsi vallaton ja
tottelemaan kitsas.

Katkerasti silloin itken,
kun vuodattavat mahlan.
Kylkeeni ken haavan tekee,
saa suuren syntitahran.

Tuohestani selkäkontin
tekee karjalainen.
Meistä on hyöty sekä ilo
kaikille monenlainen.

Pilkkomista varten meidät
lautatarhaan viedään,
lautojemme täysiarvon
nikkarimiehet tietää.

Pikkulintu oksallamme
kauniin virren laulaa.
Ympärilleen katselee
käännellen höyhenkaulaa.

PEKKA M. PETTINEN

STAAROSTAN VAALIT TUUTARISSA

Koko Tuutarin Volostiis (Vallaas) olj hallitsijaan Starssina, ja hänel olj alamaisii kummenkunta stuarastaa. Samallain olliit muuvalkii Inkeriis. Stuarastat pittiit omal alueellaan sellaisen porjatkan (järjestyksen) mikä siihen aikaa kuului, vaik sannoo siin Turkin soan aikaan, v. 1877—1878. Stuarastal olj valta siihen aikaa miärätä poika, taikka mies sotamieheks, ikkää silloi ei kysytty, senko miä, vaik ikkää ois koltkymment vuotta.

Siihen aikaa ei koko volostist löytynt graamotnoita (kirjoitustaitoista) miestä stuarastaks. Ni silloin olliit muuten selvii. Silloin olliit "pirkat". Sakarsormen paksuuvest puust sahasiit sormenpittuisii palasii, sen hyö halkasiit, sen toinenpuol annetti obrakan (veron) maksajal, toinen puolisko kuului stuarastaal. Stuarasta obrakkaa korjatessaan panj ne puoliskot yhtee, teräväälpuukool leikkais loukkuloi sil viisi, jot kumpasekkii puolisko tulliit yheellaiset loukut. Stuarasta sekä obrakan maksaja säilyttiit omat pirkkaan. Satoist pirkoist ei löytynt toista samanlaista, mikä ois sopint yhtee toisen keral, toinen kiero, toinen pitemp.

Mie kerran vanhaa tuppaa purkaissain löysin luhist monta ripukkaa niitä pirkkoi. Se nuor isäntä sanoi jot hänen äijääsen äijä tais olla stuarastaan. Siit hiä niil pirkoil keitti samavaras tsaijuu.

Stuarasta ko olj valittava, ni silloi kylän kymmeniekat käivät joka talos sanomaas: mis ja kons vualit tulloot ja ketä pittää valita. Matvei Petrova olj luvant ämpärin viinaa, jos piäsöö stuarastaaks, a mie uon kuult yhelt ihmiselt jot Ivan Petrova olj sanont silviisii jot hiä vuo ko piäsöö sturastaaks, ni hiä ostaa ukkoloil kaks äm-

PASTORI SHUUYAN KERÄYKSESTÄ

Inkerinkerhon johtokunta ilmoittaa, että rahankeräys pastori Shuuyan perheen hyväksi on tuottanut hyvän tuloksen. Toistaiseksi on listoilla n. 7000 kruunua. Tätä kirjoitettaessa ei pastori Shuuya vielä ole saanut lupaa perheensä matkaa varten. Niin pian kuin lupa tulee, lähetetään rahat past. Shuuyalle ja teemme lopputilityksen tämän lehden palstoilla.

INKERIN KERHO
BORÅS

INKERIN KERHO, Borås

pitää yleisen sääntömääräisen vuosikokouksen kerhon kesämökillä sunnuntaina 28. 9. 1969 klo 16.00. Kaikki kerhon toiminnasta ja heimotyöstä kiinnostuneet ovat tervetulleita kokoukseen ehdottamaan tulevia toimintamuotoja.

Sihteeri

LOKAKUUSSA ESKILSTUNAAN!

Lokakuun 5. pnä vietetään toimintamme 10-vuotisjuhlia. Juhlapaikkana on Forssin kirkko ja seurakuntakoti.

Sunnuntaina 5 p:nä lokakuuta klo 14.00 juhlajumalanpalvelus Forssin kirkossa, saarnaa rovasti Matti Vironmäki Suomesta. Välittömästi jumalanpalveluksen jälkeen kirkkokahvit Forssin seurakuntakodissa.

TERVETULOA ESKILSTUNAAN!

Johtokunta

LUE KIRJOITUS-
KILPAILUSTAMME NUORTEN
PALSTALTA
Siv. 14

pärii viinaa, eikä se Ivan Petrova uokkaa mikkää paha mies, se ei turhan takkee kettää laita pravlenjaal selkäheen suomaa.

Tulj vualjpäivä. Eik se Matvei Petrova ruotsint, vain ei lien tietänt jot Ivan Petrova ol luvant ukkoloil kaks ämpärii viinaa, Matvei Petroval ei auttanut muu ko vualiloin jälkee painaa hattu piähän ja lähtee kottii. Kaikil ukkoloil olliit kiäet yllääl sekä peukalot pystyys ko Ivan Petrovaa valittii. Ukot saivat mikä olj luvattukkii kaks ämpäri viinaa. Eikä siin olt ko vähän aikaa ni se viina mänj ko kuumiil kivil ja silloin alkoi kova hälinä. Se viina on sellaista, sitä minkän enemmän juop, sitä enemmän janottaa. Vähän ajan kuluttuu yks varakas Pikkolan äijä sanoo: Kuulkapas ukot! Mie ostan teil puol ämpärii viinaa, jos käyttä minnuu kutsumaa "Nariskin". Sehä ol siihen aikaa suur sota herra. Ukkoloil ei muuta tarvint, kaik huusiit ninku yhest suust: Hyvä, Hyvä, Nariskin. Toiseks Pajulan äijä sannoo: A minnuu jos käyttä kutsumaa "Rasumovskij" nl miekkii puan puol ämpärii viinaa. — Se Rasumovskij olj tunnettu kreivi silloin. Ukot tuas huusit: Hyvä, hyvä Rasumovskij. Viel löytyi yks leininkyllöinen mikä tahtoi jot häntä kutsuttais "Selementtovaks", samaten lupais puol ämpärii viinaa. Selementtova, se olj tunnettu rikas, sil olj ko Puttilovan savotalt ajetaa Narvaa päin, ni jokkuu most muistaa, siel alatiel olj posarnoi komanto, sitä sanottii Selementtovan posarnoi komannooks.

Ei ne sinä iltaan kaik ukot kotiheen joutuneet, sekkii tais olla ko sitä viinaa tais tulla jo liikaa toisen osal. Kumminkii stuarasta tul valituks, sekä lisä nimmii saivat kolmen äijän. Ne olliit kunnia nimmii, mist olj maksettu raha, senverran minkä maksoi puol ämpärii votkaa. Ne nimet pittiit paikkaan hammaa siihen ast, ko lähettii pois Inkerist.

Aatami Vainikka.

JÄLKIMUISTOJA HELSINGIN KESÄJUHLILTA

Juhlat on ohi ja hyvin onnistuivat kaikin puolin, sekä puhujien ja laulajien että tanhujien ja tervehdyksien kohdalta, kaikki oli niin suunnitelmien mukaista ja loistavaa. Mutta yksi piikki oli juhlassa silloin, kun juhlan tunnelma oli korkeimmillaan, yhden ikäveteraanin puheessa. Ne repivät sanat olisivat saaneet olla sanomatta, että on sellaisia inkeriläisiä, jotka ovat sekaantuneet lahkolaisuuteen ja eri seuroihin. Suomessahan on uskonnon vapaus, ja silloin kun vietetään inkeriläisiä juhlia, niin me ollaan kaikki vain inkeriläisiä. Yhdistyksemme kunniajäsenenäkin on lahkolaisia. Raamatussa kielletään tuomitsemasta toinen toisiamme. Siellä sanotaan myös, että antakaa ohdakkeittenkin kasvaa tuomiopäivään asti niiden pois kitkeminen ei ole meidän asiaksemme annettu. On ollut tapauksia, että synnin tuntoon tulleen henkilön oli pakosta mentävä lahkolaispapin tykö, kun luterilainen pappi ajoi pois luotansa. Meidän aikanamme on tapahtunut oppineittenkin henkilöiden keskuudessa siirtymistä lahkolaisuudesta luterilaisuuteen ja päinvastoin muutamilta, kaikilla on siihen oma vapaus, ei meidän asiamme ole heitä tuomita. Inkeriläisissä juhlissa me ollaan vaan kaikki samoja entisiä inkeriläisiä.

Paneelikeskustelussa oli puhetta helsinkiläisten nuorten vierailusta Tampereelle. Kun syksyllä alkaa taas toiminta Tampereellakin, niin tervetuloa kaikki nuoret niin Helsingistä kuin muualtakin. Kyl myö sokurpulkkaa ja kohvii annamma.

"Kaikkien Tampereen nuorten ja vanhempienkin puolesta Venjoen poika malli-97 nuori"

Jatk. sivulta 7

Siitä on jo vuosikymmeniä, kun eräässä täkäläisessä inkeriläisjulkaisussa — en nyt äkkiä muista sen nimeä — oli näköalakuva, jonka alla oli tekstinä "Järvimaisema Lempaalasta". Tämä nimitys oli kuvalle annettu umpimähkaan, koska tiedettiin Lempaalassa olevan järviä. Kuva oli kuitenkin minun ottamani Skuoritsasta, jossa ei ollut järviä! Heti edellisen maailmansodan puhjettua v. 1914 olivat venäläiset padonneet meidän jokemme ja aikaansaaneet siten muutaman kilometrin pituisen järven, jonka oli määrä muka estää saksalaisten pääsy Pietariin. Tuota koristeellista järveä minä sitten valokuvailin eri tahoilta kesällä 1815. Heti vallankumouksen jälkeen talonpojat rikkoivat padon ja saivat arvokkaat luhtaniittynsä takaisin.

Teppo Samooja

KAKSI TÄRKEÄÄ

tehtävä on sälytetty tämän miespolven inkeriläisten harteille. Ne ovat Inkerin historian ja Inkerikodin aikaansaamiset. Näistä asioista olen välikappaleena joutunut iskemään peistä toisenkin kerran. Enkä turhaan.

Inkerin historia valmistuu varmasti jouluksi. Kaikki käsikirjoitukset ovat jo kirjapainossa. Voi mikä helpotuksen huokaus. Työ ei ole ollut yksinkertaista. Ne miehet ja naiset, jotka ovat viime vuosina tämän tiimoilta kamppailleet, ovat todella tehneet suurtyön. Kiitos ja kunnia heille. Nyt voin vakuuttaa, että jokainen joka on tämän teoksen ennakkoon tilannut tulee sen saamaan hyvissä ajoin ennen joulua.

Oli suorastaan sykahdyttävää vastaanottaa ennakkotilauksia. Voin sanoa, että joka toinen tilaus käsitti useamman kuin yhden kirjan. Te oivalsitte, mikä suuri merkitys on juuri tämän kirjan levittämiselle. Jokainen joka vie sen ystävilleen vie samalla heille tietoutta Inkerin heimosta. Heimomme tuntemushan on hyvin hatara — jopa meille itsellemmekin —, mutta nyt tieto heimostamme leviää. Yllättävän runsas ennakkotilausmäärä johti suurempaan päämäärään. Tarkoituksenammehan on nostaa levikki mahdollisimman suureksi. Kun tilauksia on tähän mennessä tullut näin runsaasti päätti hallitus "riskeerata" ja nostaa painosmäärää. Saadaksemme tämänkin sijoitetuksi saimme neuvoteltuamme kirjakauppojen kanssa luvan pidentää ennakkotilausaikamäärää ja voimmekin nyt **vastaanottaa ennakkotilauksia aina 15. 10. 69 saakka.** Tämä oli suuri myönnytys kirjakaupoilta sillä onhan selvää, että mitä useampi kirja menee ennakkotilauksena sitä pienemmät ovat kirjakaupoilla myyntimahdollisuudet. Että he meitä ymmärsivät, siitä heille parhain kiitoksemme.

Ennakkotilaushinta on siis aina **15. 10. 69** saakka **vain 28.50 ynnä postikulut** ja sen jälkeen tulee hinnaksi 50,—.

Jotta lisätty painosmääräkin menisi ennakkoon kaupaksi kehoitamme Teitä jokaista tiedoittamaan tästä ystäväpiirissänne. Näin jokainen tekee kaunista työtä heimonsa hyviksi — heimonsa tunnetuksi tekemisen puolesta. Koettakaa parhaanne ja kiitos Teille etukäteen. Ja se toinen asia. Inkerikoti. Sitä kotia olen luvannu monen monituisessa puheessani. Olen sanonut, että "rutska" on jo kädessämme, mutta koti on vain viipynyt. Olen saanut aikamoisesti sapiskaa, että minä vain höpötän ja höpötän eikä mitään valmista tule. Kerätään vain varoja ja ties mihin ne joutuvatkaan. No onneksi jokainen penni ja äyri ovat tallella.

Nyt on käynyt niin, että Jumalan myllykivet ovat jauhaneet hyväksemme vaikka koti on viivästynytkin.

Karjalan heimo on myös herännyt. Hekin tarvitsevat oman kodin heimolleen. Tontti on jo valittu ja työt pannaan alulle heti ensi keväänä. Mikä on sen parempi kuin että nämä samojen kohtaloitten alla kulkeneet heimot lyövät "sormet sormien lomahan" ja menevät saman katon alle. Näin heimositeet vain lujittuvat.

Tämä yhteistyö tuo tullessaan paljon sellaisia etuja, joita emme yksin olisi voineet saada. Nyt voi Inkerikodista todella tulla sellainen jonka jokainen jälkeläisemmekin tulee tuntemaan kodikseen. Varoja meillä on jo melko runsaasti, mutta jotta voisimme jättää tämän kalliin lahjan velattomana jälkeläisillemme tarvitsemme vielä lisää. Pelkät lahjoitukset eivät riitä. Monella siihen ei ole tilaisuuttakaan, mutta nyt voi jokainen olla rakennushankkeessa aktiivisesti mukana.

Sisäasiainministeriö on myöntänyt säätiöllemme luvan toimeenpanna suurarpajaiset muitten järjestöjen kanssa. Kuten viime kerrallakin. Viime kerralla tällä työsaralla — johonka osallistui ilahduttavan suuri joukko meikäläisiä — saimme kokoon lähes 10 000,—. Mikäs on nytkin päästä vaikkapa samaan määrään kunhan jokainen myyntityön ottaa sydämenasiakseen. Vielä kerran vetoamme. Koti on oleva meidän kaikkien yhteinen koti. Rakentaminen on yhteinen. Me toivommekin kun nyt vetoamme, että jokainen tahtoo kantaa kortensa yhteiseen kekoon. Se keko on Inkerikoti.

Me onnistumme kunhan jokainen täyttää velvollisuutensa. Lähipäivinä tulemme lähettämään jokaiselle tilauslistat ja toivommekin, että ken kynnelle kykenee palauttaa sen tilausmäärällä vahvistettuna. Kiitos jo etukäteen.

Väinö Piataar

ROBERT RAINIO KIITTÄÄ

Kun tuottaisi miltei ylivoimaisia vaikeuksia henkilökohtaisesti tavoittaa kaikkia niitä järjestöjä ja henkilöitä, jotka eri tavoin ystävällisesti muistivat minua äskeisen merkkipäiväni johdosta, niin pyydän täten esiintuoda nöyrät kiitokseni.

Viestin lukijakuntaa samalla tervehtien

ROBERT RAINIO

NUORTEN PALSTA

KIRJOITUSKILPAILU

Kesäkuun numerossamme julistetun kirjoituskilpailun aikaa on päätetty jatkaa marraskuun loppuun. Toistamme vielä kilpailusäännöt:

Ensimmäisessä sarjassa kilpailevat 6—15-vuotiaat, toisessa 16—30-vuotiaat. Kilpakirjoitukset jaetaan kolmeen sarjaan: a) runot b) kertomukset ja novellit, c) muut suorasanaiset kirjoitukset, matka- ja leiripäiväkirjat, haastattelut ym.

Aihepiiri on vapaa, mutta jotta toimitus saisi nuorten palstalle lehtemme koko lukijakuntaa kiinnostavaa aineistoa, toivomme, että C-ryhmän kirjoitukset jollakin tavalla valaisisivat inkeriläisperheitten nykyistä tai entistä elämänympäristöä, inkeriläissyntyisten nuorten vapaita harrastuksia, koulunkäyntiä jne. Kirjoitusten on oltava suomenkielisiä, mutta niissä voidaan käyttää erilaisia murteita, kuten esim. koululaisslangia. Palkittujen kirjoitusten lisäksi julkaistaan mahdollisuuksien mukaan muitakin kilpailuun osallistuneita kirjoituksia.

Kilpakirjoitukset lähetetään tämän lehden toimitussihteerille os. Kettutie 4 B 12 Helsinki 80 marraskuun 30 päivään 1969 mennessä. Varustakaa kirjoituksenne nimimerkillä ja ikämaininnalla. Oikea nimi ja osoite kirjekuoreen!

SUURARPAJAISET

Sisäasianministeriö on myöntänyt Inkeriläisten Sivistyssäätiölle oikeuden toimeenpanna ajalla 15. 10.—31. 12. 69 suurarpajaiset muitten järjestöjen kanssa kuten kaksi vuotta sitten.

Muistattehan, että viime kerralla saimme arpajaisista tuloa lähes 10.000,—. Se oli loistava lisä Inkerikotirahastoon. Jos nyt pääsemme samaan tulokseen merkitsee se sitä, että pystymme hankkimaan Inkerikodin velattomana.

Nyt — jos koskaan — me tarvitsemme Teidän apuanne. Viime kerralla Te olitte aktiivisesti mukana. Tulkaa kerran vielä. Tilatkaa arpoja sen mukaan kuin katsotte voivanne niitä levittää. Jokainen pystyy jonkunverran tässä työssä auttamaan meitä ja kun me saamme Teidät jokaisen mukaan tähän työhön on tulos arpajaisista myös varma.

Tilauslistat tulemme postittamaan lähipäivinä jokaiselle ja toivomme, että tilauslistat saamme reippaasti takaisin. Me luotamme Teihin ja me kiitämme Teitä jo etukäteen.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO
aloittaa uudessa huoneistossa

Helsingin paikallisosaston kuukausitilaisuudet alkavat. Syyskuun tilaisuus on 28. 9. 69 klo 14 **Töölön kerhokeskuksessa** Mechelininkatu 36 (Sibeliuspuistossa Pauligin huvila).

TERVETULOA JOUKOLLA MUKAAN!

Johtokunta

Tampereen Paikallisosasto

Loppuvuoden tilaisuudet ovat seuraavasti: 12. 10., 9. 11. ja 7. 12. alkaen aina klo 14. Paikka: Kalevan kirkon huoneisto.

Tervetuloa.

Johtokunta

TURUN PAIKALLISOSASTO ILMOITTAA

Syyskauden avajaisjuhla mikkelisunnuntaina lokakuun 5 pnä klo 14 Karjalaisten talolla. Tervetuloa!

TORSTAIKERHON illanvietto lauantaina 18. 10. Karjalaisten talolla klo 19.00. Tilaisuudessa ohjelmaa ja tanssia.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa!

Lippuja torstaikerhon jäseniltä sekä ovelta.

ETSITÄÄN

LANKINEN Juho, Juhonpoika, synt. vuosi 1916, Venjoen seurakunta, Längiojan kylä, ota yhteys Katri Miinaan, Källstavägen 6 B, 188 00 Sollefteå, Ruotsi.

PIIRAKKAJUHLA

sunnuntaina 21. 9. 69 klo 15. Munkkiniemen Yhteiskoululla. Kansanomainen ohjelma.

Kahvi- ja piirakkatarjoilua.

Repäisevä meininki.

Pääsymaksu 3,—

Tervetuloa. Munkkiniemessä tavataan.

Järjestävät:

Inkeriläisten Sivistyssäätiö
Suur-Helsingin Kalevalaiset Naiset
Karjalan Sivistysseura

JOLLEI KODISSASI OLE:

HELLI SUOMINEN
Mooses Putron elämäkerta /3.50/

SULO HALTSONEN
Vanha Tuutari /6.—/
Entistä Inkeriä /5.50/
Runoretki Inkeriin /2.05/

A. METIÄINEN
Inkerin ev.lut kirkko /20.—

LAURI SANTTU
levy/kaksi murrejuttua /7.50/

INKERIKUORO
levy/6 laulua m.m. Nouse Inkeri /7.50/

POSTIMERKKEJÄ
Inkerin hyväksi

RINTAMERKKEJÄ
Inkerin vaakuna

PÖYTÄLIPPUJA
Inkerin lippu

niin näitä saa tilata:

Ruotsissa:
Armas Paakkonen Tingsg. 4 Borås

Suomessa:
Hannu Vironmäki Korkeavuorenk. 10 A
Helsinki 12

Nämä kaikki korostavat kodissasi inkeriläisyyttä. Ne ovat mieluisia lahjoja, ja kun myyntipalkkio menee Ruotsissa ISK:lle ja Suomessa Inkeriläisten Sivistyssäätiölle, niin tuet näitten suuriarvoista työtä. Samalla viet ystäväpiiriisi tietoutta rakkaasta heimostasi.

—Me kerroimme Teille, että **Inkerin historia** on oleva kunniapaikalla jokaisen inkeriläisen jälkeläisen ja jokaisen inkeriläisen ystävän kodissa.

Me kerroimme, että ensi jouluksi voi jokainen tehdä arvokkaan lahjoituksen ystävilleen lahjoittamalla joululahjaksi **Inkerin historian.**

Tulos oli yllättävä. Tilauksia on tullut erittäin runsaasti ja varsinkin useamman kappaleen tilauksia on tullut suorastaan yli kaikkien arviointien.

Me kiitämme Teitä. Olette oivaltaneet tehtävänne, sillä levittäessänne **Inkerin historiaa** teette arvokasta heimotyötä. Välitätte Inkerin tietoutta.

Yllättävän menekkimenestyksen johdosta pystymme nostamaan painosmäärää ja se edellyttää samalla, että voimme vielä pitkittää ennakkotilausaikaa aina 15. 10. saakka. Ne jotka syystä tai toisesta eivät ole julkaisua vielä tilanneet voivat sen tehdä 15. 10. 69 mennessä ja vielä ennakkohintaan 28,50 per kappale ynnä postikulut. Tämän aikamäärän jälkeen siirtyy myynti kirjakauppoihin ja tuolloin on hinta 50,— per kappale.

Odotamme tilauksia heti jotta ylipainoksemmekin tulee menemään.

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Huopalahdentie 10 A 20 Helsinki 33

Tilauksia ottavat vastaan:
Ruotsissa Armas Paakkonen Tingsg. 4 B Borås
Suomessa Hannu Vironmäki Korkeavuorenk. 10 A Helsinki 12,
tai suoraan Inkeriläisten Sivistyssäätiö

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

Ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Varat käytetään Inkeri-kodin ja Inkerin historian aikaansaamiseen, Inkeri-aiheisten julkaisujen kustantamiseen ja inkeriläisten jälkeläisten opintoavustuksiin.

SÄÄTIÖN TALLETUSTILIT: HOP:n, KOP:n, PYP:n, OKO:n ja SPKO:n pääkonttorit. Postisiirtotili 146660.

SÄÄTIÖN OSOITE: Huopalahdentie 10 A 20 Helsinki 33.
Puh. 48 76 19.

Painoyhtymä Oy – 1969

inkeriläisten viesti

numero 10 lokakuu 1969

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Korkeavuorenkatu 10 A 18 Helsinki 12. Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285. Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 391 Kettutie 4 B Helsinki 80.
KONTTORI:	Aurorankatu 7 A 1, Helsinki 10. Postisiirto n:o 30 636.
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636.
TILAUKSET:	Huopalahdentie 10. A. 20, Helsinki 33, puh. 487 619.
ILMOITUKSET:	Hannu Vironmäki Korkeavuorenk. 10 A H:ki 12. Puh. 631 285
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk, sekä koti- että ulkomaille.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— 1/2 » » 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— 1/4 » » 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Borås, Tingsgatan 4 B. Puh. 033/101 850. Postisiirto n:o 626047
	Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa.
	Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Kansallispukuisia naisia Inkerin kesäjuhlilla 1935. Nämä kesäjuhlat pidettiin Valkjärvellä. Inkeriläisiä kansallispukuja näkyi juhlilla siihen aikaan näin runsaasti. Viime kesän juhlilla kansallispukuiset eivät sattuneet yhteiskuvaan. Yhtä suuri joukko kuin tässä olisi sentään saatu kokoon.

Kasteen armo

Mt. 3:13—17

Vanhassa Testamentissa kaste oli juutalaisten keskuudessa tuttu asia. Sillä synagoogaseurakunnissa toimitettiin proselyyttikaste eli pakanakaste, jolla kuvaannollisesti pestiin pois pakanuuden saasta ja jolla kastettu velvoitettiin (peeran) lain noudattamiseen. Johanneksen kaste juontuu VT:stä ja sen luonteen ilmaisee hänen sanontansa ”pelastuminen tulevasta vihasta”. Jo VT:n profeetat olivat kuvanneet uuden liiton alkamista mahdolliseksi vain siten, että kaikki synnit pestiin pois aikojen lopulla tarjoutuvan avoimen lähteen vedellä. Jes 4:4 Hes 36:25.

Mutta Johanneksen kaste erosi VT:n kasteesta siinä, että se oli eskatologinen, messiaaninen. Johannes Kastaja tiesi seisovansa aikakausien käännekohdassa, jossa kansankin hartaasti ikävöimä maailmanmullistus oli ovella ja hän odotti mullistuksen tulevan juuri nyt, koska nyt oli esiintyvä Messias. Niin profeettojen ennustukset kävivät toteen silloin, kun Johannes Kastajan aika saapui. Tämä oli maailman uusi jakso, jolloin Johannes oli seisomassa Jordanin rannalla ja huusi eri puolilta tuleville ihmisille sanoen: Tehkää parannus, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle, Mat. 3:2. Uusi aikakausi oli alkamassa, sillä Messias itse oli tullut. Tämä Israelin Messias lähtee liikkeelle siihenastisesta olinpaikastaan Galileasta ja tulee edelläkävijänsä toiminta-alueelle Jordanille hänen kasvatettavakseen. Johannes tunsi olevansa pieni ja kelvoton suorittamaan sitä Jeesukselle, mutta kuitenkin hän totteli Jeesuksen sanaa. Kaikki kasteelle tulijat olivat syntisiä ihmisiä, saadaksensa puhdistautua synneistään. Mutta Jeesus oli nuhteeton rehellinen mies, joka pelkäsi Jumalaa ja karttoi pahaa. Hän tuli syntisten kasteelle täyttääksensä kaiken vanhurskauden, kuten hän itse sanoi. Kastettuna Jeesus sai sisäisen varmuuden kahdesta asiasta, jotka hänet erottivat Johanneksesta: 1) tulossa oleva Jumalan valtakunta ei ollut ensi sijassa tuomion vaan riemun valtakunta, 2) hän itse oli se tuleva, jota Johannes oli odottanut. Tämä sunnuntain teema on **Kasteen armo.** Meille itsekullekin tämä on tänään ihana sanoma. Pelastus on tullut. Kristus itse on tuonut sen meille. Tämä ei ole fantastinen eli mielikuvituksellinen asia, vaan se on tosiasia, että kasteen armo, pelastusarmo on tänäkin päivänä meille tarjolla. Etkö sinä käsitä, että sama kaste jolla sinut on kastettu, sillä Jeesus myös on kastettu. Tämä on totisesti Jumalan armo meitä kohtaan.

Mitä kaste vaikuttaa?

Niinkuin kaste on ollut vanhassa kirkossa, niin se on edelleenkin aikanamme siten, että kaste on armotoiminta, sillä koko kristillinen kirkko syntyi kasteesta. Kaste Jeesuksen nimeen on ainoa portti jonka kautta me pääsemme Jumalan yhteyteen. Niin kaste toi pelastuksen koko lahjan: syntien anteeksisaamisen ja Pyhän Hengen

Kaste on sinetti, niinkuin Paavali sanoo

Kaste on hyvän omantunnon pyytämistä Jumalalta

Kaste on pelastus tulevasta vihasta

Kasteessa tunnustetaan Kristus uudeksi maailman valtiaaksi

Kasteessa merkitään ensi sijassa Kristuksen omaisuudeksi.

Luther sanoo: ”Kaste on ihana lohdutuksen lähde. Se on autuuden saaminen ajan keskellä, ristin pystyttäminen elämää hallitsemaan, teko joka merkitsee koko elämän aikana tapahtuvaa vanhan ihmisen kuolettamista ja uuden ihmisen nousemista. Tässä on sinulle ja minulle elämän turva.

Tämän sunnuntain evankeliumin teksti koskee meitä kaikkia, sillä me kaikki olemme saaneet kasteen armon. Tämä on todella Jumalan armo, että kasteen kautta sinä olet siirtynyt Jumalan perheenväkeen, niin minäkin ja myös lapset. Jeesus armossaan opettaa meille sanoen ”Joka uskoo ja kastetaan, se pelastuu”. Niin tässä me näemme, ettei ole missään

muualla pelastusta, ainoastaan kasteessa Jeesuksen nimeen uskon kautta. Tässä on iankaikkisen elämän lähde. Meiltä jotka olemme saaneet kasteen armon kysytään tänään, pysymmekö me vielä kasteen vaatimuksissa vai olemmeko me jättäneet ne pois ja tulleet nimikristityiksi? Nimikristittyjen keskuudessa hallitsevat seuraavanlaiset synnit kuten itsekkyys, kunnianhimo, valhe, uskottomuus, ylettömyys. Jos meillä on tämä keskuudessamme, niin meidän on näistä kaikista luovuttava palataksemme kasteen armon vaatimuksiin, että saisimme uudelleen Jumalan lapsuuden aseman, syntien anteeksisaamisen kautta, sillä muuten me hukumme kokonaan.

Jordanin rannalla on tapahtunut suuri ja ihmeellinen asia, sillä kun Jeesus oli kastettu ja nousi kohta vedestä, **taivaat aukenivat,** Pyhä Henki laskeutui hänen päällensä. Taivaasta kuului ääni: ”Tämä on rakas poikani johon minä olen mielistynyt. Tässä meillä on selvä todistus siitä, että Jeesus on totisesti Jumalan poika. Jeesuksessa on alkanut uusi aikakausi. Jumala on täyttänyt hänet Pyhällä Hengellä. Johannes Kastaja ennusti että Jeesus tulee kastamaan Pyhällä Hengellä. Nyt Jeesus on tullut. Jeesus on Pyhän Hengen antaja eli jakaja. Nyt on Jumalan otollinen aikakausi, jossa Jeesus toimii keskuudessamme Pyhällä Hengellänsä. Kasteessa Jeesus sai Pyhän Hengen, samalla mekin saimme Pyhän Hengen kasteessamme. Kysymys on nyt siitä, onko minulla Pyhää Henkeä, jonka olen saanut kasteessani, onko sinulla sitä, onko lapsilla? Missä on synti, siellä ei ole Pyhää Henkeä. Jos meillä on syntejä, niin Pyhä Henki ei ole meissä. Meidän on kuunneltava ja tutkittava tätä uuden elämän valmistussanomaa: Tehkää siis parannus ja kääntykää, että teidän syntinne pyyhittäisiin pois. **Tämä on iankaikkisen elämän avain.** Etkö sinä huoli tästä avaimesta, enkö minä? Jeesus Kristus on tänäkin päivänä keskuudessamme. Hän kutsuu meitä parantaaksensa meitä ja antaaksensa meille Pyhän Hengen.

Hyvät kuulijat, mistä syystä me tarvitsemme Pyhää Henkeä? Siitä syystä että

Pyhä Henki puhdistaa meidät synneistämme

Pyhä Henki vahvistaa uskoamme

Pyhä Henki kirkastaa meille Jeesuksen

Pyhä Henki tekee meidät Jeesuksen todistajiksi ihmisten keskuudessa

Pyhä Henki näyttää meille selvästi, että kotimme on taivaassa eikä täällä maan päällä.

Hyvät kuulijat, veljet ja sisaret Jeesuksessa Kristuksessa. Jumalamme jota me palvelemme on elävä Jumala, joka tekee työtä, puhuu, kuulee, näkee ja auttaa. Erehdykset ja epäonnistumiset eivät hiukkaakaan koske häntä. Hän tietää varmasti mihin hän tämän Inkerin kansan johtaa, ja hänen suunnitelmansa tälle kansalle on selvä, sillä hän on kaikkien kansojen johtaja. Tapahtukoon hänen tahtonsa. Mutta älkäämme unohtako että kasteen kautta me olemme Jumalan lähellä, ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta joka meille on annettu Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kautta, olemme iankaikkisen elämän perillisiä toivon mukaan.

Teidän ystävänne **Kristof Shuuya**

Vuoleen pitäjä

Syntymäpitäjäni Vuole sijaitsee Pohjois-Inkerin koillisnurkkauksessa. Se rajoittuu idässä Laatokkaan, etelässä Toksovan ja lännessä Lempaalan pitäjiin sekä pohjoisessa Kannaksen Karjalan Raudun ja Metsäpirtin pitäjiin. Läntinen osa pitäjästä on mäkistä ja rikas järvistä, itäosa sen sijaan alavaa, Laatokkaan viettävää ja soista, josta syystä asutus täällä on melko vähäistä. Läntinen puolisko sen sijaan oli tiheästi asuttua. Metsää oli pitäjässä runsaasti, mutta ne kuuluivat suurimmaksi osaksi keisarillisen perheen maanomistukseen (udelnyje zemli). Talonpoikien metsäpalstat olivat pieniä, vain muutaman hehtaarin kokoisia, suurimmat ehkä 10—20 hehtaariin. Metsätarvikkeita oli kuitenkin hyvin saatavissa Udelan metsähallin-

nolta suhteellisen halvalla hinnalla. Yksityismetsäpalstat saivatkin kasvaa rauhassa. Monet raivasivat ne pelloiksi. Udelan metsissä sai myös pientä vuokraa vastaan laiduntaa karjaa.

Metsähallinnon keskus sijaitsi Matoksin hovin rakennuksissa. Tämän entisen maaorjuuden aikaisen lahjoitusmaahovin siirryttyä Udelan haltuun oli karjanhoito ja maanviljely kokonaan lakkautettu. Viljelysmaat ja niityt annettiin haluaville talonpojille vuokralle. Metsänhoitoon sen sijaan kiinnitettiin suurta huomiota, jota osoitti mm. tiheä metsävartioverkosto. Metsähallintoa johti akateemisen sivistyksen saanut metsänhoitaja monine apulaisineen. Tärkeä virkamies oli myös jahtivouti koiratarhoineen.

Matoksi oli lisäksi kunnallisen hallinnon keskus. Kunnantalossa toimi myös kunnanoikeus. Vastapäätä kunnantaloa sijaitsi välskärin johtama terveystalo lääkevarastoineen. Samassa talossa asusti myös kunnan kätilö. Postitoimisto ja poliisipäällikön toimipaikka sijaitsivat ent. hovin rakennuksissa.

Matoksissa oli myös. kr.kat. kivikirkko, joka oli aikoinaan rakennettu palvelemaan hovinväkeä ja hovin ympärille muodostunutta venäjänkielistä asutusta. Pitäjässä asusti monia inkerikkoperheitä, jotka olivat kr.katolisia. Noin 6 km Matoksista luoteeseen sijaitsi Sohvolan kylä, jonka asukkaat kaikki olivat inkerikkoja, Inkerinmaan entisiä kanta-asukkaita. Jonkin matkaa Sohvolasta koilliseen on Mikittalan kylä, jonka inkerikkoasukkaat myös kuuluivat Matoksin kr.kat. kirkon vaikutuspiiriin. Mainittakoon, että Sohvolasta oli kotoisin Inkerin parhaimpiin runonlaulajamiehiin kuuluva Antrop Melnikov.

Valtaosa pitäjän väestöstä (n. 90 %) oli kuitenkin luterilaisia. Heillä oli kaksi kirkkoa, pääkirkko Vuoleella ja kappelikirkko Miikkulaisissa. Vuoleen kirkko rakennettiin v. 1730 kreivi Ragozinskin toimesta, jonka läänityksenä Vuole siihen aikaan oli. Aikaisemmin oli Vuole kuulunut kappeliseurakuntana Lempaalan pitäjään.

Mainittakoon, että ennen Venäjän suurta vallankumousta Vuoleella oli 12 kansakoulua ja Matoksissa kahden kansakoulun lisäksi kaksiluokkainen yläalkeiskoulu. Pitkämatkaisille oppilaille annettiin jo tällöin lämmin aamiainen, joka erikoisuutena mainittakoon. Suomessahan tuli kouluaamiainen käytäntöön vasta toisen maailmansodan aikoihin.

Agrologi Heikki Kiijärvi kuollut

Agrologi, entinen osuuskassan johtaja Heikki Kiijärvi kuoli Valkeakoskella 17. 9. Hän oli syntynyt Vuoleella 7. 11. 1901. Valmistuttuaan agrologiksi Kurkijoen maamiesopistosta v. 1923 hän toimi tilanhoitajana Viipurissa vuosina 1924—29. Sieltä hän siirtyi maatalouskerhoneuvojaksi Koivistolle, ollen tässä toimessa vuoteen 1937 asti. Vuosina 1937—39 hän oli Uudenkirkon työkodin isännöitsijänä. Tilanhoitajana Talissa ja Säiniöllä hän toimi 1943—44. Toimittuaan välirauhan aikana Viipurin Seudun Osuuskassassa, agrologi Kiijärvi siirtyi 1944 Kylmäkosken Osuuskassan toimitusjohtajaksi, ollen tässä toimessa eläkkeelle siirtymiseensä saakka.

Toimensa ohella hän joutui hoitamaan monia luottamustehtäviä. Hän oli mm. kansakoulun johtokunnan jäsen ja taloudenhoitaja. Vuoteen 1959 asti hän hoiti Kylmäkosken kunnan asutuskassan rahastonhoitajan tehtäviä. Heikki Kiijärvi oli myös Kylmäkosken Karjalaiset ry:n johtokunnan pitkäaikainen jäsen ja puheenjohtaja. Kylmäkosken seurakunnan kirkkohallintokunnan jäsenenä hän oli vuodesta 1951 ja puheenjohtajana 1959—68.

Heikki Kiijärvi osallistui aikoinaan mm. inkeriläisten Viipurin-kerhon toimintaan.

Väestön pääelinkeinona oli maatalous: maanviljelys ja karjanhoito. Karjantuotteet (maito, kerma ja rahka) olivat erityisen kysyttä tavaraa monimiljoonaisessa Pietarissa, jonne tuotteet kuljetettiin. Pietariin oli matkaa keskimäärin 40 km. Edestakaiseen matkaan kului lähes pari

Jatk. s. 7

Pietarin suomalaiset tutkimuksen kohteena

Pietarin kaupungissa oli ensimmäisen maailmansodan aikana n. 30 000 suomalaisen siirtokunta. Tämän siirtokunnan olemusta ja kehittymistä ei ole tähän mennessä selvitetty juuri lainkaan. Erittäin tärkeätä olisi saada selville siirtokunnan jäsenten suhteet venäläiseen ja muuhun Pietarin väestöön, siirtokunnan keskuudessa tapahtuneet väestölliset ja sosiaaliset muutokset sekä suhteet venäläiseen esivaltaan ja kotimaahan.

Historiallisten seurojen Muistitietotoimikunnan toimeksiannosta on Turun Yliopiston Suomen historian laitoksella keväästä 1968 alkaen koottu muistitietoa siirtokunnan vielä elossa olevilta jäseniltä. Keräystyö on tapahtunut kirjeitse tai suullisten haastattelujen avulla. Tähän mennessä on kirjeitse haastateltu n. 200 henkilöä, ja nauhurihaastatteluja on kertynyt 21. Haastattelutyön on tehnyt hum.kand. Alpo Juntunen. Haastattelutyö liittyy osana hum. kand. Juntusen laudaturtyöhön, jonka aiheena on Pietarin suomalaisen siirtokunnan kulttuuritoiminta 1900-luvun alussa.

Muistitiedolla on saatu erityisesti kulttuuri- ja sosiaalihistoriallista aineistoa vuosilta n. 1890—1918. Tarkoituksena on myös laajentaa Pietarin suomalaisia koskevan aineksen keruuta ja tutkimustyötä siirtokunnan aikaisempiinkin vaiheisiin.

Siirtokunnan enemmistön muodostivat suomalaiset käsityöläiset, joilla oli huomattava merkitys tuon ajan Pietarissa. Toisena huomattavana joukkona olivat Pietarissa asuneet rautatieläiset, jotka olivat Suomen valtionrautateiden palveluksessa. Suomalaisten joukossa oli myös joitakin teollisuuden ja kaupan harjoittajia. Varsinaisen ylimystön jäseniä ei Pietarin suomalaisen siirtokunnan keskuudessa ollut. Ylimpänä sosiaalisena ryhmänä olivat kaupungin suomalaisissa virastoissa työskentelevät virkamiehet, papit sekä opettajat. Haastateltujen joukossa ei ole toistaiseksi moniakaan varsinaiseen työväestöön kuuluneita. Mutta juuri Pietarin suomalaisen työväestön elämä, sen asennoituminen suuriin poliittisiin muutoksiin sekä sen kohtalo vallankumouksessa olisivat mielenkiintoisimpia selvityksen ja tutkimuksen kohteita.

Kirjallista materiaalia Pietarin siirtokunnasta 1900-luvun alussa on valitettavan vähän. Ainoa aihetta sivuava tutkimus on Greta Karste-Liikkasen kansatieteellinen tutkimus ”Pietari-suuntaus kannakselaisessa elämänkentässä” (Helsinki 1968). Miljööseen voi tutustua vuosisadan alun matkakuvauksista ja opaskirjoista. Pietari oli tuolloin suosittu matkustuskohde. Huomattavan materiaalin tarjoavat P. Räikkösen toimittamat kalenterit nimeltä ”Suomalainen kansankalenteri Venäjällä”. Siirtokunnan elinvoimaisuudesta ovat osoituksena sen julkaisemat sanomalehdet, joista huomattavimmat olivat porvarillinen ”Inkeri” ja sosialidemokraattinen ”Neva”. Nämä lehdet tarjoavat myös hyvää tutkimusmateriaalia. Ajalta ei ole varsinaista muistelmakirjallisuutta. Arkistomateriaalia on ministerivaltiosihteerin viraston arkistossa, Pietarin suomalaisen ja ruotsalaisen seurakunnan arkistoissa sekä eräissä muissakin arkistokokoelmissa.

Inkerinmaan suomalaisasutus liittyy hyvin läheisesti Pietarin suomalaisten elämään ja heidät on otettava tutkimuksissa huomioon. Inkeriläisistä on onneksi enemmän tietoja saatavissa, koska inkeriläiset ovat itse olleet historiastaan kiinnostuneita.

Tehdyistä haastatteluista ilmenee, että Pietariin tavallisesti muutettiin parempien elinmahdollisuuksien toivossa. Siirtolaiset olivat yleensä maaseudun köyhälistöä Itä-Suomesta tai Suomen kaupunkien käsityöläisten oppipoikia, jotka menivät Pietariin saamaan lisäoppia, ja monet heistä jäivät lopullisesti sinne. Keisarikunnan pääkaupungissa sai jatkuvasti työtä, ja ansiotaso oli korkeampi kuin kotimaassa. Jotkut lähtivät Pietariin vain rikastuakseen ja palasivat viettämään vanhuutta Suomeen. Tässä mielessä voidaan Pietarin siirtolaisuutta verrata Amerikan siirtolaisuuteen, jonne myös mentiin leveämmän leivän toivossa. Yleensä Pietarin suomalaiset tuntuvat menestyneen hyvin. He rikastuivat, kouluttivat lapsensa ja olivat tyytyväisiä. Venäläisen väestön kanssa ei ollut mitään vastakohtaisuutta. Siirtokunnalla oli vilkkaat kulttuuriharrastukset. Siitä ovat osoituksena lukuisat yhdistykset ja kerhot, taiteilijavierailut, sekä se että vallankumouksen jälkeen ja siirtokunnan hajottua, ovat monet kunnostautuneet kulttuurielämän eri aloilla. Koska tutkimus on vielä kesken, ei toistaiseksi voida antaa tarkempia tietoja siirtokunnan kulttuurielämän eri vivahteista. Voidaan kuitenkin todeta, että siirtokunnan elämä oli sisäänpäin kääntynyttä.

Siirtokunnan poliittisesta elämästä on ollut saatavissa tietoja hyvin rajoitetusti. Kokonaisuutena ottaen siirtolaiset ovat olleet vanhasuomalaisia. Vasta ihan viime vuosina ennen vallankumousta saavutti sosialidemokratia kannatusta. Tällöin perustettiin mm. sanomalehti ”Neva”.

Sonetti Pietarin suomalaisille

Te ootte siroteltu sinne, tänne
kuin tähtisikermäiset taivahalla,
ja kuitenkin te aina kunnialla
olette suomalaiset syntyänne.

On suomalaista sisin elämänne,
sen sydän kun on aitokatajaista,
verenne tervettä on, pohjalaista,
ei viihdy vieras, vento keskellänne.

Ja siksi, kun saat melskehessä kadun
sa milloin kuulla suomenkielen soivan,
värähtää rinnassasi tunne syvä:

Se on kuin herättämä lapsuussadun . . .
Sa kiität, että Kohtalo on hyvä,
kun suopi heikoillekin suojan, hoivan.

"Neva". 17. 10. 1914. **Aapo Iho**

VUOLEEN PITÄJÄ

Jatkuu sivulta 5

vuorokautta. Pietariin meni kaupaksi melkein mitä vain, luudat, vastat, sienet, marjat, halot, heinät ym. maasta irti saadut tuotteet. Tästä johtuen väestön toimeentulo oli kohtalaisen hyvä. Teollisuuslaitoksista mainittakoon neljä myllyä ja tiilitehdas, jotka kaikki olivat Vuoleen joen varrella. Miikkulaisten kylien asukkaat harjoittivat kalastusta Laatokalla. Eräät harjoittivat rahtiliikennettä laivoillansa Laatokan —Nevan kautta Pietariin lähtösatamanaan Vuoleenjoen suu Miikkulaisissa.

Miikulaisiin kylät, Yläkylä, Alakylä, Toserova, Nässi ja Salonkylä irroittautuivat heti vallankumouksen jälkeen itsenäiseksi kunnaksi. 20-luvun loppupuolella Venäjällä kuntainstitutio kokonaan lakkautettiin ja siirryttiin laajempiin hallinnollisiin yksikköihin — piireihin (raiony). Niinpä Vuole, Miikkulaisi, Lempaala ja Toksova yhdistettiin Kuivaisin piiriksi keskuspaikkana Kuivaisin ent. hovi. (Jatkuu)

Pekka Kiijärvi

KANSALLIS-PUKU

Kuinka kauan siitä onkaan, kun piilon-piika pikkarainen on viimeksi tarttunut kynään ja kirjoittanut meidän ikiomaan Viestiin? Ei sitä piika-pikkarainen itsekään muista. Mutta nyt hän korjaa laiminlyöntinsä ja kirjoittaa. Kirjoittaa niille lukuisille ystäville jotka vielä ovat jäljellä. Ja joita hänen oli ilo tavata ainutlaatuisessa 50-v.juhlassamme. Ah, kuiskaten puhukaa siitä minun huuleni. Sydän sävähtäköön ilosta, että meitä piika-pikkaraisia on vielä niin paljon täällä rakkaassa Suomessamme. Kiitos kaikille juhlamme järjestäjille, jotka vaivojaan säästämättä soivat meille jälleennäkemisen riemun. Mutta valitettavasti myöskin sydäntä särkevän kaihoavan tuskan niitten puolesta, joita ennen olimme tottuneet juhlissamme näkemään, mutta jotka nyt jo uinuvat ikuista juhlaunta. Siunattu olkoon heidän muistonsa. He ovat työnsä täyttäneet. Harmaapäitten harvetessa me nuoret yritämme korvata puuttuvat renkaat. Siksi piika-pikkarainenkin kesken kiireen tarttui kynään ja vuodattaa nyt sydäntään heimoveljilleen ja -sisarilleen. Eikä malta piika-pikkarainen olla kertomatta ajankohtaisesta pimeydestä, johon kesken riemuansa joutui: Tämä on poikkeus, mutta valitettava. Sattui nähkääs niin, että pitkien haaveilujensa tuloksena piilon piika-pikkarainen sai niin paljon itsestään irti, että osti itselleen upouuden kansallispuvun. Puku sattui kaiken lisäksi olemaan vielä naapuripitäjän puku (synnyinseudun). Kaikella on tragediansa, niin myös tällä uudella kansallispuvulla. Kuinka sattuikaan niin, kun piikapikkarainen astui nykyisen kotiasemansa laiturille upo-uutukainen kansallispuku yllään ja juhlariemu vielä rinnassaan, oli ystävällinen asemamiehen rouvakin asemalaiturilla. Ja mitenkä sattuikaan puku värikkyydessään pistämään rouvan silmään. Ärtyneenä hän huudahti:

— Kuinka sinä tuon puvun ostit! Minä olin ajatellut ostaa saman puvun.

— Eihän tämä ainoa puku ole, vastasi piikapikkarainen.

— Mutta eihän sinulle sovi suomalainen kansallispuku, sinähän olet ollut lapsena venäläinen, näin sanoi armon rouva.

Silloin suuttui piika-pikkarainen ja sanoi:

— Eihän Jeesuskaan ollut hevonen, vaikka syntyi tallissa. Olen yhtä hyvä suomalainen kuin sinäkin ja voin kunnialla kantaa synnyinseutuni kansallispukua.

Sitä ei rouva ymmärtänyt, vaan lähti loukkaantuneena pois. Hän tunsi yksinoikeudekseen kantaa suomalaista kansallispukua, koska oli syntynyt muinaisten Suomen rajojen sisäpuolella ja vieläpä sydän-Suomessa.

Lopun yötä itki piika-pikkarainen ihmisen pimeyttä. Ja rukoili: Tulkoon valkeus.

Piilon-piika

INKERIN PAKOLAISTEN TOIMINTAA v. 1919–34

Kun Pohjois-Inkeristä Suomen puoleisen Karjalan Kannaksen rajapitäjiin saapuneiden pakolaisten lukumäärä keskikesällä 1919 oli noussut jo muutamaan tuhanteen henkeen, määräsi Suomen hallitus heinäkuussa erityisen komitean huolehtimaan pakolaisväestön tarpeista, ”mikäli niitä esiintyisi”. Komitean puheenjohtajaksi nimitettiin kansanedustaja, kansakoulunopettaja J. P. Kokko ja jäseniksi pakolaisväestön luottamusmiehiä. Se laaditutti pakolaisista luetteloita, toimeenpani heidän asuinpaikkakuntiensa mukaisen piirijaon ja ryhtyi jakamaan pahimmassa puutteessa oleville elintarvikeavustusta. Avustusta tuli myös Amerikan Punaiselta Ristiltä, aluksi Venäläisen Punaisen Ristin välityksellä ja sittemmin omien edustajien valvonnassa.

Lokakuussa 1919 Lempaalaan ja Miikkulaisiin tehdyn toisen epäonnistuneen aseellisen hyökkäyksen seurauksena saapui rajan takaa lisää suuri joukko pakolaisia Suomen puolelle. Tarkkoja tilastoja heistä ei noissa sekavissa oloissa ollut ehditty laatia, mutta vuoden 1920 alussa, oleskelulupa-anomusten pohjalla koottujen tietojen mukaan oli Inkerin pakolaisia silloin yhteensä noin 8.200.

Tämän suuren pakolaisjoukon asema oli alkuaikoina hyvin epämääräinen ja sen elämä sangen hankalaa. Suomihan oli silloin vielä Neuvosto-Venäjän kanssa sotakannalla vaikka varsinaisia taistelutoimia ei käytykään, pienehköjä kenttävartiokahakoita lukuunottamatta. Yksitoista Kannaksen rajapitäjää muodosti n.s. Kaakkoisen Rajamaan, joka oli julistettu sotatilaan, ja itse rajan pintaan oli vedetty 500 metrin levyinen ”evakuoitu rajavyöhyke”, jonka alueelle pääsy oli ampumisen uhalla kielletty kaikilta siviilihenkilöiltä ilman Rajakomendantin antamaa, valokuvalla varustettua lupaa.

Matkustus samoin kuin elintarvikkeiden ja rehujen kuljetus oli sotatilaan julistetulla alueella tiukkojen rajoitusten ja tarkan valvonnan alainen.

On luonnollista, että tämänkaltaisissa oloissa oli pakolaisväestön järjestäytyminen eli heidän itsensä valitsemien luottamusmiesten muodostaman edustuselimen perustaminen aivan välttämätöntä. Sitä vaati heidän omien etujensa ja oikeuksiensa valvominen ja ajaminen, sitä vaativat myös Suomen viranomaisten mahdollisuudet menestyksellisesti selviytyä niistä lukuisista huolto- ja valvontatehtävistä, jotka monituhantinen pakolaisjoukko heidän hartioilleen sälytti.

Aloitteita pakolaisväestön järjestäytymiseksi oli tehty jo aikaisemminkin, mutta heidän edustuselimensä varsinaisen toiminnan voitanee katsoa alkaneen syyskuun 14 päivänä 1919, jolloin Kirjasaloon kokoontuneet 44 pakolaisten valitsemaa edustajaa päättivät perustaa Pohjois-Inkerin Hoitokunnan. Nämä edustajat oli valittu pakolaisten huoltopiireissä pidetyissä kokouksissa, yksi edustaja 50 pakolaista kohti. Hoitokunnasta tuli 8-jäseninen ja sen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi kansanedustaja J. P. Kokko.

Tällaisissa oloissa ja näin sai alkunsa — lyhykäisesti kerrottuna — se Suomessa olevien Inkerin pakolaisten edustusjärjestö, josta Inkeriläisten Yhdistys r.y. juontaa juurensa ja jonka syntymisestä nyt on kulunut 50 vuotta.

Loppuvuoden 1919 ja alkuvuoden 1920 aikana pidetyissä edustajakokouksissa tapahtui Hoitokunnan kokoonpanossa eräitä pienehköjä muutoksia, jotka kuitenkin jäivät lyhytaikaisiksi. Pysyvämmäksi jäi kesäkuun 11 päivänä 1920 pidetyn kokouksen päätös Hoitokunnan jäsenmäärän nostamisesta 10:een ja kapteeni Jukka Tirrasen valitsemisesta puheenjohtajaksi. Jukka Tirranen valittiinkin sittemmin useana vuotena peräkkäin uudelleen sanottua tehtävää hoitamaan. Hän ja maanviljelijä Matti Virolainen ovatkin ainoat vielä elossa olevat tuosta kokouksesta alkaen vuosikymmeniä yhtämittaisesti Hoitokunnan ja sen jatkojärjestöjen johtoon kuuluneet heimoveljemme.

Maaliskuun 23 päivänä 1924 pidetty edustajain kokous päätti muuttaa Hoitokunnan nimen muuttuneita oloja paremmin vastaavaksi: siitä tuli ”Inkeriläisten Toimikunta Suomessa”.

Pakolaisten edustajakokouksia pidettiin alkuaikoina 2—4 kertaa vuodessa, sittemmin vain kerran vuodessa. Edustajien valintaperuste oli sama eli yksi 50 pakolaista kohti. Hoitokunta, kuten sen seuraaja Toimikuntakin, teki selkoa edustajille menneen toimintakauden tapahtumista, toimenpiteistään ja mahdollisista tuloksista sekä tiedoitti ja selosti pakolaisille välitettäväksi sellaisia asioita, jotka saattoivat olla avuksi ja hyödyksi heidän pyrkimyksissään elämänsä ja olojensa kohentamiseen. Edustajat puolestaan toivat esille pakolaisten tarpeita ja toivomuksia.

Hoitokunnan apua ja väliintuloa vaatineet pakolaisten ongelmat, epäkohdat ja tarpeet olivat sangen moninaiset.

Ravintohan on ihmiselle aina ja kaikkialla välttämättömyys numero 1. Pakolaiset toivat mukanaan karjaa, rehuja, viljaa y.m. elintarvikkeita niin paljon kuin kuljettaa saattoi tai otettavissa oli. Tällaisten kohdalla ei elintarvikeapu ollut heti alkuun kovin kiireellinen. Mutta paljon oli sellaisia, joilla oli vain taskussaan heikkoarvoisia ruplia tai ei edes niitäkään. Valtion asettaman avustuskomitean tuki oli riittämätön heidän toimeentulonsa turvaamiseen. Senvuoksi Hoitokunta hankki avustusta myös Amerikan, Englannin, Tanskan ja Venäläiseltä Punaisilta Risteiltä. Amerikan Punaisen Ristin elintarvike- ja vaatetusavustuksen jakelussa olikin Hoitokunnan myötävaikutus hyvin merkittävä.

Suomessa oli tuolloin niukalti elintarvikkeita ja niiden säännöstely voimassa. Elintarvikelautakunnat, millä nimellä silloiset kansanhuoltolautakunnat kulkivat, eivät antaneet pakolaisille

KUVA INKERIN HISTORIASTA

Kansallispukuiset äyrämöisnainen, savakkonainen ja mies. Tulevassa historiakirjassa on tämä ja paljon muita kuvia

elintarvikekortteja. Sen ei tarvinnut suinkaan johtua kylmäkiskoisesta asennoitumisesta pakolaisiin, vaan saattoi useimmiten olla seurausta voimassa olleista säännöksistä, jotka oli annettu toisenlaisia olosuhteita varten, tai siitä ensisijaisesta vastuusta, jota lautakunnat oli pantu kantamaan omasta paikallisesti väestöstään.

Ne pakolaiset, joilla olisi ollut rahavaroja, eivät voineet käyttää niitä elintarvikkeiden ja rehujen hankkimiseen vaikkapa kauempaa Suomesta, koska esteenä olivat matkustus- ja kuljetusrajoitukset. Senvuoksi he joutuivat hukkaamaan tappiollisesti omaisuuttaan, mikä varsinkin kotieläinten kohdalla oli seurauksiltaan varsin kohtalokasta. Niistä noin 2.500 lehmästä, jotka pakolaiset olivat tuoneet tullessaan, oli vuoden kuluttua jäljellä vain noin kolmasosa. — Avustusten jakelupaikat olivat eräissä tapauksissa sellaisen matkan takana, johon piti hankkia viranomaisen lupa.

Pakolaisten sairashoito ja lääkintähuolto oli järjestettävä, samoin heidän sielunhoitonsa y.m. seurakunnalliset asiansa.

Hoitokunta pani alulle myös pakolaislasten kansakouluopetuksen perustamalla erikoisia pakolaiskansakouluja ja neuvottelemalla viranomaisten kanssa pakolaislasten sijoittamisesta paikallisiin suomalaisiin kansakouluihin. Varttuneempaa nuorisoa ohjattiin ja autettiin opintien jatkolle. Vapaa valistustyö pantiin käyntiin ja pakolaisten yhdyssiteeksi ja tiedotusvälineeksi perustettiin huhtikuun alussa 1920 sanomalehti, joka viikon, tai toisinaan poikkeuksellisesti parin viikon, väliajoin ilmestyi ”Kirjasalon Sanomat”-nimisenä saman vuoden loppuun asti ja sen jälkeen vajaan kahden vuoden ajan ”Inkerin Sanomat”-nimisenä.

Kunnallisverotukseen nähden pakolaiset joutuivat samaan asemaan kuin vakiintuneissa oloissa elävät maan omat kansalaisetkin ja melkoista joukkoa heistä uhkasi verotus, vaikka he olivat saapuneet Suomeen vasta verovuoden loppukuukausina eikä heillä senvuoksi voinut olla verotettavia tuloja täällä. Suomen hallitukselta ja Amerikan Punaiselta Ristiltä saadusta huoltoavustuksestakin yritettiin eräissä tapauksissa panna veroa.

Mutta tästä huolimatta pakolaisilla ei kuitenkaan ollut mitään kunnallisia etuja tai oikeuksia. Heitä käsiteltiin siinä suhteessa ulkomaalaisina. Heidän lapsiaan ei otettu kuntien kouluihin, ja jos hyvällä tahdolla otettiinkin, niin velkoi kunta heistä maksun. He eivät päässeet osallisiksi minkäänlaisesta kunnan taholta tulevasta sosialihuollosta. Heillä ei ollut oikeutta maan omistukseen, ja se taas vaikutti sangen haitallisesti heidän toimeentulonsa järjestämiseen.

Kirkollisverotus, joka kuten tunnetaan, seuraa kunnallisverotusta, kohdistui myös pakolaisiin, vaikka heidän sielunhoitonsa, väestönrekisterin pitonsa ja papintodistusten antamisensa olivat omien pakolaispappien tehtävänä.

Kaikkiin näihin ja moniin muihin epäkohtiin joutui Hoitokunta ajamaan korjausta.

Paljon tehtävää antoivat Hoitokunnalle pakolaisten oleskelulupa-anomukset ja niihin liitettävät suositukset. Noista oleskeluluvista menevä lunastus ja leimavero oli 117 silloista markkaa, mikä monelle pakolaiselle oli niin suuri raha, että tuo välttämätön dokumentti jäi lunastamatta. Hoitokunta tekikin Sisäasiainministeriölle esityksen, ettei ainakaan kotiinsa Inkeriin palaavia pakolaisia pakotettaisi lunastamaan oleskelulupaansa eikä lunastuksen suorittamiseksi

Käännä

ulosmitattaisi jollain pakolaisperheellä olevaa viimeistä lehmää, jota useimmiten oli pidettävä ostorehun varassa.

Kun sitten rauhan tultua solmituksi Suomen ja Neuvosto-Venäjän välillä pakolaisia alkoi suurin joukoin palata Inkeriin, joutui Hoitokunta avustamaan heitä neuvostoviranomaisille jätettävien paluuanomusten tekemisessä ja antamaan ohjeita paluun käytännöllisistä menettelytavoista. Ainoaksi rajanylityspaikaksi olivat neuvostoviranomaiset määränneet Rajajoen radanvarsikylän Karjalan Kannaksen länsilaidalla, mikä oli suurelle osalle palaavia erittäin hankala tie, sillä sehän pidensi heidän matkaansa karjankuljetusineen y.m. tavaroineen monella kymmenellä kilometrillä. Senvuoksi Hoitokunta esitti Suomen hallitukselle, että rajanylitys voisi tapahtua myös Raudun ja Metsäpirtin kohdalta. Tämä esitys johtikin sellaiseen helpotukseen, että Metsäpirtin pitäjän Tapparin kylän kautta pääsi palaamaan muutamia pakolaisryhmiä.

Rajapitäjistä, missä ansiomahdollisuudet olivat sangen vähäiset, Suomeen jääneet pakolaiset alkoivat mahdollisuuksiensa mukaan siirtyä kauemmas Suomeen, heidän elämänsä ja toimeentulonsa vähitellen vakiintua ja Hoitokunnan tehtävät sitä mukaa oleellisesti vähentyä. Sellaisilla paikkakunnilla, mihin inkeriläisiä kerääntyi suuremmin joukoin, he alkoivat kokoontua ensin yhteisiin kahvinjuontitilaisuuksiin tapaamaan tuttaviaan ja keskustelemaan kuulumisista. Vähitellen tällaiset kokoontumiset saivat yhä kiinteämpiä muotoja ja niistä syntyi monille paikkakunnille Inkeri-kerhoja. Inkeriläisten Toimikunta ei enää vastannut ajan tarpeita, ja niinpä se v. 1934 lopetti toimintansa ja sen tilalle perustettiin kaikkien yhdistyslain säännösten mukainen kiinteämuotoinen Inkeriläisten Yhdistys r.y., jonka jäseneksi sai liittyä jokainen 18 vuotta täyttänyt hyvämaineinen inkeriläinen joko suoranaisesti tai paikallisosaston kautta.

Jussi Vesa

JÄLKIMUISTOJA HELSINGIN KESÄJUHLILTA

Vastaukseni inkeriläisten 50-vuotisjuhlassa puheeni johdosta loukkaantuneelle: Kiitän ojennuksesta! Se on hyvä neuvo vastaisuuden varalle. Mutta samalla pyydän lausua, että tahallani en halua loukata kenenkään uskonnollisia tunteita.

Muistellessani Inkerin pakolaisten lohduttoman karuja, ankeita aikoja puheeni tarkoitus ei ollut **repiä,** vaan **rakentaa,** sitä käskyä noudattaen, joka kuuluu: "Ja että he kaikki yhtä olisivat."

Inkerin pakolaisten toiminnassa 50 vuotta mukana ollut

Vanha veteraani.

Hovioikeudenneuvos R. Rainion täyttäessä 70 vuotta

Herra Hovioikeudenneuvos Robert Rainiolle
Parahimmat onnittelut merkkipäivän johdost,
Kolmantena heinäkuuta täyttäessään vuosii
Kaik myö teil viel toivotamme ikkää toisen-
mokkoo.

Meil on paljon syytä kiittää häntä monist asjoist,
Heä ko meist ain huolehtii ja mein parastaan
katsoo.
Kansalaisuusoikeuksii meil heä hommais paljon
Eikä palkkaa töistään ottant ko voa hukkoos-
rahan.

Kesäajan huvituksistkii heä meist pit huolen;
Ompeluseural Ruissalost ko antoi ison huoneen.
Kerholaist ja muutkii siel jo käivät usjan kerran,
Siel ko soppii huvitella vaik millaisil herroil.

Kokouksii heä meil tulloo kons voa aika antaa,
Kaikil heä on ystävä ja hyvän sanan sannoo.
Puhheittakkii pittää usjaa vakavistkii asjoist,
Välist sutkauttaa sanan jot kaik tyrskäät naurust.

Joukol kaik myö toivotamme teil viel kaikkee
hyyvvää
Elon ehtool eläessä jot ois onni myötä.
Terveyttä, siunausta, paljon rauhan vuosii,
Jot ois teil hyvä ellää vanhoil sekä nuoril.

Kaikkiin puolest **Matti Iho**

TAMPEREEN KUULUMISIA

Tampereen osaston toiminta alkoi turkulaisten käynnillä Tampereella. Kesäjuhlissa saadun vihjeen perusteella saapui 13. 9. linja-autollinen Turun inkeriläisiä vierailulle kaupunkiimme. Tampereen akvaario-planetaario kuului tutustumiskohteisiin ja sieltä jatkettiin Suur-Tuotantoon, jossa ilta kului rattoisasti. Vaikka tilaisuuteen ei oltu järjestetty varsinaista ohjelmaa, riitti sitä välipaloiksi.

Tarkoitus on jatkaa vierailuja ja 18. 10. on vuorossa tamperelaisten matka Turkuun. Kun Tampereen osasto on varsin pieni eikä kaikkia nuorempia näytä kiinnostavan vakava ohjelma, voivat halukkaat yhtyä turkulaisten karkeloihin mainittuna päivänä.

Muut tilaisuutemme ovat 12. 10., 9. 11. ja 7. 12. Tervetuloa!

ER

RUOTSIN PUOLELTA

Japani-lähetysjuhla Ruotsissa

Krokslättsin seurakuntakodin suojissa, lauantaina 6. 9. 1969 vietettiin Mölndalin Japanilähetyspiirin 20 vuotisjuhlaa. Juhlaan oli saapunut runsaasti väkeä, niin että kodin kaikki tilat olivat käytössämme. Juhlassa oli myös runsas ja monipuolinen ohjelma.

Pastori Matti Brummer paikallisena pappina aloitti juhlan tervehdyspuheella, jossa hän alleviivasi lähetystyön merkitystä seurakunnassa: "Seurakunta jossa ei ole lähetysharrastusta" hän sanoi "on kuollut". Hän totesi vielä, että Mölndalin Japani-lähetyspiiri on elämän merkkinä Göteborgin ja sen ympäristön seurakunnallisessa elämässä. Hän esitti myös SKSK:n pääsihteerin rov. Vuorelan tervehdyksen juhlivalle lähetyspiirille.

Kuultiin myös esitys jossa oli poimintoja seuran toiminnasta kahden vuosikymmenen aikana. Siitä ilmeni että kahden vuosikymmenen aikana on koettu paljon ja monenlaista. On koettu tappioita, vastoinkäymisiä ja voimakasta vastustustakin. Eikä myöskään oman pahan sydämen aiheuttamista ristiriidoista olla vältytty. Mutta todettiin myös, että Jumalan johdatus on ollut ihmeellistä ja siunaus runsasta. Ei siis ole vain tappioista kärsitty, vaan ollaan myös voitoistakin iloittu, jopa oikein juhlasaatossa kuljettu. Ja ihmekös se kun: "Voittolippumme risti on, ja Jeesus on kuninkahamme."

Rovasti Aatami Kuortti Helsingistä oli juhlapuhujana ja hän puhui (Ps. 70:5—6) tekstinään. Hän julisti miten köyhä kurja ja syntinen ihminen itsessään saattaa kuitenkin armossa iloiten kiittää ja ylistää Jumalaa ja jopa levittää siunausta ja valoa ympäristöönsäkin. "Iloitkaamme ja riemuitkaamme" hän kehoitti, "ja opetelkaamme sanomaan: "Ylistetty olkoon Jumala."

Boråsin Evankeliumiyhdistyksen tervehdyksen esitti saarnaaja Eeli Huttula, ja hän puhui Jumalan lohdutuksesta. Lausuntaa esitti rva Toini Steenari, kaksinlaulua rva Meeri Hihnala ja herra Väinö Kilkki. Boråsin Gustaf Adolfin kirkon suomalainen kanttori-urkuri Arvi Haikonen huolehti säestyksestä.

Mölndalin ahkerat ja palvelusalttiit emännät huolehtivat myös juhlivan joukon luonnollisistakin tarpeista. He olivat kattaneet kahvipöydän herkullisine piirakoineen, jota väliaikana melkein kaikki käyttivätkin hyväkseen, emäntien iloksi.

Juhlassa luovutettiin Lähetyspiirin kautta kertyneet tulot SLE. yhdistyksen käyttöön Japanissa. Ne otti vastaan rov. Kuortti ja summa oli: kaksitukattasatakaksikymmentäseitsemän R. kruunua (2.127:31).

Juhlan päätöspuheen piti pastori Juhani Rantanen ja hän julisti voimakkaasti, että meillä on anteeksiantamus ja rauha Jumalan kanssa. Kristuksen Jeesuksen veren kautta. Sunnuntaiaamuna 7. 9. klo 8 kokoonnuttiin vielä jumalanpalvelukseen Rådan kirkkoon, jossa saarnasi rov. Aatami Kuortti.

Antti Tervo, Mölndal

Opinhaluiset gävleläisnuoret

Toissa keväänä kerroimme gävleläisen inkeriläisnuoren saavutuksesta: ylioppilastutkinnosta. Viime keväänä saivat valkolakkinsa Kalevi Ahtinen ja Marja-Leena Virtanen, sekä Einari Mäki, jonka isä on eestiläinen ja äiti inkeriläinen.

Olen saanut kunnian olla Niilo Ahtisen komeassa omakotitalossa viettämässä valkolakkijuhlaa. Kalevin kunniaksi oli saapunut vieraita läheltä ja kaukaa kukkineen ja lahjoineen.

Kalevin kunniaksi olen lausunut seuraavan runon:

Vanhemmille ikää karttui,
poika kasvoi, sekä varttui.
Vaikka Kalevi on nuori,
opinteillä hyvin suori.
Suljettuaan koulun uksen,
sai hän hyvän todistuksen.
Studentiksi päästyänsä
kiittää isää, äitiänsä.
Isä, äiti piti huolen
vaatetuksen, ruuanpuolen
kaikki valmiina ain' oli
koulusta kun kotiin tuli.

Poika, valkolakki päässä,
kulki kotiin kevätsäässä.
Linnut puissa viserrellen
Kalevia ylistellen.
Onnea myös äiti, isä,
toivottivat hälle lisää.

Mekin kaiken kukkuraksi,
valkolakin kunniaksi
suomme Luojan siunauksen
sekä onnentoivotuksen.

A. Vainikka

NUORTEN PALSTA

Voittanut jalkapallojoukkue — tällä kertaa Suomen inkeriläiset — saa palkintonsa Väinö Pietarilta. Etualalla Ruotsin joukkue.

Urheilukuulumisia Helsingin puolelta

Kuluvan vuoden Inkeriläisten Viestin kesäkuun numeron kansikuva oli onnistunut. Ilmeisesti se olikin tarkoitettu kannustimeksi nuorille inkeriläisille juhlavuoden urheilukilpailuja silmälläpitäen.

Harmittavan vähän ilmaantui kuitenkin osanottajia Helsingin kilpailuihin. Viestihän tiedoitti tästä ties kuinka monta kertaa. Onneksi nappuloita löytyi sen verran, että kilpailujen voidaan katsoa vastanneen tarkoitustaan.

Yleisessä sarjassa Tokko oli omaa luokkaansa. Nappuloiden sarjassa kiinnittää huomiota eräs pellavapäinen pojannaskali, joka hellsteenimäisellä rutiinilla veti 60-metrisen aikaan, joka kestää vertailun mihin tahansa kilpailuun. Myös tytöntylleröt kipittivät matkansa hyvin. Ihmettelen kuitenkin sitä seikkaa kun useat vanhemmat toivat lapsensa vain katselemaan. Kyllä sen 60-metrisen olisi voinut juosta nappula kuin nappula.

Palkinnot olivat loistavat. Onnittelut kaikille voittajille ja osanottajille. Kiitokset ansaitsevat kaikki kentällä olleet toimitsijat.

Pirkkolan urheilukilpailut jättivät kuitenkin tulevaisuuteen nähden jotakin arveluttavaa. Kaikkein lohduttavinta oli todeta se, että alle 17-vuotiaitten sarjassa ei ollut yhtään osanottajaa. Tämä oli pelkkä sattuma. Tällä ei tietysti ole mitään tekemistä "miten tästä eteenpäin" ilmaisun kanssa. Lapsethan kasvavat pian.

Oskari Toivokainen

Jatkuu seuraavassa numerossa.

Urheilutulokset Pirkkolassa 12. 7. 69

Yl. sarja 3-ottelu (100 m, pit., kuula (7 kg) kans.väl. pistetaulukon mukaan: 1. Olavi Tokko 1291 pistettä, 2. Aarne Kopponen Turku 756 pistettä, 3. Lauri Lehtinen Hki 755 pistettä.

Yl. sarja 1500 m: 1. Olavi Tokko Hki 4.36,5, 2. Lauri Lehtinen 5.20,0.

Tytöt alle 12 v 60 m: 1. Brita Lehtinen 10,7, 2. Eila Kelo 11,5.

Tytöt alle 7 v 60 m: 1. Anna Korkka 17,3, 2. Kirsti Korkka 21,0, 3) Maiju Mustonen 21,2.

Pojat alle 12 v 60 m: 1. Kari Sivenius 10,1, 2. Hannu Hautajoki 10,4, 3. Börje Lehtinen 10,7, 4. Jorma Korkkinen 11,1, 5. Esa Kelo 11,2.

Pojat alle 7 v 60 m: 1. Ari Kopponen 11,3, 2. Jarmo Kelo 12,9.

Kyykkäottelussa oli mukana kolme joukkuetta: Karjalan Sivistysseura, Ruotsin inkeriläiset, Suomen inkeriläiset. Pokaalikilpailun, joka ei koskenut Ruotsin inkeriläisiä, voittivat Suomen inkeriläiset, toisena Karjalan Sivistysseura.

Jalkapallo-ottelu Suomi—Ruotsin inkeriläiset 4—2.

LUOVAN TAITEEN KILPAILU

Karjalan Liiton järjestämä Luovan Taiteen Kilpailu on avoin kaikille karjalaista syntyperää oleville. Kilpailutyöt varustetaan nimimerkillä. Kilpailijan oikea nimi, syntymäaika ja paikka, postiosoite sekä jos edustaa jotain järjestöä, sen nimi, laitetaan mukana seuraavaan suljettuun kirjekuoreen.

Kilpailutyöt toimitetaan Karjalan Liittoon, os. Etelä Esplanaadik. 22 C, Helsinki 13 **marraskuun loppuun** 1969 mennessä. Kilpailun parhaista töistä koottu näyttely on esillä Nuorten Päivillä, jotka pidetään loppiaisena Jämsässä. Siellä jaetaan myös palkinnot ja arvotaan kaikkien kilpailuun osallistuneiden kesken **viikon ilmainen oleskelu Ylläsjärven Tunturimajalla.**

Kilpailulajit:

1. Kirjoituskilpailu
   a) suorasanaiset
   b) runot
2. Kuvaamataiteet
   a) piirrokset, maalaukset
   b) veistokset
3. Käsityöt
4. Valokuvaus
   a) mustavalkoiset
   b) värikuvat
5. Kaitafilmaus
   a) mustavalkoiset
   b) värifilmit
6. Sävellykset

Kilpailusarjat:
alle 15-vuotiaat
15—19-vuotiaat
yli 20-vuotiaat
(käsityökilpailussa lisäksi sarja yli 30-vuotiaat)

KARJALAN LIITTO RY
Nuorisojaosto

VIIME MINUUTTEINA

ehti tämäkin vielä lokakuun numeron palstoille. Jo toisaalla kirjoitimme, että tilauksia on tullut melko runsaasti. Niitä tuli alkupäivinä loistavasti, mutta sitten tulikin paussi. Hätä on suuri. Miljoona odottaa meitä jos jokainen tulee mukaan. Meitä on vielä runsaasti.

Arpojen myynti ei ole vastenmielistä kun myydessään ei sano vain: "osta arpoja" vaan vaivautuu sanomaan: "rakennan Inkerikotia ja Sinäkin pääset näihin talkoisiin **mukaan kun** ostat muutaman arvan". Johan tepsi. Ostaja huomaa, että tämä työ on tärkeätä heimotyötä ja suhtautuu aivan toisin Sinuun kun noin vaan myy arpoja. Suurimman määrän tilasi eräs tyttö, vallan 1.000 arpaa, häntä lähinnä on eräs rouva 500 kpl. Vot siinä oivat esimerkit, mutta riittää kun jokainen meistä pystyy sijoittamaan vaikkapa 50 arpaa, niin jo hyvä tulos häämöttää. Älä pelkää tilatessasi, sillä myymättömät arvat saat reilusti palauttaa.

Tosipyyntö. Älä jätä tätä pyyntöämme täyttämättä. Tule mukaan rakentamaan INKERIKOTIA.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

PIDETTIIN PIIRAKKAJUHLA

Karjalan Sivistysseura, Suur-Helsingin Kalevalaiset Naiset ja Inkeriläisten Sivistyssäätiö järjestivät 21. 9. Munkkiniemen yhteiskoululla Helsingissä yhteisen piirakkajuhlan. Juhlaan oli saapunut karjalaisia ja karjalaisesta perinteestä kiinnostunutta yleisöä, jonka odotukset palkittiin antoisalla ohjelmalla ja maittavilla piirakoilla.

Juhlan aloitti taiteilija Kaarina Björkroth-Lylyn karjalaisen välitön runoasuinen tervehdys, minkä jälkeen kaustislainen kansanpelimanni Vilho Saari soitti hanurilla reippaita sävelmiä. Tätä nykyä huomattavin kansanmusiikin tutkijamme dosentti Erkki Ala-Könni piti tämän jälkeen kiintoisan esityksen kansansoittimista. Tohtori Ala-Könni esitteli mukanaan tuomansa soittimet sekä niitten nauhoitetut ääninäytteet yksinkertaisimmista paimensoittimista, tuohitorvista, pukinsarvista, huiluista, ruokopilleistä kanteleihin, viuluihin, hanureihin ja huuliharppuihin. Esitelmän jälkeen koululainen Liisa Viitala esitti hauskasti sadun leppäkertusta.

Väliajalla oli tarjolla monenlaisia piirakoita: karjalanpiirakoita, perunapiirakoita, kaali- ja riisimunapiirakoita sekä rahkapiirakoita jotka loppuivat käden käänteessä. Inkeriläisten emännät olivat taas olleet ahkerina omalta osaltaan.

Väliajan jälkeen oli samana aamuna aloitettu kyykkäottelu ja saatu pelatuksi loppuun, ja tilaisuudessa jaettiin voittaneelle karjalaisjoukkueelle Tasavallan Presidentin kunniapalkinto. Palkintojenjaon jälkeen salmilainen murrekuoro lauloi johtajanaan Teuvo Laine ja niinikään salmilainen Heikki Hyvönen esitteli tuohta soittimena. Kädenkäänteessä Heikki Hyvönen, ilmeisesti ainutlaatuinen tuohisoiton mestari maassamme, veisti tuohiläpän, jonka soittamista esitteli erinomaisen hauskasti. Vaatimattoman näköinen soitin tuntui soveltuvan varsin vaateliaisiinkin esityksiin. Inkeriläinen pieni neiti Karhu lauloi viehättävästi kalevalaisia sävelmiä, ja lopuksi Suur-Helsingin Kalevalaisten Naisten helkanuorten ryhmä esitti hölmöläistarinoita Marjatta Etelävuoren ohjaamana. Kaarina Björkroth-Lyly päätti tilaisuuden juohevilla loppusanoillaan.

Toivottavasti tällaista yhteisjuhlaperinnettä jaksetaan edelleenkin harrastaa Helsingin karjalaisjärjestöjen kesken.

Pauligin huvilalla viihtyy

Helsingin paikallisosaston uusi kokoushuoneisto Töölön kerhokeskus eli Pauligin huvila Sibelius-puistossa on viihtyisä paikka. Se muistuttaa vanhoja romanttisia Kannaksen huviloita ja tarjoaa riittävät tilat kuukausittaisille sunnuntaikokoontumisillemme. Osoite on Mechelininkatu 36 ja lähelle tuovat bussit 14 ja 18. Lokakuun tilaisuus on 26. 10. klo 14.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

PYHÄINPÄIVÄNÄ ÖREBROHUN!

Marraskuun 1 pnä vietetään vainajain muistojuhlaa. Juhla alkaa klo 14.00 jumalanpalveluksella Pyhän Mikaelin kirkossa. Saarnaa pastori Vilho Mustonen, rippipuhe khra Kuno Åberg.

Välittömästi jumalanpalveluksen jälkeen seppeleitten lasku Inkerin vainajien muistokivelle. Sen jälkeen ohjelma jatkuu kahvikupin ääressä Olaus Petrin seurakuntatalolla.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa!

ISK:n puolesta A. J.

SINIARPOJEN ASIAMIEHET

Ennen 15. 10. 69 tulette jokainen saamaan tilaamanne arvat. Arpapaketissa on tarkat ohjeet miten menetellään rahojen kanssa.

Pyydämme ensimmäiset tilaukset toimittamaan **os. Inkeriläisten Sivistyssäätiö Huopalahdentie 10 A 20 Helsinki 33, mutta rahat lähettäkää suoraan SUURARVALLE.** Jatkotilaukset saa lähettää suoraan Suurarvalle, sillä silloin olette jo meidän asiamiehemme ja kasvatatte myyntimääräämme.

Arvoista on osa sellaisia, jotka **eivät maksa mitään** ja **juuri nämä arvat on säilytettävä sillä tilityksissä ne** vastaavat **kukin siinä merkittyä rahan määrää.** Käyvät siis rahasta. Ne palautetaan rahatilitysten yhteydessä Suurarvalle ja kuten sanottu ovat rahanarvoisia.

Nyt se sitten alkaa ja me toivomme, että jokainen on innolla mukana rakentamassa INKERIKOTIA. Mitä enemmän saamme myytyä arpoja, sitä parempi on voittotuloksemme. Toivotamme Teille hyvää tuulta ja reipasta mieltä.

Arpatilauksia on tullut jo melko runsaasti, mutta lisää vielä kipeästi tarvitaan. Me toivommekin, että kun tämä lehtemme nyt saapuu, niin sen jälkeen tulee **lisää tilauksia kuin satamalla.** Kiitos etukäteen.

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ

HELSINKI

Helsingin paikallisosaston lokak. tilaisuus on 26. 10. -69 klo 14 Töölön kerhokeskuksessa Mechelinink. 36.

Samassa tilaisuudessa toivotaan entisten ja uusien **kuorolaisten** kokoontuvan neuvottelemaan toiminnan aloittamisesta.

Pyhäinpäivän 1. 11. -69 **Turun retkelle** lähtevät ilmoittautuvat rva **Ida Riipiselle, Linnankoskenk. 8 B** puh. 445701. Lokak. tilaisuudessa voi vielä ilmoittautua ja silloin annetaan lähemmät ohjeet lähtöajasta, -paikasta ja matkan hinnasta.

Johtokunta

TAMPERE

Loppuvuoden tilaisuudet ovat seuraavasti: 9. 11. ja 7. 12. alkaen aina klo 14. Paikka: Kalevan kirkon huoneisto.

T e r v e t u l o a !

Johtokunta

TURKU
INKERILÄISTEN VAINAJIEN MUISTOJUHLAA

vietetään **Turussa** pyhäinpäivänä lauantaina marraskuun 1. pnä. Kokoonnutaan Turun Uudella hautausmaalla inkeriläisten vainajien muistomerkin ääreen klo 11, jolloin suoritetaan kunnianosoitus vainajille. Sen jälkeen siirrytään Turun linnan kirkkoon, jossa muistojumalanpalvelus klo 12.

Toivotaan runsasta osanottoa.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

Ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Varat käytetään Inkerikodin ja Inkerin historian aikaansaamiseen, Inkeri-aiheisten julkaisujen kustantamiseen ja inkeriläisten jälkeläisten opintoavustuksiin.

SÄÄTIÖN TALLETUSTILIT: HOP:n, KOP:n, PYP:n, OKO:n ja SPKO:n pääkonttorit. Postisiirtotili 146660.

SÄÄTIÖN OSOITE: Huopalahdentie 10 A 20 Helsinki 33.
Puh. 48 76 19.

Väinö Pietari Oy

Huopalahdentie 10 A 20
Helsinki 33.
Puh. 487 619

JOLLEI KODISSASI OLE:

HELLI SUOMINEN
Mooses Putron elämäkerta /3.50/

SULO HALTSONEN
Vanha Tuutari /6.—/
Entistä Inkeriä /5.50/
Runoretki Inkeriin /2.05/

A. METIÄINEN
Inkerin ev.lut kirkko /20.—

LAURI SANTTU
levy/kaksi murrejuttua /7.50/

INKERIKUORO
levy/6 lauJua m.m. Nouse Inkeri /7.50/

POSTIMERKKEJÄ
Inkerin hyväksi

RINTAMERKKEJÄ
Inkerin vaakuna

PÖYTÄLIPPUJA
Inkerin lippu

niin näitä saa tilata:

Ruotsissa:
Armas Paakkonen Tingsg. 4 Borås

Suomessa:
Hannu Vironmäki Korkeavuorenk. 10 A Helsinki 12

Nämä kaikki korostavat kodissasi inkeriläisyyttä. Ne ovat mieluisia lahjoja, ja kun myyntipalkkio menee Ruotsissa ISK:lle ja Suomessa Inkeriläisten Sivistyssäätiölle, niin tuet näitten suuriarvoista työtä. Samalla viet ystäväpiiriisi tietoutta rakkaasta heimostasi.

Painoyhtymä Oy — 1969

inkeriläisten viesti

numero 11 marraskuu 1969

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Majavatie 11 D 44 Helsinki 80 Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285. Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 391
KONTTORI JA TILAUKSET:	Aurorankatu 7 A 1, Helsinki 10 Postisiirto n:o 30 636
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636
ILMOITUKSET:	Hannu Vironmäki Korkeavuorenk. 10 A H:ki 12. Puh. 631 285
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk, sekä kotimaahan että ulkomaille.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— 1/2 „ „ 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— 1/4 „ „ 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Borås, Tingsgatan 4 B. Puh. 033/101 850 Postisiirto n:o 626047

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

ARVOISAT LUKIJAMME

Pyydämme lukijoitamme ja tilaajiamme ystävällisesti ottamaan huomioon muuttuneen osoitteemme: toimituksen osoite on tästä lähtien Majavatie 11 D 44 Helsinki 80. Tähän osoitteeseen pyydämme siis lähettämään sekä päätoimittajalle että toimitussihteerille osoitetut kirjeet. Päätoimittajan puhelinnumero on edelleen 631285 ja toimitussihteerin 783391.

Jotta lehtemme voisi ilmestyä säännöllisesti joka kuukauden puolivälissä, pyydämme myös ehdottomasti lähettämään seuraavaan numeroon tarkoitetut kirjoitukset jo edellisen kuukauden 20. päivään mennessä.

KAIKKI TILAUKSET OSOITETAAN TÄSTÄ LÄHTIEN KONTTORIIMME AURORANKATU 7 A 1 HELSINKI 10. TILAUSMAKSUT POSTISIIRTOTILILLE 30636 OS AURORANKATU 7 A 1 HELSINKI 10.

KANSIKUVA KERTOO: Poikien 60 metrin juoksu oli kaunista katsottavaa viime kesänä Pirkkolan urheilupuistossa. Nuorten palstalla pakistaan edelleen urheilusta: uutta verta ja uusia virikkeitä toivotaan jatkuvasti inkeriläisten urheilupiireihin. Myös kirjallinen nuorten palstamme kaipaa nuorta voimaa. Nuoret lukijamme, vielä ehditte osallistua kirjoituskilpailuumme! — VALOK. PENTTI SEPPÄNEN.

MATTI VIRONMÄKI:

OSAANKO HOITAA LEIVISKÖITÄNI?

Eräs köyhä nainen kadulla kulkiessaan herätti muiden huomiota. Hän tuontuostakin pysähteli, kumartui ja otti maasta käteensä jotakin, minkä pani huolella laukkuunsa.

Poliisi sattui näkemään tapauksen ja luuli naisen löytäneen jotakin arvokasta, josta tulisi ilmoittaa. Siksi poliisi alkoi seurailla naista ja lopulta meni ja kysyi, mitä hän oli löytänyt. Silloin poliisin suureksi ihmeeksi nainen näytti teräviä lasinsirpaleita, jotka hän oli nostanut pois jalkakäytävältä.

"Mistä syystä te panitte ne laukkuunne", kysyi poliisi hämmästyneenä. Nainen vastasi: "Etteivät pienet, paljasjalkaiset kadulla juoksentelevat lapset loukkaisi jalkojaan lasinsiruihin".

Tuolla naisella oli vastuuntunnetta. Hän ei itserakkaasti ja omahyväisesti ajatellut: "Katsokoot lapset itse eteensä! Älkööt juoksennelko paljain jaloin! En minä ole vastuussa kaiken maailman juoksentelijoista!" Ei näin, vaan nainen tunsi olevansa vastuussa.

Tunnetko sinä vastuusi? Tunnenko minä? Näin on syytä kysyä, sillä kaikki ihmiset eivät suinkaan tunne vastuuta. Lue esim. Raamatustasi kertomus, joka on Matt. evankeliumin 25 luvun jaksossa 14—30.

Siinä kerrotaan kolmesta palvelijasta. He olivat saaneet eri tavalla lahjoja eli leiviskÖitä, joiden hoitamisesta olivat vastuussa. Kaksi heistä tunsi vastuunsa ja osasi hoitaa asiat niin, että isäntä saattoi tilinteon hetkellä sanoa kummallekin: "Hyvä on, sinä hyvä ja uskollinen palvelija. Vähässä olet uskollinen . . ." Mutta kolmas palvelija oli ajatellut vain itseään. Hän ei ollut viitsinyt nähdä vaivaa. Laiskuus oli johtunut siitä, että hänellä oli ollut väärä käsitys sekä Herrastaan että myös tehtävästään, jonka oli isännältään saanut. Hänen oli pitänyt toimia Herransa hyväksi, mutta hän olikin peloissaan painunut piiloon. Herran asia oli joutunut kärsimään vahingon.

Samalla tavalla on tapahtunut usein muulloinkin. Väärä käsitys Herrasta ja hänen antamistaan lahjoista on johtanut ihmiset menettelemään ties kuinka usein pahan ja laiskan palvelijan tavalla, niin että Herramme mieli on ollut murheellinen. Eivätkä tässä asiassa ole rikkoneet vain yksilöt, vaan valitettavasti usein jopa kokonaiset seurakunnat ja kirkot ovat unohtaneet vastuunsa. Miten kävikään esim. muinoin niille Vähän-Aasian seurakunnille, joista Uuden Testamentin lopulla kerrotaan. Herralla oli paljon muistutettavaa niitä vastaan, vaikka niissä aluksi oli paljon hyvää. Ne olivat Kristukselta paljon saaneet, mutta eivät olleet uskollisia tehtävissään.

Ajallisia lahjoja, joiden hoitamisen Herramme on meille uskonut, on paljon. Niiden osittainenkaan luetteleminen tässä ei ole mahdollista. Varmaan ymmärrämme, että meillä ei ole oikeastaan mitään, jota emme olisi saaneet Jumalalta. Kaikki on hänen lahjaansa. Silmämme, korvamme ja muut aistimme ovat Luojan leiviskÖitä. Me päivittäin joudumme lakkaamatta tilanteisiin, joissa leiviskÖitä on käytettävä. Monet tilanteet ovat sellaisia, että joudumme olemaan yksin ja tekemään yksin ratkaisumme. Muistammeko vastuumme? Koituvatko ratkaisumme Herrallemme kunniaksi ja lähimmäisillemme parhaaksi?

Vuoleen pitäjä

(Jatkoa)

Kirjoitukseni edellisessä osassa tuli jo mainittua, että Vuole kuului aiemmin Lempaalan pitäjään. Milloin irroittautuminen tapahtui, ei voida varmuudella sanoa. Khra K. V. Sirénin kertomuksessa Lempaalan seurakunnasta v:lta 1840 on maininta, että Vuole erotettiin Lempaalasta khra A. Ahlgrenin aikana (1696—1724). Todennäköisesti Vuoleen itsenäistyminen tapahtui Uudenkaupungin rauhan teon jälkeen 1721, jolloin Inkerinmaa joutui Venäjän alaisuuteen.

Vallan vaihto merkitsi Inkerinmaan asukkaille joutumista maaorjuuteen, joka Venäjällä kesti aina vuoteen 1861. Useimmat Inkerin kyläkunnat ja kokonaiset pitäjätkin joutuivat lahjoitusmaina Venäjän suuraatelisten omistukseen. Raskaat päivätyöt ja muut velvoitteet tekivät talonpoikien aseman erittäin vaikeaksi. Talonpojat olivat täysin riippuvaisia maanomistajan mielivallasta. Toiset heistä saattoivat olla suopeamielisiäkin talonpoikia kohtaan. Esimerkkinä tällaisesta mainittakoon kreivi Ragosinskij, jonka omistukseen Vuole oli joutunut. Hän antoi v. 1730 rakennuttaa Vuoleen uuden kirkon, jossa oli v. 1862 suoritetun korjauksen jälkeen 585 istumapaikkaa. Tämä kirkko oli pystyssä aina talvi—jatkosodan päiviin saakka ehtien loppuaikoina olla klubihuoneustonakin. Lisäksi mainittakoon, että kreivi Ragosinskin aikana syntyi Vuolejärven niityn välittömään yhteyteen Reppoin ja Lopotin jokien yhtymäkohtaan hänen nimeään kantava Uusikylä (ven. Ragosinska).

Maaorjuuden lakkauttamisen (1861) jälkeen joutuivat talonpojille luovutetut maat kyläyhteisöjen (mir-järjestelmä) haltuun. Yhteisön toimesta suoritetun sarkajaon (maan laadusta riippuen) pohjalla talonpojat saivat (henkilöluvun mukaan) sarkansa viljeltäviksi.

Yhteismaanomistus epäkäytännöllisine sarkajakoineen herätti talonpoikien keskuudessa paljon tyytymättömyyttä. Vasta tämän vuosisadan puolella pääministeri Stolypinin toimesta saatiin aikaan laki, joka merkitsi maatalouden kapitalisoimista, talonpoikain maaomaisuuden siirtymistä yhteisomistuksesta yksityisomaisuudeksi ja sarkajaosta luopumista. Tämän maareformin täytäntöönpano maanjakoineen aloitettiin Vuoleella 1910. Maareformin toteuttamisen esteeksi laajoilla Venäjän alueilla tuli ensimmäinen maailmansota sitä seuranneine vallankumouksineen. Tällöin maat siirtyivät jälleen yhteis- ja valtion omistukseen.

Vuoleen pitäjässä oli 25 kylää, joista 23 suomalaisia, 1 virolainen- ja 1 inkerikkokylä. Kylät olivat seuraavat: Alakylä, Kaavani, Karhunkylä, Katuma, Koivukylä, Korkkinen, Kyyrähaka, Lehtoinkylä, Lopotti, Meslikka, Nuossova, Nässi, Perämäki, Putkela, Roppoinkylä, Salo, Sohvola, Sokelova, Pieni-Suojala, Suuri-Suojala, Toserova, Uusikylä, Vuole, Vuolejärvi ja Yläkylä. Suurimpia näistä kylistä olivat Vuole, Lehtoi, Yläkylä, Alakylä ja Karhunkylä. Viimeksi mainittuun voidaan laskea kuuluvaksi myös pitäjän kunnallinen keskus Matoksi. Mainittakoon, että Karhunkylässä oli suuri kansantalo, jonka oli omilla varoillaan rakennuttanut ven. aatelismies N. P. Surov. Myös Matoksin yläalkeiskoulun ja kansakoulun rakennus oli hänen kustannuksellaan rakennettu. Hän viihtyi Vuoleella paremmin kuin suurilla maatiloillaan Keski- ja Länsi-Venäjällä. Monet Vuoleen opinhaluiset nuoret miehet hän ohjasi ja kustansi opintielle. Tsaarivallan aikana hän toimi monissa korkeissa viroissa, kuten maapäällikkönä ja kansakoulujen tarkastajana. Elämänsä viimeiset vuodet hän toimi kuitenkin v a h t i m e s t a r i n a rakennuttamassaan Karhunkylän kansantalossa. Mutta hän viihtyi siinäkin tehtävässään, kunhan sai asua niiden ihmisten lähellä, joista hän piti.

Erikoisena piirteenä Vuoleen kyläkuntien rakenteessa on mainittava, että talot olivat hajallaan omilla maapalstoillaan eikä vieri vieressä tien kahta puolta, niinkuin Länsi- ja Keski-Inkerin kylissä.

Pekka Kiijärvi

Pietarin suomalaiset tutkimuksen kohteena

Viime numerossa julkaistussa varsin mielenkiintoisessa kirjoituksessa kosketeltua lehdistökysymystä sallittaneen minun viimeisenä elossaolevana ”Neva”-lehden toimittajana oikaista*).

Niin ”Inkeri” kuin ”Nevakin” palvelivat ensi kädessä Inkerin maaseutuväestöä ja Pietarin suomalaiset lukivat ja tukivat kumpaakin lehteä vain sikäli mikäli . . . He kun olivat enemmän suomalaisten lehtien varassa eläviä, kullakin tietysti oma makunsa niiden valinnassa, mikä on ymmärrettävää.

Maininta siitä, että ”Neva” olisi ollut sosialidemokraattinen lehti, on **täysin erheellinen.** Mikäli nykyisiä puoluemeriittejä osoiteltaisiin, niin ”Neva” liikkui lähinnä liberaalisilla linjoilla. Sen avustaja- sekä kannattajakunta löytyi Kolppanan seminaarin käyneestä opettajistosta sekä valistuneista maanviljelijöistä.

”Inkeri” oli lähinnä uskonnollismielisen papiston ja muun vanhoillisemman väestön äänenkannattaja.

Lisäksi on muistettava, että tsaarivallan aikana ei olisi tullut kysymykseenkään julkinen puoluelehti . . .

”Neva” painettiin Suomessa kuten ”Inkerikin”. Muistan, kuinka 1910 luvulla, oliko se nyt ennen tuota kymmentä vai hieman jälkeen — oli lehdellä vastaavana joku faktori siitä kirjapainosta, missä lehti painettiin. Ja kun oli ollut lehdessä sellainen majesteettiutta nälväisevä maininta, että siellä ja siellä ”leivottiin” kuningas, niin vastaava joutui painamaan puuta . . . Hänen vaivansa kyllä hyvitettiin sitten aikanaan.

Tällaista hiljaista hissuttelua jatkui aina vallankumoukseen saakka. Inkerin opettajistosta löytyi pieni ryhmä Pietariinkin ja siellä he olivat mukana, johtoportaissa kaikissa niissä vapaavalistustehtävissä, mitä Pietarin suomalaisen väestön keskuudessa harrastettiin. Muun muassa raittiusseura ”Alku” oli sellainen puuhakas järjestö, jossa harrastettiin kuorolaulua, näyttelemistä jne. (Muistan näyttelijöistä esim. Eetu Kukkosen mieliin painuneet osasuoritukset, laulajista Niklanderin sisarukset ym.)

Vallankumouskeväänä 1917 alkoi Inkerissä kiihkeä toiminta. Luonnollisesti asiat kehittyivät siihen suuntaan, että eri toiminta-alojen johto ja keskukset sijoittuivat Pietariin. Eräs niistä oli osuustoimintatyön keskus ”Aitta”. ”Neva” suunniteltiin laajennettavaksi ja sille hankittiin oma kirjapaino, joka kerettiin toimiluvan hankinnan yhteydessä nimittää Sammoksi. Sampo olikin kovin tarpeen . . .

Nyt tullaan kaiketi siihen sosialidemokratiaan: Pietarin rautatieläisten keskuudessa oli suomalainen ryhmä, jonka työmaana oli Suomen kanssa yhteydessä oleva rautatieasema, mikä oli suomalaisen henkilökunnan hoidossa ja minkä rataosuus ulottui Suomen rajalle, elikkä Valkeasaarelle saakka. Ja tämän henkilökunnan keskuudessa oli — sanoisinko se märkähattu, joka kalevalaisen esikuvansa mukaan ampui tuhoisan nuolensa ”Neva”-lehden pään menoksi. Hän kirjoitti jotakin ja lähetti tuherruksensa julkaistavaksi. Mutta toimittaja sanoi pistäneensä ne tuherrukset paperikoriin, suomatta niille julkisuuden siunausta.

Kommunistien vallankaappauksen jälkeen alkoi märkähattu toimia. Viipurissa ilmestyi Työniminen päivälehti. Tämä ulotti nyt vaikutuksensa Pietariin. Sille perustettiin pietarilainen sivutoimitus ja tämä märkähattu*) nimitettiin sen toimituksen vastaavaksi toimittajaksi. Ja kun tähän saakka oli päästy, sai Nevan toimitus ilmoituksen, jossa sanottiin lyhyesti, että Neva-lehti vastavallankumouksellisen toimintansa johdosta lakkautetaan. Ja se lakkautettiin ilman sen kummempia tutkimuksia.

Mikä neuvoksi? Kutsuttiin johtokunta neuvonpitoon ja siinä päätettiin turvautua sosiaalidemokratiaan. Perustettiin sosialidemokraattinen yhdistys ja nimitettiin ”Neva” sen äänenkannattajaksi!

Mutta kuinka kävikään: Vain näytenumero tästä sosialidemokraattien äänitorvesta pääsi päivänvaloon: märkähattumme piti huolen siitä, ettei ”Nevan” ylösnousemusta tapahtunut, koska hän oli sen kuolemaan tuominnut . . . Ja tämän ainoan näytenumeron — hätätilassa aikaansaadun ja nujerretun, heti alkuunsa nujerretun ”äänenkannattajan” vuoksi ei pidä ”Neva”-lehden ns puoluekantaa määritellä.**)

Eikä tässä vielä kaikki: toimintansa alkanut ”Sampo”, kauan kaivattu ja suurin kustannuksin hankkimamme kirjapaino takavarikoitiin ja luovutettiin ”Nevan” nujertajille. Tällainen on katkera totuus.

25. 10. 69 **Aapo Iho.**

*) Kuuluin maaseutu—osaston toimittajana toimitukseen 1917—18.

*) Nimi tunnetaan, mutta jääköön mainitsematta.

**) Lehden vuosikerrat 1910—1917 ovat mikrokuvattuina Yliopiston kirjastossa.

NUORTEN PALSTA

Urheilukuulumisia Helsingin puolelta

Jatkoa edellisestä numerosta.

Uudet leikit ja harrastukset tempaavat nuoret mukaansa. Useille saattaa urheilu jäädä kokonaan syrjään, mutta oletan, että he eivät unohda kesäjuhliamme. Siellä näkee, kuulee ja oppii paljon. He tietävät, että siellä he saavat esittää omia mielipiteitään, solmia tuttavuuksia ja päästä läheiseen kosketukseen kaikkeen siihen mitä sanotaan inkeriläisyydeksi.

Kun näin tapahtuu, niin väkisin ymmärtää käsitteen perinne. Olihan meillä Inkerissäkin paljon vapaa-ajan viettotapoja. Oli pyöräilyä, ja muuta urheilua, oli palloilua mutta erikoisesti mainitsen kyykkäpelit, puolaikanlyönti jota kotikylässäni nimitettiin popiksi. Poppia jota täällä Suomessakin nyt harrastetaan melkoisesti etupäässä karjalaisten keskuudessa pelattiin myös Pirkolassa. Turussa peliä on ilmeisesti harrastettu jo kauankin samoin kuin Ruotsissa inkeriläisten keskuudessa. Oli vain vahinko kun sää leikitteli. Suurin osa yleisöstä poistui kentältä heti jalkapallo-ottelun jälkeen sateen johdosta ja mielenkiintoinen triumfi jäi näkemättä. Onnittelut turkulaisille.

Pitäisi saada tuo kyykkäpeli inkeriläisten keskuudessa viriämään. Päätin osallistua siihen heti kilpailujen jälkeen ja menin Seurasaareen karjalaisten kanssa pelaamaan. Voi kuinka oli mukavaa 26 vuoden jälkeen osallistua peliin. Siinä olisi perinne meille kaikille inkeriläisille. Se sopii niin vanhoille kuin nuorille. Otettakoon ensi kesäjuhlia ajatellen ajoissa asia esille ja järjestettäköön laajat kilpailut kaikkia paikkakuntia käsittäväksi. Siinä olisi ohjelmaa ja siinä olisi näkemistä. Ja sitten sokeri pohjalla. Tänä vuonna tuli voitto kotiin jalkapalloilussa. Vuodesta 1964, jolloinka ottelut Ruotsin ja Suomen inkeriläisten kesken pääsivät alkuun, olemme me hävinneet aina "ronskisti" Ruotsille vuosi toisensa perään. Meillä on ollut voittamattomia esteitä. Moni inkeriläinen tosin pelaa pääsarjoissammekin, mutta he eivät ole päässeet osallistumaan näihin kilpailuihin esteitten takia. Vastaisuudessa voimme varautua siihen, että joukkueemme vahvistuu edelleenkin ja Ruotsin joukkue saa jo nyt ottaa tämän huomioon. Ensi kesänä tavataan Västeråsissa.

Oskar Toivokainen

Jatkuu seuraavassa numerossa.

Kyykkää Pirkkolan urheilukentällä. Karjalan Heimon päätoimittaja Boris Karppela näyttää mallia näin vauhdikkaasti.

MUISTAKAA KIRJOITUSKILPAILUMME

Kesäkuun numerossamme julistetun kirjoituskilpailun aikaa on jatkettu vuoden loppuun. Toistamme vielä kilpailusäännöt (huom. ikärajan muutos):

Ensimmäisessä sarjassa kilpailevat 6—15-vuotiaat, **toisessa** 16—40-vuotiaat. Kilpakirjoitukset jaetaan kolmeen sarjaan: a) runot b) kertomukset ja novellit, c) muut suorasanaiset kirjoitukset, matka- ja leiripäiväkirjat, haastattelut ym.

Aihepiiri on vapaa, mutta jotta toimitus saisi nuorten palstalle lehtemme koko lukijakuntaa kiinnostavaa aineistoa, toivomme, että C-ryhmän kirjoitukset jollakin tavalla valaisisivat inkeriläisperheitten nykyistä tai entistä elämänympäristöä, inkeriläissyntyisten nuorten vapaita harrastuksia, koulunkäyntiä jne. Kirjoitusten on oltava suomenkielisiä, mutta niissä voidaan käyttää erilaisia murteita, kuten esim. koululaisslangia. Palkittujen kirjoitusten lisäksi julkaistaan mahdollisuuksien mukaan muitakin kilpailuun osallistuneita kirjoituksia.

Kilpakirjoitukset lähetetään tämän lehden toimitussihteerille os. Majavatie 11 D 44 Helsinki 80 joulukuun 31 päivään 1969 mennessä. Varustakaa kirjoituksenne nimimerkillä ja ikämaininnalla. Oikea nimi ja osoite kirjekuoreen!

TOBA-BATAKIT – OMALAATUINEN INDONESIALAINEN KANSANHEIMO

Inkeriläissyntyinen abiturientti Markku Pyysiäinen vietti viime talvena kymmenen kuukautta stipendiaattina Indonesiassa. Viime vuoden joulunumerossa julkaisimme Markun kirjeen Indonesiasta. Nyt Markku kertoo tobabatakeista, joista tuskin olemme koskaan kuulleet puhuttavankaan.

Indonesiassa, Pohjois-Sumatran lounaisosassa, suuren vuoristokylän ympärillä elää kansakunta, jota kutsutaan toba-batakeiksi. Vähän, tuskin mitään, tiedetään heidän aikaisemmasta kehityksestään. Näyttää kuitenkin selvältä historioitsijoiden mukaan, että he ovat olleet yhteydessä hindulaisiin tai hindu-jaavalaisiin, mutta ei tunnu uskottavalta, että tämä yhteys olisi johtanut suoranaiseen alusmaana olemiseen.

Kristinusko saapui tähän kulttuuripiiriin vuonna 1864, kun saksalainen lähetyssaarnaaja Nommensen Reiniläisen lähetysseuran toimesta saapui alueelle. Karkeasti arvioiden noin 700 000 toba-batakkia elää tällä hetkellä kristittyinä levittäytyneenä myös alkuperäisen alueensa ulkopuolelle. Nykyään kansakunta koostuu kristityistä ja vanhan primitiivisen uskonnon kannattajista: Heidän lukumääränsä täytynee olla hieman yli 200 000. Muhamettilaisen kulttuuripiirin vaikutusta toba-batakeissa lienee vaikea havaita, vaikkakin pääosa koko Indonesian väestöstä on muslimeja. Suhteita kristittyjen ja paikallisen uskonnon kannattajien välillä voi sanoa tyydyttäviksi heidän tapojensa ja moraalinsa monimutkaisuuden ansiosta, joita kristitytkään toba-bakatit eivät kokonaisuudessaan ole hylänneet ja joita he yrittävät ylläpitää niin paljon kuin mahdollista.

Tämän vuoristokansan elämä on raskasta työtä ja elinehtojen ylläpitämistä. Silti elämänmyönteisyys ja eteenpäinkatsova toivekas suhtautuminen vaikeuksiin hallitsee sen elämää. Se saa elatuksensa pääasiallisesti kalastamalla tai keräämällä lähiympäristöstä, pilvien peittämistä, tuliperäisistä vuorista, erilaisia puutuotteita.

Toba-batakit eivät pienissä, eurooppalaisten mielestä likaisissa kylissä vuorten kohotessa toisella puolella ja Toba-järven toisella puolella rajoittaessa heidän elintilaansa. Batakilainen kylä on pieni, neliömäinen, sitä ympäröivät mutaiset vallit ja bambupuut, sisäpuolella on häkkimäisiä, rivissä olevia talorykelmiä, niiden takana muutamia keittopaikkoja; tyhjä kovaksi poljettu aukio kylän keskustassa, mutaisia kuralätäkköjä; joitakin sikoja juoksentelemassa ympäri kylää tai tonkimassa maata talojen alla, jotka on kohotettu noin puoli metriä ilmaan samankorkuisten kivien avulla, koiria nuuskimassa kaikkea vähänkin kiinnostavaa tai tavallisuudesta poikkeavaa, kanoja kynsimässä maata, kissoja makaamassa auringonpaisteessa; naiset polkevat riisiä, puoliksi alastomat lapset leikkivät kivien tai bambusta tehtyjen alkukantaisten leikkikalujen kanssa. Sen näkee silmillään ja tuntee jokaisella aistillaan. Se on Toba-batakilainen kylä, pieni maailma kätkeytyneenä itseensä, elävä yhteisö, monien ihmisten koti.

Toba-batakilainen talo on puinen, hataralta näyttävä mutta kauan pystyssä pysyvä. Pohjakerros varsinaisen lattian alla on sikojen, koirien ja kanojen elinpaikka, siellä säilytetään myös erilaiset, joskin vähäiset työkalut. Asunto itsessään on neliön muotoinen, sinne johtavat puiset rappuset, ja se kostuu yhdestä suuresta huoneesta, jossa on pieni ikkuna-aukko keskellä päätyseinää. Se on yhtaikaa oleskelu- ja makuuhuone, keittiö ja eteinen. Batakilaisen perinteen mukaan useammat perheet elävät ja nukkuvat yhdessä. Talossa ei ole sisäkattoa, joten koko vesikaton rakenne on nähtävissä. Ulkoseinät on usein koristeltu erilaisin puukaiverruksin tai tyypillisellä batakilaisella kuvakirjoituksella. Talo osoittaa, millainen on kylä, kylän nähdessään löytää koko toba-batakilaisen kulttuuripiirin.

Batakki on hiljainen, oman arvonsa tunteva. Joku voisi sanoa, että hän on ylpeä, mutta se on vain puoli totuutta. Hän on uskonnollinen, magiaan luottava, taikauskoinen. Hän ei ole huippuälykäs, mutta ahkerasti uurastava, perheestään ja suvustaan huolta pitävä, vaikka se merkitsee omien etujensa kieltämistä ja itsensä unohtamista. Hän on vieraanvarainen ja toisten seuraa kaipaava. Usein tobo-bakatit istuvat yhdessä, kuitenkin miehet ja naiset erillään, keskustellen, polttaen omaa erikoista tupakkaansa, laulaen kaihomielisiä lauluja, jotka kertovat heidän suuresta järvestään, vuorilla elävistä jumalista ja sankareista, jotka hallitsivat sään ja vuodenaikojen vaihtelut. Heidän seurallisuutensa on kyltymätön, yhteen ahtautuneena, toisistaan kiinni pitäen he unohtavat huolensa iloiten siitä pienestä, mitä he omistavat.

On otaksuttavissa, että ns. primitiiviset kansat eivät ajattele analyyttisesti vaan kokonaisvaltaisesti. He kokevat kaiken kokonaisuutena ajattelematta, kuinka suuria tai pieniä asiat ovat. Toba-batakkien primitiivinen uskonto on myös tämänluonteista. Maailmankaikkeus, yhteisö, yksilö ovat kokonaisuuksia. Kokonaisuuden ja yhteisön hyväksi työskennellessään ihminen kadottaa yksilöllisen itsenäisyytensä ja sovittaa siten itsensä maailman kanssa. Elämä ja kuolema, voimattomuus ja voima, hyvyys, puolinaisuus ja pahuus eivät ole absoluuttisia, vaan suhteellisia vastakohtia, jotka voivat yhtyä.

Toba-batakilainen ajattelutapa "olla osana kokonaisuudesta" on vieras ns. modernille tavalle ajatella. Batakilaisen kylän päällikkö on alamaisilleen jumalan edustaja, osa jostain mahtavasta, mitä he pelolla lähestyvät. Päällikköä kunnioitetaan, koska hän on osa suuresta jumalasta, ei siksi, että hän itsessään on ehkä jotain.

Jatk. sivulle 13

RUOTSIN PUOLELTA

Ryhmä Eskilstunan Inkerikerhon jäseniä harjoittelemassa näytelmää "Marille tulee sulhasia".

Syysjuhlat Eskilstunassa

Eskilstunan Inkeri-kerho vietti toimintansa 10-vuotisjuhlaa sunnuntaina lokakuun 5 päivänä 1969. Juhlapaikkana oli Forssin kirkko ja seurakuntakoti. Juhlaväkeä oli runsaasti myös muilta paikkakunnilta, Örebrosta, Västeråsista, Kumlasta ja jopa Gävlestä asti.

Juhla alkoi jumalanpalveluksella kirkossa, jossa saarnasi rovasti Matti Viroumäki Helsingistä. Päivän tekstistä, jossa kerrottiin nuoresta pakolaispojasta Jaakobista, puhuja otti esille m.m. seur. ajatuksia: "Jumala seuraa elämäämme ja johtaa sitä. Hän on läsnä silloin, kun meillä on vaikeita hetkiä. Usein emme ymmärrä, mikä vaikeuksillamme on tarkoituksena, mutta jälkeenpäin asiat voivat selvitä. Jumala ei jätä meitä koskaan. Senvuoksi ei pidä olla toivoton, vaikka joskus oltaisiinkin umpikujassa. Hädässä on apu lähellä".

Jumalanpalveluksessa alttaripalveluksen suoritti pastori Erkki Huhta, joka vasta hiljattain on tullut Eskilstunaan suomalaisten papiksi. Herran pyhä Ehtoollinen, johon osallistui lähes koko kirkkoväki, päätti jumalanpalveluksen.

Kirkoumenojen jälkeen juotiin kirkkokahvit läheisellä seurakuntatalolla. Samassa paikassa oli päivätilaisuus. Siinä puhui aluksi pastori E. Huhta. Inkeri-kerhon puheenjohtaja Juho Kemppi selosti toimintaa kuluneen kymmenen vuoden ajalta. Hän mainitsi, että kerhon toiminta on ollut toisinaan varsin vilkasta. On järjestetty talvi- ja kesäjuhlia, vierailtu toisilla paikkakunnilla, kokoonnuttu rupattelutiloihin j.n.e. Erityisesti vireätä on ollut näytelmäharrastus. Parastaikaa on harjoituksen alaisena huvinäytelmä, joka kertoo suomalaisten evakkojen tapahtumista. Näytelmä tullaan, jos vain suinkin voidaan, esittämään ensi kesänä juhlilla.

Päiväjuhlan ohjelmassa oli myös lyhyitä tervehdyksiä. Västeråsin ystävien puolesta puhui Aappo Björn, joka m.m. mainitsi, että ensi kesänä on tarkoitus pitää inkerinsuomalaisten kesäjuhlat juhannuksena Västeråsissa. Örebron terveisiä kertoivat Juho Hirvonen ja Antti Juvonen. Runoilija Aatami Vainikka Gävlestä esitti hauskan murrejutun, joka on toisessa paikassa lehdessämme. ISK:n johtokunnan puolesta puheenjohtaja Oskari Himiläinen onnitteli juhlivaa kerhoa ja toivotti inkerinsuomalaisten toiminnalle muuallakin menestystä. Lyhyen puheen piti diakoni Markku Hirn, joka on äskettäin tullut paikkakunnalle nuorisotyötä varten. Lausuntaa esittivät rouva Ilma Kemppi ja näytelmäkerhon ohjaaja Antti Kupri. Loppusanoissaan rovasti Viroumäki muistutti mieliin, miten suuri merkitys kaikessa elämässä on yhteisymmärryksellä. On totta hengellisen laulun sanat: "Yhdess' ollen muinoinkin voitot suuret saatihin".

Muistolaatta Haaparantaan

En tiedä kenen suusta tämä ajatus lähti liikkeelle, mutta ryhmäkeskusteluissa ja kokouksissa on jo vuosikausia keskusteltu tästä asiasta. Sen merkityksestä kai useampi meistä sanoisi että se tulee olemaan yksi kirjain heimoryhmämme vaellushistoriassa. Ollessani kolmantena tässä muistolaattakomiteassa tahdon sanoa jotakin tämän asian puolesta.

Tornionjokilaaksoa on nimitetty Rauhan laaksoksi, siksi ettei se erota vaan yhdistää Suomen ja Ruotsin. Suomenkieliset Tornionjokilaakson asukkaat, Ruotsin sekä Suomen puolella, ovat vilkkaassa kanssakäymisessä keskenään. He ylittävät rajan kun vain sattuu jotain asiaa olemaan toiselle puolelle. Tuskin he aina muistavat tai ajattelevat että he ovat nyt ylittäneet valtiollisen rajan. Tokihan me, suljetun rajan kirouksesta kärsineet Inkerin suomalaiset, tahdomme antaa oman siunauksemme tälle Rauhan laaksolle. Teemme sen laittamalla muistolaatan Haaparantaan.

Jokainen meistä muistaa ne vapauttavat tunteet kun sai astua Ruotsin rantaan. Laatan muodon määrää tarkoitukseen myönnetty paikka ja inkeriläinen taiteilija Juho Suni. Tärkeimmät tässä asiassa ovat kumminkin ne **sanat** jotka siihen kaiverretaan. Jokainen joka kantaa kortensa yhteiseen kekoon lahjoittamalla rahaa muistolaattaa varten, voi myöskin kirjoittaa sen lauseen, jonka hän toivoo siihen kaiverrettavan. Minä uskon, että joku lähettää sellaisen ehdotuksen, jonka me kaikki hyväksymme. Vasta silloin muistolaatta vastaa tarkoitustaan kun siihen kaiverretut sanat synnyttävät katselijoissa niitä ajatuksia, joita oli niillä ihmisillä jotka meitä auttoivat silloin kun me avuttomina apua tarvitsimme. **Toivoisin että Ristin Viestin sekä Inkeriläisten Viestin palstoilla syntyisi useampia kirjoituksia tästä asiasta.**

Laatan paikaksi on jo myönnetty Haaparannan uuden kirkon ulkopuolella oleva pylväs. Inkerin Suomalaisten Keskusliitto (ISK) on ottanut tehtäväkseen laatan kustantamisen ja lahjoituksia voi lähettää ISK:n postisiirtotilille osoitteella Finsk-Ingerml. Centralförbund, c/o Kuortti, Vitmåragatan 11 F, 722 26 VÄSTERÅS, postgiro n:o 17 38 88. Tämän Viestimme mukana on postgirokortti, joten kun sen täyttää vain ja vie postiin, on velvollisuutensa suorittanut.

Antti Juvonen
Körsbärsstigen 4
703 60 ÖREBRO

Juhlassa mukana olleet veivät kauniit muistot mukanansa koteihinsa. Suurkiitos kaikille, jotka joko mukanaolollaan tai muuten toimivat näiden juhlien hyväksi.

M. V.

PERÄKYLÄN SAKUN KUOLEMA

Murrekertomus

Inkeris ennen elettii kylis, talo oli talon rinnaal, sekä seinä seinän vierees. Silloin vuosiin 1910—1911, muan jauoos tarjottii talonpojil oikeus lähtee kyläst erilleen huttaril. Huttariniekaal annettii koko mua yhtee kohtaa, sekä viel sellaiset paikast mist itse tahtoi. Valtio antoi viel rahhaaki mil sai kottiin muuttaa uutee paikkaa, eiks oltkii hyvä.

Vot hyvä. Sanoi Peräkylän Sakuki. — Mie tätä uon uotelt jo kauan aikaa. Ajatelkaa, tiäl kyläs saup ihminen ikkään pittää syntii nuapurloin kans, niist kanoist. Enkä miekkää katso sitä hyväksein ko nuapurin kanat ruoppajaat miun tarhassain, kaik penkit nurin. A miekö miän huttaril, ni mie siel elän ko herra, pitkin tai poikin, siel kannoin kans on hyvä, kävelkööt kanat vaik mis, kyl ne kottii munimaa tulloot.

Pajulan rajalt, Vainikan ojan varrelt Saku sai itselleen uuven asuinpaikan, mihin hiä laittoi kottiin. Parempaa muan paikkaa ei olt koko Peräkylän mual. Vesj olj ihan tuvan kuppeel, siin olj muata, siin olj suota. Siel etuikkunoist näkyi Äijä mäk, sekä Kruasselo, Pajula, ja viel monta muuta kyllää. Kirkkaal aurinkoiseel päivääl näkyi linnast monet kirkon torit, a Iissakin-kirkon tor näkyi kaikkiin hyväst. Syksypimmeil kaik linnan valot näkkyit ninku oisiit olleet tuos kämmenel.

Hyvä olj ellää, ei mitä sannoo. Kukkaa ei tult haukkumaa, jot pua kannais kahleihen. Kasakoistki sai olla rauhaas. Ne kasakat siel kyläs olliit jo ensimmäiset kukon laulust ylläänl ja luatiit loilottiit sitä hohlan kieltä, makkaa siin ko tahot. Huttaril sen iest ol hyvä. Kyl sitä Sakun elämää tais monjki äijä kaehtii.

Ei siint mänt montakaa vuotta. Saku rapahuis läsimää ja kuolais pois. Kyläst kutsuttii äijii sekä ämmii. Ukot pessiit Sakun kylmääl lähe ve-el ja tekkiit kirstun, panniit Sakun piäl valkois alusvuatteet. Siit pantii Saku kirstuu jakkuloin piäl porstuvaa.

Käännä

Siin tulj monta virttä lauletuks, iankaikkisest elämäst, sekä monta kyyneltä vieräht poskpäil. Siälj olj Sakkuu, siälj olj Sakun emäntää, sekä keskenkasvuisii lapsii.

Illan tullees laittoit äijät kirstun kannen kiin, ja suuren virskirjan panniit kirstunkannen piäl.

Seuraavaan yön äitiil ei tult unj silmää, eikä koko yös tult nukutuks tippaakaa. Ajatukset pyöriit ympär piän. — Mist aloittaa ja mitä tehdä, kesä-aika, ruumista ei sua muanpiäl kauvan pittää. Sellain mänj yö, jot ei tult silmääkä ummistetuks.

Kaks päivää olj jo pyörähtänt. Sukulaist olliit kutsuttu jo hautajaisii. Hauvankaivaja olj sanonut: miun puolestain tuokaa ruumis vaik tänäpäin hautaa, hauta on valmis. Viel ois monta tärkijää asjaa, linnaas ois käytävä ostoksiil, tupa ois siivottava.

Linnaa lähtiessään äit olj sanont lapsil: Muistakaa pittää porstuvan ov kiin, jot kanat eivät piäsiis porstuvaa pahhaa tekemää. Mie linnas kauvan en uo, miul on koton paljon tekemistä. Mie jo lounatajaks tuojn kottii ja laitan teil ruuvan.

Lapset ovat lapsii, — ovest ulos, ikkunast sissää. Ni siin miten lien porstuvan ov jäi auk. Silloin koko kanakarja olj porstuvaas ja kukko ielimäiseen lens ruumiin kirstun piäl ja kajahutti koval iäneel "kukkokiekuu", sekä viel toisenki kerran. Siin samas käi sellainen romahus ja kolina. Kanat pölästyit ja kotkottain lensiit porstuvast ulos, a kolina viel jatkui. Tuvas lapsil tulj kova kiire, hyö pölästyksissään putkahtiit ikkunast ulos ja kiiree juoksiit Vainikan ojan penkerest allaa. Siel hyö syytteliit toisijaan kuka heist olj jättänt porstuvan oven auk ja ihmettelliit sitä kolinaa. Oisha sitä romahusta pölästynyt vai kuka aikuinenki.

Siin lapset näkkiit äitiin jo tulevan Pikkolan peltotietä kottii kantamuksiin keral. Siin ei muutako lapset juoksiit äitiään vastaa läp Kotsalan muan ja kerrast kertoit äitilleen jot: porstuvan ov jäi mitenlien auk, silloin kanat olliit kaik porstuvaas ja siel tulj suur kolina, mikäliekii. — Äit sanoi siihen: Joha mie teil kouvoitin linnaa lähtiessäin, jot pitäkää porstuvan ov kiin, a työ että todelleet.

Siin jo likel kottii äit sannoo: — A mitäs sielt mein truvast näkkyyt sauvut tulevan, kuka siel meil kiukaata lämmittää.

Likel kottii hyö näkkiit jot kukalienki istuu porstuvan kynnyksel. A omal veräjääl hyö näkkiit ihan selväst, kuka se olj, ja seisattuit. Äiti pölästyi jot milt ei kuolt siihen paikkaa, eivätkä mitenkää taho uskoo ommii silmijään jot se on I S Ä. Vain onk se isän huamu.

Lapset eivät osanneet sannoo mittää, a äitil ois ninku kylmää vettä valettu niskast allaa.

— Siin isä, nous seisomaa ja sannoi: Se kukon ryökäle ajoi yllää, nukuttii niin kovast. Tulkaa jo kottii, älkää siel seisko. Tartut ovat kiehumas ja samavara on jo keitetty.

— Onk se totta isä. —

Totta, se oli isä.

Eiks oltkii hyvä ko porstuvan ov jäi auk, ja kukko ajoi isän yllää. Muuten isä ois pantu hautaa ja multaa piäl.

Isä eli vielä onnellisena useita vuosia, kasvattaen lapsensa isoiksi, siellä huttarilla.

A. Vainikka

POSTGIRO

Ruotsin inkeriläisille on tarkoitettu tämän lehden mukana saapuva postgirokortti. Siinä on valmiina vastaanottajan nimi ja osoite tarvitsee vain täyttää rahamäärä ja oma nimi kahteen paikkaan ja asia on selvä.

Tässä lehdessä on tarkemmin selostettu mitä varten varoja kerätään (Juvosen kirjoitus).

Näin pääset helpolla: kun täytät tämän kortin ja viet postiin niin samalla olet täyttänyt kunniavelkasi ruotsalaisille.

PYHIEN LEPOON

Matti Laitinen kuoli 22. 8. 69 Sandaretissa Ruotsissa. Hän oli syntynyt Lempaalan Lavosenmäen kylässä 27. 8. 1891.

Elokuun 30 pnä kokoontuivat omaiset ja ystävät Sandhultin kauniiseen ja valoisaan kirkkoon siunaustilaisuuteen. Hautaustoimituksen jälkeen oli muistotilaisuus Sandhultin seurakuntakodissa. Siellä puhuttiin, laulettiin ja luettiin saapuneet sähkeet. Komminister Gustav Liljeqvist piti loppurukouksen ja kiitti läsnäolevia kun muistivat vanhaa ystävää. Suremaan jäivät puoliso, lapset ja lastenlapset sekä omaiset Ruotsissa, Venäjällä ja Kanadassa.

OMAISIA ETSITÄÄN

Savolainen, Katri Joosepintytär, Savolainen, Anna Pietarintytär, synt. 1923, Savolainen, Maria Pietarintytär, synt. 1927, entinen kotipaikan osoite Leningradskaja oblastj, Gatsinskago rajona, stantsija Siverskaja, Meznovskij selsovjet, derevnja Rybitsi. Teitä etsii veljenne Nikolai. Kaikkia, jotka tietävät asianomaisista, pyydän ystävällisesti ottamaan yhteyttä osoitteella Fru Elisabet Tuvéne, Smedstugugatan 17 B 602-13 Norrköping, Sverige. Puh. 011/187617.

HYYVVÄÄ SILMÄVOIJETTA

(Murrenäyte Hietamäeltä)

— Uotkos sie, Marssoo kuult, millaine vahinko sattui Rumpalin Ieval?

— Ehä mie tiije hänest mittää!

— Eihä se uo ihmekää, kos teäl syrjäs elät, ni jeäp monj asja kuulemattais. Muistatha sie sen mustaharjan, mikä heil ostettii jokkuu vuos takaperin. No, sil tulj oikee takajalka kipijäks. Lieneeks kengittäis vuoltu kapjaa liika syvält, vai mikä sen lie aiheuttant, mut se rammitsi kovast. Eistäin Muos voitel sitä soarnen tervel, mitä se Rötsälän ukko Poavo keitti. Mut siit ei olt appuu. Pit mennä oikial vetterinaaril. No, se tutki sen jalan ja meäräis apteekist ostettavan lekartsun.

Muos käi apteekis ja sai sen meärätyn voiteen. Se olj sellaista harmaata moasii. Muutaman kerran ko Muos voitelj sil sitä kipijää paikkaa, ni se paranj ja Muos peäs toas töihin hevosen kans.

Ieval sattui olemaa silmä kipiän. Heä olj hautont sitä tsajuloil ja mitälie muitakii ruohoi käynt etsimäs, olliitko ne nyt kalganoi vai mitä, en mie oikee tarkkaa tiije. Mut niist ei olt appuu. Silloin heä onneton tuumais, jot laha mie koitan tuota harmaata kapjamoasii! Otti ja voitel sil sen kipijän silmäns.

Vaik se hevosen kapjan parans, ni silmäl se ei olt oikee hyväks: Silmä vuos pois . . .

— Voi voi sitä Ieva-parkaa, millaisen vahingon tek itselleen!

— Sanopas muuta . . .

A. I.

INKERI-kirja

Inkerin suomalaisten historia on valmistumaisillaan. Sen sisältö on niin laaja ja monipuolinen, että ilmestyvä teos on todellinen tietokirja, jonka kokoista Inkeristä ei ole aikaisemmin julkaistu. Samalla se on kotiseutukirja, joka on lämmin tervehdys entisiltä olosijoilta.

Runsaasta sisällöstä voidaan mainita, että teoksen kirjoittajiksi on saatu asiantuntijoita. Maat. ja Metsätiet.tohtori Leo Yllö on tutkielmassaan esitellyt Inkerinmaata ja sen luontoa, siihen liittyy kuvia ja värillinen kartta. Muinaistieteelliset vaiheet ovat myös saaneet selvityksensä. Erikoisen mielenkiintoinen ja uusia asiatietoja sisältävä on professori Erkki Kuujon tutkimus keskiajan ja Ruotsinvallan aikuisesta Inkeristä. Sitä täydentää agronomi Andreas Lohen esitys hallinnollisista ja taloudellisista oloista aina tälle vuosisadalle asti. Kirkon, koululaitoksen, kansanvalistuksen, suomenheimoisen väestön vaiheita ja elämää on kuvattu myös laajasti. Nämä luvut ovat toht. Sulo Haltsosen käsialaa. Professori Veikko Ruoppila on selvitellyt kielioloja. Niinikään ensimmäistä maailmansotaa seuraavat ajat aina v:een 1945 ovat saaneet kuvauksensa, jonka ovat kirjoittaneet maisteri Pekka Melkko ja tohtori Keijo K. Kulha. Lisäksi kirjaan tulee pari muutakin kirjoitelmaa.

Kaikille Inkerin suomalaisille ja heidän ystävilleen teos tarjoaa paljon uutta luettavaa. Siihen on hankittu joukko ennenjulkaisemattomia kuvia ja karttoja.

Kuvassa Väinö Pietari ja rovasti Vironmäki kokoavat joukkojaan ennen kotiinlähtöä Mölndalissa majapaikkamme edustalle. Samanlaiselle iloiselle kesäjuhlamatkalle lähdemme ensi kesänä Västeråsiin — ja yksi arpojen myyjä lähtee ilmaiseksi.

KILPAILU ARPOJEN MYYJILLE

Suurarvan järjestämien asiamieskilpailujen lisäksi Inkeriläisten Sivistyssäätiö julistaa myyntikilpailun omille arpojenmyyjilleen. Jokaisesta 50 myydystä arvasta saa yhden pisteen — siis esim. 400 arpaa myynyt osallistuu kilpailuun 8 pisteellä. Pisteitä saaneitten kesken arvotaan ilmainen matka Suomesta Västeråsin kesäjuhlille ja samoin Ruotsista Tampereen kesäjuhlille. Kilpailuaika kestää koko arpojen myyntiajan. Kannattaa rynnistää ja hankkia mahdollisimman monta pistettä. Samalla autatte arpajaisten onnistumista meidän osaltamme!

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

Huopalahdentie 10 A 20
Helsinki 33

KYLL ONNISTUI

Inkerin historian ennakkotilaukset ovat ylittäneet suurimmatkin odotukset. Kerran jo pyysimme kirjakaupoilta oikeutta pitkittää ennakkotilausten vastaanottoaikaa ja kuinkas kävi. Vielä jälkikäteen tuli lisää tilauksia. Ei auttanut muu kuin ottaa hattu kopraan ja kumartaa uudelleen kirjakauppiaita ja suuri on heidän kärsivällisyytensä. He lupasivat ottaa jälkikäteen saapuneet ennakkotilaukset ja sovittiin vielä muutaman kymmenen kappaleen ylityksen mutta sitten on jo lujasti stop perässä.

Nyt on muutama kymmen kappale vielä jäljellä joten viimeisinkin matti myöhäinen voi kirjan saada hintaan 28.50 sillä varauksella, että otamme ennakkotilauksia vastaan saapumisjärjestyksessä ja ken nyt myöhästyy, niin meillä on lappu luukulla. **Loppu, lukee siinä. Pitäkäähän kiirettä.**

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ

HUOMASITTEHAN JO, ETTÄ TOIMITUKSEN OSOITE ON TÄSTÄ LÄHTIEN MAJAVATIE 11 D 44 HELSINKI 80

TOBA-BATAKIT ...

Jatk. sivulta 7

Samaa voidaan sanoa kuvista ja symboleista. Toba-batakki sanoo, että se, mitä tapahtuu kuvalle, esimerkiksi veistokselle tai symbolille, tulee väistämättömästi kohtaamaan myös henkilöä tai esinettä itseään. Ei merkitse mitään, kuuluvatko ne tähän tai tuonpuoliseen maailmaan. Näin on ymmärrettävissä se, että jos jollain on hallussaan jonkun toisen kynsi, hiuksia tms., hän pystyy myös johtamaan asianomaista itseään. Kynsi on osa kokonaisuudesta, ja jos hän hallitsee tuota osaa, hän pystyy myös määräämään koko henkilöä ja hänen persoonaansa.

On vaikea päästä täydellisesti ymmärtämään batakkien uskontoa kielellisten vaikeuksien, erilaisen kasvatuksen ja kulttuurin pohjalta. Jotain voi kuitenkin aina käsittää heidän tavastaan uskoa jumalaan ja tuonpuoleiseen elämään. Niin pian kuin ihminen kuolee, hän tulee beguksi (puoliolento) jonka hahmossa hän matkaa kohti jumalaa ja liittymistä häneen. Siinä muodossa hän vaeltaa läpi keskimaailman kohti ylempää ja jumalaa. Hänen on kuoltava ja noustava ylös lukuisia kertoja keskimaailmassa, hänen on kuljettava läpi monien kuoleman valtakuntien. Siellä begujen uskotaan käyvän markkinoita ja kulkevan erilaisissa tilaisuuksissa, mutta myös sotivan toisiaan vastaan niin kuin ihmisenä ollessaan. Heidän uskotaan kuitenkin olevan riippuvaisia sukulaisistaan tässä maailmassa. Sen tähden toba-batakit uhraavat erilaisia uhreja begulle. Tällä tavoin hän voi olla vakuuttunut heidän avustaan ja siunauksestaan. Esimerkkinä matkan vaikeuksista on erään batakin, joka syntyi vajavaisena, ilman yhtä kättä ja jalkaa, vaellus ylempään maailmaan. Hän tahtoi tavata jumalan kysyäkseen, miksi kohtalo oli ollut niin kova hänelle. Matkallaan hän tapasi puoliolentoja, jotka tekivät täydellisiä vastakohtia, mitä olivat ihmisinä tehneet. Hän näki olentoja, jotka seisoivat päällään ja kun he halusivat syödä heidän täytyi seistä selkä ruokaan päin, koska elämässään he olivat tehneet juuri päinvastaista, mitä heidän olisi pitänyt. Eräitä kalvoivat jatkuvat epäilykset, koska he olivat pelanneet uhkapeliä. Toiset seisoivat kohotetuin käsin ja yrittivät epätoivoisesti pitää käsillään kiinni lehmistä, porsaista, kullasta yms., koska he olivat olleet varkaita. Muutamilla oli niin pitkä kieli, että se kosketti maata, koska he olivat olleet valehtelijoita. Joittenkin olentojen käsiä ja jalkoja kietoivat paksut köydet ja heidän oli ravisteltava päätään jatkuvasti. Heidät oli tuomittu aviorikoksesta. Noissa hahmoissaan toba-batakkien on kärsittävä rikkomuksistaan odottaen armahdusta jatkaakseen syntymisen ja kuoleman kiertokulkua kohti jumaluutta. Heidän kuoleman jälkeinen elämänsä on sovitusta tehdyistä rikoksista. Tällä tavoin oikeus, ero hyvän ja pahan välillä säilyy heidän elämässään ja ajatusmaailmassaan.

Kaiken yläpuolella on kuitenkin ajatus: "osana kokonaisuudesta". Jumala voidaan saavuttaa vain kokonaisvaltaisen ajattelutavan kautta. Hän on itse kaikessa. Hän on kokonaisuus, johon kaikki ovat sulautuneet. Hän on kaikki.

Sen tähden batakit voivat lähestyä ja katsoa jumalaa vain pyhänä kokonaisuutena, hän on maailmankaikkeus itsessään, kaikki siinä kantaa hänen leimaansa. Kaikki olemassaoleva ja kuviteltava on osa jumalaa, toisin sanoen tässä todellisuudessa, jossa me liikumme ja toimimme, ei ole mitään, joka ei kantaisi myös osaa jumalasta ja hänen muodostaan, niin että kaikki vastakkaiset voimat eivät ole luonteeltaan absoluuttisia vaan suhteellisia. Kokonaisuus sovittaa ja yhdistää ne. Uusi vuosi saa alkunsa vanhasta, elämä kuolemasta, aika ei voi olla olemassa ilman välimatkaa. Vielä enemmän, jokainen batakki on esimerkki suuresta jumalasta. Hän on pienen pieni osa jumalaa, osa kokonaisuudesta.

Hetki hetkeltä kuitenkin heidän arvokas, kokemusten avulla syntynyt viisautensa ja muinainen, heidän luonteelleen ominainen uskonto, saa väistyä kristinuskon ja eurooppalaisen kulttuurin, sen mukanaan tuoman siunauksen ja korkeamman elintason, mutta myös sen lieveilmiöiden, usein henkisen voimattomuuden ja päämäärättömyyden tieltä.

Markku Pyysiäinen

HELSINGIN PAIKALLISOSASTON LOKAKUUN TILAISUUS

pidettiin Töölön kerhokeskuksessa eli Pauligin huvilalla 26. 10. Osanotto oli ilahduttavan runsas, tupa oli täynnä ja porstuva puolillaan. Op. Vironseppä aloitti tilaisuuden tervehdyspuheella, pastori Santeri Kemppi puhui sunnuntain epistolasta aiheena uskonperustus, neiti Eila Tahvonen soitti pianolla Frans Lisztin sävellyksen ja Toivo Kajava kertoi pakomatkasta Suomeen yli aavan jäisen Laatokan. Saatiin myös kuulla Heikki Hyvösen kaunista tuohisoittoa op. Vironsepän säestäessä pianolla. Väliajalla juotiin kahvia ja syötiin piirakoita entiseen tapaan. Tämän jälkeen kuultiin vielä neiti Tahvosen pianosooloja, Eeva Karhun laulunumeroita ja Mari Torikan kertomus viimekesäisestä Eestin-matkasta. Lopuksi Toivo Halonen kertoi inkeriläisten, ruotsalaisten sekä venäläisten keskinäisistä suhteista ja kieliongelmista, mikä oli mielenkiintoista kuultavaa.

L. K.

Turun paikallisosaston kuulumisia:

Syystoiminnan avajaiset

Turun paikallisosasto aloitti virallisesti syys- ja talvikauden Mikkelisunnuntaina järjestetyllä juhlalla, joka pidettiin lokakuun 5 p:nä Karjalaisten talolla.

Tilaisuus aloitettiin virrellä, jonka jälkeen paikallisosaston puheenjohtaja Heikki Mylläri lausui muistosanat paikallisosaston riveistä iäisyyteen poistuneille jäsenille. Vainajia kunnioitettiin hetken hiljaisuudella.

Puheenjohtaja esitteli jäsenistölle johtokunnan 27. 9. -69 laatiman tulevan kauden toimintasuunnitelman, josta tärkeimpinä tapahtumina tulevat olemaan Pyhäinpäiväjuhla, joulujuhla, vuosikokous, pääsiäisjuhla, sekä yhdistetty äitienpäivä- ja Helluntaijuhla.

Paikallisosaston puheenjohtaja Heikki Mylläri ja rouva Lilja Nappu luovuttivat hovioikeudenneuvos Robert Rainiolle 70 v. merkkipäivän merkeissä Inkeriläisten sivistyssäätiön, Inkeriläisten yhdistyksen ja Turun paikallisosaston yhteisenä lahjana Inkerin vaakunaa kuvaavan seinäryijyn, samalla ensiksi mainittu esitti lämpimät kiitokset Robert Rainiolle hänen uhrautuvasta työstään inkeriläisten hyväksi. Hovioikeudenneuvos Robert Rainio kiitti osaksensa tulleesta huomionosoituksesta, ojensi puolestaan ansioituneille paikallisosaston jäsenille Räisälän merkin ja pyysi saada omasta puolestaan tarjota yleisölle juhlakahvit.

Kahvitauon jälkeen piti hengellisen puheen pastori Vilho Mustonen. Kyykkäkerhon vetäjä Yrjö Rautanen ja paikallisosaston puheenjohtaja Heikki Mylläri jakoivat mitalit kyykkämestareille Paavo Kopposelle, Aarne Kopposelle, Erno Telkkiselle, Ilo Siippalaiselle ja Toivo Jämsälle.

Ohjelmassa esittivät vielä Katri Peräläinen runonlausuntaa ja Lilja Nappu inkerimurteisen kertomuksen.

Torstaikerhon iltamat

Turun paikallisosaston Torstaikerho järjesti lauantaina lokakuun 18 p:nä Karjalaisten talolla iltamat vanhanajan tyyliin. Tilaisuuteen oli yleisöä saapunut tuvan täydeltä ihan Helsinkiä myöten, kuten edelliselläkin kerralla.

Antti Kulmala soitteli haitarin sävelmillä mattimyöhäiset sisälle ja niin pääsi Paavo Pesonen toivottamaan yleisön tervetulleeksi Torstaikerhon lauantaikekkereihin.

Juhlayleisö otti ohjelmaohjakset käsiinsä ja kajahutti yhteisesti ”Matalan Torpan hiilloksella . . .”

Pirjo Rokka, syntyään Karjalan tyttöjä, lausua paukutteli pari runoa ja niin olivat vuorossa Torstaikerhon pojat, jotka olivat tekaisseet keskuudestaan laulukvartetin ja antoivat näin merituulten raikua. Kvartetti esiintyi illanmittaan vielä toistenkin.

Tyhjin käsin eivät helsinkiläiset nuoretkaan olleet matkaan lähteneet, vaan olivat tuohet konttiin sulloneet ja taitajan mukaansa temmanneet, nimittäin kuulun tuohimusikantin Heikki Hyvösen, joka nyt päästeli taidolla säveliä tuohivirsun aineksilla.

Valksuaren tietoniekka Toivo Halonen haasteli tiijossa kisailemahan paikallisosaston nokkamiehiä, niitä ei paikalta löytynynnä, mutt' ei mies vaill' vastust jäänyt, istui penkille rivi potrii poikii, tyttö viel sorjemp kuiskaajaksi. Kisan päätteeksi Topi tuomion julisti, että keskinkertaista paremmin on tieto säilynyt opinkehdossa inkeriläisten keskuudessa.

Väliajalla kahvi maistui ja kielet lauloit kuulumisia, kuka tietää mitä kaikkea, mut porina ol kova.

Kun yleisö oli laulanut melkein kaikki monisteissa olevat laulut, Kulkurin valssit ja Metsäpirtit, niin oli Torstaikerhon näytelmäryhmäkin saanut maskit kasvoilleen ja pääsi esittämään Aleksis Kiven kirjoittaman komedian ”Kihlaus”. Osasuorituksissa olivat: Eenokkina Paavo Pesonen, Aapelina Olavi Marjanen, Herrojen Eevana Sirkka Männistö, Jooseppina Antti Kulmala.

Miten näytelmäryhmä onnistui tehtävässään, sitä en lähde ”arenteeraamaan”, vaan jokainen mukana ollut saa sen suorittaa itsekseen. Mutta sen verran sallittaneen sanoa, että kaikki esiintyjät mukana myös näyttelijät saivat yleisöltä ylenpalttiset kätten läpytykset. Ilta jatkui puoleen yöhön yhteisellä karkelolla ja nakkikaupalla.

Paavali

TILAA VIESTI!

Inkeriläisten Viesti on tänä vuonna jokaisen inkeriläisen kodin viesti. Sitä se on oleva myös 1970. Sen kautta saadaan parhaiten tiedot leviämään ja samalla sen kirjoitukset kertovat menneestä ja tulevasta. Se on tärkeä yhdysside inkeriläisten kesken niin Ruotsissa kuin Suomessa. Muista tilata se vuodeksi 1970, jottei tule keskeytystä. Kiitos. — Tilaukset os. Aurorank. 7 A 1 Helsinki 10. Ruotsissa: A. Paakkonen Borås, Tingsgatan 4 B.

Viestin toimitus

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

NE ARPAJAISET

Kunne on innostus kaikonnut? Me olemme viimekertaisesta myyntimäärässä paljon jäljessä. Vielä on monta tuttua ja tuntematonta, jotka eivät ole korviansa hievahtaneet. Tämähän on talkoisiin pyyntö. Inkeriläinen. Ethän ennenkään evännyt talkoopyyntöä. Kuinkas nyt.

Tämä on hätähuuto. Tulkaa ja auttakaa tai muuten menee touhut hukkaan. 10.000:— on lähellä. Tarvitaan vain joukkoinnostus kuten viimekerralla. Tulkaa mukaan jo tänään. Älkää pelätkö, sillä jos jää myymättömiä arpoja niin nehän voi palauttaa. Älkää olko turhan arvokkaita. Älkää hävetkö myydä näitä arpoja, sillä tämä on Inkerikodin rakentamista. Väinö Pietaar uotteloo kirjeitä täll viikool viel oikee paljo. Älkää antako hänel turhaa huolii ja harmii. Sovitaa jot hiä hymmyilöö jokkaise postinkannon jälkee ja Hannu sit kyll pannoo lopuks tuulemaa.

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ

VIESTIN ASIAMIEHET

Inkeriläisten Viestin asiamiehet. Teitä on harvoin kiitetty, mutta tänä vuonnakin Te olette tehneet kaunista jälkeä. Harva on se inkeriläiskoti johonka ei viesti mene. Te olette uhranneet monen monituista tuntia tälle tärkeälle työlle. Julkinen kiitos Teille. Teitä kannustaa yhteinen heimotyö.

Toivomme, että Teillä nyt näinä viimeisinä vuoden viikkoina riittää edelleenkin innostusta. Toivomme, että Te yhtä ahkerasti "koluatte" kaikki paikat ja Viestin levikki vieläkin nousee. Mitä suurempi on Viestin levikki sitä vahvemmaksi se rakentuu. Toimituskunta on laatinut laajan toimintasuunnitelman ensi vuotta varten ja uskomme että voidessamme viedä sen sellaisenaan läpi, jokainen Viestin lukija tulee viettämään ensi vuonna monta antoisaa hetkeä Viestin parissa.

Viestin hinta vuodeksi 1970 on 8.— vuosikerta ja se ilmestyy kerran kuukaudessa.

Asiamiehet, toivotamme Teille menestystä tällä työsaralla. Kiitos etukäteen. Tilaukset pyydämme lähettämään konttoriimme Auroran-katu 1 A 7 Helsinki 10 ja Ruotsissa os. Op. Armas Paakkonen, Tingsg. 4 B Borås. Postgiro 626047. Tilausmaksut Suomessa konttorin osoitteella Aurorankatu 7 A 1 Hki 10. Postisiirto 30636.

HELSINKI

Pikkujoulu Stadionilla ja Agricolan seurakuntasalissa

Helsingin paikall. osaston **marraskuun tilaisuus** on **Stadionilla** pikkujoulun merkeissä 30. 11. -69 klo 14. Tervetuloa kaikki nuorimmasta vanhimpaan pikkujoulun viettoon. Perinteellinen **kultaisen kerhon** pikkujoulu on 12. 12. -69 klo 19 Agricolan seurakuntasalissa. Kaikki 60 vuotiaat ja sitä vanhemmat mukaan!

Johtokunta

TAMPERE

Vuoden viimeinen kuukausitilaisuus on 7. 12. klo 14 Kalevan kirkon salissa. Tämä vietetään pikkujoulun merkeissä ja toivotaan, että jokainen tuo tullessaan pikkupaketin yhteiseen joulupukin konttiin.

Johtokunta

TURKU

Turun paikallisosaston joulujuhlaa vietetään Tapanin päivänä joulukuun 26 päivänä kello 14.00 Karjalaisten talolla. Toivomme runsasta osanottoa.

Johtokunta

Painoyhtymä Oy — 1969

inkeriläisten viesti

numero 12 joulukuu 1969

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Majavatie 11 D 44 Helsinki 80 Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 631 285. Toimitussihteeri: Pirkko Huurto, puh. 783 391
KONTTORI JA TILAUKSET:	Aurorankatu 7 A 1, Helsinki 10 Postisiirto n:o 30 636
TILAUSMAKSUT:	Konttorin osoitteella postisiirtotilille 30 636
ILMOITUKSET:	Hannu Vironmäki Korkeavuorenk. 10 A H:ki 12. Puh. 631 285
TILAUSHINTA:	mk 8:— vsk, sekä kotimaahan että ulkomaille.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 150:— Kuolinilmoitukset 10:— 1/2 „ „ 80:— Kuva ilmoituksessa 10:— 1/4 „ „ 50:— Kiitos- ym. ilm. 10:—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 BORÅS Puh. 033/101 850 Postisiirto n:o 626047

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

LEHTEMME TULEE KAIKILLE TÄMÄN VUODEN TILAAJILLE EDELLEEN HELMIKUUHUN ASTI. TILAUKSENNE VOITTE UUDISTAA HELMIKUUN NUMERON MUKANA TULEVALLA POSTISIIRTOKORTILLA.

TOIVOTAMME KAIKILLE LUKIJOILLEMME JOULURAUHAA JA VALOISAA UUTTA VUOTTA

TOIMITUS

KANSI: HELENA NIKKANEN: VENJOEN JOULU

Matti Vironmäki:

Joulumietteitä

Eräs kuuluisa kirjailija oli julkaissut uuden kirjan, joka oli herättänyt suurta ihailua. Kirjailijan ystävät iloitsivat ja päättivät järjestää juhlan kirjailijan kunniaksi. He vuokrasivat juhlasalin, tilasivat ruuat ja juomat sekä puhujat ja ilmoittivat tuttavilleen kelloajan, jolloin tilaisuus pidettäisiin.

Odotettu alkamishetki koitti. Suuri ystävien joukko oli koolla. Monet olivat tulleet hyvin kaukaakin. Mutta juhlan päähenkilö, jonka kunniaksi tilaisuus oli valmistettu, vielä puuttui. Hänet tunnettiin henkilöksi, jolla oli paljon kiireitä ja joka tavallisesti aina hiukan myöhästyi. Niinpä nytkin odotettiin aluksi kaikessa rauhassa. Mutta tunti kului eikä päivänsankaria kuulunut.

Silloin eräät päättivät lähteä ottamaan selvää, miksi mies viipyi. He menivät ja soittivat kirjailijan kodin ovikelloa. Hetken perästä oviaukkoon ilmestyi uninen mies, joka oli yöpuvussaan ja ihmeissään kyseli, mistä oli kysymys.

”Sinäkö nukut ja annat meidän odottaa, vaikka juhlan piti alkaa jo puolitoista tuntia sitten”, sanoivat ystävät. ”Minkä juhlan”, kysyi kirjailija entistä hämmästyneempänä ja jatkoi: ”En ole koskaan kuullut mistään juhlasta.”

Silloin juhlan järjestäjille asia selvisi. He tunsivat itsensä noloiksi. He olivat laittaneet kuntoon kaiken muun, mutta yksi asia oli unohtunut. Juhlan päähenkilö oli unohdettu pyytää mukaan.

”Olivatpa ajattelemattomia”, sanot sinä. Mutta ole varuillasi, ettei sinulle tapahdu samalla tavalla. Älä unohda joulujuhlan valmistelujen kiireessä itse juhlan päähenkilöä. Pyydä ajoissa hänet mukaan. Me kaikki tiedämme, kuka on joulujuhlan päähenkilö. Hän on Vapahtajamme, Jeesus Kristus. Ilman häntä juhlamme epäonnistuu.

”Seimen lapsi — joululahjamme,
tule meille, siunaa juhlamme,
anna rauha, anna rakkaus,
sydämiimme taivaan valkeus.

Älä lähde juhlan jälkeen pois,
viivy, niinkuin joulu aina ois.
Siunaa myöskin vuoden arkityö,
siunaa askel, joka päivä, yö.”

Skuoritsan pappilan viimeinen kotiopettaja muistelee

Lehtemme toukokuun numerossa oli maisteri Helli Suomisen kirjoitus ”Skuoritsan kuvien tarinaa”, jossa kerrottiin myös, miten kiinnostavat vanhat skuoritsalaiset valokuvat olivat joutuneet rouva Eriika Nesslerille. Nyt rouva Nessler, joka tätä nykyä asuu Helsingissä, kertoo itse tuosta ajasta, jonka hän vuosina 1902—1904 vietti Skuoritsan pappilassa. Kaksi talvea hän opetti kirkkoherra Stefan Wirkasen poikaa Oivaa ja tämän serkkua. Oiva Wirkanen oli hyväpäinen ja hyvämuistinen oppilas, mutta jostain syystä hän ei erityisesti menestynyt myöhemmässä elämässään. Hän kuoli noin 60-vuotiaana Suomessa. — Nuori kotiopettaja vietti kesän kotonaan Vaasassa, mutta kaksi Skuoritsassa vietettyä talvea ovat säilyneet muistissa sekä päiväkirjassa, josta rouva Nesslerin kirjoituksen hääkuvaus on peräisin. — Valokuvat ovat rouva Sally Wirkasen rouva Nesslerille jättämiä.

Skuoritsan kivikirkko oli rakennettu v. 1839 tsaari Nikolai I:n toimesta. Kirkko oli nimeltään Pyhän Katariinan kirkko, ja siinä oli 1300 istumapaikkaa. Kivikirkon paikalla oli aikaisemmin vuosina 1762—1763 rakennettu puukirkko. Seurakunnan ensimmäinen puukirkko oli ollut Petrovan kylässä. Skuoritsan seurakunta perustettiin vuonna 1640.

Skuoritsan kirkko oli kaunis ja paljon sanankuulijoita oli aina. Avioliittoon vihkimiset tapahtuivat kirkonmenon jälkeen. Kastetilaisuuksia en nähnyt, ne toimitettiin sakastissa, mutta kerran siunattiin alttarin eteen nostetussa avoimessa arkussa lepäävä varakas emäntä viimeiselle matkalle, jolle häntä olivat omaiset ja ystävät siinä hyvästelemässä.

Pappilasta kirkkoon oli lyhyt matka, se käytiin melkein aina jalkaisin, koska kirkkoherra tahtoi lepuuttaa hevosta, jonka viikolla piti olla kovassa työssä mm. metsässä puita vetämässä. Sellaisella matkalla olin minäkin kerran poikain kanssa (kaksi oppilastani). Tutustuimme metsäkauriin vasikkaan, joka uteliaana mutta arkana tarkasteli meitä. Siellä ja Ropsun kappeliseurakunnan mailla oli keisarillinen metsästysmaa. Kerran meidät vietiin Ropsun kanttorin luo kyläilemään. Siellä tarjottiin meille mm. sardineja, jotka olivat jääneet keisarille ja jahtiseurueelle katetusta pöydästä.

Kirkon lähellä oli ”vaivaistalo”. Kerran viikossa olin siellä ompelemassa ja laulamassa mummojen kanssa, jotka iloitsivat siitä, että ’hyö tulit’ mukaan.

Skuoritsan silloinen pappila oli komea, edellinen oli palanut. Se oli rakennettu puutarhan laitaan, josta oli seurauksena, että sieltä oli kiivennyt varkaita sisään. En muista mitä he olivat saaneet, mutta seuraus oli se, että yöksi suljettiin salin ovi käytävän puolelta, niin että sieltä ei päässyt toiselle puolelle, jossa oli kanslia ym. huoneita. Minä yksin nukuin ’vaaravyöhykkeessä’ (neljä huonetta), mutta eipä mitään tapahtunut.

Kirkkoherra Stefan Wirkanen — kotioloissaan kirkherraksi kutsuttu — valokuvattuna työpöytänsä ääressä pappilan kansliassa joskus 1900-luvun puolella. Wirkanen oli Skuoritsan kirkkoherrana 1880—1920. Alakuvassa näkyvä Skuoritsan pappila rakennettiin hänen aikanaan vuonna 1869. Rouva Nessler muistaa, että rakennuksen huoneet sijaitsivat kahdella "puolella", joiden välissä oli käytävä. Sillä puolella, jossa nuori kotiopettaja asui, oli neljä huonetta, käytävän toisella puolella oli kanslia ja pappilan väen huoneet. Öisin kansliaan johtavan käytävän ovi oli suljettu suurella haalla. Rouva Nessler muistaa myös käyneensä Kupanitsan pappilassa, joka ei ollut yhtä uusi kuin Skuoritsan. Siellä lattiapalkit natisivat ja huojuivat ja pappilan isäntä kirkkoherra Aleksanteri Vehniäinen, silloin poikamies, kertoi pappilaansa esitellessään, että rakennukseen oli tulossa korjaus.

Rouva Sally Wirkanen, o.s. Pihra, oli kotoisin Turusta. Hän oli tullut nuorena vierailemaan Skuoritsan pappilaan sukulaisensa luo, joka oli siellä emännöitsijänä, ja siten joutunut pappilan emännäksi. Sally Wirkanen oli miestään noin 15 vuotta nuorempi ja oli Eriika Lindqvistin pappilassa ollessa neljissäkymmenissä. Rouva Wirkanen oli luonteeltaan iloinen ja huumorintajuinen ja hänellä ja Eriika-neidillä oli monet hauskat yhdessä. Ystävyys jatkut Suomessa 1930-luvulta alkaen rouva Wirkasen kuolemaan asti. Sally Wirkanen kuoli 1949 85-vuotiaana Helsingissä. — Ystävykset kutsuivat toisiaan leikillisesti Sally Petrovnaksi ja Eriika Mihailovnaksi. Yleensä pappilassa puhuttiin ruotsia, joka oli ollut rouva Wirkasen kotikieli Turussa. Poikien opetuskieli oli kuitenkin suomi, jota neiti Lindqvist suomalaisen koulun kasvattina hallitsi. Poikia valmistettiin Viipurin suomalaiseen kouluun.

Eriika Nessler, silloinen Eriika Lindqvist, valokuvattuna Vaasassa pian Skuoritsassa olonsa jälkeen. Skuoritsaan neiti Lindqvist tuli 18-vuotiaana. Seurakunnan kaunisääninen lukkari Jaatinen, joka oli runollinen sielu, omisti nuorelle Eriikalle runonkin nähtyään tytön lumisessa maisemassa: "Pisaran näin kerran poskellasi, ei kyynel ollut se, vaan kitehestä helmi . . ." Vähäpuheinen kirkkoherra Wirkanen puolestaan toimi oppaana kotiopettajan ensimmäisellä Pietarin-matkalla, jolla käytiin mm. Eremitaašissa ja Iisakin kirkossa. Kirkkoherra ei varoittanut Eriikaa tarpeeksi ajoissa raitiovaunusta poistuttaessa, ja niin ensimmäistä kertaa raitiovaunussa matkustava vaasalaisneitonen putosi vaunusta hypätessään. Iisakin kirkossa vilkasliikkeinen neitonen pääsi kirkkoherralta karkuun ja oli jo menossa kaikkein pyhimpään, johon naisilla ei ole lupa mennä ja jonka ovelta kirkon vahti hänet palautti.

Palvelijat saatiin Savitaipaleelta. Yksi oli inkeriläinen 'vanha Anna', joka kerran lähetettiin minulle seuraksi Hatsinaan, joka oli lähin kaupunki. Jalkapatikassa menimme ja Annaa varotettiin, että issikkaa ei saa ottaa kaupungissa. Mutta tuskin olimme kaupungin rajojen sisällä, kun näimme issikan ja Anna huusi: "A vot, sie aja meijät traktiiriin". Anna-rukkaa toruttiin tuhlauksesta, kun tulimme kotiin.

Kauppias J. Rokka jäi mieleeni enemmän kuin muut. Hänellä oli ottopoika, joka meni naimisiin. Varakas isä järjesti häät, jotka olivat suurenmoiset sikäläisissä olosuhteissa. Minut oli pyydetty yhdeksi morsiusneidoksi (meitä oli kuusi). Pääsiäisaamuna minut tultiin hevosella hakemaan häätaloon morsianta pukemaan. Sen tehtyämme joimme kahvit ja veisasimme lähtövirren ja niin lähdimme tuleva anoppi, morsian ja me morsiusneidot kirkkoon kolmen hevosen vetämillä vaunuilla. Vihkimisen jälkeen oli kaksi tuntia kestävät päivälliset häätalossa. Pastorin puheen jälkeen korotettiin kolmikertainen 'eläköön' ja juotiin maljat. Sitten alkoi tanssi, joka kesti 1/2 5:een.

(Edellä oleva on otettu päiväkirjasta, joka minulla vielä on tallella.)

JATKUU

Eriika Nessler

JOULU KOTONA

Kuinka lieneekään, piika-pikkaraisen mieli herähti herkäksi, kun muisti lapsuutensa joulun: Yhden ainoan. Onhan hänellä toki ollut muitakin jouluja. On toki! On vietetty joulua pelon vallassa. Ja pakolaisena. Sairaana. Koulussa. Kotona yksinäisyydessä, kun äiti on seisonut vankilan portailla joulunpyhät ja odottanut, että voi viedä pienen ruokapaketin omalle isälleen. Ei silloin ollut kukaan laittamassa joulukynttilöihin valoa pienen piika-pikkaraisen kera. Ja on vietetty jouluja Suomessa. Hartaita jouluja sota-aikana. Ja ylellisyysjouluja rauhan aikana. Iki-ihania jouluja omien lasten kanssa. Ja markkinajouluja kaupoissa. Jouluja, jouluja, jouluja . . .

Yksi on ollut kuitenkin kaikkien joulujen yhteinen teema: Teille on tänään syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus Herra. Ja sitten on helähtänyt virsi: Enkeli taivaan lausui näin . . . Mutta piika-pikkarainen ei muista koskaan kuulleensa niin kauniisti laulettavan Enkeli taivaan lausui näin, kuin kotikirkkonsa Lempaalan holvissa. Se oli se ainoa joulu, jonka piika-pikkarainen muistaa, kuin taivaan juhlasalista. Silloin hän oli pieni — vasta kolmevuotias. Se oli viimeinen joulu, jolloin Lempaalan kirkossa kajahti vielä vapaana virsi seurakuntalaisten veisaamana. En tiedä, olisiko piika-pikkaraisen mieleen jäänytkään niin heleänä soimaan Enkeli taivaan, ellei hän olisi vanhempiensa kera sattuneesta syystä hieman myöhästynyt jouluaamun varhaisesta jumalanpalveluksesta. Niin kuitenkin kävi, kun piikapikkaraisen isä ajaa hoputti hevosta täyttä laukkaa Lempaalan kirkolle, kirkkosaahka mennä hupsahti kesken kiireen nurin narin. Selvittiinhän siitä kuitenkin, pehmeästä valkeasta lumesta vain tulla tupsahdettiin esiin, puisteltiin lumet pois ja hoputettiin Polle tävttä ravia edelleen kirkolle, josta kaukaa kaikui tuo heleä iki-ihana jouluvirsi: Enkeli taivaan . . . Ja valot välkkyivät kirkon ikkunoista kuin taivaan esikartanosta, tuhansin sätein säteillen vielä talviaamun varhaisessa hämärässä, kutsuen luokseen myöhästyneitä matkalaisia valoon ja lämpöön.

Sitä ei piika-pikkarainen sitten muistakaan, miltä itse kirkossa näytti. Eikä sitä, mitä seurakunnan paimen puhui. Muistaa vain, että kirkkokansaa oli niin paljon, että piika-pikkarainen hävisi väkijoukkoon ihan huomaamattomasti. Tuli uniseksi, ja nukahti, kirkon penkille. Heräsi vasta kotona tajunnan selvään kirkkauteen. Kotona oli vieraita. Oli äiti laittanut kystä kyllä, oli piirakoita ja piirakoita. Oli lämmintä ruokaa ja kylmää. Kirkas öljylamppu paloi tuvan puolella ja suurella puolella. Oli serkkuja, joitten kanssa pyörittiin kuusen ympärillä, kun kynttilät sytytettiin. Se olikin se ainoa joulu kotona — siellä kaukana Inkerissä.

Sen jälkeen on piika-pikkarainen saanutkin kiertää maailmaa kuin pieni mierolainen — ilman omaa syytään. Mutta yksi ainoa aarre hänellä on: On yksi joulu, jonka voi aina viettää muistoissa Kotona.

Piilon-piika

Rakas äitimme

OLGA KELO

s. 16. 12. 1899 Inkerissä
k. 16. 10. 1969 Helsingissä

Rakkaudella muistaen:

Lapset
Lastenlapset
Sukulaiset ja ystävät

Hetkistä ajoilta lapsuuden,
päivistä monista jälkeen sen
Äiti, ansaitset kiitoksen kauneimman
ikilevon pyhän ja rauhaisan.

Rakas vainajamme siunattiin haudan lepoon 25. 10. 1969. Siunauksen toimitti khra Aatami Kuortti, joka puhui myös muistotilaisuudessa lohdutuksen sanoja sureville omaisille. Hartaassa tilaisuudessa laulettiin useita virsiä ja muisteltiin vainajaa hyvänä ja auttavaisena ihmisenä. Lämmin kiitos kaikille muistotilaisuudessa olleille.

A. Kelo

NELJÄ VUOTTA KESTÄNYT TYÖ ON VIETY PÄÄTÖKSEEN: INKERIN SUOMALAISTEN HISTORIA ON VALMISTUNUT. TEOKSEN ENSIMMÄISEN KAPPALEEN KÄVI LUOVUTTAMASSA TASAVALLAN PRESIDENTILLE INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖN LÄHETYSTÖ. KUVASSAMME VASEMMALTA TOHTORI SULO HALTSONEN, PROFESSORI LEO YLLÖ, PÄÄJOHTAJA ERKKI TUULI, ROVASTI MATTI VIRONMÄKI, KONTTORIPÄÄLLIKKÖ TOIVO MARTTINEN JA TOIMITUSJOHT. VÄINÖ KEKKI.

TEOKSEN TOINEN KAPPALE LUOVUTETTIIN ARKKIPIISPA MARTTI SIMOJOELLE JA KOLMAS KAPPALE HELSINGIN HIIPPAKUNNAN PIISPALLE AARRE LAUHALLE.

Inkeri-kirja valmistunut

Tässä lehdessä on ollut usein mainintoja suuritöisestä ja laajasta teoksestamme "Inkerin suomalaisten historiasta". Nyt vihdoin se on saatu valmiiksi ja on juuri lähdössä tilaajille ehtiäkseen juhlistamaan vuoden suurinta juhlaa.

Pelkkä kirjan selailu antaa käsityksen siitä, että teos sisältää runsaasti tietoa ja kuvia, jotka varmaan kiinnostavat myös Suomen suomalaisia lukijoita puhumattakaan niistä, jotka ovat aikanaan siirtyneet Inkeristä Suomeen tai Ruotsiin tai joilla on sukujuuria vanhaan maakuntaan. Lukija voi perehtyä muinaisista ajoista lähtien inkeriläisten vaihtelevaan historiaan aina v:teen 1945, jolloin alkoi rauhan aika ja elämä palautui nykyisiin uomiinsa. Lukuisat kuvat elävöittävät monien kirjoittajien asiallista tekstiä. Niistä huomattava määrä tulee nyt julkaistuksi ensimmäisen kerran. Näin on saatu lukuisten kirkkojen, maisemien, toimihenkilöiden, laulujuhlien, elinkeinoja valaisevia ym. mielenkiintoisia kuvia ja karttoja. Selvän ja värikkään yleiskartan on piirtänyt professori Leo Yllö. Tutkielmista eräs arvokkaimpia on professori Erkki Kuujon kuvaus keskiajan ja Ruotsinvallan Inkerinmaasta, siihen sisältyy uusimman tutkimustyön tuloksia. Taloudellisiin seikkoihin johdattaa agronomi Andreas Lohi. Inkerin suomalaisten vilkkaasta ja monipuolisesta sivistyselämästä on yritetty luoda yhtenäinen kuvaus, kirjoittajana toht. Sulo Haltsonen.

Maailmansodan jälkeisiä alkoja selvittelee kaksi asiantuntijaa, tohtori Keijo K. Kulha ja maisteri Pekka Melkko. Lisäksi niille, jotka kaipaavat tarkempia tietoja, on toimitettu valikoima Inkeriä käsittelevien kirjojen ja kirjoitelmien nimiä. Tunnetut inkeriläiset Väinö P. Kekki ja Matti Vironmäki ovat kuvailleet inkeriläisten rientoja sekä Suomessa että Ruotsissa ja runsain kuvin valaisseet nykypäivän toimintamuotoja.

Ilmestynyt teos on kiistämättä laajin Inkeri-kirja, ja on näin ollen huomattava tietoteos. Lukija löytää selvityksen sekä taloudellisista että sivistyksellisistä seikoista. Kuitenkaan se ei ole pelkkä kuiva historiallinen esitys, vaan sisältää tietoutta monilta aloilta. Se kertoo mm. tavallisimmista inkeriläissukunimistä, kirkon elämästä ja sen tunnetuimmista esimiehistä, kansantavoista entisessä Inkerissä, eri suomalaisheimoisten oloista, kansantietoudesta ja sen keruusta jne.

Näyttää siltä, että teos on tarpeellinen ja tervetullut, sillä ennakkotilaajien luku on melko suuri. Kun kuitenkin kirjaa on painettu vain rajoitettu määrä, on luultavaa, että se tulee lyhyessä ajassa loppuunmyydyksi. Teoksesta on tuleva harvinainen kotiseutukirja ja varsinkin inkeriläisille arvokas kirjallinen perintö.

Inkeriläisten sivistyssäätiö ansaitsee teoksen toimittamisesta ja julkaisemisesta suuret kiitokset.

Äijä

RUOTSIN PUOLELTA

Rauhan Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

toivottaa Inkerin Suomalaisten Keskusliitto jäsenjärjestöille, liiton kannattaville jäsenille ja kaikille Inkeriläisten Viestin lukijoille.

Neljänneksen sadasta vuodesta olemme asuneet Ruotsin maassa. Tämän kanksikymmentäviisivuotistaipaleen ISK aikoo merkitä kiitollisuuden tekstillä Ruotsin kansalle. Ensi vuonna pystytetään — jos Luoja suo — Haaparannan seurakuntakirkon ulkopylvääseen muistolaatta kaikkien inkeriläisten puolesta.
Kauniilla kiitollisuudella muistelemme myös Suomen rajaseudun asukkaita, jotka hyväntahtoisesti asettivat veneensä lukitsematta Torniojoen rantaan — meikäläisiä varten . . .
Näin Joulun tunnelmassa tekee mieli sanoa: Luoja palkitkooon kaikkia hyviä ihmisiä, jotka ovat auttaneet hädässä olevia. Myös kuluneen vuoden taival on ollut siunauksellisen toimintarikas vuosi keskuudessamme.
On kuitenkin mainittava että yksi tärkeä päämäärä on jäänyt saavuttamatta — se on: tiiviimpi side nuorisoomme!
Saavutuksien tukemiseen Inkerin Suomalaisten Keskusliitto tarvitsee j o k a i s e n i n k e r i l ä i s e n o s u u t t a j a a p u a.

ISK:n puolesta: Oskar Himiläinen

Pyhäinpäivä Örebrossa

Pyhäinpäivänä 1. 11. -69 kokoontui Örebrohon suuri joukko heimolaisiamme vainajien muistojuhlaan.

St. Mikaelin kirkko täyttyi melkein viimeistä sijaa myöten hartaasta juhlayleisöstä. Khra K. Åberg piti alttaripalveluksen ja rippipuheen, hänen Lars-poikansa ollessa urkurina. Voimakas virrenveisuu raikuu aina siellä, missä on juhlamieltä.

Oman heimomme poika, past. Vilho Mustonen Turusta, piti juhlasaarnan ja julisti Jeesuksen vuorisaarnaa, ketkä ovat autuaita.

Kirkossa kerättiin kolehti juhlamenojen peittämiseksi. Se tuotti 317:- kr, mikä osoitti juhlayleisön haluavan peittää juhlakulut.

Ehtoollisvieraita oli viidettä pöytää.

Kirkosta siirryttiin muistokivelle, jossa omistettiin vainajillemme hiljainen hetki. Muistomerkillä roihusi kolme liekkiä, mitkä symbolisoivat uskon, toivon, rakkauden sammumattomia voimalähteitä.

Seppelin ja kukkapuketein kunnioittivat muistomerkkiä Inkerin suomalaisten keskusliitto, Västeråsin Inkeriläiset, Eskilstunan Inkerin Kerho, Boråsin Inkeriläiset, Örebron kerho ym. Syysmyrskyn raivotessa rva Ella Björn Västeråsista ehdotti laulettavaksi "Maa on niin kaunis". Voimakas veisu oli kuin suojatuulahdus, mikä tavoitti Luojamme taivaan. Past. V. Mustonen mainitsi heimolaistemme kokoontuvan myös Turussa samana päivänä vainajiemme muistokivelle. Siitä pyhästä paikasta siirryttiin Ruotsin uskonpuhdistajan, Olaus Petrin seurakuntasalin suojiin. Emännät näkyivät olevan vähän yllättyneitä, kun näkivät salin täyttyvän ja kahvipöytien käyvän vähäksi. Kaikki talon varapöydät kannettiin esille. Paikat järjestyivät kaikille, eikä kahvikaan loppunut kesken. Siitä kiitos emännille!

Ohjelmaa jatkettiin virren veisuulla. Op. Anna Parkkinen välitti terveiset Boråsista ja piti sydämellisen hartaan puheen!

Veisattiin Martti Rautasen virsi. Past. V. Mustonen välitti terveiset Turun iukeriläisiltä ja korosti seurapuheessaan Jumalan suurta rakkautta, erikoisesti heidän heimoamme kohtaan, koska meille on annettu niin paljon vastoinkäymisiä ja vaikeuksia. Pastori varoitti ja muistutti meitä, ettei korkea elintasomme saisi vain turmella elämäämme, niin pahoin että suola kävisi mauttomaksi. Sillä rikkaiden joukosta löytyy vähemmän autuaita.

Örebron lauluryhmä lauloi "Löytyi lähde hyvä". Juhlaohjelma sai loppua. Toisilla oli kiire kotiin. Toiset menivät sukulais- ja heimokoteihin jatkamaan juhlaa, vanhan hyvän tavan mukaan.

Ensi vuotena sytytetään jälleen tulisoihdut ja viedään muistokivelle, siinä toivossa ettei uskon toivon rakkauden kipinä koskaan sammuisi heimolaistemme sydämistä, vaan entistä enemmän nähtäisiin myöskin nuorisoamme kunnioittamassa edesmenneitä omaisiamme ja juhlimassa pyhäinpäivää Örebrossa.

A. H.

MUISTOJEN JOULU

Kaunis talvinen sää, muutamia pakkasasteita ja taivaalta verkalleen leijailevat lumihiutaleet loivat oikein juhlatunnelman kirkkoreessä istuvien mieliin. Reessä istua kyyköttelevän pikkupojan nenälle istahtanut lumihiutale kutitti somasti pojan nenää ja sai tämän täysin hereille. Varhaisesta ja pimeästä aamusta huolimatta oli liikettä jokaisen kylän ja talon tienoilla, kaikista talojen ja töllien ikkunoista tuikki valoa pimeään yöhön. Ei kukaan ollut valaisemassa maisemia, vain silloin tällöin repaleisen pilven raosta pääsi hetkeksi kirkas tähti silmää vilkuttamaan, vetäytyäkseen jälleen pilviverhon taa. Mutta kun tienoot peitti puhdas ja valkoinen lumivaippa, oli ympäristössä melko valoisaa. Tuota valkoista taustaa vasten liikkuvat tummat hahmot saattoi kuitenkin helposti erottaa, joskin hyvin epämääräisinä. Ja näitä epämääräisiä hahmoja oli liikkeellä paljon ja kaikilla suunta kohti kirkkoa. Mitä lähemmäksi kirkkoa tultiin, sitä enemmän alkoi olla teillä liikettä. Isoisän, jonka käsissä oli ohjakset, oli oltava tarkkana, ettei ajaisi jalankulkijoiden päälle.

Sitten poika yhtäkkiä havaitsi, että ollaan tultukin jo melkein perille. Hän huudahti: Katsokaa, kirkko! Ja aivan oikein, siinähän se seisoi heidän edessään ylväänä ja mahtavana, lumisten puiden ympäröimänä. Ja sen ikkunoista loisti valoa pimeään kirkkopuistoonkin. Kirkon edustalla oli vilkasta hälinää ja liikettä, sillä kirkkoon kiiruhtajia oli paljon, joukossa runsaasti nuorisoakin. Kirkko oli valaistu tuhansin kynttilöin, alttarin kummallakin puolella oli komeat joulukuuset, joissa oli lukemattomia kynttilöitä. Poika yritti laskea niitä, mutta sekaantui kun välillä piti katsoa jotain muutakin.

Kirkon 1300 istumapaikkaa täyttyi vähitellen viimeistä sijaa myöten ja seisomapaikatkin oli pian kansoitettu. Juhlan tunnelma tuntui vallitsevan kirkossa istujien mielissä, sillä kaikki istuivat hiljaisen odotuksen vallassa, kuin konsanaan Herralle pyhitetyssä paikassa. Valitettavasti tämä kaunis kristillinen tapa on unohtumassa meiltä. Emme enää osaa kunnioittaa kirkkoa hiljaisuudella, Herralle pyhitettynä paikkana.

Pian alkoivatkin kirkon kellot pauhata, ja niiden äänen vaiettua alkoivat urut soida. Ensin niiden ääni kuului hiljaisen vaimeasti, kuin jostain kaukaa, mutta vähitellen se voimistui ja lopulta se täytti koko kirkon. Ja se oli kaunista, ainakin pojan mielestä.

Mutta sitten kun tuo toista tuhatta ihmistä käsittävä seurakunta yhtyi virteen: "Enkeli taivaan lausui näin: Miks hämmästyitte säikähtäin? Mä suuren ilon ilmoitan Maan kansoille nyt tulevan", pelkäsi poika, että kirkon katto kohoaa ylös, aina taivaaseen asti. Hän kuunteli sitä mahtavaa veisuuta oikein haltioissaan.

Ja hän ajatteli: minkälaistahan taivaan veisuu oikein mahtaa ollakaan, kun siihen kaikki pyhät ja taivaan enkelitkin yhtyvät? Se on varmasti niinkuin täti usein laulaa: "Kuin suurten vetten pauhina on voima valtava. Kun soittain, laulain yhdytään Karitsaa kiittämään."

Sitten hän näki kun pappi, joka viime kylänlukusilla hänen kotonaan oli taputtanut häntä olalle ja sanonut kaimakseen, asteli nyt arvokkain askelin alttarille, kirja kivasti kainalossaan.

Alttarilla pappi ensin polvistui rukoukseen, sitten nousi ja kääntyi seurakuntaan päin ja lausui: Teille on syntynyt Vapahtaja! "Saarnatuoliin noustuaan hän taas ensimmäiseksi sanoi: "Lapsi on meille syntynyt, joika on meille annettu, jonka hartioilla on herraus!" Paljon muutakin pappi puhui, mutta pojan petti uni ja niin häneltä jäi paljon kuulematta. Hän heräsi vasta kun seurakunta jälleen voimakkaasti veisasi: "Syntyi tänne Jumala Neitsehestä puhtaasta, Sana tuli lihaksi, Rikas tuli köyhäksi."

Ilma kirkossa alkoi käydä jo paksuksi, sammuvien kynttilöiden tuoksu, joka aluksi tuntui mukavalta, alkoi tuntua jo epämiellyttävältä. Mutta jopa kajahtivatkin kirkon kellot jälleen soimaan ja kansa alkoi verkalleen poistua kirkosta. Ovilla seisoivat kirkonmiehet ryhdikkäinä kuin sotamiehet, somat kuparinväriset kopat käsissään, johon melkein jokainen kirkosta poistuva tipautti kolikon. Poikakin sai ojentaa kriveniekan sedälle, joka kumarsi ja hymyili hänellekin.

Ulkona olikin jo kirkas päivä, kun päästiin kirkosta, ja siellä oli hälinää. Siellä kuului iloisia huudahduksia, kun sukulaisia ja ystäviä

SEIMEN LAPSI

Kokoontukaa armon lapset
Jeesuksemme seimen luo,
Ihastukaat halavaiset,
jo nyt loppui synkkä yö.

Seimessä nyt lapsi makaa
siellä kapaloituna,
kun ei sillä ollut paikkaa
suotu majatalossa.

Ottakaamme Hänet vastaan
lahjanamme parhaana.
Hänessä on joulurauha
loppumatta pysyvä.

Kuunnelkaamme nöyrinä vain
pienokaisen itkua.
Antakaa sen vienon äänen
sydäntänne koskea.

Olga Rior

tavattiin. Mutta siellä ei ollut aikaa viivytellä, oli kiiruhdettava sinne missä hevoset ja kuskit odottelivat. Isoisäkin siellä jo odotteli omiaan, kaikki valmiina lähtöä varten, ja hevonenkin tanssi kuin kuumilla hiilillä, päästäkseen lähtöön.

Kun oltiin jokainen turvallisesti reessä, antoi isoisä hevosen syöksähtää raviin. Mutta tie oli täynnä jalankulkijoita, kuin myös hevosajoneuvojakin, joten ei siinä päässyt vielä vauhdin hurmasta nauttimaan.

Tie oli aluksi metsäistä ja sitä reunustivat lumiset puut. Nekin olivat aivan kuin juhlaasussa näin jouluna. Luonnossa oli hiljaista juhlan tuntua, jota eivät rikkoneet muut äänet, kuin hevosten korskunta ja kirkkorekien aiheuttamat äänet. Silloin tällöin saattoi pikkulintu pyrähtää puunoksalta ja harakka nauraa räkätellä, odotellessaan pääsyä tielle, tarkastelemaan, olisikohan hevosilta sattunut jotain tipahtamaan.

Vihdoin metsätie päättyi, tuli eteen kylä ja tienhaaroja. Siinä ajokit hajaantuivat eri suuntiin ja tie aukeni eteen väljempänä, joskin hevosia oli vielä, niin edessä kuin takanakin. Mutta poika huomasi isoisän kohentavan nahkarukkasiaan ja painavan ajurin hattuaan syvemmälle päähän. Ohjakset hän otti käsiinsä kuin ajuri ainakin ja antoi ajokkinsa aina sopivan tilaisuuden tullen pyrähtää toisten ohi, äidin ja tädin estelyistä huolimatta. Ja voi miten hauskaa tämä oli pojasta! Nyt hän oikein nautti vauhdin hurmasta ja hän oikein tärisi jännityksestä, nähdessään ajokin toinen toisensa perästä jäävän taakse.

Oltiin jo viimeisellä suoralla, ennen kotikylään kääntyvää tienhaaraa, kun isoisä havaitsi takaa lähestyvän erään savonkyllöisen harmaalla oriilla. Hän ajatteli: nyt on kilpa kysymyksessä. Ori oli suuri ja voimakas ja sen isäntä mahtavaksi tunnettu mies, joka ei suvainnut olla kenestäkään jälkeen missään asiassa. Isoisä tiesi tämän ja tunsi sen komian oriin, mutta hän tunsi myös oman kotikasvattinsa ja tiesi kuinka paljon siitä voi tällaisessa tapauksessa saada irti.

Niinpä hän päätti näyttää tuolle savonkyllöiselle, ettei sitä niin vain kaikkia ohiteta. Hän antoi tamman ravata, mutta piti tarkoin silmällä harmaata oria, jonka harja hulmusi mahtavana ja se tuntui vähitellen lähestyvän. Ja kohta kun isoisä havaitsi savonkyllöisen ohittamisaikeet, hän vain hiukan nykäisi ohjaksista, niin tamman vauhti kiihtyi ja ori alkoi jäädä. Sepä ei ollutkaan mahtavan savonkyllöisen mieleen. Hän vauhtia parantaakseen alkoi riuhtoa ohjaksista oriaan, mutta se sekaantui tahdissaan ja alkoi hyppiä. Seurauksena oli, että välimatka piteni. Eikä se onnistunut uusissa yrityksissäänkään.

Se oli pojan mielestä mitä hauskin ja jännittävin jouluinen kirkkomatka ja hän oli oikein ylpeä siitä, ikäänkuin se olisi ollut hänen ansiotaan.

A. T., MÖLNDAL

NUORTEN PALSTA

URHEILUKUULUMISIA

(Jatkoa edellisestä numerosta)

Lopuksi haluan kiittää Ruotsin inkeriläisiä jalkapalloilijoita. Siellä päin on jalkapallon ystäviä paljon. Erikoisen kiitoksen ansaitsee keskuudessamme paljon jalkapalloilun hyväksi aikaansaanut Toivo Näppi. Hänen esimerkkinsä on saanut monen innostumaan tähän jaloon urheiluun.

Kun Väinö Pietari 1964 pani tämän "maaottelun" alkuun ja lahjoitti kiertopalkinnon, niin kukaan ei uskonut, että me koskaan pärjäisimme Ruotsin joukkueelle siksi toivottomalta tämä yritys näytti. Lopputulokseen luotti vain Väinö Pietari ja innosti jatkuvasti. Tästä huomaa, että kun on vankka usko asialleen, niin lopussa kiitos seisoo. Kun Väinö Pietari luovutti lahjoittamansa pokaalit kentän parhaille Pirkkolassa, niin olin havaitsevinani liikutuksen väreet hänen kasvoillaan. Luja usko vie läpi harmaan kiven.

Kun nyt Inkeri-koti on saanut syntysanansa eikä sen valmistuminen ole enään "jäniksen selässä", niin tulevaisuus nuorten rintamalla näyttää yhä selkeentyvän. Kun sitten olemme saaneet oman kodin, niin uskon, että sen suojissa työmme tiivistyy ja laajenee, silloin jalkapalloilijat ja kyykkäväki voivat ottaa matsin jälkeen makoisat löylyt omassa saunassa, silloin tanhuujat saavat pyörähdellä oman katon alla, silloin kaikki muukin nuorisoon kohdistuva toiminta saa uutta vireyttä.

Me olemme nyt jo astuneet yli vaikeimman kynnyksen. Tulevaisuus näyttää valoisalta. Ajatus "miten tästä eteenpäin" ei ole toiveajatteluun perustuvaa, vaan toiminta menee eteenpäin. Se lujittuu ja vahvistuu ja nykyiset "vetäjät" tulevat näkemään, että tähänastinen työ voimistuu eivätkä uhraukset ole menneet hukkaan.

Oskar Toivokainen

MUISTAKAA KIRJOITUSKILPAILUMME

Ensimmäisessä sarjassa kilpailevat 6—15-vuotiaat, **toisessa** 16—40-vuotiaat. Kilpakirjoitukset jaetaan kolmeen sarjaan: a) runot b) kertomukset ja novellit, c) muut suorasanaiset kirjoitukset, matka- ja leiripäiväkirjat, haastattelut ym.

Kilpakirjoitukset lähetetään tämän lehden toimitussihteerille os. Majavatie 11 D 44 Helsinki 80 joulukuun 31 päivään 1969 mennessä. Varustakaa kirjoituksenne nimimerkillä ja ikämaininnalla. Oikea nimi ja osoite kirjekuoreen!

Muistat sie viel?

No, Muistanha mie viel mutamia katkelmia niistä kalevalaisista lauluista, joita vanhat ihmiset lauloivat kotikylissäni Miikkulaisissa vielä viime vuosisadan lopulla. Alakylässä huomattavampia laulajia olivat: Kaurilan-ukko ja Kaaselaisen-Anni, jotka elivät vielä minun nuoruuteni aikana, tunsin heidät molemmat hyvin. Heidän kilpalaulajinaan Ylä-kylässä olivat Mikko Lopperi ja Pomossin Simo. Kumpaakaan heistä en ehtinyt näkemään, mutta kuullut kuitenkin olen.

Nämä laulukilpailut useimmiten toimitettiin sellaisissa pitopaikoissa kuin kihlajaisissa, häissä sekä talkootilaisuuksissa. Muutama laulunpätkä näytteeksi tässä näiltä laulajilta. Kaaselaisen Anni, Alakylän puolelta, oli laulanut jotain sellaisia sanoja, mitkä eivät Mikkoa miellyttäneet ja Lopperi lonkotti suutaan: "Teill' on tuastia, teill' on Anni, Teill' on Anni tersitettu, Susuotettu suotta piätä Aina on akka haukkumassa Hamehelma huutamassa." Johon Anni vastasi:

"Älä sie Lopperi lorise,
Pitkäkulkkune kurise,
Kyll'hä mie laulua latelen
Ja aina on virret vierelläini".

Lopperi vastasi taas tavallaan ja aivan kuin alakynteen jääneenä:

"Kuaha teill' on aina,
Teill' on Anni,
Teill' on Anni tersitetty".

Jokuu irvihammas, kalevalaisen nuottisäveleen mukaan muovaili Lopperin sanoja ja Anni Kaselaiselle tuli lisänimeksi: T e i l o n-A n n i.

Ylä-kylän laulun mahtia puolustaakseen Pomossin Simo ponnahti penkinpäästä sillalle seisomaan ja alkoi laulaa: "A ku mie koitan iänestäini, Ak miun iänein käis paremmin".

Kului muutamia aikoja, Simo oli taas laulutuulella, mutta nyt oli lauluun liittynyt jo jonkinlainen uusi nuotti eli sävel, jota sitten vuosikymmenien kuluessa nuoriso muovaili oman mielikuvituksensa mukaan. Pomossin Simon laulusta pari lausetta vielä: "Nyt on Simo sillan päällä Kalailla laarilaa! Simo itse sillan päällä Kalailla laarillaa! Pomossikka poikineesen Kalailla laarillaa!"

Kolme kalevalan laulajaa, jotka tässä lauluineen olen esitellyt, jäökööt omaan arvoonsa, sillä ne laulut monesti olivat sellaista kylien välistä kinastelua laulun mahdilla, mutta Kaurilan-ukon laulut olivat syväpiirteisiä tunteitten tulkitsemista, kun niissä tuli ilmi se, että

"Soitto on suruista tehty,
Murehista muovaeltu".

Pöyhiessäni kalevalaisen laulun juuria minun täytyy muutamalla rivillä selostaa Kaurilan elämänvaiheita, josta alku on esivanhempieni kertomaa ja loppuosan olen omilla silmilläni nähnyt.

Noin 150 vuotta sitten Pohjois-Karjalassa olivat pitkäaikaiset katovuodet, kun "Vilu viljan pelloilta vei". Puute ja kurjuus ahdisti monen perheen lähtemään mieron tielle. Suistamon pitäjästä lähti eräs äiti talviselle taipaleelle viisi poikaa mukanansa, joista pienimpiä äidin ja vanhempien veljesten täytyi kelkassa vetää, kun eivät jaksaneet tarpoa talvisilla teillä pyryssä ja pakkasessa.

Matka jatkui talosta taloon ja kylästä kylään Laatokan rantapitäjiä pitkin etelään päin. Omia eväitä ei ollut, mutta ihmisten armopalojen avulla he jatkoivat matkaa niin kauan, kuin keväällä lumi loppui ja kelkka ei enää kulkenut. Pysähdyspaikka oli Vuoleen pitäjässä, Nässin kylän ja Salokylän välillä Olenanjoen varrella. Siihen he laittoivat havumajan, ehkä lienee myöhemmin pätevämpikin asunto ollut, kun he kuullun mukaan siellä Olenassa vuosikausia asuivat. Miten siellä elämä jatkui ei ole tiedossani. Samoin kolmen veljeksen kohtalosta en tiedä mitään. Mutta tämän vuosisadan alkuvuosina Vasja veikolla oli sekatavarakauppa Toksovan Purnun kylässä ja Kaurilalla, samoin oli kauppa Miikkulaisten Ala-kylässä, sekä sivuliike Suomen puolella Metsäpirtin Saaroisten kylässä. Kaurilan kartano oli kylän parhaita ja muutama hehtaari viljapeltoa mallikelpoisessa kunnossa.

Käännä

Tämä Kaurila eräässä tilaisuudessa lauloi veljellensä aitoa kalevalaa seuraavilla sanoilla:

"Muistatkossie Vasja veikko
Kuin meitä emo elätti
Nässin luona Nälkäsuolla;
Ei emolla eväitä ollut,
Emo poimi puolukoita
Kahmaloiten karpaloita
Potsuvoi hiä poikiansa".

Toisiakin runon laulajia oli. Esimerkiksi Paavon-ämmä sepitti sellaisen laulun kun ei kutsua tullut häihin sukulaistaloon:

"Paavo partaasen keritsi
Hiä luuli häihin pääsevänsä,
Mutt' hiä ei häihin piässytkiäne
Kuin ei tullut kutsutuksi".

Vuosisadan vaihteessa laulut muuttuivat toisenlaisiksi ja niistä siitten toiste lisää.

Matti-setä

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

Inkeriläisten Sivistyssäätiö on saanut vastaanottaa m.m. seuraavat lahjoitukset:

Inkeriläisten Yhdistys	2.000.—
P. Raski Hki	100.—
SOK	1.000.—
Huhtamäki-Yhtymä	1.000.—
Uljas Marttinen Hki	50.—
Maria Himanen	2.—
Katri Taatinen H.linna	40.—
Nukkearpajaisista kesäjuhlilla	250.—
Sofia Puumalainen Vaasa	10.—
Helena Kälviäinen Eskilstuna	10 kr.
Sofia Liski Borås	10 kr.
Mikko ja Maria Keränen Göteborg	100 kr.
Akseli Kajanti Hki	100.—
Martti Soivan muistolle	250.—
Oy Karl Fazer Ab	500.—
Salli Susi Hki	100.—
Jukka Tirranen Hki	400.—
Tampereen paikallisosasto	100.—
Suomen Lakkitehdas Oy	100.—
Helmi ja Lauri Ruska Hki	100.—
Suurarpa r.y.	100.—
Oy Singer Ab	300.—
Maria Taatinen Oulu	50.—
Ruotsin matkan jäännös	48.—
Kolehti Turussa	130.42
Anna Järvinen Kemi	50.—

Pyydämme vastaanottamaan mitä parhaimmat kiitoksemme tuestanne tärkeässä tehtävässämme.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö
Hallitus

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

Kun tämä Viestimme tavoittaa Teidät on jokainen historiakirjan ennakkotilaaja saanut teoksen. Tämä merkitsee sitä, että säätiö on täyttänyt yhden lupauksistaan.

Toinen lupaus on nyt jo melko lähellä täyttymystä. Helsingin kaupunki on jo luovuttanut tontin heimokotia varten. Tontti sijaitsee Käpylässä ja sinne rakennettava heimotalo johonka Inkerikoti sijoittuu on nyt suunnitteluvaiheessa ja jos kaikki merkit pitävät paikkansa, niin ensi keväänä alkavat rakennustyöt.

Kädenkäänteessä ei saada mitään kunnollista aikaan, mutta kun on innostusta asialle, niin pahimmatkin karikot voi väistää ja mahdottomilta näyttäneet tavoitteet voi saavuttaa. Tämä kaikki vaatii jatkuvaa ponnistelua ja reilua heimomieltä. Voi sattua monasti, että jokin asia ei mene mielen mukaan, voi sattua, että jokin touhu viivästyy, mutta niihin ei pidä liiaksi tuijottaa, vaan on nähtävä kokonaisuus.

Historiakirjaa on vielä jokunen määrä jäljellä ja niitä saa tilata hintaan 28.50 ynnä postikulut Ruotsissa asiamies Armas Paakkoselta ja Suomessa asiamies Hannu Vironmäeltä.

Arpajaistouhu ei ole mennyt odotetusti. Jaksetaanko vielä pinnistää. Jaksetaan. Arpoja ehtii vielä tilata sillä myyntiaika päättyy 31. 12. -69.

Rovasti Laurikkalan elämäkerta on jo painoyhtiöllä ja ensi vuoden alussa sitä on saatavissa samoilta asiamiehiltämme.

Vuosi on päättymässä. Meidän kaikkien on kiitollisin mielin jätettävä jäähyväiset lähtevälle vuodelle. Paljon sittenkin tämä vuosi antoi meille. Tulihan yksi suuri toiveemme täyttyneeksi. Toivokaamme alkavalta vuodelta kaikkea hyvää. Säätiö puolestaan esittää kaikille sen hyväksi uurastaneille mitä parhaimmat kiitoksensa ja samalla toivottaa jokaiselle oikein hyvää uutta vuotta.

AJANKOHTAISIA ILMOITUKSIA

INKERIN HISTORIA RUOTSIIN

Välttääksemme ennakkotilaajiemme kustannuksia tulee op. Armas Paakkonen lähettämään kaikille Ruotsin ennakkotilaajille historiakirjan.

ISK:N TALVIJUHLAT BORÅSISSA

Lauantaina 3/1 klo 18.00 Daltorpin koulun aulassa kansallinen ilta. Ohjelmassa m.m. Mölnlycken kuoro laulaa, filmi kesäleiriltä, tervehdyksiä ja puheita. Juhlavieraina Suomesta tulevat Jouko Karanko ja Erkki Arhinmäki. Inkeriaiheista kirjallisuutta myydään.

Sunnuntaina 4/1 klo 13.00 Juhlajumalanpalvelus ja HPE Gustaf Adolfin kirkossa. Kahvitarjoilu Gustaf Adolfin seurakuntatalolla välittömästi jumalanpalveluksen jälkeen.

Juhlaseurat samalla seurakuntatalolla kahvitarjoilun jälkeen. Boråsin kirkkokuoro esittää ohjelmaa.

Kaikki sydämellisesti tervetulleita niin läheltä kuin kaukaa!

Inkerin Kerho

ÖREBRO

Kaupungin hälinästä maaseudun rauhaan

Örebrolaisille ilmoitetaan, että kirkkoherra Kuno Åberg pitää suomenkielisen jumalanpalveluksen tapaninpäivänä 26. 12. klo 14.00 Lillånissa Hovstan kirkossa. Kirkko on Ruotsin vanhimpia kirkkoja ja tietolähteitten mukaan sillä paikalla on julistettu sanomaa Vapahtajamme syntymästä jo niistä päivistä lähtien kun kristinusko tuli Ruotsiin. Esivanhempiamme muistellessa tiedämme, ettei 10 kilometrin kävely ollut esteenä kirkkoon tulolle. Nyt ei tarvitse kävellä.

T e r v e t u l o a j o u l u k i r k k o o n !

HELSINKI

Helsingin paikallisosaston

tammikuun tilaisuus on 25. 1. -70 klo 14 Töölön kerhokeskuksessa Mechelinink. 36.

Kuoro harjoittelee taaas

Kuorolaiset, sekä entiset että uudet jäsenet, kokoontuvat Agricolan seurakuntasalissa 9. 1. -70 klo 19 aloittamaan talvikauden toiminnan. Tästä kokoontumisesta riippuu toiminnan jatkuvuus.

Johtokunta

TURKU

Turun paikallisosaston joulujuhlaa vietetään Tapanin päivänä joulukuun 26 päivänä kello 14.00 Karjalaisten talolla. Toivomme runsasta osanottoa.

Johtokunta

ETSITÄÄN

Ida Suomalainen. Olimme Karkun kotitalouskoulussa koulutovereita v. 1945. Sen jälkeen sanoit lähteväsi Ruotsiin. En ole kuullut Sinusta mitään. Jos näet tämän ilmoituksen, otappas yhteys Vappu Härmälä (ent. Tapani) os. **Masku.**

J.K. Jos joku tietää ylläolevasta henkilöstä olisin kiitollinen tiedoista.

Odottaen **Vappu Härmälä**

Voittoja tuli

Suurarvan asiamiesten kesken järjestetyn alkukilpailun arvonta suoritettiin Suurarvan toimistossa 26. 11. ja jakaantuivat omien asiamiestemme voitot seuraaville: Eino Kaipiainen Äänekoski, Jaana Karhu Tapiola, Heimo Kekki Uusmäki, Juho Kiskonen Tampere, Ella Korkka Vatiala, Katri Kotsalainen Helsinki, Edith Kuupponen Jämsänkoski, Katriina Lappalainen Helsinki, Liisa Makara Lohja, Liisa Mäntylä Ilmajoki, Anna Pelli Helsinki, Adam Sokka Helsinki ja Alfred Varkki Vaala.

Onnittelemme voittajia ja toivotamme kaikille asiamiehille jatkuvaa menestystä ja loppukilpailussa runsaasti voittoja juuri meidän asiamiehillemme.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö

Ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Varat käytetään Inkerikodin ja Inkerin historian aikaansaamiseen, Inkeri-aiheisten julkaisujen kustantamiseen ja inkeriläisten jälkeläisten opintoavustuksiin.

SÄÄTIÖN TALLETUSTILIT: HOP:n, KOP:n, PYP:n, OKO:n ja SPKO:n pääkonttorit. Postisiirtotili 146660.

SÄÄTIÖN OSOITE: Huopalahdentie 10 A 20 Helsinki 33.
Puh. 48 76 19.

Väinö Pietari Oy

Huopalahdentie 10 A 20
Helsinki 33.
Puh. 487 619

JOLLEI KODISSASI OLE:

INKERIN SUOMALAISTEN HISTORIA /28.50/

HELLI SUOMINEN
Mooses Putron elämäkerta /3.50/

SULO HALTSONEN
Vanha Tuutari /6.—/
Entistä Inkeriä /5.50/
Runoretki Inkeriin /2.05/

A. METIÄINEN
Inkerin ev.lut kirkko /20.—

LAURI SANTTU
levy/kaksi murrejuttua /7.50/

INKERIKUORO
levy/6 laulua m.m. Nouse Inkeri /7.50/

POSTIMERKKEJÄ
Inkerin hyväksi

RINTAMERKKEJÄ
Inkerin vaakuna

PÖYTÄLIPPUJA
Inkerin lippu

niin näitä saa tilata:

Ruotsissa:
Armas Paakkonen Tingsg. 4 Borås

Suomessa:
Hannu Vironmäki Korkeavuorenk. 10 A
Helsinki 12

Nämä kaikki korostavat kodissasi inkeriläisyyttä. Ne ovat mieluisia lahjoja, ja kun myyntipalkkio menee Ruotsissa ISK:lle ja Suomessa Inkeriläisten Sivistyssäätiölle, niin tuet näitten suuriarvoista työtä. Samalla viet ystäväpiiriisi tietoutta rakkaasta heimostasi.

Painoyhtymä Oy — 1969